

การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร
โบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน
วิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2562

Development of an Instructional Package via Social Media in the
Thai History 1 Course on the Topic of Ancient Kingdoms
in Thailand Territory for Mathayom Suksa V Students
at Princess Chulabhorn Science High
School Chiang Rai

Mr. Pracha Wongsrida

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

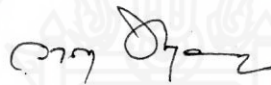
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เชียงราย
ชื่อและนามสกุล	นายประชา วงศ์ศรีดา
แขนงวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุลทรัพย์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุลทรัพย์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย)

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรินาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย

ผู้ศึกษา นายประชา วงศ์ศรีตา **รหัสนักศึกษา** 2612700662 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุลทรัพย์ **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย (1) ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย (2) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 การทดสอบค่าที ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมที่ผลิตขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.07/80.58 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ประวัติศาสตร์ มัธยมศึกษา

Independent study title: Development of an Instructional Package via Social Media in the Thai History 1 Course on the Topic of Ancient Kingdoms in Thailand Territory for Mathayom Suksa V Students at Princess Chulabhorn Science High School Chiang Rai

Author: Mr. Pracha Wongsrida; **ID:** 2612700662;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent study advisor: Dr. Wasana Taweekulasap, Associate Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop an instructional package via social media in the Thai History 1 Course on the topic of Ancient Kingdoms in Thailand Territory for Mathayom Suksa V students based on the set efficiency criterion; (2) to study the learning progress of students who learned from the instructional package via social media on the topic of Ancient Kingdoms in Thailand Territory; and (3) to study the satisfaction of students with the instructional package via social media on the topic of Ancient Kingdoms in Thailand Territory.

The research sample consisted of 35 Mathayom Suksa V students in two intact classrooms of Princess Chulabhorn Science High School Chiang Rai during the second semester of the 2019 academic year, obtained by cluster sampling. The research instruments were (1) an instructional package via social media on the topic of Ancient Kingdoms in Thailand Territory; (2) two parallel forms of a learning achievement test for pre-testing and post-testing; and (3) a questionnaire on student's satisfaction with the instructional package via social media. Statistics employed for data analysis were the E_1/E_2 efficiency index, mean, standard deviation, and t-test.

Research findings revealed that (1) the developed instructional package via social media on the topic of Ancient Kingdoms in Thailand Territory was efficient at 80.07/80.58, thus meeting the set 80/80 efficiency criterion; (2) students who learned from the instructional package via social media achieved learning progress significantly at the .05 level; and (3) students who learned from the instructional package via social media were satisfied with the instructional package at the high level.

Keywords: Instructional package via social media, History, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม รายวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬารัตนราชวิทยาลัย เชียงรายครั้งนี้ สำเร็จลงได้ด้วยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย ซึ่งได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.นรินทร์ ชมชื่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ที่กรุณาให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและข้อเสนอแนะในการจัดทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และ แบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ อาจารย์ ดร.วชิระ พรหมวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญด้าน เทคโนโลยีการศึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาวิน พรหมใจสา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการจัดทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบสอบถาม ความพึงพอใจเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬารัตนราชวิทยาลัย เชียงราย ที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ และขอบใจ นักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดสอบประสิทธิภาพเครื่องมือ

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช และผู้เกี่ยวข้องที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการศึกษา ค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ประชา วงศ์ศรีตา

กุมภาพันธ์ 2563

สารบัญ

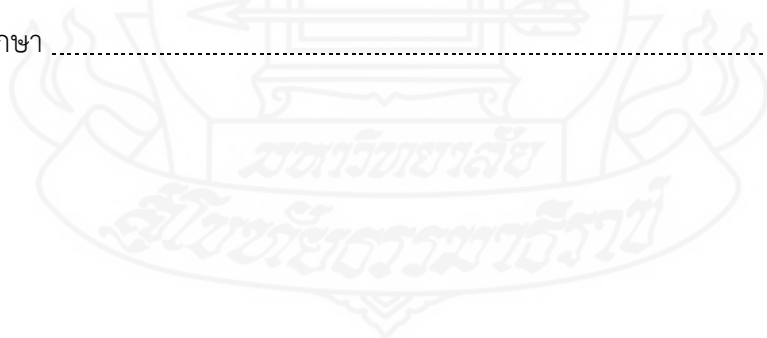
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่ได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
ชุดการสอน	12
สื่อสังคม	19
วิชาประวัติศาสตร์ไทย	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	46
เครื่องมือการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ ไทย 1 เรื่องอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย.....	75
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร โบราณในดินแดนประเทศไทย.....	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย.....	80
บทที่ 5 ต้นแบบชิ้นงาน	84
ภาคที่ 1 คู่มือการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย.....	86
ภาคที่ 2 รายละเอียดของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย.....	166
ภาคที่ 3 แหล่งอ้างอิง	188
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	191
สรุปการวิจัย	191
อภิปรายผล	194
ข้อเสนอแนะ	198
บรรณานุกรม	200
ภาคผนวก	204
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	205
ข แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงรายสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ.....	207
ค แบบประเมินสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงรายสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ.....	214
ง ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน	219
จ รายละเอียดของค่าความยากง่าย คำอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน	221

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ฉ การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคมแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม	230
ช การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย.....	237
ซ ความถี่ของคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย และความถี่ของคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่องอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย	241
ณ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียน ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย (ภาคสนาม).....	245
ญ แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย	250
ประวัติผู้ศึกษา	261

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	ระดับผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 47
ตารางที่ 3.2	ระดับผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 47
ตารางที่ 3.3	การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ประเภทของเนื้อหา และจำนวนชั่วโมงในการสอน....49
ตารางที่ 3.4	หัวเรื่องของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร โบราณในดินแดนประเทศไทยในแผนการสอน50
ตารางที่ 3.5	แนวคิดของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย51
ตารางที่ 3.6	จำนวนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย..... 54
ตารางที่ 3.7	การวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับพุทธิพิสัยของแบบทดสอบ ก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย.....62
ตารางที่ 3.8	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ ในดินแดนประเทศไทย.....64
ตารางที่ 3.9	ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ 65
ตารางที่ 3.10	การดำเนินการตามขั้นตอนการทดลองใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมและการเก็บ รวบรวมข้อมูล.....69
ตารางที่ 4.1	ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร โบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบแบบเดี่ยว (n = 3)76
ตารางที่ 4.2	ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร โบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบ แบบกลุ่ม (n = 9).....77
ตารางที่ 4.3	ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร โบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบแบบภาคสนาม (n = 23)79
ตารางที่ 4.4	ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบแบบภาคสนาม (n = 23)79

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.5	ความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (n=23).....	80
ตารางที่ 4.6	ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (n=23)	82

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3.1 แสดงส่วนบนหน้าจอของเฟซบุ๊ก	58
ภาพที่ 3.2 ส่วนแถบเมนูของเฟซบุ๊ก	58
ภาพที่ 3.3 ส่วนแถบเมนูการพิมพ์และการโพสต์ของเฟซบุ๊ก	58
ภาพที่ 3.4 ส่วนนำเสนอเนื้อหา	59
ภาพที่ 3.5 ส่วนแสดงสมาชิก	59
ภาพที่ 3.6 การแสดงผลส่วนปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก	60

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีคุณภาพ ปรากฏชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวดที่ 1 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ระบุว่าในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง หมวดที่ 4 มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษายึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 ได้ระบุเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหมวดที่ 9 มาตรา 66 ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2542) จะเห็นว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นกฎหมายแม่บทของประเทศในการบริหารและจัดการศึกษาอบรมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ

1.1 สภาพที่พึงประสงค์ในการเรียนการสอน

สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.6-11) มีสภาพที่พึงประสงค์ คือ (1) วิธีการเรียนการสอน (2) สื่อการเรียนการสอน (3) สภาพแวดล้อม และ (4) การวัดและประเมิน

1.1.1 วิธีการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ การเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ทาง ประวัติศาสตร์ ดังนั้น รูปแบบวิธีการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ คือ วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ซึ่งเป็นทักษะกระบวนการที่มุ่งสร้างสรรค์การเรียนรู้ ด้วยตนเองในยุคโลกาภิวัตน์ โดยให้นักเรียนได้สืบค้นเรื่องราวด้วยตนเอง วิธีการทางประวัติศาสตร์ จะฝึกฝนให้นักเรียนตรวจสอบ กลั่นกรองข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุ เป็นผล อันเป็นการรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, น.24) สอดคล้องกับที่ สิริวรรณ ศรีพหล (2557, น.19) ได้เสนอแนะว่าการสอนประวัติศาสตร์ สามารถนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการสอน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีเหตุผล รู้จักการ ตั้งปัญหา การกำหนดสมมติฐาน และการหาคำตอบที่พิสูจน์สมมติฐานจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสม ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียน ต้องครอบคลุมการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและไม่เผชิญหน้า 3 รูปแบบ คือ (1) การเรียนกับครู (Teacher-Direct Learning - TDL) เป็นการสอน โดยครูจะเป็น แหล่งความรู้หลักในการถ่ายทอดความรู้ กำกับ ดูแลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามขั้นตอน (2) การเรียนกับเพื่อน (Peer-Direct Learning - PDL) เป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกัน ปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกัน และ (3) การเรียนด้วยตนเอง (Self-Direct Learning - SDL) เป็นการเรียนที่นักเรียนมีความคิดริเริ่ม ตั้งใจแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบ ในการควบคุมตนเอง มีการบริหารจัดการเรียนรู้ของตนเอง (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2540, น.2) การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้มีความน่าสนใจสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษา ในปัจจุบัน การใช้สื่อสังคมมาประยุกต์ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน สามารถใช้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เป็นความพยายามในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลดีขึ้น กว่าจัดการศึกษาแบบเดิม เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารแบบสองทางที่สามารถสื่อสารกับนักเรียน ได้ตลอดเวลา สามารถสร้างความสนใจและความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการใช้ประโยชน์ ของสื่อสังคมออนไลน์ในกระบวนการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี (ธนวัฒน์ วรรณประภา, 2560, น.17) การประยุกต์ใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ จึงมีความสอดคล้องกับ สภาพการเรียนการสอนและการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

1.1.2 สื่อการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ สื่อการสอนสาระประวัติศาสตร์มีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ซึ่งมีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อ ประเภทโสตทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพและเสียง และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสื่อแต่ละประเภทสามารถ นำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาประวัติศาสตร์ได้ (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553) การใช้

สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ มีหลายประเภท เช่น หนังสือ ตำรา เอกสาร ประกอบการสอน แบบฝึกปฏิบัติ หนังสือพิมพ์ โปสเตอร์ แผ่นพับ เป็นต้น การจัดการเรียนการสอน ปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารที่เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ที่สามารถพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ให้กับนักเรียนได้ ดังที่ คเชนทร์ กองพิลา (2558) เสนอแนะว่าการประยุกต์ใช้สื่อสังคมในการเรียนการสอน เป็นการนำแหล่งข้อมูล ภาพ เสียงและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายสังคมมาเป็นสื่อเครื่องมือ และใช้แหล่งความรู้ที่หลากหลายบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางในการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ทำให้การเรียนรู้เกิดทุกที่ทุกเวลา ดังนั้นการนำสื่อการสอนประวัติศาสตร์ที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้กับสื่อสังคม จะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่มีความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

1.1.3 สภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน สาระประวัติศาสตร์ ควรให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอน วิชาประวัติศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จิตภาพ และสังคมภาพ ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสืบค้นข้อมูล และทำงานร่วมกัน เกิดการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ ผ่านสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ที่ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ผ่านสื่อสังคมซึ่งเป็นการเรียนแบบไม่เผชิญหน้า โดยจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอุณหภูมิพอเหมาะ มีเครื่องมือ อุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมต่อการเรียน การสอนผ่านสื่อสังคม การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ คือ การสร้างบรรยากาศบรรยากาศในการเรียนที่ดีกับนักเรียน โดยให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตลอดเวลา และการจัดสภาพแวดล้อมด้านสังคมภาพ โดยการให้นักเรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนด้วยกัน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งนฤมล บุญส่ง (2561, น.2873) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีสอดคล้องกับการเรียนการสอนในปัจจุบัน มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งสื่อสังคมสามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และช่วยส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูและนักเรียนอีกด้วย

1.1.4 การประเมินการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ เป็นการประเมินผลทำให้ทราบพัฒนาการและผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนของครู การประเมินผลการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้ (ปรีชา วิหคโต และสิริรัตน์ วิชาศิลป์, 2539, น.115)

1) *การประเมินก่อนเรียน* เป็นการประเมินก่อนที่จะมีการเรียนการสอนเพื่อพิจารณาความรู้พื้นฐานของนักเรียน เป็นการตรวจสอบความสามารถของนักเรียนในการเรียนเนื้อหาที่จะเรียน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อเป็นข้อมูลให้ครูรู้จักนักเรียนแต่ละคนก่อนสอน (2) เพื่อให้ นักเรียนทราบจุดดีและจุดด้อยของตนเอง (3) เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน (4) เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกครูผู้สอน เลือกวิธีสอนอุปกรณ์การสอน และเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับนักเรียน และ (5) เพื่อใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนและทั้งกลุ่ม

2) *การประเมินระหว่างเรียน* เป็นการประเมินขณะที่มีการเรียนการสอน โดยประเมินเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อเป็นข้อมูลให้ครูได้รู้จักนักเรียนแต่ละคน (2) เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่ครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง (3) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงการเรียนการสอนในบทเรียนต่อไป และ (4) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียน

3) *การประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียน* เป็นการประเมินหลังจากเรียนครบตามที่วางแผนไว้ และต้องการตรวจสอบว่านักเรียนมีความสามารถตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ มากน้อยเพียงใด มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อพิจารณากำหนดระดับคะแนนที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน หรือออกหนังสือรับรองความสามารถให้นักเรียน (2) เพื่อสรุปผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้อง และ (3) เพื่อเป็นข้อมูลของนักเรียนก่อนที่จะเรียนในวิชาต่อไป

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สภาพการจัดการเรียนที่เป็นอยู่ปัจจุบันในการเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะเป็นการเรียนแบบเผชิญหน้า ครอบคลุม (1) วิธีการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนใช้วิธีการเรียนการสอนโดยยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ครูบรรยายให้ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระเน้นการอธิบายความรู้ นักเรียนและผู้สอนขาดการปฏิสัมพันธ์ในเรื่องที่เรียน นักเรียนขาดทักษะและวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนรู้ หลังการบรรยายของครูผู้สอน มอบหมายให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หรือมอบหมายงานให้นักเรียนเป็นรายบุคคล ขาดทักษะการเรียนรู้ทั้ง 3 รูปแบบ (2) สื่อการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ส่วนใหญ่ใช้หนังสือแบบเรียน หรือเอกสารประกอบการเรียนที่ครูผู้สอนกำหนดให้นักเรียนศึกษา มีแบบฝึกหัดและใบความรู้ที่ครูผู้สอนเตรียมไว้ให้นักเรียนปฏิบัติ (3) สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ยังขาดการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ขาดแคลนสื่อและเทคโนโลยี เช่น วิทยุทัศน์ ภาพ เสียง และสื่อที่เร้าความสนใจในการเรียน จึงทำให้บรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไม่น่าสนใจ และ (4) สภาพการประเมิน ยังไม่ครอบคลุมทั้ง 3 ประเภท คือ การประเมินก่อนเรียน การประเมินระหว่างเรียน และการประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียน สภาพปัจจุบันของ

การเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ยังไม่เคยจัดการเรียนการสอนแบบไม่เผชิญหน้าโดยการใช้สื่อสังคม

1.3 สภาพที่เป็นปัญหา

สภาพที่เป็นปัญหาในการเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ครอบคลุม (1) ปัญหาด้านวิธีการเรียนการสอน ครูผู้สอนขาดเทคนิควิธีการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ขาดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ที่สร้างความสนใจให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ การอภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย เน้นการท่องจำมากกว่าความเข้าใจ ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และครูผู้สอนใช้การจัดการเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ไม่เน้นทักษะทางประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนขาดการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้สื่อสังคม (2) ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก สื่อที่ใช้ ได้แก่ หนังสือ แบบเรียน หรือเอกสารประกอบการเรียนที่โรงเรียนกำหนด จึงไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่นักเรียนควรได้รับในลักษณะประสบการณ์ตรง ทำให้นักเรียนไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ดีเท่าที่ควร ขาดการประยุกต์สื่อสังคมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพของนักเรียนที่เป็นรูปธรรม และขาดการวางแผนการสอนที่เป็นระบบ (3) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ครูผู้สอนไม่จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน ขาดแหล่งสืบค้นข้อมูล และการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภาพ ครูผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงด้านเดียว ขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านการเรียนรายบุคคลและการใช้สื่อสังคม และ (4) ปัญหาด้านการประเมิน ยังขาดการประเมินที่ครอบคลุมการประเมินทั้ง 3 ประเภท คือ การประเมินก่อนเรียน การประเมินระหว่างเรียน และการประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียน ทำให้นักเรียนไม่ทราบว่านักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมยังไม่มีนำมาใช้และยังไม่ตอบสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในหมวด 9 ที่เน้นให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.4 ความพยายามแก้ปัญหา

ความพยายามแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ได้ดำเนินการ (1) ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้สอน เรื่อง วิธีการสอนประวัติศาสตร์โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ (2)

ฝึกอบรมการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา (3) อบรมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ประวัติศาสตร์จะเรียนจะสอนกันอย่างไร (4) อบรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะประวัติศาสตร์ และ (5) อบรมการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนตามกรอบทฤษฎีการประเมินสภาพจริง ความพยายามในการแก้ปัญหาดังกล่าว สามารถช่วยให้ครูผู้สอนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนานักเรียนในการเรียนประวัติศาสตร์ได้ดีในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่จะทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดได้

ความพยายามในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการวิจัย เช่น สมนึก อ่อนแสง (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า (1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย อยู่ในระดับมากที่สุด และ (4) นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ โสภิตา มะลิซ้อน (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดของมาร์ซาโน (Marzano) วิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาประวัติศาสตร์ไทยโดยใช้แนวคิดของมาร์ซาโน (Marzano) ของนักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์จำนวน 17 คน ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 7 คน (2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนประวัติศาสตร์ไทยโดยใช้แนวคิดของมาร์ซาโน (Marzano) ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 แนวทางการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหา ผู้วิจัยเห็นว่าจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในสภาพปัจจุบัน สามารถนำเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ ผ่านสื่อสังคม มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันได้ โดยออกแบบการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมที่จัดการเรียนรู้ครอบคลุมทั้ง 3 รูปแบบ คือ (1) การเรียนกับครู (Teacher-Direct

Learning - TDL) (2) การเรียนกับเพื่อน (Peer-Direct Learning - PDL) และ (3) การเรียนด้วยตนเอง (Self-Direct Learning - SDL) ปัจจุบันการเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์ ยังขาดการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อสังคมแบบไม่เผชิญหน้า

การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ผ่านสื่อสังคม จะช่วยแก้ปัญหาในการลดรูปแบบการเรียนแบบกลุ่มใหญ่ของนักเรียนมาเป็นการเรียนด้วยตนเองมากขึ้น มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปสื่อสังคม มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นสภาพแวดล้อมทางสังคมภาพ คือ การปฏิสัมพันธ์ทั้งระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนมากขึ้น มีการประเมินการสอนโดยใช้สื่อสังคมแบบครบวงจร คือการประเมินก่อนเรียน การประเมินระหว่างเรียน และการประเมินหลังเรียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย เพื่อใช้แก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ และส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

2.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3.2 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีความพึงพอใจต่อชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในระดับมาก

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยและพัฒนา

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

ประชากรการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 141 คน

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม

4.3 ขอบข่ายเนื้อหาการวิจัย

ขอบข่ายเนื้อหาในการวิจัย เป็นเนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย แบ่งเป็น 4 หัวเรื่อง คือ (1) อาณาจักรโบราณภาคกลาง (2) อาณาจักรโบราณภาคเหนือ (3) อาณาจักรโบราณภาคใต้ และ (4) อาณาจักรโบราณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.4 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย (2) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

4.5 ตัวแปรการวิจัย

4.5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนโดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

4.5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ (1) ประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม (2) ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ (3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

4.6 ระยะเวลาการวิจัย ปีการศึกษา 2562

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สื่อสังคม หมายถึง สื่อเทคโนโลยี ที่ออกแบบเพื่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ประกอบด้วยเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย บทเรียนทางสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้น นักเรียนสามารถเรียนได้ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ โดยการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย สื่อสังคม ได้แก่ เฟซบุ๊ก ยูทูป เมสเซนเจอร์ และกูเกิ้ลไดรฟ์

5.2 ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม หมายถึง สื่อประสมที่นำเสนอผ่านสื่อสังคม เพื่อการเรียนการสอน เป็นสื่อประสมที่มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน และมีการจัดระบบเนื้อหา วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีการจัดระบบ ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ประกอบด้วย แบบทดสอบ บทเรียน การทำแบบฝึกหัด การปฏิสัมพันธ์ การส่งงาน การนำเสนอผลงาน และการประเมินผลการเรียน

5.3 วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 หมายถึง วิชาที่จัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ครอบคลุมเนื้อหา (1) อาณาจักรโบราณในภาคกลาง (2) อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ (3) อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (4) อาณาจักรโบราณในภาคใต้ ใช้เวลาในการเรียน 12 ชั่วโมง

5.4 เฟซบุ๊ก หมายถึง สื่อสังคมประเภทหนึ่งที่ใช้นำเสนอบทเรียน โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ประกอบด้วย (1) ข้อความ ภาพ เสียง และวิดีโอถ่ายทอดสด (2) การเชื่อมโยงเครือข่าย (3) การแลกเปลี่ยนความรู้ และ (4) การแสดงความคิดเห็น ผ่านการจัดการเรียนรู้ในเฟซบุ๊กที่ประกอบด้วย แบบทดสอบ บทเรียน การทำแบบฝึกหัด การปฏิสัมพันธ์ การส่งงาน การนำเสนอผลงาน และการประเมินผลการเรียน

5.5 ยูทูป หมายถึง ช่องทางการสื่อสารที่เป็นสื่อกลางในนำเสนอภาพเคลื่อนไหว หรือวิดีโอคลิปในยูทูป ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระในบทเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

5.6 เมสเซนเจอร์ หมายถึง ช่องทางการสื่อสารเป็นแอปพลิเคชันของเพชบุ๊กที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

5.7 กูเกิลไดรฟ์ หมายถึง ช่องทางการสื่อสารที่เป็นพื้นที่ในการจัดเก็บแบบสอบถามทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เก็บแบบสอบถามความพึงพอใจ และการบันทึกผลคะแนนสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ผ่านระบบออนไลน์ของกูเกิ้ล

5.8 เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง คุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ที่ได้จากกระบวนการและผลลัพธ์ ค่าร้อยละ 80 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการกิจกรรมที่กำหนดในระหว่างเรียนของนักเรียน ค่าร้อยละ 80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียน เกณฑ์ประสิทธิภาพที่ยอมรับมี 3 เกณฑ์ คือ (1) เท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (2) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5 และ (3) ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5

5.9 ความก้าวหน้าทางการเรียน หมายถึง ผลต่างของคะแนนก่อนเรียน และคะแนนหลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ครอบคลุมพฤติกรรมของนักเรียนระดับพุทธิพิสัย

5.10 ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ครอบคลุม (1) ความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ (2) ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

5.11 นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

5.12 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนวัดอุปสมงค์พิเศษจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ได้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

6.2 ได้ต้นแบบการผลิตชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ

6.3 ได้แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่สามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมซึ่งครอบคลุม (1) ชุดการสอน (2) สื่อสังคม (3) วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 และ (4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ชุดการสอน

ชุดการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นชุดการสอนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม โดยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน ครอบคลุม (1) ความหมายของชุดการสอน (2) ประเภทของชุดการสอน (3) องค์ประกอบของชุดการสอน (4) แนวคิดการผลิตชุดการสอน (5) การผลิตชุดการสอน และ (6) คุณค่าของชุดการสอน โดยชุดการสอนพัฒนาขึ้นโดยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ โดยปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับชุดการสอนครั้งแรกในหนังสือ เรื่อง “ระบบสื่อการสอน” ในปี พ.ศ.2520

1.1 ความหมายของชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นสื่อที่ผู้สอนนำมาใช้ประกอบการสอน ต่อมาแนวคิดในการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Instructional Package หรือ Learning Package ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของชุดการสอน ดังนี้

ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการสอนประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอน และหัวข้อมาช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอนเป็นนวัตกรรมการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยขจัดปัญหาทางการศึกษาบางประการ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2520, น.101)

ชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นชุดของสื่อประสมที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนตามหัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้นักเรียนได้รับ สามารถช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอนอีกด้วย (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543, น.91)

ชุดการสอน หมายถึง สื่อประสมที่มีการจัดระบบเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกัน โดยเสนอเนื้อหาสาระเฉพาะเรื่อง และมีความสมบูรณ์เปิดเสรีในตัวเอง (วาสนา ทวีกุลทรัพย์, 2555, น.6)

สรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการสอนประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอน และหัวเรื่อง มาจัดระบบกำหนดเป็นเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกัน สามารถช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอน

1.2. ประเภทชุดการสอน

ชุดการสอน เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ พัฒนาขึ้นเป็นคนแรกในประเทศไทย โดยชุดการสอนแบ่งได้ 5 ประเภท คือ (1) ชุดการสอนประกอบการบรรยายหรือชุดการสอนแบบบรรยาย (2) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม (3) ชุดการสอนตามเอกัตภาพหรือชุดการสอนรายบุคคล (4) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ และ (5) ชุดการสอนทางไกล (วาสนา ทวีกุลทรัพย์, 2555, น.10-11) จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับชุดการสอน ผู้วิจัยพบว่าชุดการสอนผ่านสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้น มีลักษณะคล้ายกับชุดการสอนทางไกลมากที่สุด โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ชุดการสอนทางไกล มุ่งสอนให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยที่ไม่ต้องเข้าชั้นเรียน เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนและนักเรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน ประกอบด้วยสื่อหลักและสื่อเสริม เช่น ชุดการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้ยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก ได้แก่ เอกสารการสอน หรือประมวลสาระและยึดสื่อเสริม เช่น การจัดรายการวิทยุกระจายเสียง การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ ดีวีดี การสอนเสริม/การสัมมนาเสริม ชุดการสอนทางไกล สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนได้ดี

สรุปได้ว่าชุดการสอนแบ่งได้ 5 ประเภท คือ ชุดการสอนประกอบการบรรยายหรือชุดการสอนแบบบรรยาย ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ชุดการสอนตามเอกัตภาพหรือชุดการสอนรายบุคคล และชุดการสอนทางไกล ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีลักษณะคล้ายกับชุดการสอนทางไกล เนื่องจากมุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่จำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยยึดสื่อหลัก ได้แก่ ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมโดยใช้เฟซบุ๊ก และสื่อเสริม ได้แก่ คลิปวิดีโอในยูทูป ผ่านการเรียนรู้ด้วยการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต

1.3 องค์ประกอบของชุดการสอน

ชุดการสอนประเภทต่างๆ ที่ผลิตขึ้น มีองค์ประกอบของชุดการสอนซึ่งประกอบด้วย สื่อประสมในลักษณะเป็นวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการต่างๆ ที่ผู้ผลิตนำมาบูรณาการ โดยใช้วิธีการ

จัดระบบเพื่อให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ ดังที่ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2555, น.12-14) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของชุดการสอน ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1.3.1 คู่มือการใช้ชุดการสอน คู่มือครูหรือคู่มือการใช้ชุดการสอน ประกอบด้วย 3 ภาค คือ

ภาคแรก การใช้ชุดการสอน ประกอบด้วย คำนำ สารบัญ คำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ รายชื่อหน่วย ส่วนประกอบของชุดการสอน ขั้นตอนการใช้ชุดการสอน (ครอบคลุมก่อนการใช้ชุดการสอน ระหว่างการใช้ชุดการสอน และหลังการใช้ชุดการสอน) บทบาทของผู้สอน บทบาทของนักเรียน สิ่งที่ผู้สอนและนักเรียนต้องเตรียมการล่วงหน้า แผนผังการจัดชั้นเรียน และการประเมินการเรียนรู้

ภาคที่ 2 รายละเอียดของชุดการสอน ประกอบด้วย แผนการสอน เนื้อหาสาระสื่อต่าง ๆ ที่อยู่ในชุดการสอน และเครื่องมือในการประเมิน

ภาคที่ 3 คู่มือการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียน กระดาษคำตอบ เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน แผนการสอน แบบฝึกปฏิบัติ (ครอบคลุมที่ว่างสำหรับบันทึกสาระสำคัญ ที่ว่างสำหรับการประกอบกิจกรรมในแต่ละศูนย์การเรียนรู้) เฉลยหรือแนวตอบกิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน และเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1.3.2 แผนการสอน ชุดการสอนที่ผู้ผลิตพัฒนาขึ้น ต้องมีแผนการสอนหรือสิ่งจัดแนวคิด เพื่อให้นักเรียนเตรียมพร้อมก่อนที่จะเรียนเนื้อหาสาระ โดยทั่วไปแผนการสอนประกอบด้วย หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้

1.3.3 เนื้อหา เป็นเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ว่าจะเรียนด้วยชุดการสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญของชุดการสอน การวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาต้องนำเนื้อหาามาจำแนกเป็นหัวเรื่อง หัวข้อย่อย เพื่อเลือกใช้สื่อให้เหมาะกับเนื้อหา มีการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก

1.3.4 สื่อที่อยู่ในชุดการสอน มีลักษณะเป็นสื่อประสมที่ประกอบด้วยสื่อตั้งแต่สองชนิดมาบูรณาการเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น มีทั้งสื่อวัสดุ เช่น ภาพ แบบฝึกปฏิบัติ วิดิทัศน์ สื่ออุปกรณ์ที่ต้องเตรียมก่อนการใช้ชุดการสอน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ และสื่อประเภทวิธีการที่นำมาใช้กับชุดการสอน ดังนั้น สื่อที่เลือกใช้ในชุดการสอนจึงมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระ และคุณลักษณะของชุดการสอนแต่ละประเภท

1.3.5 การประเมินการเรียนรู้ ชุดการสอนมีองค์ประกอบของการประเมิน 2 ประเภท ได้แก่ (1) การประเมินกระบวนการ คือ การประเมินระหว่างเรียนที่นักเรียนทำกิจกรรม การประเมินกระบวนการในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน คือ ค่า E_1 และ (2) การประเมินผลลัพธ์ คือ การประเมินด้วยการทดสอบหลังเรียน เป็นการวัดความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนว่ามี

ความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิมมากน้อยเพียงใด การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนคือ ค่า E_2

1.3.6 แบบฝึกปฏิบัติ (Work Book) เป็นเอกสารสำหรับนักเรียนเพื่อใช้ประกอบการเรียนในชุดการสอน มีความสำคัญ คือ (1) นักเรียนได้เตรียมความพร้อมล่วงหน้า (2) นักเรียนสามารถบันทึกพัฒนาการในการเรียนของตนเอง (3) นักเรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้วจากบันทึกสาระสำคัญ และ (4) นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมลงในแบบฝึกปฏิบัติ

ส่วนประกอบสำคัญของแบบฝึกปฏิบัติ คือ แบบทดสอบก่อนเรียน (กระดาษคำตอบ) และเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน แผนการสอน ที่วางสำหรับการบันทึกสาระสำคัญในบัตรเนื้อหาจากชุดการสอน ที่วางสำหรับทำกิจกรรมที่กำหนดให้ พร้อมเฉลยบันทึกสาระสำคัญและกิจกรรม และแบบทดสอบหลังเรียน (กระดาษคำตอบ และเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน)

สรุปได้ว่า ชุดการสอนมีองค์ประกอบสำคัญ ประกอบด้วย (1) คู่มือการใช้ชุดการสอนสำหรับครู เพื่อให้ครูได้เตรียมตัวก่อนการจัดการสอน (2) แผนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เตรียมตัวก่อนเรียน (3) เนื้อหาสาระ ที่บรรจุในสื่อการสอนต่าง ๆ โดยนักเรียนศึกษาจากสื่อการสอน (4) สื่อที่อยู่ในชุดการสอน ประกอบด้วยสื่อประเภทวัสดุ สื่อประเภทอุปกรณ์ และสื่อประเภทวิธีการที่นำมาใช้ (5) การประเมินการเรียน มี 2 ประเภท คือ การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ และ (6) แบบฝึกปฏิบัติ เป็นเอกสารสำหรับนักเรียนใช้ประกอบการเรียนในชุดการสอน

1.4 แนวคิดการผลิตชุดการสอน

การผลิตชุดการสอน มีแนวคิดพื้นฐานจากหลักการและทฤษฎี ซึ่ง วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2555, น.8 - 9) ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวคิดการผลิตชุดการสอน ประกอบด้วย แนวคิดหลัก 5 ประการ สามารถสรุปสาระสำคัญของแนวคิดได้ดังนี้

1.4.1 การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการนำหลักจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน คำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน เป็นสำคัญ โดยมนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และความแตกต่างด้านอื่นๆ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่เหมาะสมที่สุด คือ การจัดการสอนรายบุคคลหรือการศึกษาตามเอกัตภาพและการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนตาม สติปัญญา ความสามารถ และความสนใจ

1.4.2 ความพยายามจะเปลี่ยนการเรียนการสอนไปจากเดิม ที่ยึดครูเป็นแหล่งความรู้หลัก มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อการสอนแบบต่างๆ ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ การนำสื่อการสอนมาใช้ต้องจัดเนื้อหาและ

ประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือวิชาต่าง ๆ นิยมจัดในรูปชุดการสอน ซึ่งนักเรียนจะศึกษาด้วยตนเองจากสื่อที่ผู้สอนเตรียมไว้ในรูปของชุดการสอน

1.4.3 การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกเป็นสื่อการสอน

มีการจัดระบบการใช้สื่อที่บูรณาการให้เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียน แทนการให้ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนอยู่ตลอดเวลา

1.4.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับ

สภาพแวดล้อม มีลักษณะเป็นทางเดียว คือ ผู้สอนเป็นผู้นำ นักเรียนเป็นผู้ตาม ผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี นักเรียนจึงไม่มีโอกาสฝึกฝนตนเอง ขาดการทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะ และเชื่อฟังและเคารพความคิดเห็นผู้อื่น ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ที่นำมาสู่ระบบการผลิตสื่อในรูปชุดการสอน

1.4.5 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้

โดยมีการจัดสภาพการณ์ ดังนี้ (1) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) ทราบว่าการตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกผิดอย่างไร (3) มีการเสริมแรงบวกทำให้นักเรียนภาคภูมิใจ และ (4) เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนเอง ซึ่งการสอนโดยใช้ชุดการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

สรุปได้ว่า การผลิตชุดการสอน มี 5 แนวคิด ประกอบด้วย (1) การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนเป็นหลักสำคัญ (2) ความพยายามในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอน เน้นการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อการสอนแบบต่าง ๆ (3) มีการจัดระบบการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เน้นการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์และสื่อการสอนด้วยตัวนักเรียนเอง และเป็นแหล่งความรู้ให้นักเรียนแทนการถ่ายทอดจากผู้สอน (4) การปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม โดยการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเรียนการสอน และ (5) การเรียนยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ในการจัดสภาพแวดล้อม เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ในการทำกิจกรรม การตัดสินใจของตนเอง และการเสริมแรงทางบวกเพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจเกิดการเรียนรู้ทีละขั้นตามความสามารถและความสนใจ

1.5 การผลิตชุดการสอน

การผลิตชุดการสอน ได้ยึดระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา ซึ่งพัฒนาขึ้น โดยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้แบ่งขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอน ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2520, น.48-50)

1.5.1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือ

บูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม

1.5.2 กำหนดหน่วยการสอน เป็นมวลประสบการณ์หรือความรู้ที่ผู้สอนทำการสอนนักเรียน ซึ่งมีเวลาเรียนแตกต่างกันตามระดับของนักเรียน ในการกำหนดหน่วยการสอน มีแนวทางต้องดำเนินการ ดังนี้ (1) ศึกษาคำอธิบายวิชาหรือมาตรฐานสาระการเรียนรู้ (2) ศึกษาวัตถุประสงค์ (3) แบ่งเนื้อหาโดยพิจารณาจากคำอธิบายวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.5.3 กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดหัวเรื่องออกเป็น 4 หัวเรื่อง แต่ไม่เกิน 6 หัวเรื่อง

1.5.4 กำหนดมโนทัศน์และหลักการ ต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง เป็นการสรุปรวมแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

1.5.5 กำหนดวัตถุประสงค์ โดยให้สอดคล้องกับหัวเรื่องเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปแล้วเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

1.5.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นแนวทางการเลือกและผลิตสื่อการสอน โดยกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติ

1.5.7 กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

1.5.8 เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ผู้สอนใช้เป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ ก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพสื่อการสอน

1.5.9 หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประเมินว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนบรรลุผล การกำหนดเกณฑ์ต้องคำนึงถึง “กระบวนการ” และ “ผลลัพธ์” โดยกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยมีค่า E_1/E_2 และดำเนินการเป็นขั้นตอน คือ (1) การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (2) การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม และ (3) การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม

1.5.10 การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้รับการปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปใช้กับนักเรียนได้โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้ (1) ชั้นประเมินก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน (2) ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (3) ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ชั้นสอน) (4) ชั้นสรุปผลการเรียน เพื่อสรุปหลักการสำคัญของหน่วยที่สอน และ (5) ชั้นประเมินหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

จากการศึกษาการผลิตชุดการสอนของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สรุปได้ว่าการผลิตชุดการสอนมี 10 ขั้นตอน คือ (1) กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ (2) กำหนดหน่วยการสอน (3) กำหนดหัวเรื่อง (4) กำหนดมโนทัศน์และหลักการ (5) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง (6) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ (7) กำหนดแบบประเมินผล (8) เลือกลงและผลิตสื่อการสอน (9) หาประสิทธิภาพของชุดการสอน และ (10) การใช้ชุดการสอน

1.6 คุณค่าของชุดการสอน

ชุดการสอน เป็นนวัตกรรมการใช้สื่อในการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมซึ่งมีความหลากหลาย มีคุณค่าต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ดังที่วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2555, น.7) ได้อธิบายคุณค่าของชุดการสอน สรุปได้ ดังนี้

1.6.1 ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็นนามธรรมสูงให้เข้าใจง่าย

1.6.2 ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเอง

1.6.3 ช่วยสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน คือ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

1.6.4 ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ผู้สอน

1.6.5 ทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเองตลอดเวลา แม้ว่าผู้สอนจะมีสถานะหรือความขัดข้องทางอารมณ์เล็กน้อยเพียงใด

1.6.6 ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน ชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนผู้สอน นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว

1.6.7 ช่วยในกรณีผู้สอนขาด สามารถสอนแทนกันได้

1.6.8 ชุดการสอนรายบุคคลและชุดการสอนทางไกล ช่วยให้การศึกษามวลชนมีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลา และงบประมาณในการเรียน

สรุปได้ว่า ชุดการสอนมีคุณค่าต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทั้งในด้านนักเรียนและผู้สอน คือ ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นนามธรรมได้ดี ได้รับความสนใจของนักเรียนจากสื่อประสมที่ใช้ในชุดการสอน สร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ผู้สอน ชุดการสอนสามารถใช้สอนแทนกรณีผู้สอนขาด นักเรียน

ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นอิสระจากอารมณ์และบุคลิกภาพผู้สอน และประหยัดเวลาและงบประมาณในการเรียน

2. สื่อสังคม

สื่อสังคมที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ช่วยทำให้เกิดความน่าสนใจในเนื้อหาวิชาและส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสื่อสังคม ครอบคลุม (1) ความหมายของสื่อสังคม (2) ประเภทของสื่อสังคม (3) การสอนผ่านสื่อสังคม (4) ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคม (5) ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคมในการเรียนการสอน (6) การปฏิสัมพันธ์สื่อสังคม และ (7) การใช้สื่อสังคมในการเรียนการสอน

2.1 ความหมายของสื่อสังคม

สื่อสังคม ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Social Media” มีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) โดยคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้บัญญัติคำว่า “Social Media” ว่า “สื่อสังคม” หรือ “สื่อออนไลน์” ในทางเทคนิค สื่อสังคม หมายถึง โปรแกรมกลุ่มหนึ่งทำงานโดยใช้พื้นฐานและเทคโนโลยีของเว็บ ตั้งแต่รุ่น 2.0 เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ วิกีพีเดีย และบล็อกต่าง ๆ

สื่อสังคม เป็นสื่อดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ใช้สื่อสารระหว่างกัน ในเครือข่ายสังคมผ่านระบบเว็บและโปรแกรมประยุกต์ที่มีการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต (มานะ ตริยาภิวัฒน์, 2553, น. 167)

สื่อสังคม เป็นกลุ่มคนที่รวมกันเป็นสังคม และมีการทำกิจกรรมร่วมกัน ผ่านเครือข่าย บนระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในรูปแบบของเว็บไซต์ และมีการแพร่ขยายออกไปเรื่อยๆ โดยใช้รูปแบบของการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายบนระบบอินเทอร์เน็ต มีการสร้างเครือข่ายชุมชนเสมือนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร การทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการใช้ประโยชน์ทางด้านการศึกษา ธุรกิจ และความบันเทิงของคนในสังคม (อดิเทพ บุตราช, 2553, น.193)

สื่อสังคมเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีเว็บ 2.0 เป็นเครื่องมือที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่อนุญาตให้แต่ละบุคคลเข้าถึง แลกเปลี่ยน สร้างเนื้อหา และสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ รวมถึงการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ (แสงเดือน ผ่องพุ่ม, 2556, น.1)

สื่อสังคม หมายถึง สื่อดิจิทัลหรือซอฟต์แวร์ที่ทำงานอยู่บนพื้นฐานของระบบเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตอันเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคมที่มีผู้จัดทำขึ้น โดยนำข้อมูลที่เป็น

เหตุการณ์ ประสบการณ์ รูปภาพ วิดีโอและเพลงต่าง ๆ มาแบ่งปันให้กับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้รับรู้และใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ, 2558, น. 7)

โดยสรุป สื่อสังคม หรือ “Social Media” หมายถึง สื่อดิจิทัลหรือซอฟต์แวร์ที่ทำงานอยู่บนพื้นฐานของระบบเว็บ สื่อสังคมเป็นโปรแกรมประยุกต์ที่มีการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือปฏิบัติการทางสังคม เป็นกลุ่มคนที่รวมกันเป็นสังคมและทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้ใช้สื่อสังคมสามารถสื่อสาร โต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กันบนหน้าเว็บไซต์ มีการสร้างเครือข่ายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การเผยแพร่เนื้อหา ข้อความ รูปภาพ วิดีโอ และสื่ออื่นๆ สู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.2 ประเภทของสื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปประเภทของสื่อสังคมได้ว่าเป็นการนำสื่อสังคมประเภทต่างๆ มาใช้งานและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ (2553) ได้แบ่งประเภทสื่อสังคมไว้โดยยึดตามจุดเด่นที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ประเภท Publishing เป็น Blog และเว็บประเภทเนื้อหา (content) เช่น Blogger, Wordpress, Bloggang, Exteen, TypePad เป็นต้น ซึ่งในแต่ละเว็บบล็อกก็มีการแยกย่อยเนื้อหาเป็นหมวดต่างๆ ตามความสนใจ เช่น Oknation.net เป็น Blog ที่ให้ทุกคนเป็นนักข่าวได้ด้วยการเขียน Blog นำเสนอข่าวต่างๆ Gotoknow.org เป็น Blog ที่รวบรวมความรู้แขนงต่าง ๆ และ Pzecret.net เป็น Blog แนะนำ Portable ที่น่าสนใจ เป็นต้น
2. ประเภท Community หรือเครือข่ายสังคมที่ช่วยสร้างเครือข่ายเพื่อนเก่า และหาเพื่อนใหม่ สามารถส่งข้อความแลกเปลี่ยนความสนใจซึ่งกันและกัน เช่น Facebook เป็นต้น
3. ประเภท Media มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอวิดีโอ ภาพยนตร์ เพลง เช่น Youtube Thaitube.in.th และ Netflix เป็นต้น
4. ประเภท Games เป็นเกมออนไลน์ที่สร้างตัวแทนในโลกเสมือนจริงใช้ชีวิตอยู่ในโลกออนไลน์ ติดต่อสื่อสาร ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันกับผู้อื่น เช่น Gamegum Ragnarok และ Pangya เป็นต้น
5. ประเภท Photo Management เว็บฝากรูปออนไลน์ที่ช่วยจัดการภาพถ่ายจากกล้องดิจิทัล และยังสามารแบ่งปันรูปภาพ หรือจะเปิดขายภาพ เช่น Photobucket และ Flickr เป็นต้น
6. ประเภท Business/Commerce เว็บไซต์เครือข่ายสังคมเพื่อธุรกิจซื้อ-ขาย ประมูลสินค้าออนไลน์ เช่น Amazon eBay PayPal และ Tarad.com เป็นต้น
7. ประเภท Data/Knowledge แหล่งข้อมูลความรู้ เช่น Wkipedia Google และ Google Earth เป็นต้น

เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม (2556, น.73-80) แบ่งประเภทของสื่อสังคมที่สามารถนำประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไว้ 5 ประเภท สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. Blog เป็นเครื่องมือสื่อสารบนเว็บไซต์ มีลักษณะเหมือนกับเว็บบอร์ด สามารถเขียนบทความและเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตได้ เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความสามารถในด้านต่างๆ เผยแพร่ความรู้ด้วยการเขียน เช่น GotoKnow wordpress และblogger เป็นต้น

2. Social Networking หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อให้ผู้ใช้เขียนและอธิบายความสนใจหรือกิจกรรมที่ทำ เพื่อเชื่อมโยงความสนใจและกิจกรรมกับผู้อื่นในเครือข่ายสังคม ด้วยการสนทนา ส่งข้อความ ส่งอีเมลล์ อัปโหลดวิดีโอ เพลง รูปถ่ายเพื่อแบ่งปันกับสมาชิกในสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Google+ เป็นต้น

ปัจจุบันสามารถในการนำเฟซบุ๊กมาใช้เพื่อกิจกรรมการเรียนการสอน แบ่งปันเรื่องราว ความรู้ แง่คิด ประสบการณ์ ทำให้เรียนรู้เรื่องราวชีวิตของผู้อื่น สามารถนำมาปรับใช้ได้ การเรียนรู้ร่วมกันผ่านเฟซบุ๊ก ทำได้โดยการสร้างกลุ่มเพื่อการเรียนรู้เรื่องที่สนใจร่วมกัน และสามารถนำเฟซบุ๊กไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เป็นกิจกรรมหลักหรือกิจกรรมเสริมบทเรียน โดยการสร้างเป็นกลุ่มเรียนแล้วนำเสนอสื่อการสอนในรูปแบบของเนื้อหา บทความ สื่อมัลติมีเดีย การนำเสนอผลงาน ทำให้เกิดความน่าสนใจ เรียนรู้ได้ตลอดเวลา ครูและนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านการพูดคุย แสดงความคิดเห็น การสอบถาม การให้คำแนะนำและคำปรึกษา โดยไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดเวลา เห็นได้ว่าเฟซบุ๊กสามารถสร้างประโยชน์โดยแหล่งเรียนรู้ได้อีกช่องทางหนึ่ง

3. Micro Blog เป็นรูปแบบหนึ่งของ Blog ที่จำกัดขนาดของข้อความที่เขียนผู้ใช้สามารถเขียนข้อความได้สั้นๆ เช่น Twitter และ instagram เป็นต้น

4. Media Sharing เป็นเว็บไซต์ที่สามารถอัปโหลดรูปภาพ แฟ้มข้อมูล เพลง หรือวิดีโอเพื่อแบ่งปันเรื่องราว ตัวอย่าง เช่น Youtube Flickr และ 4shared เป็นต้น

5. Social News and Bookmarking เป็นเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงบทความหรือเนื้อหา โดยผู้ใช้สามารถส่งบทความหรือเนื้อหา ให้คะแนนและเลือกบทความหรือเนื้อหาใดที่น่าสนใจที่สุดได้ รวมทั้งยังแบ่งปันให้กับผู้อื่น

สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ (2558, น.9-11) แบ่งประเภทของสื่อสังคมตามวัตถุประสงค์การใช้งานได้ 7 ประเภท สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. สร้างและประกาศตัวตน สำหรับให้ผู้ใช้มีพื้นที่ในการสร้างตัวตนบนเว็บไซต์ สามารถเผยแพร่เรื่องราวของตนเองผ่านทางอินเทอร์เน็ตในลักษณะของรูปภาพ วิดีโอ และการเขียนข้อความลงในบล็อก การเขียนบทความต่างๆ มี 2 รูปแบบ ได้แก่

1.1 บล็อก เป็นการบันทึกหรือนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ โดย “Blogger” เป็นผู้เขียน บันทึกหรือเล่าเหตุการณ์ที่อยากให้คนอื่นได้รับรู้ หรือเป็นการเสนอมุมมอง แนวคิดของตนเอง เผยแพร่ในบล็อกนั้น

1.2 ไมโครบล็อก มีลักษณะเด่นโดยการให้ผู้ใช้โพสต์ข้อความสั้นๆ ผ่านเว็บไซต์ ผู้ให้บริการและสามารถกำหนดให้ส่งข้อความนั้น ๆ ไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ เช่น Twitter ฯลฯ

2. สร้างและประกาศผลงาน ใช้แสดงออกและนำเสนอผลงาน เพื่อแบ่งปันเนื้อหา ในรูปแบบวิดีโอ รูปภาพ และเพลง เน้นเฉพาะไฟล์ที่เป็นมัลติมีเดีย เช่น Youtube Flickr และ Slideshare เป็นต้น

3. ความชอบในสิ่งเดียวกัน เป็นเครือข่ายที่เก็บในสิ่งที่ชอบไว้บนเครือข่าย เป็นการสร้างที่คั่นหนังสือออนไลน์ ผู้ใช้สามารถเก็บหน้าเว็บเพจที่ค้นไว้มาเก็บไว้บนเว็บไซต์ได้ เพื่อแบ่งปันกับคนที่ชอบในเรื่องเดียวกัน สามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการหาข้อมูล การให้คะแนน กับที่คั่นหนังสือที่คิดว่ามีประโยชน์ เช่น Digg Zickr Ning และ Reddit เป็นต้น

4. เวทีทำงานร่วมกัน เป็นเครือข่ายที่ต้องการความคิดความรู้ และการต่อยอดจาก ผู้ใช้ที่เป็นผู้มีความรู้ เพื่อให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นการรวบรวมข้อมูล ความรู้เรื่องต่างๆ ที่ส่วนใหญ่มักเป็นนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ เช่น Wikipedia Google earth และ Google Maps เป็นต้น

5. ประสบการณ์เสมือนจริง เป็นลักษณะเกมออนไลน์ ผู้ใช้สามารถเล่นบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ผู้ใช้นำเสนอตัวตนตามบทบาทในเกม สามารถติดต่อปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่นคนอื่นๆ ได้เสมือน อยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง เหมือนได้มีสังคมของผู้เล่นที่ชอบในแบบเดียวกัน และมีกิจกรรมต่างๆ เช่น Audition Ragnarok Pangya และ World of Warcraft เป็นต้น

6. เครือข่ายเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นเครือข่ายสังคมเพื่อการทำงาน โดยจะเผยแพร่ ประวัติผลงานของตนเอง และสร้างเครือข่ายกับผู้อื่น เช่น Linkedin เป็นต้น

7. เครือข่ายที่เชื่อมต่อกันระหว่างผู้ใช้ เป็นเครือข่ายสังคมที่เชื่อมต่อกันระหว่าง เครื่องผู้ช่วยกันเองโดยตรง จึงทำให้เกิดการสื่อสารหรือแบ่งปันข้อมูลต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว เช่น Skype และ BitTorrent เป็นต้น

วรางคณา โทโพธิ์ไทย (2560, น.9-13) ได้แบ่งประเภทของสื่อสังคมเพื่อการศึกษา โดยยึดคุณลักษณะหลักของสื่อสังคมที่ใช้อย่างแพร่หลาย สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการนำเสนอผลงาน เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ โดย สามารถสร้าง นำเสนอ แบ่งปันและแลกเปลี่ยนผลงานในรูปแบบเสียง ภาพและภาพเคลื่อนไหว อาจเป็นผลงานที่สร้างขึ้นเองหรือนำมาจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แบ่งได้ 2 ประเภท คือ (1) สื่อสังคม

เพื่อการศึกษาด้านการนำเสนอผลงานประเภทสื่อเสียง และ (2) สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการนำเสนอผลงานประเภทสื่อภาพ

1.1 สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการนำเสนอผลงานประเภทสื่อเสียง เน้นการนำเสนอผลงานด้วยเสียง เป็นสื่อซอฟต์แวร์ประยุกต์เกี่ยวกับเสียง สามารถนำมาใช้โดยสร้าง ค้นหา นำเสนอ จัดเก็บ ใช้เผยแพร่สื่อเสียง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น iTunes Audacity และ Soundcloud เป็นต้น

1.2 สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการนำเสนอผลงานประเภทสื่อภาพ เน้นการนำเสนอ ข้อความ ภาพและภาพเคลื่อนไหว ผู้สอนและนักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนโดยสร้าง ค้นหา นำเสนอ ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ จัดเก็บ ใช้ เผยแพร่ ข้อความ ภาพและภาพเคลื่อนไหวเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เช่น Slideshare Instagram และ Youtube เป็นต้น

2. สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการสร้างเครือข่ายเป็นสื่อสังคม เน้นการรวมกลุ่มบุคคลเพื่อสร้างเครือข่าย เพื่อสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ สร้างกลุ่ม ร่วมกันระดมสมองและทำงานร่วมกัน โดยสมาชิกในเครือข่ายสามารถร่วมกันสร้าง นำเสนอ แบ่งปัน ทำงานร่วมกัน สื่อสาร สนทนา อภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นต่างๆ ที่สนใจ ศึกษาร่วมกัน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการสร้างเครือข่ายประเภทส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ และชุมชนการเรียนรู้ และ (2) สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการสร้างเครือข่ายประเภทส่งเสริมการระดมสมอง และทำงานร่วมกัน

2.1 สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการสร้างเครือข่ายประเภทส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และชุมชนการเรียนรู้ ใช้สำหรับรวมกลุ่มบุคคลให้ผู้มีพื้นที่บนเว็บไซต์เพื่อส่งเสริม การสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์และรวมกลุ่มเพื่อเกิดชุมชนการเรียนรู้ และสามารถเผยแพร่เรื่องราวผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น บล็อก ไมโครบล็อก และเฟซบุ๊ก โดยวารจกณา โตโพธิ์ไทย (2560, น.39) ได้อธิบายเกี่ยวกับเฟซบุ๊กว่า คือรูปแบบของบล็อกประเภทหนึ่ง ที่สร้างและประกาศตัวตนผ่านเครือข่าย ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารและร่วมทำกิจกรรมกับผู้ใช้เฟซบุ๊กคนอื่นๆ ได้ ทั้งการตั้งประเด็นคำถามในเรื่องที่สนใจ โพสต์รูปภาพ โพสต์คลิปวิดีโอ เขียนบทความหรือบันทึกถ่ายทอดสด แลกเปลี่ยนแบบสด ฝากข้อความไว้ในกล่องข้อความ ทั้งส่วนตัวและแบบกลุ่ม

การนำเฟซบุ๊กมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาสามารถสร้างเป็นกลุ่มนักเรียน ผู้สอน และนักเรียนสามารถนำเสนอ ถ่ายทอดเนื้อหาสาระด้วยข้อความ บทความ ภาพ คลิปวิดีโอ ทัศนียภาพ หนังสือนิตยสาร และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พูดคุย แสดงความคิดเห็น อภิปราย นำเสนองานและค้นคว้าหาความรู้เพื่อเพิ่มเติมจากเฟซบุ๊กหรือแหล่งเรียนรู้อื่นที่เชื่อมโยงจากเฟซบุ๊ก เป็นการฝึกทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดและทักษะการแสวงหาความรู้ให้แก่ นักเรียน

2.2 สื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการสร้างเครือข่ายประเภทส่งเสริมการระดมสมองและทำงานร่วมกัน เน้นการระดมสมองและทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายสังคมที่ต้องการความคิด ความรู้และการต่อยอดจากผู้ใช้ที่ส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นเวทีในการระดมสมอง อภิปราย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำงานร่วมกัน ตัวอย่างเช่น วิกี (Wiki) และกูเกิ้ลไดรฟ์ (Google Drive)

สื่อสังคมที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง จะเป็นประเภทเครือข่ายสังคม เช่น เฟซบุ๊ก ที่สามารถสร้างและเปลี่ยนแปลงข้อมูล การปฏิสัมพันธ์ การสนทนาโต้ตอบ การแสดงความคิดเห็น หรือเผยแพร่ข้อมูล และสื่อสังคมประเภทเว็บไซต์ เช่น Flickr Youtube และ Instagram ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ สามารถฝากรูปภาพ วิดีโอเพื่อแบ่งปันกับผู้อื่น เป็นต้น

จากการศึกษาประเภทของสื่อสังคม สรุปได้ว่าสื่อสังคมมีหลากหลายประเภท ได้แก่ (1) สื่อสังคมประเภทเนื้อหา (2) สื่อสังคมประเภทเครือข่ายสังคม (3) สื่อสังคมประเภทนำเสนอวิดีโอ ภาพยนตร์ เพลง (4) สื่อสังคมประเภทเกม (5) สื่อสังคมประเภทการจัดการรูปภาพ (6) สื่อสังคมประเภทเพื่อธุรกิจการซื้อ ขาย และ (7) สื่อสังคมประเภทแหล่งข้อมูลความรู้

สื่อสังคมยังสามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้งานของสื่อสังคมได้ 7 ประเภท ได้แก่ (1) สร้างและประกาศตัวตน (2) สร้างและประกาศผลงาน (3) ความชอบในสิ่งเดียวกัน (4) เวทีการทำงานร่วมกัน (5) ประสบการณ์เสมือนจริง (6) เครือข่ายเพื่อการประกอบอาชีพ และ (7) เครือข่ายที่เชื่อมต่อกันระหว่างผู้ใช้

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม มุ่งเน้นการนำสื่อสังคม ได้แก่ สื่อสังคมประเภทเครือข่ายสังคม ได้แก่ เฟซบุ๊ก สื่อสังคมประเภทนำเสนอวิดีโอ ภาพยนตร์ เพลง ได้แก่ ยูทูป ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างและประกาศตัวตน สร้างและประกาศผลงาน เป็นเวทีการทำงานร่วมกัน และเครือข่ายที่เชื่อมต่อกันระหว่างผู้ใช้ มาใช้เป็นสื่อสังคมในการวิจัย โดย เฟซบุ๊ก และยูทูป ซึ่งเป็นสื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการสร้างเครือข่ายประเภทส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และชุมชนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันผ่านกูเกิ้ลไดรฟ์ ซึ่งเป็นสื่อสังคมเพื่อการศึกษาด้านการสร้างเครือข่ายประเภทส่งเสริมการระดมสมองและทำงานร่วมกัน

2.3 การเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม

สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ (2558, น.17) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

2.3.1 ความหมายของการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม การเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่ผ่านสื่อบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้สอนจะนำเสนอข้อมูลความรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาผ่านเว็บไซต์ สำหรับให้ข่าวสาร แก่ผู้ใช้ในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อรับส่ง

ข้อมูลระหว่างเครื่องแม่ข่ายและเครื่องผู้ใช้งานขึ้น และช่วยให้การแสดงผลที่เกิดบนเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้เป็นแบบมัลติมีเดีย

2.3.2 จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม การเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1) *สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในชั้นเรียน* ผู้สอนและนักเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์มีประสิทธิภาพ ทั้งภายในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์และในสังคมจริง ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านมิติความสัมพันธ์ของคนในเครือข่าย การนำเสนอข้อมูลและสถานภาพที่เป็นปัจจุบันของนักเรียน ทำให้ผู้สอนสามารถติดตามพฤติกรรมและประสานข้อมูลได้ทันที

2) *กระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้า* การตั้งประเด็นแลกเปลี่ยนข้อสงสัยต่างๆ ผ่านสื่อสังคมทำได้ทันที เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวางและเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนในการกระตุ้นนักเรียนได้เป็นอย่างดี ผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหาใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง และนักเรียนสามารถติดตามได้อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน

3) *ส่งเสริมการศึกษาตามความสนใจและความถนัด* โดยเฉพาะรูปแบบของเว็บไซต์ เป็นระบบที่ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานตามความถนัดและความสนใจของทั้งผู้สอนและนักเรียน และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) *ส่งเสริมการบันทึกและการอ่าน* การเผยแพร่ข้อเขียนในหลายลักษณะ เช่น ข้อความสั้นในระบบทวิตเตอร์ ข้อความปานกลางของเฟซบุ๊ก หรือข้อความยาว ๆ ของระบบเว็บไซต์ผ่านสื่อสังคม เป็นการส่งเสริมการบันทึกและการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

2.3.3 ทักษะที่จำเป็นในการเรียนผ่านสื่อสังคม การศึกษาในยุคของการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ เป็นการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของนักเรียนมากกว่าการสอนเนื้อหาสาระเป็นหลัก การสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้จะให้ผลดีกว่า นักเรียนควรแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ สรุปได้ ดังนี้

1) *ทักษะการแก้ปัญหา* เน้นความสามารถในการแสวงหาความรู้ การนำความรู้มาใช้ประโยชน์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นำไปสู่การคิดแก้ปัญหาอย่างมีระบบและเหมาะสม ซึ่งนำกระบวนการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมมาใช้ เช่น การหาข้อมูล จาก Cloud ประเภทต่าง ๆ เช่น Google Yahoo เป็นต้น

2) *ทักษะการคิดสร้างสรรค์* คือ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์การออกแบบสิ่งใหม่ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีประโยชน์หรือคุ้มค่ากว่าที่มีอยู่ รวมไปถึงการต่อยอดแนวคิดเดิมไปสู่แนวคิดใหม่ โดยการทำให้เกิดการเรียนรู้

3) *ทักษะการใช้เทคโนโลยี* คือ การเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และรู้ทันเทคโนโลยี การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมสามารถใช้ชีวิตร่วมกับเทคโนโลยีอย่างมีความสุข โดยประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทุกระดับ ตั้งแต่การเรียนรู้ระดับบุคคลระดับกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือการเรียนรู้ร่วมกัน

4) *ทักษะชีวิต* เป็นการใช้อุปกรณ์สังคมออนไลน์ในการศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับชีวิตความเป็นอยู่ เช่น สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างเหมาะสม การยอมรับในความแตกต่าง ของบุคคล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนออนไลน์ เป็นต้น

2.3.4 รูปแบบการประยุกต์ใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้ส่งเสริมสนับสนุนและแนะนำให้ครูได้พัฒนาศักยภาพการใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม สรุปได้ดังนี้

1) *Facebook* สำหรับให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตั้งกลุ่มรายวิชาเพื่อการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

2) *Wordpress* สำหรับให้นักเรียนและผู้สอน สามารถสร้างเว็บไซต์หรือบล็อกส่วนตัวในแต่ละรายวิชา สำหรับเผยแพร่เนื้อหาบทเรียน หรือสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนได้

3) *Youtube* สำหรับการเผยแพร่และแบ่งปันวิดีโอ โดยผู้สอนสามารถอัปโหลด และเผยแพร่วิดีโอการสอนผ่านเว็บไซต์ยูทูป หรือใช้วิดีโอที่มีอยู่บนเว็บไซต์เป็นสื่อในการเรียนการสอน และนักเรียนเผยแพร่ นำเสนอผลงานของตนเองให้เพื่อนและผู้สอนได้แสดงความคิดเห็น

4) *Twitter* สำหรับการสื่อสารข้อความสั้นๆ โต้ตอบกันได้อย่างรวดเร็ว

5) *Slideshare* สำหรับการแบ่งปันเอกสารต่างๆ ที่อยู่ในรูปของไฟล์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงาน

2.3.5 การออกแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคม สารีพันธุ์ ศุภวรรณ (2558, น.28-40) เสนอแนวคิดการออกแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมเพื่อการเรียนการสอน สามารถสรุปสาระสำคัญได้ว่า การออกแบบและสร้างรายวิชานั้นใช้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การออกแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมตามแนวคิดของบลูม (Bloom's Taxonomy) คือ การจัดแบ่งประเภทลำดับการรับรู้และความเข้าใจของมนุษย์ โดยเป็นการวิเคราะห์เจาะลึก จัดประเภทและลำดับ ขอบเขตด้านการรับรู้และความเข้าใจในเชิงจิตวิทยา ซึ่งการแบ่งประเภทและลำดับขั้นของทักษะและวัตถุประสงค์ที่ได้รับการพัฒนา มาจากกระบวนการคิด โดยการกำหนดจากระดับต่ำไปสู่ระดับที่สูงขึ้นเป็นลำดับ สามารถประยุกต์ใช้

ในการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม ในขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

2.4 ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคมจากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในหลากหลายทรงสนะ ดังนี้

สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ (2558, น.12) ได้แสดงทรงสนะเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคม ดังนี้

ข้อดีของสื่อสังคม

1) เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูล เรื่องราวสารสนเทศต่าง ๆ ของส่วนบุคคลผ่านเครือข่ายสังคมได้

2) เป็นแหล่งเรียนรู้หรือเครื่องมือที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนได้

3) เป็นการรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ และผลงานวิจัยในองค์กร

4) เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้ โดยสามารถติดต่อสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลได้สะดวกยิ่งขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

5) เป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมขององค์กร

6) เป็นแหล่งเผยแพร่ แลกเปลี่ยนข้อมูลด้านความบันเทิง เช่น วิดีโอ เพลง ฯลฯ

ข้อเสียของสื่อสังคม

1) การละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานและการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

2) การเผยแพร่สื่อลามก อนาจาร และสิ่งผิดกฎหมาย

3) ความปลอดภัยในการใช้ข้อมูลส่วนตัว

4) การล่อลวงและก่ออาชญากรรมผ่านเครือข่ายสังคม

5) ปัญหาอื่นๆ ตามมา ได้แก่ ด้านสังคม ด้านอาชญากรรม ด้านการศึกษา ด้านธุรกิจ และด้านอื่นๆ

แสงเดือน ผ่องพุด (2556, น. 7-8) แสดงทรงสนะเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคม ดังนี้

ข้อดีของสื่อสังคม

1) เป็นการสร้างพื้นที่ในการติดต่อสื่อสารและสนทนาแก่สาธารณะได้

2) เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจในข้อมูลที่นำเสนอผ่านสื่อสังคม

3) เป็นการสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วม สนับสนุน และเผยแพร่ผ่านสื่อสังคม

4) ทำให้ข้อมูลกระจายอย่างรวดเร็ว สามารถทำซ้ำและส่งต่อข้อมูลเป็นทอด ๆ ได้

5) เกิดความเข้าใจความคิดเห็นของประชาชนได้มากขึ้น

6) สามารถติดตามความเคลื่อนไหวของข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา

7) ช่วยลดเวลาในการรับข้อมูลข่าวสาร

ข้อเสียของสื่อสังคม

- 1) การใช้งานสื่อสังคมมีรูปแบบที่แตกต่างจากสื่อรูปแบบอื่น
 - 2) ความเสี่ยงของการหลอกลวง ความไม่ซื่อสัตย์ และความไม่โปร่งใส
 - 3) มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงข่าวสารอย่างรวดเร็ว อยู่เหนือการควบคุม
 - 4) สามารถหาเครือข่ายใหม่เพื่อสร้างเรื่องใหม่ ยากที่จะคาดเดาถึงจำนวนผู้ใช้
 - 5) ไม่มีการรับรองผลที่ได้จากการสื่อสารและการส่งสาร
 - 6) ต้องนำสื่อสังคมอื่นและหลักการสื่อสารที่ดีมาใช้ควบคู่กัน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ
- กานดา รุณนะพงศา สายแก้ว (2554) แสดงทรรศนะเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของ

สื่อสังคม ดังนี้

ข้อดีของสื่อสังคม

- 1) สามารถสื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้คนเป็นจำนวนมาก ง่าย สะดวกและรวดเร็ว
- 2) ทำให้เกิดการรวมตัวกันในการทำกิจกรรมดี ๆ ได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น
- 3) สามารถใช้เพื่อการเรียนการสอนได้

ข้อเสียของสื่อสังคม

- 1) ไม่มีวิธีการตรวจสอบความจริงของข้อมูลที่ได้รับ
- 2) ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นสาระ หรือเป็นข้อมูลเชิงลบ

2.5 ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนจากนักการศึกษาในหลากหลายทรรศนะ ดังนี้

กานดา รุณนะพงศา สายแก้ว (2554) กล่าวถึงข้อดีของสื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ข้อดีของสื่อสังคมในการเรียนการสอน

- 1) ส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน
 - 2) ฝึกทักษะการสื่อสาร การมีส่วนร่วม และทำให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคม
 - 3) เสริมสร้างให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้
 - 4) ปรับสภาพแวดล้อมทางการเรียนแบบเปิด ง่ายต่อการเชื่อมโยง และ
- การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในห้องเรียน
- 5) สนับสนุนและรองรับการสื่อสาร 2 ทาง สามารถนำมาประยุกต์ใช้
- ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบกลุ่ม เป็นต้น

ข้อเสียของสื่อสังคมในการเรียนการสอน

จุฑามาศ สนทนก (2555) กล่าวว่าสื่อสังคมมีข้อเสียที่อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ โดยเฉพาะนักเรียนที่เป็นอุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1) ความไม่มั่นใจในความเสถียรและความคงอยู่ของเว็บไซต์ ส่วนใหญ่เว็บไซต์ที่ให้บริการโดยไม่มีค่าใช้จ่ายอาจปิดตัวลงโดยไม่ทราบสาเหตุ หรือบางเว็บไซต์มีค่าใช้จ่ายสำหรับการใช้งาน

2) การเชื่อมโยงระหว่างระบบและข้อมูลผู้ใช้เพื่อการทำงานร่วมกันในสถานศึกษา หากไม่มีระบบป้องกันความปลอดภัยของข้อมูลที่ดี นักเรียนอาจขาดความระมัดระวังในการใช้งาน เช่น การแสดงข้อความหมิ่นประมาทอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองหรือองค์กรได้

3) ความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของข้อมูล หากไม่มีการป้องกันที่ดี อาจมีผู้ไม่ประสงค์ดีนำไปใช้ในทางผิดได้

4) อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องมีราคาสูงอาจไม่คุ้มค่า หากไม่มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอในการบำรุงรักษา การปรับปรุงให้ทันสมัย หรือการใช้งานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ การใช้อุปกรณ์นั้นอาจไม่คุ้มค่า

5) การขาดการคัดกรองในการสืบค้นข้อมูล และการรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องก่อให้เกิดการขาดวิจารณญาณในการนำเสนอข้อมูล รวมทั้งทำให้เนื้อหาที่นำเสนอผิดพลาดได้

กล่าวโดยสรุปสื่อสังคมมีข้อดี คือ เป็นการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล องค์กรความรู้ และผลงานขององค์กร ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สามารถสร้างพื้นที่การติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และเผยแพร่ข้อมูลได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และกว้างขวาง สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอนได้ ข้อเสียของสื่อสังคม ได้แก่ การขาดจัดการที่ดีจะก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานและการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เผยแพร่สื่อไม่พึงประสงค์ และสิ่งผิดกฎหมาย การล่อลวงผ่านเครือข่ายสังคม รวมทั้งความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ ซึ่งอาจเป็นข้อมูลเชิงลบ ส่งผลกระทบต่อทั้งบุคคล องค์กร หรือสังคมได้

การนำสื่อสังคมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีข้อดี คือ ส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน ฝึกทักษะการสื่อสาร การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ทางสังคม เสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในห้องเรียน ส่วนข้อเสีย ได้แก่ ความเสถียรและความคงอยู่ของเว็บไซต์ ระบบป้องกันความปลอดภัยของข้อมูล ซึ่งต้องระมัดระวังในการแสดงความคิดเห็น ความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของข้อมูล รวมทั้งปัญหาด้านอุปกรณ์ที่มีราคาสูง งบประมาณการบำรุงรักษา การปรับปรุงให้ทันสมัย หรือการใช้งาน

ไม่เต็มประสิทธิภาพ การขาดการคัดกรองในการสืบค้นข้อมูล และการรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิด การขาดพิจารณาญาณในการนำเสนอข้อมูล รวมทั้งทำให้เนื้อหาที่นำเสนอผิดพลาดได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำข้อดีและข้อเสียมาวิเคราะห์และปรับใช้ในการออกแบบ ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมด้วยความระมัดระวังทั้งด้านสิทธิส่วนบุคคล การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การแสดงความคิดเห็น การปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ เพื่อให้ได้รูปแบบชุดการสอนผ่านสื่อสังคมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความรวดเร็ว ประหยัด และมีประสิทธิภาพ

2.6 การปฏิสัมพันธ์สื่อสังคม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์นั้น ผู้สอน จำเป็นต้องทราบถึงรูปแบบของการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาใช้ในการพิจารณาจัดกิจกรรม การสื่อสาร ให้ตอบสนองต่อนักเรียน และมีการคัดเลือกเครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้อง การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ (2558, น.24) ได้แบ่งรูปแบบของมิติ การสื่อสารผ่านสื่อสังคม ได้ 2 มิติ คือ (1) มิติด้านเวลา และ (2) มิติด้านปฏิสัมพันธ์ สรุปสาระสำคัญ ได้ ดังนี้

2.6.1 มิติด้านเวลา เป็นการแบ่งการสื่อสารผ่านสื่อสังคม ตามลักษณะของช่วงเวลา ที่มีการติดต่อกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยแบ่งรูปแบบตามมิติด้านเวลา ดังนี้

1) **การสื่อสารในเวลาเดียวกันหรือการสื่อสารแบบประสานเวลา** หมายถึง การรับส่งข้อมูลข่าวสารผู้ส่งและผู้รับสามารถติดต่อกันได้ในเวลาเดียวกันหรือพร้อมกัน เช่น บริการ พูดคุยสนทนา บริการรับส่งข้อความ เสียง และภาพ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

การสื่อสารผ่านสื่อสังคมแบบประสานเวลาเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการ เดินทาง โดยสามารถใช้การสื่อสารแบบประสานเวลาได้ 2 แนวทาง คือ (1) การจัดการศึกษาผ่าน เทคโนโลยีสนับสนุนการสื่อสาร และ (2) การใช้เครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์แบบประสานเวลาใน การติดต่อกันระหว่างผู้สอนและนักเรียน

2) **การสื่อสารต่างเวลากันหรือการสื่อสารแบบไม่ประสานเวลา** หมายถึง การ รับส่งข้อมูลข่าวสารที่ผู้ส่งและผู้รับไม่จำเป็นต้องทำงานพร้อมกัน แต่เกิดขึ้นโดยการนำเสนอข้อความ ภาพ และเสียง ผ่านเครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณสมบัติในการจัดเก็บ และส่งสารที่ต้องการ นำเสนอไปสู่ผู้รับสาร เมื่อผู้รับสารเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือเข้าสู่เครื่องมือสื่อสารนั้นๆ สามารถ เรียกข้อมูลนั้นขึ้นมาเสนอได้ ผู้รับสารสามารถตอบคำถาม อภิปราย และผลย้อนกลับได้ โดยใช้เครื่องมือสื่อสารเดียวกัน เครื่องมือสื่อสารแบบไม่ประสานเวลาที่ใช้กับการเรียนการสอน เช่น กระดานสนทนา ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และเว็บบล็อก เป็นต้น

2.6.2 มิติด้านปฏิสัมพันธ์ การสื่อสารผ่านสื่อสังคมแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารโดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้สอนสามารถส่งสารให้กับนักเรียนได้หลายรูปแบบ โดยสามารถแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ (1) การสื่อสารจากบุคคลสู่บุคคล (2) การสื่อสารจากบุคคลสู่กลุ่มบุคคล และ (3) การสื่อสารจากกลุ่มบุคคลสู่กลุ่มบุคคล

1) *การสื่อสารจากบุคคลสู่บุคคล* หมายถึง การสื่อสารจากบุคคลหนึ่งสู่บุคคลหนึ่ง ซึ่งในการเรียนการสอน หมายถึง กรณีที่ผู้สอนสื่อสารกับนักเรียนรายบุคคล ผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ นำไปแก้ไข และปรับปรุงผลงาน

2) *การสื่อสารจากบุคคลสู่กลุ่มบุคคล* หมายถึง การสื่อสารจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งในการเรียนการสอน หมายถึง กรณีที่ผู้สอนดำเนินการสอนผ่านระบบประชุมทางไกลไปสู่นักเรียนปลายทาง การที่ผู้สอนแจ้งการเปลี่ยนแปลง ตารางการเรียน หรือแจ้งกำหนดการสอบปลายภาคเรียนกับนักเรียนทั้งชั้นเรียนผ่านทางกระดานสนทนา เป็นต้น

3) *การสื่อสารจากกลุ่มบุคคลสู่กลุ่มบุคคล* หมายถึง การสื่อสารสองทางขึ้นไปในลักษณะของการอภิปราย หรือการระดมความคิดเห็นระหว่างบุคคล ซึ่งในการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนด้วยระบบโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม การประชุมทางไกลผ่านระบบวีดิทัศน์ระหว่างห้องเรียนต้นทางไปสู่ห้องเรียนปลายทาง โดยผู้สอนและนักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น นำเสนองาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นต้น

สรุป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านสื่อสังคม ผู้สอนจำเป็นต้องทราบและเข้าใจถึงรูปแบบของการสื่อสารเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อการพัฒนาศักยภาพนักเรียน โดยคัดเลือกเครื่องมือสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง โดยใช้หลักการด้านรูปแบบของการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านสื่อสังคมทั้ง 2 มิติ คือ (1) มิติด้านเวลา และ (2) มิติด้านปฏิสัมพันธ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำรูปแบบของการสื่อสารผ่านสื่อสังคมทั้ง 2 มิติ คือ (1) มิติด้านเวลา คือ การสื่อสารในเวลาเดียวกันแบบประสานเวลา เพื่อให้ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน และ (2) มิติด้านปฏิสัมพันธ์ ที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทั้งการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับนักเรียนรายบุคคล การสื่อสารจากผู้สอนถึงกลุ่มนักเรียน เป็นการสื่อสารสองทางเพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ การรับทราบข้อมูล ข่าวสารจากผู้สอน การแสดงความคิดเห็น การนำเสนองาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

2.7 การใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนการสอน

สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ (2558, น.33-40) ได้เสนอวิธีการใช้สื่อสังคมในการเรียนการสอนไว้ คือ (1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการออกแบบ และ (2) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

2.7.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการออกแบบ ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับองค์ประกอบหลักในการออกแบบและสร้างรายวิชา คือ (1) กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียน และ (2) กำหนดและจัดระบบโครงสร้างเนื้อหา ดังนี้

1) **กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้** เป็นการกำหนดแนวทางที่ผู้สอนต้องการให้นักเรียนรู้หรือสามารถทำได้เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอน สามารถใช้เป็นกรอบในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งด้านเนื้อหา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนเมื่อทราบวัตถุประสงค์ในการเรียนอย่างชัดเจนว่าเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนรู้แล้ว นักเรียนจะถูกประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนอย่างไร มีประเด็นใดบ้างที่จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ จะช่วยนักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีเป้าหมาย นอกจากการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยผู้สอนแล้ว นักเรียนสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สอนผู้สอนจะสามารถออกแบบและจัดเตรียมเนื้อหาสาระ ตลอดจนกิจกรรมได้ตรงกับเป้าหมายของนักเรียน

กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน จะส่งเสริมและเอื้อในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยมีแนวทาง ดังนี้

(1) วัตถุประสงค์ของวิชาจะต้องวัดได้ โดยต้องอธิบายผลของการเรียนที่ต้องวัดได้ เพื่อให้มั่นใจถึงผลที่จะได้รับจากการเรียนผ่านสื่อสังคม และผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง การกำหนดวัตถุประสงค์ต้องเจาะจงและสามารถสังเกตถึงพฤติกรรมของนักเรียนได้

(2) วัตถุประสงค์ของการเรียนต้องครอบคลุม โดยจะต้องครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาที่นักเรียนต้องรู้ ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ระดับชั้นที่ครอบคลุมทักษะการคิดรวมถึงทักษะหลักในการเรียน เช่น การเขียน การสื่อสาร การบริหารจัดการข้อมูลโดยใช้เครื่องมือประเภทต่างๆ เป็นต้น

(3) วัตถุประสงค์ต้องระบุชัดเจนและทำให้นักเรียนเข้าใจได้ โดยต้องเขียนให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย ตรงไปตรงมา ภาษาที่ใช้ต้องสามารถสื่อสารกับนักเรียนในสิ่งที่นักเรียนจะต้องทำหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมนั้น

(4) ช่วยนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด โดยต้องออกแบบและจัดเตรียมคำสั่งหรือคำแนะนำขั้นตอนของการเรียนอย่างพอเพียง ให้นักเรียนเห็นเป็นขั้น

เป็นตอนอย่างชัดเจนในแต่ละระดับ เช่น ประเภทของงานที่มอบหมายอาจจะต้องใช้แผนภูมิช่วย เพื่อให้ให้นักเรียนสังเกตเห็นชัดถึงกิจกรรม แหล่งข้อมูล ที่จะต้องทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนที่กำหนดไว้

2) *กำหนดและจัดระบบโครงสร้างเนื้อหา* มีความสำคัญสำหรับนักเรียน โดยจะช่วยให้นักเรียน สามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่มีข้อสงสัยในการเรียน การจัดระบบโครงสร้างรายวิชา มีหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) โครงสร้างของเนื้อหาต้องมีความต่อเนื่อง และเป็นเหตุเป็นผลกัน เป็นลำดับตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชา

(2) ออกแบบและจัดประเภทของกิจกรรมให้เป็นกลุ่ม เช่น การอภิปราย การทดสอบ การทำโครงการ แหล่งสืบค้นข้อมูล และผลิตคลิปวิดีโอ เป็นต้น

(3) จัดระบบกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมด ให้อยู่ในรูปแบบหรือฟอร์มเดียวกันในทุกบทเรียนและหัวข้อย่อย เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคย

(4) จัดเตรียมคำอธิบายอย่างละเอียด สำหรับทุกกิจกรรมการเรียนการสอน

การออกแบบโครงสร้างรายวิชามีความสำคัญ เพื่อให้นักเรียนมีกรอบแนวคิดในการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้น การระดมสมองในการออกแบบโครงสร้างเนื้อหา รายวิชา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา การออกแบบและพัฒนากิจกรรมการเรียนก่อนการนำไปใช้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยข้อพิจารณาในการกำหนดโครงสร้างรายวิชา สามารถทำได้ดังต่อไปนี้

(1) การจัดแบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ หรือเป็นกลุ่มย่อย ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในเนื้อหา ที่นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ ทำกิจกรรมได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้สมองคนเราจะเก็บข้อมูลที่ถูกต้อง ได้ดี หากได้มีการจัดระบบข้อมูลมาอย่างเป็นระบบและเป็นเหตุเป็นผล

(2) เนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียน ต้องไม่มากจนทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดความ สนใจในการเรียนในท้ายที่สุด

(3) การออกแบบโครงสร้างเนื้อหาในแต่ละตอน จะต้องมีความสมดุลของกิจกรรมการเรียนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเรียนโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

(4) เนื้อหาสาระของสิ่งที่เรียน สามารถทำได้โดยการนำเสนอด้วยภาพ แผนภูมิ และวิดีโอ เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ เป็นต้น

2.7.2 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม ต้องครอบคลุมกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน การมีปฏิสัมพันธ์และมีความร่วมมือกันในการทำงาน การแสดงความคิดเห็นและแบ่งปันความรู้ ตลอดจนกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้เข้าถึง

เนื้อหาสาระก่อให้เกิดแรงจูงใจ เกิดสติปัญญา และได้รับการพัฒนาศักยภาพตนเองที่สุด หลักการออกแบบและกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม มีดังนี้

1) ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งทำได้หลากหลายวิธี เช่น การอภิปรายกลุ่ม กรณีศึกษา สอบสั้นๆ โดยกิจกรรมการเรียนจะต้องถูกกำหนดอย่างชัดเจน มีเหตุผลที่ทำให้นักเรียนบรรลุผลการเรียน ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2) ต้องครอบคลุมการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับเนื้อหาสาระ เช่น ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน มีการแนะนำตนเอง อภิปราย และตอบโต้ผ่านเทคโนโลยี ให้ผลย้อนกลับระหว่างนักเรียนกับเนื้อหา ตัวอย่างกิจกรรม เช่น เขียนเรียงความ รายงานเดี่ยว รายงานกลุ่ม ดูวิดีโอคลิป ทำแบบทดสอบประเมินผลตนเอง สำหรับกิจกรรมระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เช่น อภิปรายกลุ่ม รายงานกลุ่ม วิพากษ์งานของเพื่อน เป็นต้น

3) ต้องกำหนดเกณฑ์การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้สอนกับนักเรียน เช่น การตอบคำถามหรือให้ข้อมูลกับนักเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการพูดคุยกับนักเรียน เป็นต้น

4) ต้องกำหนดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนที่ชัดเจน เช่น การโพสต์ข้อมูลการแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์งานและรูปแบบวิพากษ์ การให้คะแนนและประเมิน เป็นต้น

5) ต้องให้ผู้สอนมีส่วนร่วมกับนักเรียน และสามารถทำให้นักเรียนเข้าถึงได้ เช่น การถามตอบผ่านสื่อสังคม การให้นักเรียนสอบถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เป็นต้น

โดยสรุป การออกแบบและกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม โดยเฉพาะการเรียนการสอนที่อยู่ภายใต้กรอบทฤษฎีการเรียนรู้ในแนวปัญญานิยม และแนวการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำได้หลากหลายผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น โครงการ การวิพากษ์ กรณีศึกษา การทำแบบทดสอบออนไลน์ รายงาน แบบฝึกหัด การเรียนรู้แบบร่วมมือ การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น ทั้งนี้การออกแบบกิจกรรมโดยใช้แหล่งข้อมูลออนไลน์ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี

3. วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เป็นวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 การศึกษาเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 ครอบคลุม (1) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (2) วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 (3) การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย และ (4) การวัดและประเมินผลวิชาประวัติศาสตร์ไทย ดังนี้

3.1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เชียงราย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ครอบคลุม

3.1.1 ความสำคัญ ธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่ต้องเรียนตลอดระยะเวลา 12 ปี ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ ประกอบด้วยสาขาต่าง ๆ ทางสังคมศาสตร์ หลอมรวมเป็นสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ประชากรศึกษา จริยธรรม ศาสนาและปรัชญา จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยให้นักเรียนเกิดความเจริญงอกงามในแต่ละด้านดังนี้

1) **ด้านความรู้** โดยให้ความรู้กับนักเรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา และสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ โดยจัดการเรียนรู้ลักษณะบูรณาการหรือสหวิทยาการ

2) **ด้านทักษะและกระบวนการ** โดยนักเรียนจะได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จนเกิดทักษะและกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

(1) ทักษะการคิด เช่น การสรุปความคิด การแปลความหมาย การวิเคราะห์หลักการ และการนำไปใช้ตลอดจน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

(2) ทักษะการแก้ปัญหาตามกระบวนการทางสังคมศาสตร์ กระบวนการสืบสอบ เช่น ความสามารถในการตั้งคำถามและการตั้งสมมุติฐานอย่างมีระบบ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการ เป็นต้น

(3) ทักษะการเรียนรู้ เช่น ความสามารถในการแสวงหาข้อมูลความรู้ โดยการอ่านการฟัง และการสังเกตความสามารถในการสื่อสารโดยการพูด การเขียน และการนำเสนอความสามารถในการตีความ การสร้างแผนภูมิ แผนที่ ตารางเวลา และการจัดบันทึก รวมทั้งการใช้เทคโนโลยี และการสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้

(4) ทักษะกระบวนการกลุ่ม เช่น การเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ สร้างสรรค์ผลงาน ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) *ด้านเจตคติและค่านิยม* โดยจะช่วยพัฒนาเจตคติและค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักตนเอง ฟังตนเอง ชื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิผู้อื่น เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่าอนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในหลักธรรม และการปกครองของศาสนา และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4) *ด้านการจัดการและการปฏิบัติ* โดยจะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ได้รับการอบรมบ่มนิสัย มาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้

โดยสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ เกิดทักษะกระบวนการในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะกระบวนการ ค่านิยมและเจตคติที่ได้รับมาใช้ในการดำเนินชีวิต และมีทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยให้นักเรียน มีความรู้ในเรื่องต่างๆ อย่างกว้างขวาง มีทักษะกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในฐานะพลเมืองดี นำความรู้ทางจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเองและสังคม ทำให้นักเรียนดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจึงต้องเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ในหลักสูตรเข้าด้วยกัน เป็นศาสตร์บูรณาการด้านวิชาความรู้ แนวคิด และวิธีการของการเรียนรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนรู้

3.1.2 วิสัยทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความเป็นคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดีของสังคม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย รู้เท่าทันและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน และมีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.1.3 พันธกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย กำหนดพันธกิจ (Mission) ดังนี้

1) *จัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ* และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

- 2) ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย และนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา
ต่างๆ
- 3) ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติตามหลักธรรมทาง
ศาสนา
- 4) ปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความรัก ความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่น
ในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 5) ปลูกฝังจิตสำนึกการเป็นพลเมืองดี ทั้งคุณธรรม จริยธรรม ทักษะที่จำเป็น
ต่อการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของสังคมประเทศชาติ และของสังคมโลก
- 6) ส่งเสริมการปฏิบัติที่ถูกต้องในการเป็นผู้บริโภคที่ดี มีความรับผิดชอบ
ต่อตนเองและสังคม
- 7) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
- 8) ปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
- 9) ส่งเสริมสนับสนุน การอนุรักษ์ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญา
ไทย

10) รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี นำมาใช้เพื่อการพัฒนาศักยภาพของตนเอง

3.1.4 เป้าหมาย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียน
วิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย กำหนดเป้าหมาย (Goal) ดังนี้

- 1) จัดการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทั้งใน
รายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติม
- 2) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบการสอนที่มีประสิทธิภาพ
ในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้
- 3) จัดทำสื่อเทคโนโลยีและแผนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรมและ
เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและกิจกรรมส่งเสริมความรักและ
ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ไทย ศิลปวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย
- 5) พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ให้มีความรู้
ความสามารถเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน
และตัวชี้วัด

3.1.5 การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย กำหนดสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้ง 5 สาระ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ (1) ศาสนา ศิลธรรมและ

จริยธรรม (2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต (3) เศรษฐศาสตร์ (4) ประวัติศาสตร์ และ (5) ภูมิศาสตร์

ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

สาระประวัติศาสตร์ มีเนื้อหาครอบคลุม เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

3.1.6 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้จำนวน 3 มาตรฐาน ดังนี้

1) **มาตรฐาน ส 4.1** เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

2) **มาตรฐาน ส 4.2** เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

3) **มาตรฐาน ส 4.3** เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้มาตรฐานที่ ส 4.1 และ มาตรฐานที่ 4.3 มาเป็นมาตรฐานในการออกแบบเนื้อหา บทเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนการสอน ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

3.1.7 คุณภาพนักเรียน คุณภาพนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เชียงราย เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีดังนี้

1) ได้รับการศึกษาและเรียนรู้สถานการณ์ของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

2) ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาตนเองสู่การเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เข้าใจตนเอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นและสังคมอย่างมีความสุข

3) ได้เรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4) ได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนเป็นผู้บริโภคที่ดี สามารถเลือกและตัดสินใจในการบริโภคสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม

5) มีส่วนร่วมและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และสืบสาน ประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่งดงาม รวมถึงความตระหนักในด้านสิ่งแวดล้อม

6) เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองและประเทศชาติโดยส่วนรวม มุ่งทำประโยชน์และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

7) มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการตนเองอย่างรอบด้าน ทั้งการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ การพัฒนาตนเองจากแหล่งเรียนรู้ในสังคมได้ตลอดชีวิต

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ชาติไทย เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับคุณภาพนักเรียนในข้อที่ 3 คือ ได้เรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย เกิดความภูมิใจ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.1.8 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระประวัติศาสตร์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในขั้นนี้ จะกล่าวถึงมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระประวัติศาสตร์ ที่เกี่ยวกับ การวิจัยครั้งนี้ คือ มาตรฐานที่ 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย ตัวชี้วัดที่ 1 วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย และสาระการเรียนรู้แกนกลาง เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนไทยและอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย

3.2 วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เป็นวิชาพื้นฐานในหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 2 มีเนื้อหาครอบคลุม (1) คำอธิบายรายวิชา (2) ผังมโนทัศน์การจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 และ (3) หน่วยการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1

3.2.1 คำอธิบายรายวิชา วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย มีดังนี้

ศึกษาประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย อาณาจักรโบราณในดินแดนไทยและอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนาอาณาจักรไทยในช่วงเวลาต่าง ๆ สาเหตุและผลของการปฏิรูป บทบาทของสถาบัน

พระมหากษัตริย์ในการพัฒนาชาติไทยในด้านต่างๆ เช่น การป้องกันและรักษาเอกราชของชาติ การสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษา กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้น ข้อมูล กระบวนการกลุ่มกระบวนการแก้ปัญหาและการสังเคราะห์

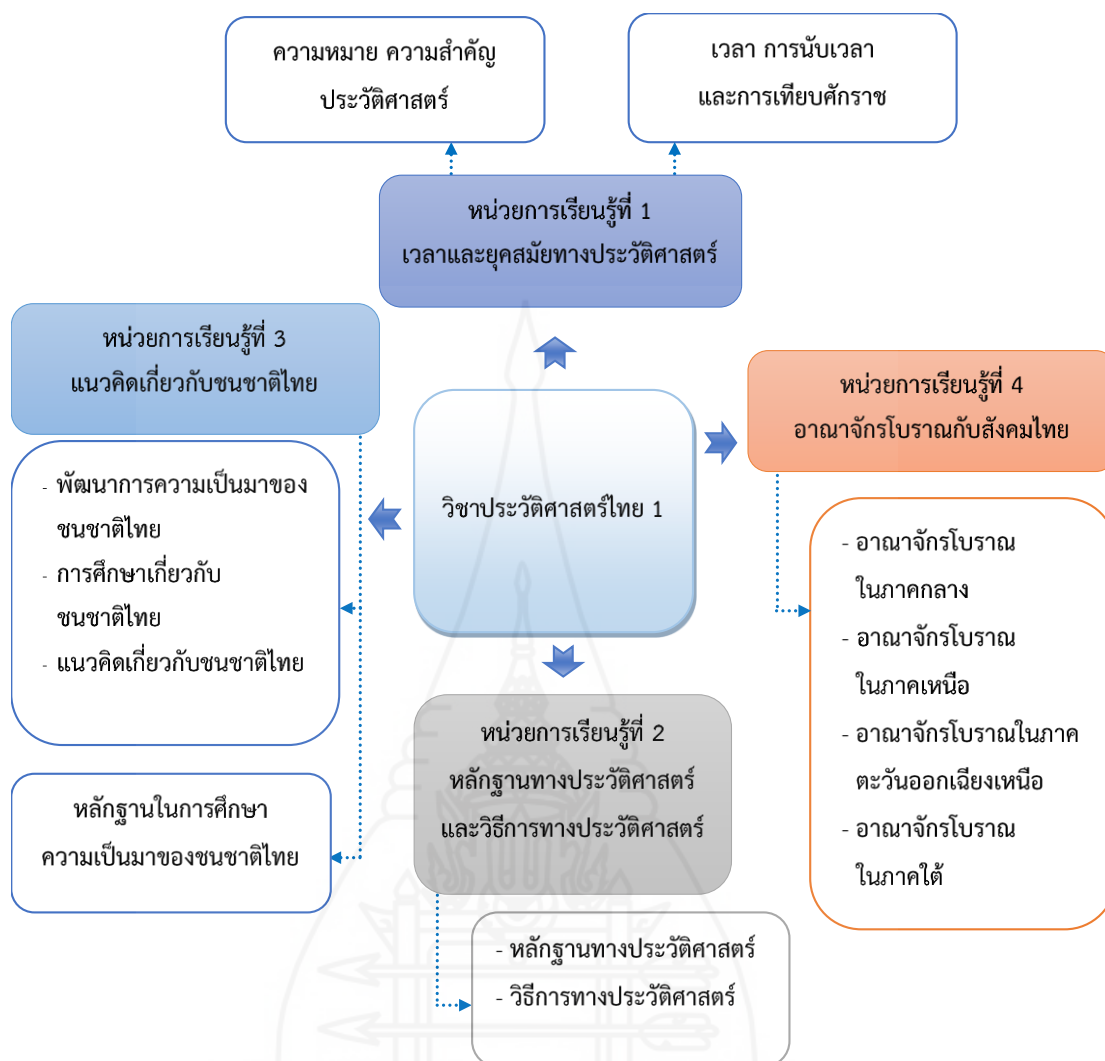
เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย อาณาจักรโบราณในดินแดนไทยและอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนาอาณาจักรไทยในช่วงเวลาต่าง ๆ สาเหตุและผลของการปฏิรูป บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการพัฒนาชาติไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การป้องกันและรักษาเอกราชของชาติ การสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย

มาตรฐานและตัวชี้วัด ม.4.1 ม.4-6/1 และ ม.4-6/2

ม.4.3 ม.4-6/1 รวม 2 มาตรฐาน 4 ตัวชี้วัด

3.2.2 ผังมโนทัศน์ วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีดังนี้

2.3.3 หน่วยการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีดังนี้

หน่วยการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
รายวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1	40
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	8
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หลักฐานทางประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์	12
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับชนชาติไทย	8
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย	12
รวม	40

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มาจัดทำเป็นชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

3.3 การเรียนการสอนประวัติศาสตร์

การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ มีรูปแบบวิธีการสอนที่หลากหลาย ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ได้ใช้รูปแบบวิธีการสอนประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม ซึ่ง สิริวรรณ ศรีพหล (2555, น.44-46) ได้เสนอวิธีการสอนประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ สรุปเป็นสาระสำคัญได้ ดังนี้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่เกิดจากการศึกษาเอกสารและหลักฐานต่างๆ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ เป็นการศึกษาอย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบบนพื้นฐานความเป็นเหตุเป็นผล การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์มีความหมายและมีคุณค่าอย่างแท้จริง

วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง วิธีการสอนโดยใช้การค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์มาจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ โดยการกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งสมมุติฐาน การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความหลักฐานหรือข้อมูล เพื่อนำไปการสรุปผลของการศึกษา การสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ครอบคลุม 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมุติฐาน (2) ขั้นรวบรวมหลักฐาน (3) ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของข้อมูลและหลักฐาน (4) ขั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน และ (5) ขั้นนำเสนอผลการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 ขั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมุติฐาน เป็นขั้นตอนแรกของวิธีสอน โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยผู้สอนต้องให้นักเรียนฝึกการสังเกต ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต หรือการกระทำของบุคคลในประวัติศาสตร์ เพื่อให้เกิดประเด็นที่สามารถนำมากำหนดเป็นปัญหาเพื่อการศึกษาและค้นหาคำตอบ ซึ่งผู้สอนอาจแนะนำหรือร่วมกับนักเรียนกำหนดปัญหาที่จะศึกษา เมื่อกำหนดปัญหาได้แล้วนักเรียนจะตั้งสมมุติฐานเพื่อการค้นคว้าหาข้อสรุปต่อไป

การตั้งสมมุติฐาน นักเรียนจะร่วมกันกำหนดขอบเขตของปัญหา และกำหนดแนวทางการศึกษาปัญหาเป็นสมมุติฐาน เป็นการเดาคำตอบหรือกำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ โดยผู้สอนควรให้นักเรียนใช้พื้นฐานจากแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ มาตั้งสมมุติฐานให้มีความชัดเจน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีแนวทางในการศึกษาได้ตรงประเด็น

3.3.2 ขั้นรวบรวมหลักฐาน เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีค้นคว้า และบอกแหล่งสืบค้นข้อมูลสำหรับนักเรียนในการแสวงหาและรวบรวมหลักฐาน เช่น แนะนำประเภท

หลักฐาน วิธีการสืบค้นข้อมูลหรือหลักฐานจากห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต บรรณานุกรมเกี่ยวกับ เอกสารทางวิชาการ เป็นต้น

3.3.3 ขั้นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนต้องนำข้อมูลและหลักฐานมาวิเคราะห์และประเมินคุณค่าหลักฐาน โดยใช้ “วิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์” ประกอบด้วย การวิพากษ์ภายนอก คือ การตรวจสอบข้อมูลหรือหลักฐานว่ามีความถูกต้องที่จะนำมาใช้หรือไม่ และ การวิพากษ์ภายใน คือ การศึกษาความน่าเชื่อถือของเอกสารหรือหลักฐานว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

3.3.4 ขั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนต้องตีความหลักฐานหรือข้อมูลแล้วสังเคราะห์ข้อมูล นักเรียนต้องเรียบเรียงความคิดของตนเอง โดยอาศัยข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ หากมีข้อค้นพบใหม่ นักเรียนสามารถย้อนกลับไปศึกษาหลักฐานหรือข้อมูลเพิ่มเติมได้ หลังจากการสังเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจะต้องเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ โดยการอธิบายประกอบการแสดงความคิดเห็นของผู้ศึกษา และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลข้อเท็จจริงและแนวคิดเข้าด้วยกัน เป็นขั้นตอนที่จะทำให้ให้นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

3.3.5 ขั้นนำเสนอผลการศึกษา เป็นขั้นตอนสำคัญของวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ และสังเคราะห์ มาเรียบเรียงเป็นความรู้และแนวคิดสำคัญที่ได้จากการศึกษาด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยนักเรียนสามารถเสนอผลการศึกษาได้หลายรูปแบบ เช่น การรายงาน การเขียนเป็นบทความ การบรรยาย การอภิปราย การสัมมนา หรือการนำเสนอผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เว็บไซต์ โดยนักเรียนต้องนำเสนอผลการศึกษาให้มีความสมบูรณ์ น่าเชื่อถือ และน่าสนใจ

กล่าวโดยสรุป วิธีสอนประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ และสังเคราะห์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ สรุปได้ว่าวิธีสอนประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ จะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้อย่างเป็นระบบ เกิดการเปลี่ยนทัศนคติต่อการเรียนประวัติศาสตร์แบบท่องจำ เป็นการเรียนประวัติศาสตร์แบบเหตุผล และมีคุณค่าในการศึกษาเรียนรู้ อย่างแท้จริง

3.4 การวัดและประเมินผลการสอนวิชาประวัติศาสตร์

การวัดและประเมินผลการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เป็นการตรวจสอบความสามารถในการเรียนรู้ทั้งของนักเรียน และผู้สอน โดยนักเรียนเป็นการตรวจสอบความสามารถในการเรียนรู้ ส่วนผู้สอนเป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพการสอน ผลการประเมินจะสะท้อนความสำเร็จของการเรียนการสอนตามหลักสูตรในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ มีรูปแบบการวัดและ

ประเมินผลเหมือนกับรายวิชาอื่นๆ ซึ่ง ศิริชัย กาญจนวาสี (2543, น.61-65) ได้แบ่งแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

3.4.1 การวัดและประเมินผลก่อนเรียน เป็นการวัดเพื่อประเมินความพร้อมและพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้วัดอาจเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน การสังเกต การสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลก่อนเรียน จะมีประโยชน์ในการนำไปกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้วางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน และใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอในการเรียนหรือไม่ ถ้าเพียงพอก็ทำการสอนได้ แต่ถ้ายังไม่พร้อมผู้สอนจะต้องจัดประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนพร้อมก่อนทำการเรียนรู้

3.4.2 การวัดและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถของนักเรียนขณะที่ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่านักเรียนมีความสามารถ หรือทักษะตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการสอนหรือไม่ เครื่องมือที่ใช้วัดอาจเป็นแบบทดสอบประจำหน่วย แบบทดสอบย่อย การสังเกต การสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จะช่วยให้ทราบความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนใช้ในการตัดสินว่านักเรียนคนใดสามารถผ่านหรือไม่ผ่านวัตถุประสงค์ประจำหน่วย

3.4.3 การวัดและประเมินผลหลังสิ้นสุดการสอน เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนของแต่ละวิชาเพื่อตัดสินความรู้ความสามารถรวบยอดในวิชานั้นๆ ของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้วัดอาจเป็นแบบทดสอบหลังเรียนที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกเรื่องที่เรียน ข้อมูลที่ได้จากการวัดประเมินผลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557, น.87) ได้แบ่งการวัดและประเมินผลที่จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1) **การประเมินขณะเรียนรู้** เป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนขณะเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนตระหนักในการเรียนรู้ของตนเองสามารถวางแผนการเรียนรู้ กำกับการเรียนรู้ วินิจฉัย ประเมิน และปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง การให้นักเรียนออกแบบแผนการเรียนรู้ ฝึกให้นักเรียนคิดทบทวนเกี่ยวกับการเรียนรู้ และกลยุทธ์ในการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองตลอดเวลา

2) **การประเมินเพื่อเรียนรู้** เป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามสภาพจริงเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อระบุและวินิจฉัยปัญหาการเรียนรู้ และให้ข้อติชมที่มีคุณภาพแก่นักเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้น โดยใช้วิธีการประเมินหลากหลาย เพื่อให้เข้าใจการเรียนรู้ของนักเรียนในแง่มุมต่าง ๆ อย่างรอบด้าน อันจะนำไปสู่การปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อตัดสินคุณค่าในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแสดงถึงมาตรฐานทางวิชาการในเชิงสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารสนเทศดังกล่าวนำไปใช้ในการกำหนดระดับคะแนนให้นักเรียน รวมทั้งใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ มีแนวทางการวัดและประเมินผล ครอบคลุม (1) การวัดและประเมินผลก่อนเรียน เพื่อประเมินความพร้อมและพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียน (2) การวัดและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถของนักเรียนขณะที่ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และ (3) การวัดและประเมินผลหลังสิ้นสุดการสอน เพื่อตัดสินความรู้ความสามารถรวบยอดของนักเรียน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สืบค้นงานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนผ่านสื่อสังคม สารประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า ไม่ปรากฏงานวิจัยการพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แต่มีเพียง 1 เรื่อง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อสังคม เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ (1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน (2) นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก (สิริชชา วงศ์คม, 2555)

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า (1) ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้สื่อสังคมอยู่ระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุมหัวข้อ (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย (2) เครื่องมือการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

1.1 ประชากรการวิจัย

ประชากรการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 141 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ดังนี้

1.2.1 สุ่มห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย จากจำนวน 6 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 141 คน ได้จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 46 คน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4

1.2.2 จำแนกผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ประสิทธิภาพแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม จำนวน 23 คน โดยยึดเกณฑ์การจำแนกตามผลการเรียนวิชา สังคมศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งมีผลการเรียนคละกัน จำแนกตามระดับผลการเรียน ดังนี้ ระดับผลการเรียน 3.50 - 4.00 อยู่ในระดับเก่ง ระดับผลการเรียน 3.00 - 3.49 อยู่ใน

ระดับปานกลาง และ ระดับผลการเรียน 2.50 -2.99 อยู่ในระดับอ่อน โดยผู้วิจัยแบ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 ที่มีผลการเรียนระดับเก่ง จำนวน 10 คน ผลการเรียนระดับปานกลาง จำนวน 8 คน และผลการเรียนระดับอ่อน จำนวน 5 คน รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ระดับผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2

ระดับผลการเรียน	จัดอยู่ในระดับ	จำนวน (คน)
3.50-4.00	เก่ง	10
3.00-3.49	ปานกลาง	8
2.50-2.99	อ่อน	5

1.2.3 จำแนกผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ประสิทธิภาพแบบภาคสนาม จำนวน 23 คน โดยยึดเกณฑ์การจำแนกตามผลการเรียนวิชา สังคมศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งมีผลการเรียนคละกัน จำแนกตามระดับ ผลการเรียน ดังนี้ ระดับ 3.50 - 4.00 อยู่ในระดับเก่ง ระดับ 3.00 - 3.49 อยู่ในระดับปานกลาง และ ระดับ 2.50 -2.99 อยู่ในระดับอ่อน โดยผู้วิจัยแบ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 ที่มีผลการเรียนระดับเก่ง จำนวน 7 คน ผลการเรียนระดับปานกลาง จำนวน 9 คน และผลการเรียนระดับอ่อน จำนวน 7 คน รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ระดับผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4

ระดับผลการเรียน	จัดอยู่ในระดับ	จำนวน (คน)
3.50-4.00	เก่ง	7
3.00-3.49	ปานกลาง	9
2.50-2.99	อ่อน	7

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 23 คน ที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม นักเรียนมีระดับผลการเรียนคละกัน โดยมีระดับผลการเรียนเก่ง จำนวน 7 คน ระดับ ผลการเรียนปานกลาง จำนวน 9 คน ระดับผลการเรียนอ่อน จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย (2) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

2.1 ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามขั้นตอนของระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาฯ และชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์ของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม โดยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องชุดการสอน สื่อสังคม และการเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์สาระและมาตรฐาน ตัวชี้วัด และคำอธิบายรายวิชา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และมาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 มีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ข้อ คือ (1) ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ (2) สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ และ (3) วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย แบ่งหน่วยการเรียนรู้เป็น 4 หน่วย โดยทุกหน่วยการเรียนรู้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 รายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ประเภทของเนื้อหา และจำนวนชั่วโมงในการสอน

หน่วยการเรียนรู้	ประเภทของเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1. เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์		(8)
1.1 ความหมายของวิชาประวัติศาสตร์	พุทธิพิสัย	2
1.2 เวลาและความสำคัญในประวัติศาสตร์	พุทธิพิสัย	2
1.3 การนับและเทียบศักราช	พุทธิพิสัย	2
1.4 ความต่อเนื่องของเวลาและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์	พุทธิพิสัย	2
2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์		(12)
2.1 ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	พุทธิพิสัย	2
2.2 หลักฐานทางประวัติศาสตร์	พุทธิพิสัย	2
2.3 วิธีการทางประวัติศาสตร์	พุทธิพิสัย	4
2.4 การสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์	พุทธิพิสัย	4
3. แนวคิดชนชาติไทย		(8)
3.1 พัฒนาการความเป็นมาของชนชาติไทย	พุทธิพิสัย	2
3.2 แนวคิดเกี่ยวกับชนชาติไทย	พุทธิพิสัย	4
3.3 หลักฐานที่ใช้ในการศึกษาของชนชาติไทย	พุทธิพิสัย	2
4. อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย		(12)
4.1 อาณาจักรโบราณในภาคกลาง	พุทธิพิสัย	3
4.2 อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ	พุทธิพิสัย	3
4.3 อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	พุทธิพิสัย	3
4.4 อาณาจักรโบราณในภาคใต้	พุทธิพิสัย	3

ผู้วิจัยเลือกหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย เป็นหน่วยการเรียนรู้ในการพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 มาประยุกต์ใช้กับการเรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ได้

ขั้นที่ 3 เขียนแผนการสอนประจำหน่วยและแผนการสอนประจำตอน ประกอบด้วย ตอนที่ หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอน และการประเมินผลการเรียน

1) ระบุตอนที่ของหน่วยการเรียนรู้ได้จำนวน 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 4.1 อาณาจักรโบราณภาคกลาง ตอนที่ 4.2 อาณาจักรโบราณภาคเหนือ ตอนที่ 4.3 อาณาจักรโบราณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และตอนที่ 4.4 อาณาจักรโบราณภาคใต้

2) ระบุหัวเรื่อง โดยนำแต่ละตอนมากำหนดเป็นหัวเรื่อง ได้จำนวน 8 หัวเรื่อง ดังนี้ ตอนที่ 4.1 จำนวน 2 หัวเรื่อง ตอนที่ 4.2 จำนวน 2 หัวเรื่อง ตอนที่ 4.3 จำนวน 2 หัวเรื่อง และ ตอนที่ 4.4 จำนวน 2 หัวเรื่อง ในแต่ละหัวเรื่องมีรายละเอียด ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 หัวเรื่องของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ
ในดินแดนประเทศไทยในแผนการสอน

ตอนที่	หัวเรื่อง
4.1 อาณาจักรโบราณในภาคกลาง	4.1.1 อาณาจักรทวารวดี
	4.1.2 อาณาจักรลพบุรี
4.2 อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ	4.2.1 อาณาจักรหริภุญชัย
	4.2.2 อาณาจักรโยนกเชียงแสน
4.3 อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.3.1 อาณาจักรศรีโคตรบูร
	4.3.2 อาณาจักรอีสานปุระ
4.4 อาณาจักรโบราณในภาคใต้	4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงก์
	4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย

3) ระบุแนวคิด โดยนำเนื้อหาในแต่ละหัวเรื่องมาเขียนเป็นแนวคิด ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 แนวคิดของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ
ในดินแดนประเทศไทย

ตอนที่ 4.1 อาณาจักรโบราณในภาคกลาง	
หัวเรื่อง	แนวคิด
4.1.1 อาณาจักรทวารวดี	1. อาณาจักรทวารวดีเป็นอาณาจักรใหญ่ บริเวณลุ่มแม่น้ำภาคกลาง มีความเจริญรุ่งเรืองในฐานะเมืองท่าการค้า ร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ปรากฏแหล่งโบราณสถานขนาดใหญ่ กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ได้รับอิทธิพลรูปแบบศิลปกรรมจากอินเดียผ่านเส้นทางการค้า การนับถือพระพุทธศาสนา ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่อสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงทำให้ความเจริญรุ่งเรืองของทวารวดีสิ้นสุดลง รูปแบบทางศิลปกรรมทวารวดีเป็นต้นแบบให้กับศิลปกรรมไทยในยุคสมัยต่อมา
4.1.2 อาณาจักรลพบุรี	2. อาณาจักรลพบุรีหรือละโว้ หรือลวปุระ เป็นศูนย์กลางความเจริญของอาณาจักรทวารวดีทางภาคกลาง ก่อนที่จะได้รับอิทธิพลของอาณาจักรเขมรโบราณในระยะต่อมา จึงทำให้อาณาจักรลพบุรี มีความหลากหลายทางด้านศิลปกรรม ศาสนา และความเชื่อที่หลากหลายทั้งศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ศาสนาพุทธนิกายมหายาน และนิกายเถรวาท อาณาจักรลพบุรีเจริญรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่องจนเข้าสู่พัฒนาการประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ จนถึงปัจจุบัน
4.2.1 อาณาจักรทริภุชชัย	1. อาณาจักรทริภุชชัย เป็นอาณาจักรใหญ่ทางภาคเหนือ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำกวังและแม่น้ำปิง มีความเจริญรุ่งเรืองในทางพระพุทธศาสนา ร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้รับอิทธิพลศิลปกรรมจากอาณาจักรทวารวดี ผ่านอาณาจักรลพบุรี ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น นับถือพระพุทธศาสนา ความเจริญรุ่งเรืองของทริภุชชัยสิ้นสุดลง เมื่อทำสงครามแพ้ให้กับพญามังรายแห่งอาณาจักรล้านนา แต่ได้ถ่ายทอดรูปแบบทางศิลปกรรมให้กับอาณาจักรล้านนาในสมัยต่อมา

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ตอนที่ 4.1 อาณาจักรโบราณในภาคกลาง	
หัวเรื่อง	แนวคิด
4.2.2 อาณาจักรโยนกเชียงแสน	2. อาณาจักรโยนกเชียงแสน เป็นอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรืองบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงทางภาคเหนือของประเทศไทย มีการนับถือพระพุทธศาสนาที่ได้รับอิทธิพลจากเมืองพุกามของประเทศเมียนมาและอินเดียตอนเหนือ ปรากฏร่องรอยเมืองโบราณทับซ้อนกันหลายเมือง แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่ต่อเนื่องจนกลาย และเป็นฐานอำนาจในการสถาปนาอาณาจักรล้านนาของพญามังราย เป็นต้นแบบทางศิลปกรรมให้กับอาณาจักรล้านนาในสมัยต่อมา
4.3.1 อาณาจักรโคตรบวร	1. อาณาจักรโคตรบวร เป็นอาณาจักรที่รุ่งเรืองบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงบริเวณแอ่งสกลนคร ครอบคลุมพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และภาคกลางของประเทศไทย ได้รับอิทธิพลพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทจากอาณาจักรทวารวดี มีความเชื่อท้องถิ่นเรื่องการบูชาพญานาค อาณาจักรโคตรบวรเสื่อมลงเมื่ออาณาจักรอิตานปุระเจริญรุ่งเรืองต่อมาถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านช้าง
4.3.2 อาณาจักรอิตานปุระ	2. อาณาจักรอิตานปุระ หรืออาณาจักรขอมโบราณ หรือเจนละ เป็นอาณาจักรที่รุ่งเรืองต่อจากอาณาจักรทวารวดี มีพื้นที่ทับซ้อนกับอาณาจักรทวารวดี ครอบคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ตอนบนของประเทศไทย และตอนใต้ของประเทศไทย มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในดินแดนประเทศไทย นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธศาสนานิกายมหายาน และนิกายเถรวาทตามลำดับ ปรากฏหลักฐานประติมากรรมเกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธรูปนิกายมหายาน พระพุทธรูปนิกายเถรวาท มีการสร้างปราสาทหินที่แสดงถึงวิทยาการขั้นสูงของอาณาจักร และเริ่มเสื่อมอำนาจลงเพราะภัยธรรมชาติ คีตสงครามระหว่างรัฐใกล้เคียง และการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยของคนไทย

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ตอนที่ 4.1 อาณาจักรโบราณในภาคกลาง	
หัวเรื่อง	แนวคิด
4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงก์	1. อาณาจักรตามพรลิงก์ เป็นอาณาจักรเก่าแก่บนคาบสมุทรมลายู ศูนย์กลางอยู่ที่เมืองนครศรีธรรมราช นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท นิกายมหายาน และนิกายเถรวาทลัทธิลังกาวงศ์ตามลำดับ โดยเผยแพร่พระพุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ไปยังเมืองสุโขทัย หลักฐานที่ปรากฏ ได้แก่ ประติมากรรมศาสนาพราหมณ์ฮินดู พระพุทธรูปนิกายมหายาน พระพุทธรูปนิกายเถรวาทลัทธิลังกาวงศ์ อาณาจักรตามพรลิงก์ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยาในเวลาต่อมา
4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย	2. อาณาจักรศรีวิชัยเป็นอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรืองบริเวณคาบสมุทรมลายู ครอบคลุมพื้นที่ถึงเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย บันทึกของพระภิกษุจิ้นอี่จิง เรียกว่า ซิลิโพซิ เป็นเมืองท่าการค้าสำคัญ นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ลัทธิไวษณพ และพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ปรากฏหลักฐาน คือ ประติมากรรมในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ประติมากรรมพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ในศาสนาพุทธนิกายมหายาน อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมอำนาจลงเพราะการเปลี่ยนแปลงเส้นทางการค้าและถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรตามพรลิงก์

4) ระบุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยนำเนื้อหาแต่ละหัวเรื่องมาเขียนเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 จำนวนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1
เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

หน่วยการเรียนรู้	จำนวนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย	5

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มี 5 ข้อ ดังนี้

(1) หลังจากศึกษาเรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย แล้ว นักเรียนสามารถระบุช่วงอายุทางประวัติศาสตร์ที่ตั้งและอาณาเขตของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง

(2) หลังจากศึกษาเรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย แล้ว นักเรียนสามารถยกตัวอย่างหลักฐานที่แสดงถึงพัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง

(3) หลังจากศึกษาเรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะเด่นด้านศิลปกรรมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง

(4) หลังจากศึกษาเรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย แล้ว นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความเสื่อมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง

(5) หลังจากศึกษาเรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย แล้ว นักเรียนสามารถวิเคราะห์อิทธิพลของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยที่มีต่อพัฒนาการชาติไทยได้ถูกต้อง

5) เขียนกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้ช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก หลังการทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น นักเรียนจะทราบผลคะแนนการทดสอบทันที และเก็บข้อมูลผลการทดสอบไว้ที่กูเกิ้ลไดรฟ์ของครูผู้สอน

ขั้นที่ 2 แนะนำการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม โดยครูผู้สอนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก

ขั้นที่ 3 ศึกษาบทเรียน โดยครูผู้สอนโพสต์เนื้อหาลงในเฟซบุ๊กที่ละหัวเรื่อง และกิจกรรมระหว่างเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ระหว่างเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในเฟซบุ๊ก โดยผ่านช่องทางเมสเซนเจอร์ ส่วนแสดงความคิดเห็น และศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากคลิปวิดีโอในยูทูปในแต่ละหัวเรื่องที่ครูผู้สอนโพสต์เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊กในส่วนแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 4 ทำกิจกรรมระหว่างเรียน หลังศึกษาบทเรียนครูผู้สอนโพสท์ รายละเอียดของกิจกรรมระหว่างเรียนทั้งงานรายบุคคลและงานรายกลุ่มทางเฟซบุ๊ก นักเรียนส่งงานรายบุคคลทางเมสเซนเจอร์ และงานรายกลุ่มทางช่องแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่องในเฟซบุ๊ก โดยให้นักเรียนส่งงานตามเวลาที่กำหนด

ขั้นที่ 5 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรียน ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊กและส่วนแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 6 สรุปบทเรียนผ่านสื่อสังคม โดยครูผู้สอนสรุปบทเรียนแต่ละหัวเรื่อง และสรุปบทเรียนทั้งหมดหลังเรียนด้วยชุดการสอนโดยวิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก โดยแจ้งให้นักเรียนทราบทุกครั้งก่อนใช้วิดีโอถ่ายทอดสด หรือหากนักเรียนมีภารกิจอื่น ในช่วงเวลาการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดสามารถติดตามย้อนหลังได้

ขั้นที่ 7 ทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้ช่องทางกูเกิ้ลฟอรม์ ที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก หลังการทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น นักเรียนจะทราบผลคะแนนการทดสอบทันที และเก็บข้อมูลผลการทดสอบไว้ที่กูเกิ้ลไดร์ฟของครูผู้สอน

6) กำหนดสื่อ โดยกำหนดคุณลักษณะของสื่อ 2 ประเภท ดังนี้

(1) สื่อสังคมในการนำเสนอเนื้อหา ได้แก่ (1) เฟซบุ๊ก และ (2) คลิปวิดีโอในยูทูป โดยกำหนดหน้าที่ของสื่อไว้ ดังนี้

ก. เฟซบุ๊ก จัดทำขึ้นเพื่อ (1) การนำเสนอเนื้อหาสาระทั้งข้อความ ภาพ และโพสท์การเชื่อมต่อสื่อหรือช่องทางสื่อสารอื่นๆ (2) การแสดงความคิดเห็น และ (3) การเชื่อมต่อไปยังคลิปวิดีโอในยูทูป กิจกรรม และแนวคำตอบกิจกรรม

ข. คลิปวิดีโอในยูทูป นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องผ่านอินเทอร์เน็ตจากช่องรายการต่างๆ โดยคัดเลือกคลิปวิดีโอที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับเรื่องและช่วยให้เข้าใจเนื้อหาในเรื่องอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยมานำเสนอผ่านทางเฟซบุ๊ก

(2) สื่อที่ทำหน้าที่เป็นช่องทางการปฏิสัมพันธ์ที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก ได้แก่ (1) เมสเซนเจอร์ (2) ส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง (3) กูเกิ้ลไดร์ฟ โดยกำหนดหน้าที่ช่องทางของสื่อไว้ ดังนี้

ก. เมสเซนเจอร์ ช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์และติดต่อสื่อสาร ผ่านการส่งข้อความและภาพระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน โดยการส่งงานรายบุคคล การอภิปราย การตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็นจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ข. ส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง การสร้างปฏิสัมพันธ์และติดต่อสื่อสาร ผ่านทางการส่งข้อความและภาพ ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน โดยการส่งงานรายกลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ค. *กูเกิ้ลไดร์ฟ* การสร้างแบบฟอร์มข้อมูลแบบต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ได้แก่ การสร้างแบบทดสอบ การสร้างแบบสอบถาม การสร้างเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนในการทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ

7) *เขียนการประเมิน* โดยแบ่งการประเมินเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) การประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน ประกอบด้วย แบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 15 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบแต่ละข้อมีค่าคะแนนข้อละ 1 คะแนน นักเรียนทำแบบทดสอบผ่านช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อกับเฟซบุ๊ก หลังจากการทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น นักเรียนจะทราบผลคะแนนสอบทันที และเก็บข้อมูลไว้ที่กูเกิ้ลไดร์ฟของครูผู้สอน

2) *การประเมินผลระหว่างเรียน* เป็นกิจกรรมระหว่างเรียนที่กำหนดให้นักเรียนทำหลังจากการเรียนรู้เนื้อหาและศึกษาคลิปวิดีโอในยูทูปทางเฟซบุ๊ก เป็นแบบฝึกหัดที่กำหนดให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม กำหนดช่องทางและวิธีการในการส่งงาน ดังนี้ (1) งานรายบุคคลให้นักเรียนส่งงานทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก และ (2) งานรายกลุ่มให้นักเรียนส่งงานในส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง โดยครูผู้สอนกำหนดระยะเวลาในการทำงานและการส่งงานของนักเรียน และตรวจผลงานทางเฟซบุ๊ก

ขั้นที่ 4) *ออกแบบและผลิตบทเรียนทางเฟซบุ๊ก* ประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

1) *ออกแบบบทเรียนทางเฟซบุ๊ก* ประกอบด้วย (1) ข้อความและคำอธิบายเนื้อหาและภาพประกอบ (2) ภาพนิ่ง และ (3) คลิปวิดีโอทางยูทูปที่นำเสนอเนื้อหาเพิ่มเติมหรือช่วยอธิบายให้เข้าใจเนื้อหา โดยการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) ข้อความและคำอธิบายเนื้อหา จะอธิบายรายละเอียดของเนื้อหาจากสาระสำคัญ และสรุปเนื้อหาท้ายหัวเรื่องจากแนวคิดของแต่ละหัวเรื่อง

(2) ภาพนิ่ง เป็นภาพที่สอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละหัวเรื่อง

(3) ภาพเคลื่อนไหว เป็นคลิปวิดีโอในยูทูป ที่ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมแต่ละหัวเรื่อง เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระมากขึ้น โดยนำคลิปวิดีโอในยูทูปมานำเสนอทางเฟซบุ๊ก มีจำนวน 8 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 อาณาจักรทวารวดี จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน ตอน "บุญพระราชแห่งศรีทวารวดี" ความยาว 5.39 นาที (URL: https://www.youtube.com/watch?v=TQACBUOE71s&fbclid=IwAR19GWeOg0d9gp1woOzBixzmbS7vsuGKisA-_iEMBV2j0gVWdu9Xent7KAc)

เรื่องที่ 2 อาณาจักรลพบุรี จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอนลพบุรีแผ่นดินทอง” ความยาว 4.50 นาที (URL:https://www.youtube.com/watch?v=_x20kvo0aU0&t=147s&fbclid=IwAR3UhJErk_mGZJQEPcxxgejFz4RQ2j5mXb9h2PXqgfJ1NvKPBa6kqrWWUTQ)

เรื่องที่ 3 อาณาจักรทริภุชชัย จากช่องทางยูทูป Fine Arts 8th Chiang Mai “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทริภุชชัย จังหวัดลำพูน” ความยาว 3.09 นาที (URL:<https://www.youtube.com/watch?v=qoJ8U5nZn4s&fbclid=IwAR2DA5QvWXnngRGLCADgUu6Lbq3FxxLsMKJR137SEqw-4Aj1Vgka167Xe0>)

เรื่องที่ 4 อาณาจักรโยนกเชียงแสน จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน ตอน “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงแสน” ความยาว 4.09 นาที (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=mt1MYNCxKtg&fbclid=IwAR2K9anzvAf44fEq1Vpc2qMPJ-6GMjXxhujfX5u-hd0H23NUf8AkgpAv9u0>)

เรื่องที่ 5 อาณาจักรโคตรบูร จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน ตอน “นครพนม” ความยาว 4.52 นาที (URL:https://www.youtube.com/watch?v=8aTeFcniURY&list=PLD2bSXV7LLGjPuti8YWsOQ0_uL0E_95A5&index=98)

เรื่องที่ 6 อาณาจักรอริศานปุระ จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน ปราสาทสุดสยาม” ความยาว 4.11 นาที (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=eQ3tOORUO28&list=PLD2bSXV7LLGhT5dWdKpsMajlMPLSI85yw&index=65>)

เรื่องที่ 7 อาณาจักรตามพรลิงก์ จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน นครแห่งพุทธธรรม” ความยาว 4.09 นาที (URL: https://www.youtube.com/watch?v=A1kr_HFcFMA&list=PLD2bSXV7LLGhT5dWdKpsMajlMPLSI85yw&index=87)

เรื่องที่ 8 อาณาจักรศรีวิชัย จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน ไชยา อารยธรรมที่ทรงคุณค่า” ความยาว 4.10 นาที (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=KdoHorEoN6A&list=PLD2bSXV7LLGhT5dWdKpsMajlMPLSI85yw&index=91>)

2) ออกแบบหน้าจอและส่วนปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนทางเฟซบุ๊ก ประกอบด้วย

(1) หน้าจอการเรียนทางเฟซบุ๊ก และ (2) ส่วนปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนทางเฟซบุ๊ก

(1) การออกแบบหน้าจอในบทเรียนทางเฟซบุ๊ก ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม แบ่งหน้าจอในเฟซบุ๊กเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนบนหน้าจอของเฟซบุ๊ก แสดงภาพหน้าปกของกลุ่มเรียน ประกอบด้วยชื่อมหาวิทยาลัย สาขาวิชา แขนงวิชา ผู้จัดทำ ชื่อหัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังภาพที่ 3.1

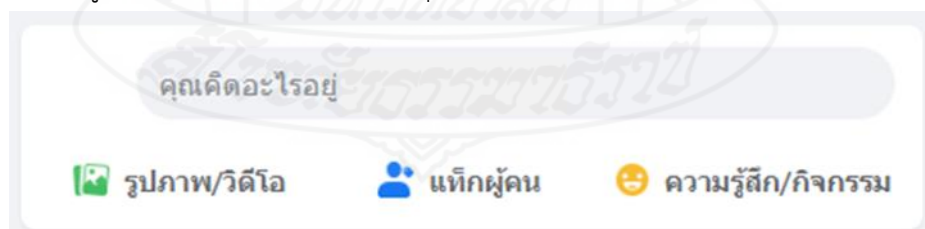
ภาพที่ 3.1 แสดงส่วนบนหน้าจอของเฟซบุ๊ก

ส่วนที่ 2 ส่วนแถบเมนูของเฟซบุ๊ก แสดงข้อมูล การสนทนา สมาชิก งาน กิจกรรม สื่อ และไฟล์ที่โพสต์ลงในกลุ่ม ดังภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 ส่วนแถบเมนูของเฟซบุ๊ก

ส่วนที่ 3 ส่วนแถบเมนูการพิมพ์และการโพสต์ของเฟซบุ๊ก แสดงช่องทางในการสื่อสารระหว่างผู้ใช้เฟซบุ๊ก ได้แก่ การโพสต์ข้อความ รูปภาพหรือวิดีโอ การแท็กผู้คน และการแสดงความรู้สึก/กิจกรรม ที่เกิดขึ้นในเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 ส่วนแถบเมนูการพิมพ์และการโพสต์ของเฟซบุ๊ก

ส่วนที่ 4 ส่วนนำเสนอเนื้อหา แสดงเนื้อหาสาระตามหัวเรื่อง และกิจกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน ดังภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 ส่วนนำเสนอเนื้อหา

ส่วนที่ 5 ส่วนแสดงสมาชิก เป็นส่วนที่แสดงจำนวนสมาชิก สามารถเพิ่มจำนวนหรือลบสมาชิกในกลุ่มที่เรียนประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62 ดังภาพที่ 3.5

ภาพที่ 3.5 ส่วนแสดงสมาชิก

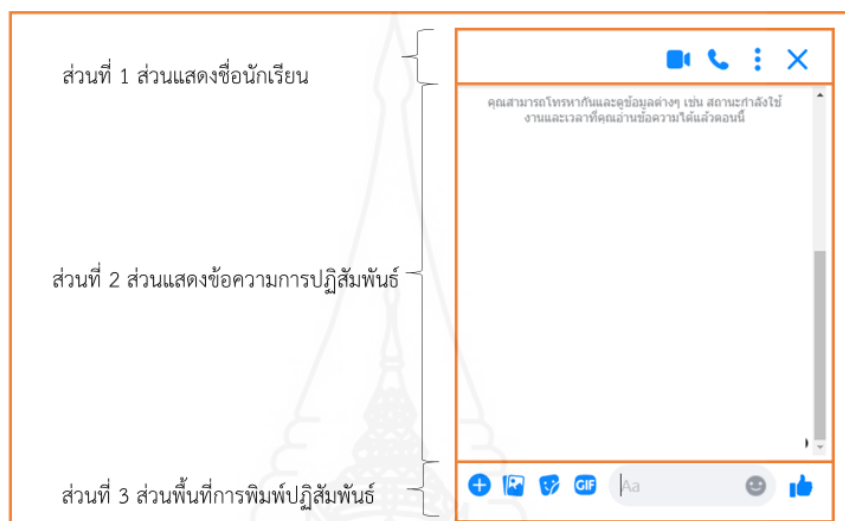
(2) ส่วนปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก แบ่งหน้าจออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนชื่อนักเรียน แสดงชื่อนักเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มนักเรียน

ส่วนที่ 2 ส่วนแสดงข้อความการปฏิสัมพันธ์ แสดงผลรายละเอียดของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน โดยจะแสดงข้อความ รูปภาพ คลิป ภาพวิดีโอหรือภาพเคลื่อนไหว ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์

ส่วนที่ 3 ส่วนพื้นที่การพิมพ์ปฏิสัมพันธ์ แสดงช่องทางการปฏิสัมพันธ์ด้วยการพิมพ์ข้อความ แทรกรูปภาพ หรือคลิปภาพวิดีโอ หรือภาพเคลื่อนไหว เป็นการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับนักเรียน จากการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

การแสดงผลส่วนปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก ปรากฏรายละเอียดของหน้าจอดังภาพที่ 3.6

ภาพที่ 3.6 การแสดงผลส่วนปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก

3) ผลิตคู่มือสำหรับครูในการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

4) งานที่มอบหมาย เป็นการกำหนดกิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนต้องทำหลังจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในแต่ละหัวเรื่อง ประกอบด้วย (1) งานรายบุคคล และ (2) งานรายกลุ่ม

(1) งานรายบุคคล เป็นกิจกรรมระหว่างเรียน ที่กำหนดให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคล มีจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่

แบบฝึกหัดที่ 4.1.1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคกลาง

แบบฝึกหัดที่ 4.2.1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ

แบบฝึกหัดที่ 4.3.1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบฝึกหัดที่ 4.4.1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคใต้

(2) งานรายกลุ่ม เป็นกิจกรรมระหว่างเรียนที่กำหนดให้นักเรียนทำเป็นรายกลุ่ม มีจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่

แบบฝึกหัดที่ 4.1.2 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคกลาง

แบบฝึกหัดที่ 4.2.2 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ

แบบฝึกหัดที่ 4.3.2 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบฝึกหัดที่ 4.4.2 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคใต้

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ผู้วิจัยนำชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยที่สร้างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบก่อนนำไปหาประสิทธิภาพ โดยตรวจสอบใน 3 ด้าน คือ (1) ด้านเนื้อหา จำนวน 1 ท่าน (2) ด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน และ (3) ด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ปรากฏในภาคผนวก ก) ผู้ทรงคุณวุฒิจะประเมินคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคมด้วยแบบประเมินคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (รายละเอียดของแบบประเมินคุณภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏในภาคผนวก ข) ผลการตรวจสอบคุณภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม มีดังนี้

1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา พบว่าเนื้อหาในชุดการสอนผ่านสื่อสังคมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และมีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีรูปภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น

2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล พบว่าวิธีการวัดและประเมินผลมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และมีข้อเสนอแนะ คือ (1) ปรับปรุงแบบทดสอบโดยเฉลี่ยจำนวนข้อของแบบทดสอบให้เท่ากันในแต่ละวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งวัตถุประสงค์ 1 ข้อ ควรให้มีแบบทดสอบจำนวน 3 ข้อ ดังนั้น วัตถุประสงค์จำนวน 5 ข้อ ควรมีข้อสอบ จำนวน 15 ข้อ (2) ควรระบุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่น่าเสนอในแต่ละหัวเรื่อง และ (3) ปรับภาษาที่ใช้ในการทดสอบให้เข้าใจง่ายนักเรียนไม่สับสนในข้อคำถาม

3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา พบว่า ในชุดการสอนผ่านสื่อสังคม มีคุณภาพอยู่ในระดับดี และมีข้อเสนอแนะ คือ (1) การเลือกใช้รูปภาพควรสอดคล้องกับเนื้อหาของแต่ละหัวเรื่อง (2) คลิปวิดีโอทางยูทูปที่นำเสนอในชุดการสอนบางคลิปวิดีโอควรสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละหัวเรื่อง และ (3) การวางแผนกำหนดลำดับการโพสต์เนื้อหาแต่ละหัวเรื่องควรมีความชัดเจน

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงคุณภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ผู้วิจัยได้ปรับปรุงคุณภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1) ปรับปรุงด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้เพิ่มภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในเนื้อหาในแต่ละหัวเรื่องโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเนื้อหาแต่ละหัวเรื่อง

2) ปรับปรุงด้านวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้ปรับจำนวนแบบทดสอบโดยเฉลี่ยให้เท่ากันในแต่ละวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ปรับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา และปรับข้อคำถามในแบบทดสอบใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย สั้น กระชับ และชัดเจนในข้อคำถาม

3) *ปรับปรุงด้านเทคโนโลยีการศึกษา* ผู้วิจัยได้จัดลำดับการนำเสนอเนื้อหา รูปภาพ และเพิ่มแหล่งอ้างอิงที่มาของคลิปวิดีโอ และตรวจสอบคลิปวิดีโอที่นำเสนอในชุดการสอนผ่านสื่อสังคมให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละหัวเรื่องที่นำเสนอ

ขั้นที่ 7 ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เมื่อผู้วิจัยได้ปรับปรุงชุดการสอนผ่านสื่อสังคมแล้ว ได้นำไปหาประสิทธิภาพในเบื้องต้นตามขั้นตอน คือ (1) การทดสอบแบบเดี่ยว (2) การทดสอบแบบกลุ่ม และ (3) การทดสอบแบบภาคสนาม หลังการหาประสิทธิภาพจากการทดลองเบื้องต้นแล้วได้นำผลจากการทดลองแต่ละครั้งมาปรับปรุงชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพจริง (การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคมแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม ปรากฏในภาคผนวก ฉ)

2.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ผู้วิจัยกำหนดเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 15 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบแต่ละข้อมีค่าคะแนนข้อละ 1 คะแนน ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน มีดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยยึดทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ของบลูม ในระดับพุทธิพิสัย บลูมจำแนกระดับความรู้ออกเป็น 6 ระดับ โดยเรียงลำดับจากรดับต่ำไปยังระดับสูง คือ ระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ในแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กำหนดได้ 4 ระดับ คือ ระดับความรู้ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ ดังตารางที่ 3.7 (รายละเอียดตารางการวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับพุทธิพิสัยของแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ปรากฏในภาคผนวก ง)

ตารางที่ 3.7 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับพุทธิพิสัย ของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับพุทธิพิสัย							
หน่วยที่	ความรู้	ความเข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	รวม
4	2	4	-	7	2	-	15

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ โดยพิจารณาเนื้อหาในชุดการสอนผ่านสื่อสังคมที่ใช้สร้างแบบทดสอบ เพื่อกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างแบบทดสอบคู่ขนาน

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ให้เป็นแบบทดสอบคู่ขนาน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับพุทธิสัย

ขั้นที่ 4 สร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย เป็นแบบทดสอบคู่ขนาน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ชุด คือ (1) แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 25 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 25 ข้อ รวม 50 ข้อ (ข้อสอบที่ไม่ผ่านเกณฑ์ไม่นำมาใช้)

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ได้แก่ (1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน และ (2) ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเนื้อหา จำนวน 1 ท่าน โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และระดับความยากง่ายของข้อสอบ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และภาษาที่ใช้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินคุณภาพของแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอยู่ในระดับดี และมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพของแบบทดสอบ สรุปเป็นภาพรวมได้จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

1) ตรวจสอบเนื้อหาในการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2) ปรับจำนวนแบบทดสอบให้เท่ากันในแต่ละวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3) ปรับปรุงข้อคำถามให้มีความชัดเจน และไม่ชี้แนะคำตอบมากเกินไป

4) ปรับภาษาในข้อคำถามให้มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย สามารถแปลความหมายได้ถูกต้อง

5) คัดเลือกเนื้อหาในการออกข้อสอบให้มีระดับความยากง่ายหลายระดับ และสอดคล้องกับหลักการสร้างแบบทดสอบคู่ขนาน

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบให้มีคุณภาพตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1) ตรวจสอบเนื้อหาในการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2) ปรับจำนวนแบบทดสอบให้เท่ากันในแต่ละวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 1 ข้อ จะมีแบบทดสอบ จำนวน 3 ข้อ มีระดับความยากง่ายแตกต่างกันไป ตามตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3) ปรับภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้มีความชัดเจน ไม่ชี้แนะแนวคำตอบ นักเรียนอ่านแล้วสามารถแปลความหมายได้ถูกต้อง

4) ตรวจสอบเนื้อหาในการออกข้อสอบให้มีระดับความยากง่ายหลายระดับ และสอดคล้องกับหลักการสร้างแบบทดสอบคุณาน

ขั้นที่ 7 ทดสอบประสิทธิภาพของแบบทดสอบ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย จำนวน 23 คน ที่เคยเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิคของ จุง เทห์ ฟาน (Chung-Teh Fan) คือ ให้ข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน โดยเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) มีค่าระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จากผลการวิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายข้อ ของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่องอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ได้ค่าความยากง่าย มีค่าระหว่าง 0.22-0.78 และค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.44-0.84 ปรากฏดังตารางที่ 3.8 (รายละเอียดของค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ปรากฏในภาคผนวก จ)

ตารางที่ 3.8 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

หน่วยที่	แบบทดสอบ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
4	ก่อนเรียน	0.22 - 0.78	0.44 - 0.78
	หลังเรียน	0.39 - 0.78	0.44 - 0.84

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายข้อที่เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 15 ข้อ และพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด มาทดสอบหาประสิทธิภาพและวิเคราะห์หาความเที่ยงของ

แบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson Formula 20: KR-20) ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนเรียน มีค่าเท่ากับ 0.61 และแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 0.65 ดังตารางที่ 3.9 (รายละเอียดของค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ปรากฏในภาคผนวก จ)

ตารางที่ 3.9 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ

หน่วยที่	ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ	
	แบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน
4	0.61	0.65

ขั้นที่ 8 จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ไปสร้างแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 15 ข้อ โดยสร้างแบบทดสอบแบบออนไลน์ผ่านช่องทางกูเกิ้ลฟอรม์ในกูเกิ้ลไทร์ฟของครูผู้สอน เพื่อนำไปใช้ทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพ ของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ และ ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อ โดยมีขั้นตอนการสร้าง 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ครอบคลุม ประเภท วิธีการสร้างแบบสอบถาม และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 2 กำหนดสิ่งที่จะสอบถาม กำหนดไว้ 2 ประเด็น คือ (1) ความพึงพอใจด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ (2) ความพึงพอใจด้านการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ขั้นที่ 3 กำหนดลักษณะของแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดแบบสอบถาม 2 ประเภท คือ (1) แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ของลิคเคิร์ท (Likert rating scales) และ (2) แบบสอบถามแบบเขียนตอบ ดังนี้

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ของลิคเคิร์ท (Likert rating scales) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนความพึงพอใจของนักเรียน ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ระดับความพึงพอใจ 4 หมายถึง พึงพอใจมาก

ระดับความพึงพอใจ 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ระดับความพึงพอใจ 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ระดับความพึงพอใจ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

2) แบบสอบถามตอนที่ 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเขียนตอบ จำนวน

1 ข้อ

ขั้นที่ 4 สร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านชุดการสอนผ่านสื่อสังคม จำนวน

10 ข้อ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อ

สังคม จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน และด้านเนื้อหา จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ ในประเด็นความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ความถูกต้องสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดการสอนผ่านสื่อสังคมด้วยแบบประเมินคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในระดับดี (รายละเอียดแบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ปรากฏในภาคผนวก ค)

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยปรับแก้ภาษาให้มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย และตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของข้อความคำถาม ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 7 ทดลองใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วไปใช้กับนักเรียนในการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน และแบบกลุ่ม จำนวน 9 คน จากการสอบถามนักเรียนเรื่องความเข้าใจในข้อความคำถาม และภาษาที่ใช้ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในข้อความคำถามและภาษาที่ใช้มีความชัดเจน

ขั้นที่ 8 จัดพิมพ์และสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ ไปสร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับการสอบถามแบบออนไลน์ผ่านช่องทางกูเกิ้ลฟอร์ม ในกูเกิ้ลไดร์ฟของครูผู้สอน เพื่อนำใช้ในการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม จำนวน 23 คน ที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 การเก็บรวบรวมข้อมูลมี 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การเตรียมความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลองใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม (2) การเตรียมความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง (3) การทดสอบประสิทธิภาพการทดสอบประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม (4) การดำเนินการทดลองใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ (5) การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลองใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม มีดังนี้

1) การเตรียมความพร้อมของสถานที่ในการทดลองใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม คือ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย ได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าใช้บริการ

2) การทดสอบความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์และการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) การเตรียมความพร้อมในการเชื่อมต่อกับสื่อสังคมเฟซบุ๊กของนักเรียน โดยเชื่อมต่อกับชื่อกลุ่มประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แนะนำนักเรียนอย่างละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ดังนี้

- 1) การเข้ากลุ่มเรียนในเฟซบุ๊ก ชื่อกลุ่มประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62
- 2) การเข้าสู่บทเรียนชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในเฟซบุ๊ก และรูปแบบวิธีการเรียน
- 3) การทำกิจกรรมระหว่างเรียน
- 4) การส่งงานและการปฏิสัมพันธ์
- 5) การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน
- 6) การทำแบบสอบถามความพึงพอใจ

ขั้นที่ 3 การทดสอบประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอน ผู้วิจัยนำชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มาทดสอบประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน คือ (1) การทดสอบแบบเดี่ยว (2) การทดสอบแบบกลุ่ม และ (3) การทดสอบแบบภาคสนาม โดยทั้ง 3 ขั้นตอน มีการทดสอบประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ดังนี้

1) การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว เป็นการทดสอบประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมกับนักเรียน จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการคละระดับผลการเรียน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเก่ง จำนวน 1 คน ระดับปานกลาง จำนวน 1 คน และระดับอ่อน จำนวน 1 คน

2) การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม เป็นการทดสอบประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมกับนักเรียนจำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการคละระดับผลการเรียน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเก่ง จำนวน 3 คน ระดับปานกลาง จำนวน 3 คน และระดับอ่อน จำนวน 3 คน

3) การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม เป็นการทดสอบประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมกับนักเรียนจำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 23 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเก่ง จำนวน 7 คน ระดับปานกลาง จำนวน 9 คน และระดับอ่อน จำนวน 7 คน

ขั้นที่ 4 ดำเนินการทดลองใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีขั้นตอนในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม ดังนี้

1) นักเรียนเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเรียนในเฟซบุ๊ก ชื่อกลุ่มประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62

2) ครูผู้สอนปฐมนิเทศนักเรียนก่อนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม ดังนี้

(1) ปฐมนิเทศด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย และขั้นตอนการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในเฟซบุ๊ก

(2) โปสเตอร์ภาพนิ่งคำชี้แจงขั้นตอนการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ลงในเฟซบุ๊กกลุ่มเรียนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจก่อนการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

3) ครูผู้สอนดำเนินการตามขั้นตอนการทดลองใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนการทดลองใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมและการเก็บรวบรวมข้อมูลดังตารางที่ 3.10 ดังนี้

ตารางที่ 3.10 การดำเนินการตามขั้นตอนการทดลองใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่	ขั้นตอน	สื่อสังคม/ ช่องทางที่ใช้ ในชุดการสอน	วิธีการใช้ สื่อสังคม	การเก็บรวบรวม ข้อมูล	วัตถุประสงค์
1.	การประเมินก่อนเรียน เรื่อง อาณาจักร โบราณในดินแดน ประเทศไทย	ช่องทางกูเกิ้ล ฟอร์ม ผ่านการ เชื่อมต่อกับสื่อ สังคมเฟซบุ๊ก	นักเรียนทำ แบบทดสอบ ก่อนเรียนด้วย การกดเชื่อมต่อ กับลิงก์ที่ครู โพสต์ในเฟซบุ๊ก	นำคะแนนจาก การทำทดสอบ ก่อนเรียน มาวิเคราะห์ด้วย การทดสอบค่าที่	เพื่อศึกษา ความก้าวหน้า ทางการเรียน ของนักเรียน ที่เรียนด้วย ชุดการสอนผ่าน สื่อสังคม

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ชั้นที่	ขั้นตอน	สื่อสังคม/ ช่องทางที่ใช้ ในชุดการสอน	วิธีการใช้ สื่อสังคม	การเก็บรวบรวม ข้อมูล	วัตถุประสงค์
2.	การศึกษบทเรียน ผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักร โบราณในดินแดน ประเทศไทย	สื่อสังคมเฟซบุ๊ก และคลิปวิดีโอ ในยูทูป	ศึกษบทเรียน ตามหัวเรื่องและ ศึกษาเพิ่มเติม จากคลิปวิดีโอใน ยูทูปในกลุ่ม นักเรียน	-	เพื่อหา ประสิทธิภาพ ของชุดการสอน ผ่านสื่อสังคม
3.	การทำกิจกรรม ระหว่างเรียนและ การส่งงาน	ช่องทาง เมสเซนเจอร์ และส่วนแสดง ความคิดเห็น ท้ายหัวเรื่อง ในเฟซบุ๊ก	นักเรียนกด เชื่อมต่อจากลิงก์ ที่ส่วนแสดง ความคิดเห็น ท้ายหัวเรื่อง ในเฟซบุ๊ก	นำคะแนนจาก การทำกิจกรรม ระหว่างเรียน ทั้งงานรายบุคคล และงานรายกลุ่ม มาวิเคราะห์ ข้อมูล ด้วยการหาค่า ประสิทธิภาพ ของกระบวนการ (E ₁)	เพื่อหา ประสิทธิภาพ ของชุดการสอน ผ่านสื่อสังคม
4.	การปฏิสัมพันธ์ผ่าน สื่อสังคม	ช่องทาง เมสเซนเจอร์ และส่วนแสดง ความคิดเห็น ท้ายหัวเรื่อง ในเฟซบุ๊ก	พิมพ์ข้อความ การสนทนา การสอบถาม และการส่งงาน	-	เพื่อให้เกิดการ ปฏิสัมพันธ์ใน การเรียนรู้ ระหว่างครูกับ นักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ชั้นที่	ขั้นตอน	สื่อสังคม/ ช่องทางที่ใช้ ในชุดการสอน	วิธีการใช้ สื่อสังคม	การเก็บรวบรวม ข้อมูล	วัตถุประสงค์
5.	การประเมินหลังเรียน เรื่องอาณาจักร โบราณในดินแดน ประเทศไทย	ช่องทางกูเกิล ฟอรัม ผ่านการ เชื่อมต่อกับสื่อ สังคมเฟซบุ๊ก	นักเรียนทำ แบบทดสอบ หลังเรียนด้วย การกดเชื่อมต่อ กับลิงก์ที่ครู โพสต์ในเฟซบุ๊ก	นำคะแนนจาก การแบบทดสอบ หลังเรียนมา วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่า ประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ (E ₂)	เพื่อศึกษา ความก้าวหน้า ทางการเรียน ของนักเรียนที่ เรียนด้วยชุดการ สอนผ่านสื่อ สังคม

4) การสรุปบทเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก โดยสรุปบทเรียนแต่ละตอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น

5) นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยตอบแบบสอบถามแบบออนไลน์ผ่านช่องทางกูเกิลฟอรัม ในกูเกิลไดร์ฟของครูผู้สอน หลังจบบทเรียนชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ชั้นที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ดังนี้ (1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน (2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกิจกรรมระหว่างเรียน (3) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในการทดลองแบบเดี่ยว และการทดลองแบบกลุ่ม และ (4) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในการทดสอบภาคสนาม มีรายละเอียด ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน จากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย เป็นแบบทดสอบคู่ขนาน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ประกอบด้วยแบบทดสอบ จำนวน 15 ข้อ โดยใช้วิธีการสร้างแบบทดสอบสำหรับการทดสอบแบบออนไลน์ผ่านช่องทางกูเกิลฟอรัม ในกูเกิลไดร์ฟของครูผู้สอน และเชื่อมต่อกับลิงก์ที่เป็นแบบทดสอบที่ครูผู้สอนโพสต์ในเฟซบุ๊ก โดยนักเรียนต้องลงทะเบียนก่อนการทดสอบ

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน โดยนักเรียนส่งงานรายบุคคลผ่านช่องทางเมสเซนเจอร์ ส่งงานรายกลุ่มผ่านช่องทางส่วนแสดงความคิดเห็นของ

นักเรียนทำห้วเรื่องในเฟซบุ๊ก ครูผู้สอนตรวจชิ้นงานและบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนน
กิจกรรมระหว่างเรียน

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนในการทดลองแบบเดี่ยว
และการทดลองแบบกลุ่ม โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 3 คน ในการทดลองแบบเดี่ยวแล้วนำ
ข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขนำมาปรับปรุง และนำไปใช้ในการทดลองแบบกลุ่ม และสัมภาษณ์
นักเรียน จำนวน 9 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และนำข้อเสนอแนะที่ได้มา
ปรับปรุงแก้ไข

4) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัย
เก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมใน
การทดลองแบบภาคสนาม จำนวน 23 คน โดยนักเรียนตอบแบบสอบถามจากกูเกิ้ลฟอร์ม จาก
ฐานข้อมูลของกูเกิ้ลไดรฟ์ของครูผู้สอน และเชื่อมต่อผ่านลิงก์ที่เป็นแบบสอบถามในเฟซบุ๊ก โดย
นักเรียนต้องลงทะเบียนก่อนการตอบแบบสอบถาม และได้รับการตอบกลับการประเมินครบ จำนวน
23 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของ
นักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ประเด็น ดังนี้ (1) วิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการ
สอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย (2) วิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการ
เรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมจากการทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลัง
เรียน และ (3) วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ปรากฏ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

**4.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณใน
ดินแดนประเทศไทย** ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน และคะแนนจากการ
ทดสอบหลังเรียนของนักเรียน มาวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของ
ผลลัพธ์ (E_2) ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 โดยยอมรับความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 2.5\%$

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดยกำหนดไว้ 3 ระดับ คือ (1) สูงกว่า
เกณฑ์ที่กำหนด มีค่าเกินร้อยละ 2.5 ขึ้นไป (2) เท่ากับเกณฑ์ที่กำหนดหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไม่
เกินร้อยละ 2.5 และ (3) ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่ามีประสิทธิภาพที่
ยอมรับได้

การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ใช้สูตรที่พัฒนาขึ้นโดย ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520, น.136) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ คือ คะแนนรวมของกิจกรรมระหว่างเรียน
 A คือ คะแนนเต็มของกิจกรรมระหว่างเรียน
 N คือ จำนวนนักเรียน

$$\text{สูตร} \quad E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ คือ คะแนนรวมของการทดสอบหลังเรียน
 B คือ คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
 N คือ จำนวนนักเรียน

4.2 วิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย เป็นการนำคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม มาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน และนำมาวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนโดยการทดสอบค่าที (William Sealy Gosset and David Wechsler อ้างใน Glass, V. and Hopkins, Kenneth D., 1987., PP.217) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{(n \sum D^2 - (\sum D)^2)}{n-1}}} \quad \text{เมื่อ } df = n - 1$$

เมื่อ D คือ ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 n คือ จำนวนคู่
 $\sum D^2$ คือ ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
 $(\sum D)^2$ คือ ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ทั้งหมด
 แล้วยกกำลังสอง

4.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม โดยใช้ผลการประเมินจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้สูตรของบุญชม ศรีสะอาด (2545, น.78 - 103) ดังนี้

4.3.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} คือ ค่าเฉลี่ย

\sum คือ ผลรวมของคะแนนรวมทั้งหมดในกลุ่ม

N คือ จำนวนคนในกลุ่ม

4.3.2 ค่าเบี่ยงเบน (S.D.) คำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(n \sum x^2 - (\sum x)^2)}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x คือ คะแนนแต่ละคน

\sum คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n คือ จำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย เชียงราย ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ (1) ผลการทดสอบแบบเดี่ยว (2) ผลการทดสอบแบบกลุ่ม และ (3) ผลการทดสอบแบบภาคสนาม ดังตารางที่ 4.1 – 4.3

1.1 ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบแบบเดี่ยวของนักเรียน จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพ คือ 76.67/77.80 ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ
ในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบแบบเดียว ($n = 3$)

หน่วยการ เรียนรู้ ที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (E ₁)		คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (E ₂)		E ₁ /E ₂
	คะแนนเต็ม (60)		คะแนนเต็ม (15)		
	คะแนนรวม	ร้อยละ	คะแนนรวม	ร้อยละ	
4	138	76.67	35	77.80	76.67/77.80

หลังการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดียว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 3 คน
ผลการสัมภาษณ์ เป็นดังนี้

1) ข้อดี

- (1) บทเรียนแยกเนื้อหาเป็นตอน หัวเรื่อง เรียงลำดับชัดเจน
- (2) คลิปวิดีโอในยูทูปที่นำเสนอในบทเรียนน่าสนใจ สามารถอธิบายเนื้อหาให้
เข้าใจมากยิ่งขึ้น
- (3) กิจกรรมระหว่างเรียนมีกิจกรรมให้ทำเป็นรายบุคคล เป็นการทบทวนเนื้อหา
ได้ดี
- (4) กิจกรรมระหว่างเรียนมีกิจกรรมให้ทำเป็นกลุ่ม ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ใน
การทำงาน

2) ข้อควรปรับปรุงแก้ไข

- (1) บทเรียนเนื้อหาที่นำเสนอทางเฟซบุ๊กมีเนื้อหามาก ทำให้ใช้เวลาในการศึกษามาก
- (2) บทเรียนมีสีสันและภาพประกอบสวยงาม และชัดเจน แต่รูปภาพมีขนาดเล็ก
- (3) ตัวอักษรในการนำเสนอบทเรียนมีขนาดเล็ก และทำให้อ่านยาก
- (4) คลิปวิดีโอบางเรื่อง ไม่สามารถเข้าชมได้
- (5) กิจกรรมระหว่างเรียนควรให้นักเรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์มากกว่านี้
- (6) ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการทำแบบฝึกหัด และช่องทางการส่งงานให้
ชัดเจน
- (7) คำสั่งในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ไม่ชัดเจน
- (8) หลังการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไม่สามารถเข้าไปตรวจ
คำตอบได้
- (9) หลังการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ไม่สามารถเข้าไปตรวจคำตอบได้

ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ไปปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

สำคัญไว้

(1) ปรับเนื้อหาในบทเรียนที่นำเสนอทางเฟซบุ๊กให้สั้นกระชับแต่คงใจความ

(2) ปรับขนาดรูปภาพในบทเรียนให้มีขนาดใหญ่

(3) ปรับขนาดของตัวอักษรในการนำเสนอบทเรียนให้มีขนาดใหญ่

(4) ปรับการเชื่อมต่อคลิปวิดีโอให้สามารถเข้าชมได้รวดเร็ว

(5) กำหนดรูปแบบกิจกรรมระหว่างเรียนให้นักเรียนมีการปฏิสัมพันธ์มากขึ้น

(6) กำหนดระยะเวลาในการทำงานและช่องทางการส่งงานให้ชัดเจน

(7) ปรับคำสั่งในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนให้ชัดเจน

สามารถตรวจคำตอบได้

(8) แก้ไขสถานะในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนให้นักเรียน

คำตอบได้

(9) แก้ไขสถานะหลังการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ให้นักเรียนสามารถตรวจ

1.2 ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร

โบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบแบบกลุ่มของนักเรียน จำนวน 9 คน มีค่าประสิทธิภาพ คือ 78.89/79.26 ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ
ในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบแบบกลุ่ม (n = 9)

หน่วย การเรียนรู้ ที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน		คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน		E ₁ /E ₂
	(E ₁)		(E ₂)		
	คะแนนเต็ม (60)	ร้อยละ	คะแนนเต็ม (15)	ร้อยละ	
4	426	78.89	107	79.26	78.89/79.26

หลังการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 9 คน ผลการสัมภาษณ์ เป็นดังนี้

1) ข้อดี

(1) บทเรียนที่นำเสนอทางเฟซบุ๊กมีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลาในการศึกษา

(2) บทเรียนมีสีสันและภาพประกอบสวยงามชัดเจน

(3) บทเรียนมีการเรียงลำดับหัวข้อชัดเจน การแยกสีสันของเนื้อหาแต่ละตอนทำให้ไม่สับสนในเนื้อหาบทเรียน

(4) ตัวอักษรในบทเรียนอ่านง่าย เนื้อหาในแต่ละหน้าไม่มากเกินไป

(5) คลิปวิดีโอในบทเรียนน่าสนใจ และสามารถอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

(6) กิจกรรมระหว่างเรียนทำให้นักเรียนมีการปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน

(7) กิจกรรมระหว่างเรียนมีกิจกรรมให้ทำเป็นรายบุคคลและเป็นการทบทวน

เนื้อหาได้ดี

(8) กิจกรรมระหว่างเรียนมีกิจกรรมให้ทำเป็นกลุ่ม และทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ในงานที่ครูผู้สอนมอบหมาย

(9) ควรกำหนดระยะเวลาในการทำงานชัดเจน

2) ข้อควรปรับปรุงแก้ไข

(1) ภาพประกอบเนื้อหาบางภาพไม่สอดคล้องกับคำอธิบายภาพ

(2) คลิปวิดีโอบางเรื่อง ไม่สามารถเข้าชมได้

(3) เมื่อทำกิจกรรมระหว่างเรียนแล้วไม่สามารถส่งงานทางช่องทางที่กำหนดได้

(4) หลังการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนสามารถเข้าตรวจคำตอบได้

ทำให้ทราบผลคะแนนได้รวดเร็ว

(5) หลังการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนบางหัวเรื่อง ไม่สามารถเข้าไปตรวจ

คำตอบได้

ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ไปปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

(1) ตรวจสอบและปรับขนาดของภาพทุกภาพให้มีขนาดใหญ่ขึ้น และตรวจสอบรูปภาพประกอบเนื้อหาทุกภาพให้สอดคล้องกับคำอธิบายภาพ

(2) ตรวจสอบการเชื่อมต่อคลิปวิดีโอทุกเรื่องให้สามารถเข้าชมได้

(3) ปรับปรุงช่องทางการส่งงานให้สะดวกยิ่งขึ้น

(4) ตรวจสอบแก้ไขสถานะหลังการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนทุกแบบฝึกหัด ให้

นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้

1.3 ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบแบบภาคสนามของนักเรียน จำนวน 23 คน มีค่าประสิทธิภาพ คือ 80.07/80.58 ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ
ในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบแบบภาคสนาม (n = 23)

หน่วย การเรียนรู้ ที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (E ₁)		คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (E ₂)		E ₁ /E ₂
	คะแนนเต็ม (60)		คะแนนเต็ม (15)		
	คะแนนรวม	ร้อยละ	คะแนนรวม	ร้อยละ	
4	1105	80.07	278	80.58	80.07/80.58

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วย
ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ
ในดินแดนประเทศไทย**

ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย พบว่า คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 4.96 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 12.09 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบ
แบบภาคสนาม (n = 23)

หน่วย การเรียนรู้ที่	คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน (15 คะแนน)		คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (15 คะแนน)		t
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
4	4.96	0.98	12.09	1.86	22.11*

* p <.05, df = 22, t = 22.11

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อ สังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ไทย

ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ประกอบด้วย (1) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย (2) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ (3) ข้อเสนอแนะ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคมวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีเพียง 1 ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.57$) คือ ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในเฟซบุ๊กทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ที่เหลืออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.17$) เท่ากันจำนวน 3 ข้อ คือ การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคลมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้ และเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊กทำให้การส่งงานมีความสะดวกและให้ผลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (n=23)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในเฟซบุ๊กทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.57	0.51	มากที่สุด
2. การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	4.17	0.58	มาก
3. ภาพประกอบที่ใช้นำเสนอในบทเรียนมีความน่าสนใจในการเรียน	4.22	0.60	มาก
4. คลิปวิดีโอในยูทูปทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.35	0.57	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมาย เป็นรายบุคคลมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้	4.17	0.39	มาก
6. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมาย เป็นรายกลุ่มมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้	4.35	0.57	มาก
7. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมาย เป็นกลุ่มทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน	4.22	0.52	มาก
8. เมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊กทำให้การส่งงานของนักเรียน มีความสะดวกและให้ผลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว	4.17	0.65	มาก
9. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนทางกูเกิ้ลฟอรม ผ่านการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊กทำให้นักเรียน มีความสะดวกรวดเร็ว	4.22	0.42	มาก
10. การตรวจสอบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนทางกูเกิ้ลฟอรมทำให้นักเรียนทราบผล ย้อนกลับทันที	4.48	0.51	มาก
เฉลี่ยรวม	4.29	0.23	มาก

3.2 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในภาพรวมของนักเรียนความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.48$) คือ ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.09$) คือ ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเปิดโอกาสในการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมวิชา
ประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ในการทดสอบ
ประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (n=23)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้เรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่	4.48	0.51	มาก
2. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียน เกิดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในการทำงานร่วมกัน	4.43	0.51	มาก
3. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียน เกิดการปฏิสัมพันธ์กับครูในการเรียนรู้	4.22	0.60	มาก
4. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียน เกิดทักษะในการทำงาน	4.35	0.49	มาก
5. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนใช้เทคโนโลยี ให้เป็นประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต	4.30	0.47	มาก
6. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเปิดโอกาสในการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนอย่างสร้างสรรค์	4.09	0.51	มาก
7. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนกล้าคิดและ กล้าแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมอย่างมี วิจารณญาณ	4.22	0.67	มาก
8. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียน เกิดความรับผิดชอบและวางแผนการทำงาน อย่างเป็นระบบ	4.13	0.34	มาก
9. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี ต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์	4.22	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	4.27	0.21	มาก

3.3 ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย นักเรียนมีข้อเสนอแนะจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม สามารถประมวลผลในภาพรวม โดยเรียงลำดับข้อเสนอแนะของนักเรียนจากมากไปหาน้อย ดังนี้

3.3.1 การเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หากไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระ สามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างรวดเร็ว จำนวน 19 คน

3.3.2 สามารถติดต่อสื่อสารผ่านทางเมสเซนเจอร์ในการวางแผนการทำงานได้ ทำให้มีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา จำนวน 17 คน

3.3.3 อยากให้มีการจัดทำชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเรื่องอื่นๆ โดยเพิ่มสื่อสังคมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้หลากหลาย จำนวน 16 คน

3.3.4 นักเรียนรู้สึกสนุกกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้สื่อสังคมให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา จำนวน 16 คน

3.3.5 การใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมสร้างวินัยให้กับนักเรียนในการศึกษาเรียนรู้ สืบค้นข้อมูล เพื่อให้ทันกำหนดเวลาการส่งงาน จำนวน 14 คน

3.3.6 ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างสรรค์ผลงานได้อย่างหลากหลาย ตามความสามารถของนักเรียน และใช้สื่อสังคมอื่นๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และการนำเสนอผลงานให้มากยิ่งขึ้น จำนวน 14 คน

7) ครูควรแนะนำแหล่งความรู้ แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ ให้กับนักเรียน เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการเลือกใช้อุปกรณ์ในการวิเคราะห์ และสร้างผลงานให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ จำนวน 10 คน

บทที่ 5

ต้นแบบชิ้นงาน

การพัฒนาต้นแบบชิ้นงานชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เชียงราย มีรายละเอียดของต้นแบบชิ้นงาน ประกอบด้วย 3 ภาค ได้แก่ (1) รายละเอียดของต้นแบบชิ้นงานชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย (2) คู่มือสำหรับครูในการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย และ (3) แหล่งอ้างอิง

ภาคที่ 1 รายละเอียดของต้นแบบชิ้นงานชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีส่วนประกอบ ดังนี้

1. สารบัญ
2. แผนการสอนประจำหน่วยการเรียนรู้
3. แบบทดสอบก่อนเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย การส่งแบบทดสอบและการตรวจสอบผลการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้กูเกิ้ล ไดรฟ์
4. เนื้อหาบทเรียนสำหรับชุดการสอนที่เชื่อมต่อผ่านเฟซบุ๊ก
5. ภาพเคลื่อนไหว (วิดีโอในยูทูป) ที่เชื่อมต่อเฟซบุ๊ก
6. กิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในเฟซบุ๊ก
7. แบบทดสอบหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย การส่งแบบทดสอบและการตรวจสอบผลการทดสอบหลังเรียนโดยใช้กูเกิ้ล ไดรฟ์
8. แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้กูเกิ้ล ไดรฟ์

ภาคที่ 2 คู่มือสำหรับครูในการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีส่วนประกอบ ดังนี้

1. คำนำ
2. สารบัญ
3. คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 มาตรฐานและตัวชี้วัด วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และหน่วยการเรียนรู้

4. ส่วนประกอบของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
5. ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
6. บทบาทของครูผู้สอนและนักเรียนในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
7. การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการสอนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
8. ขั้นตอนการเข้าใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
9. การปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
10. การประเมินผลการเรียน และการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ

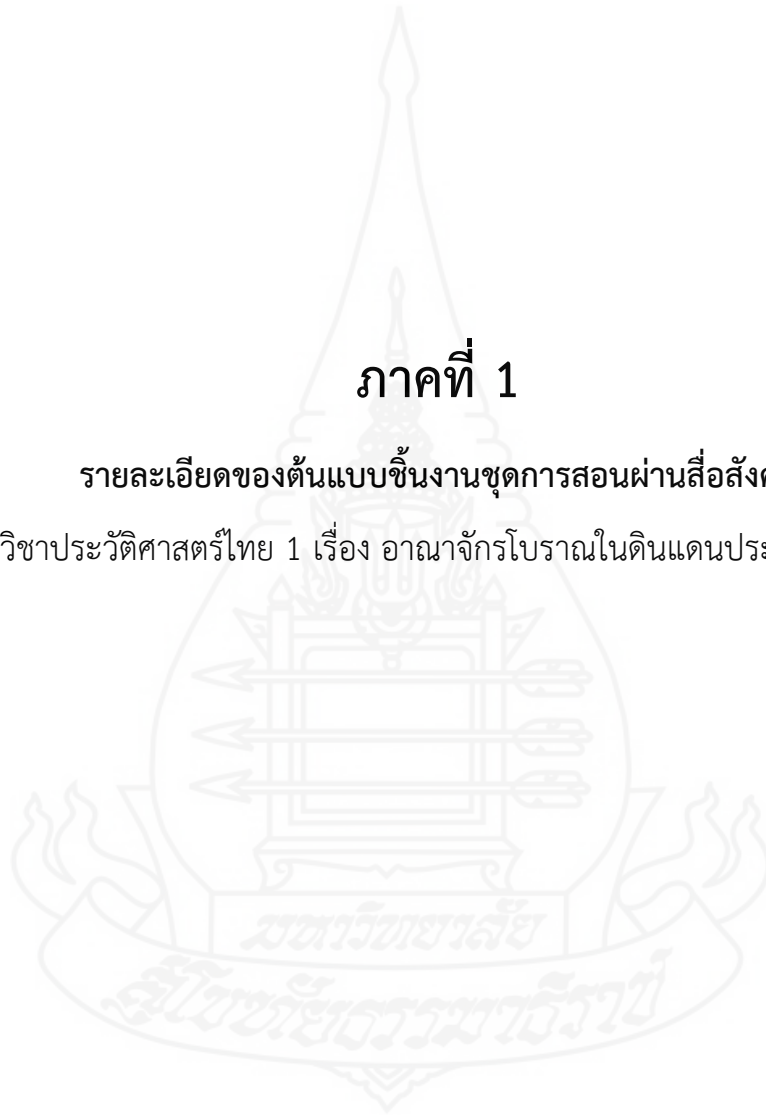
ภาคที่ 3 แหล่งอ้างอิง

1. บรรณานุกรม
2. ข้อมูลผู้ผลิต

ภาคที่ 1

รายละเอียดของต้นแบบชิ้นงานชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

สารบัญ

	หน้า
1. แผนการสอนประจำหน่วยการเรียนรู้	88
2. แบบทดสอบก่อนเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ ในดินแดนประเทศไทย	
3. เนื้อหาบทเรียนสำหรับชุดการสอนที่เชื่อมต่อผ่านสื่อสังคมเฟซบุ๊ก	
4. ภาพเคลื่อนไหว (วิดีโอในยูทูป) ที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก	
1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม	
2) การทำแบบทดสอบก่อนเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร โบราณในดินแดนประเทศไทย การส่งแบบทดสอบและการตรวจสอบผลการ ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้กูเกิ้ลไดรฟ์	
3) การแนะนำการเรียนรู้ด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก	
4) การนำเสนอเนื้อหาบทเรียนสำหรับชุดการสอนที่เชื่อมต่อผ่านเฟซบุ๊ก	
5) การนำเสนอภาพเคลื่อนไหว (วิดีโอในยูทูป) ที่เชื่อมต่อเฟซบุ๊ก	
6) กิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์โดยใช้ชุดการสอนผ่าน สื่อสังคมในเฟซบุ๊ก	
7) การสรุปบทเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก	
8) แบบทดสอบหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ ในดินแดนประเทศไทย การส่งแบบทดสอบและการตรวจสอบผลการ ทดสอบหลังเรียนโดยใช้กูเกิ้ลไดรฟ์	
9) แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้กูเกิ้ลไดรฟ์	
5. แบบทดสอบหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ ในดินแดนประเทศไทย	
6. แบบสอบถามความพึงพอใจ	

1. แผนการสอนประจำหน่วยการเรียนรู้

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย แผนการสอนประจำหน่วยการเรียนรู้

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 4.1 อาณาจักรโบราณในภาคกลาง

4.1.1 อาณาจักรทวารวดี

4.1.2 อาณาจักรลพบุรี

ตอนที่ 4.2 อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ

4.2.1 อาณาจักรหริภุญชัย

4.2.2 อาณาจักรโยนกเชียงแสน

ตอนที่ 4.3 อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.3.1 อาณาจักรศรีโคตรบูร

4.3.2 อาณาจักรอีสานปุระ

ตอนที่ 4.4 อาณาจักรโบราณในภาคใต้

4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงค์

4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย

แนวคิด

1. อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ประกอบด้วย อาณาจักรโบราณใน 4 ภูมิภาค คือ (1) อาณาจักรโบราณในภาคกลาง ได้แก่ อาณาจักรทวารวดี และอาณาจักรลพบุรี (2) อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ ได้แก่ อาณาจักร และอาณาจักร (3) อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อาณาจักรศรีโคตรบูร และอาณาจักรอีสานปุระ และ (4) อาณาจักรโบราณในภาคใต้ ได้แก่ อาณาจักรตามพรลิงค์ และอาณาจักรศรีวิชัย

2. อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่างๆ เป็นต้นแบบของศาสนา คติความเชื่อ และศิลปวัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถระบุช่วงอายุทางประวัติศาสตร์ที่ตั้งและอาณาเขตของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง
- 2) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถยกตัวอย่างหลักฐานที่แสดงถึงพัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง
- 3) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะเด่นด้านศิลปกรรมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง
- 4) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความเสื่อมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง
- 5) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถวิเคราะห์อิทธิพลของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยที่มีต่อพัฒนาการชาติไทยได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้

- 1) การแนะนำการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม โดยครูผู้สอนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านเฟซบุ๊ก
- 2) การทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้ช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก นักเรียน จะทราบผลคะแนนการทดสอบทันที หลังการจากทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น และเก็บข้อมูลผลการทดสอบไว้ที่กูเกิ้ลไดรฟ์ของครูผู้สอน
- 3) การศึกษาบทเรียน โดยครูผู้สอนโพสต์เนื้อหาลงในเฟซบุ๊กที่ละหัวเรื่อง และมีกิจกรรมระหว่างเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ระหว่างเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในเฟซบุ๊ก โดยผ่านช่องทางเมสเซนเจอร์ ส่วนแสดงความคิดเห็น และศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากคลิปวิดีโอในยูทูปในแต่ละหัวเรื่องที่ครูโพสต์เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊กในส่วนแสดงความคิดเห็น
- 4) การทำกิจกรรมระหว่างเรียน หลังการศึกษบทเรียนครูผู้สอนโพสต์ รายละเอียดของกิจกรรมระหว่างเรียนทั้งงานรายบุคคลและงานรายกลุ่มทางเฟซบุ๊ก นักเรียนส่งงานรายบุคคลทางเมสเซนเจอร์ และงานรายกลุ่มทางช่องแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่องในเฟซบุ๊ก โดยให้นักเรียนส่งงานตามเวลาที่กำหนด
- 5) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรียน ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊กและส่วนแสดงความคิดเห็น

6) การสรุปบทเรียน โดยครูผู้สอนสรุปบทเรียนแต่ละหัวเรื่อง และสรุปบทเรียนทั้งหมด หลังเรียนด้วยชุดการสอน ด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก โดยแจ้งให้นักเรียนทราบ ทุกครั้งก่อนการใช้วิดีโอถ่ายทอดสด หรือสามารถติดตามได้หลังการถ่ายทอดสด หากนักเรียน ติดภาระกิจอื่นในช่วงเวลาการใช้วิดีโอถ่ายทอดสด

7) การทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้ช่องทางกูเกิ้ลฟอร์ม ที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก นักเรียนจะทราบผลคะแนนการทดสอบทันทีหลังการจากทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น และเก็บข้อมูล ผลการทดสอบไว้ที่กูเกิ้ลไดรฟ์ของครูผู้สอน

สื่อการสอน

1) สื่อสังคมในการนำเสนอเนื้อหา ได้แก่ (1) เฟซบุ๊ก และ (2) คลิปวิดีโอในยูทูป โดย กำหนดหน้าที่ของสื่อไว้ ดังนี้

(1) เฟซบุ๊ก จัดทำขึ้นเพื่อ (1) นำเสนอเนื้อหาสาระทั้งข้อความ ภาพ และโพสต์ การเชื่อมต่อสื่อหรือช่องทางสื่อสารอื่น ๆ (2) การแสดงความคิดเห็น และ (3) การเชื่อมต่อไปยัง คลิปวิดีโอในยูทูป กิจกรรม และแนวคำตอบกิจกรรม

(2) คลิปวิดีโอในยูทูป นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องผ่านอินเทอร์เน็ตจากช่องรายการ ต่าง ๆ โดยคัดเลือกคลิปวิดีโอที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับเรื่องและช่วยให้เข้าใจเนื้อหาในเรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยมานำเสนอผ่านทางเฟซบุ๊ก

2) สื่อที่ทำหน้าที่เป็นช่องทางในการปฏิสัมพันธ์ที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก ได้แก่ (1) เมสเซนเจอร์ (2) ส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง (3) กูเกิ้ลไดรฟ์ โดยกำหนดหน้าที่ช่องทางของสื่อไว้ ดังนี้

(1) เมสเซนเจอร์ ช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์และติดต่อสื่อสารผ่านทาง การส่งข้อความ และภาพระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน โดยการส่งงานรายบุคคล การอภิปราย การตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็นจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

(2) ส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง การสร้างปฏิสัมพันธ์และติดต่อสื่อสาร ผ่านการส่งข้อความและภาพ ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน โดยการส่งงาน รายกลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

(3) กูเกิ้ลไดรฟ์ การสร้างแบบฟอร์มข้อมูลแบบต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเรียน ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ได้แก่ การสร้างแบบทดสอบ การสร้างแบบสอบถาม การสร้างเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนในการทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ

การประเมินผล

1) การประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน ประกอบด้วย แบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 15 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบแต่ละข้อมีค่าคะแนนข้อละ 1 คะแนน นักเรียนทำแบบทดสอบผ่านช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อกับเฟซบุ๊ก หลังจากการทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น นักเรียนจะทราบผลคะแนนสอบทันที และเก็บข้อมูลไว้ที่กูเกิ้ลไดร์ฟของครูผู้สอน

2) การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นกิจกรรมระหว่างเรียนที่กำหนดให้นักเรียนทำ หลังจากการเรียนรู้เนื้อหาและศึกษาคลิปวิดีโอในยูทูปทางเฟซบุ๊ก เป็นแบบฝึกหัดที่กำหนดให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม กำหนดช่องทางและวิธีการในการส่งงาน ดังนี้ (1) งานรายบุคคลให้นักเรียนส่งงานทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก และ (2) งานรายกลุ่มให้นักเรียนส่งงานในส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง โดยครูผู้สอนกำหนดระยะเวลาในการทำงานและการส่งงานของนักเรียน และตรวจผลงานทางเฟซบุ๊ก

2. แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

1) แบบทดสอบก่อนเรียนสร้างขึ้นด้วยกูเกิ้ลฟอร์ม ที่เชื่อมต่อกับเฟซบุ๊กในส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง

2) นักเรียนต้องลงทะเบียนก่อนการทำแบบทดสอบด้วยอีเมลของนักเรียน

3) ระบบกูเกิ้ลฟอร์มจะแจ้งผลคะแนนและเฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังเสร็จสิ้นการ

ทดสอบ

4) ผลคะแนนการทดสอบของนักเรียนทุกคนจะเก็บไว้ในฐานข้อมูลกูเกิ้ลไดร์ฟของ

ครูผู้สอน

ประกาศคะแนน

**แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง
อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย**

แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 คำเลือกให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

*จำเป็น

ที่อยู่อีเมล *

0 จาก 0 คะแนน

ข้อ - สกค - เลขที่ * / 0

เพิ่มความชัดเจนเฉพาะรายการ

ภาพที่ 5.1 แบบทดสอบก่อนเรียน

ส่วนที่ 2 จาก 2

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

1.ข้อใดคืออาณาจักรโบราณ ที่สันนิษฐานว่ามีช่วงอายุทางประวัติศาสตร์เก่าแก่ที่สุดในดินแดนประเทศไทย

อาณาจักรลพบุรี

อาณาจักรทวารวดี

อาณาจักรตามพรลิงค์

อาณาจักรอีสานปุระ

2.ข้อใดคือลักษณะที่ตั้งที่ส่งผลต่อความเจริญของอาณาจักรศรีวิชัย

เป็นเมืองท่าการค้าที่สำคัญในคาบสมุทรมลายู

เป็นเมืองท่าการค้าที่ชาวอาหรับในการใช้เป็นเส้นทางการค้า

เป็นเมืองที่ได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาแบบมหายานจากลังกา

เป็นเมืองที่ได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทจากลังกา

3.อาณาจักรใดที่ขยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมทับซ้อนกับอาณาเขตของอาณาจักรทวารวดี

อาณาจักรศรีโคตรบูร

อาณาจักรศรีวิชัย

อาณาจักรอีสานปุระ

อาณาจักรตามพรลิงค์

ภาพที่ 5.1 แบบทดสอบก่อนเรียน

4.อาณาจักรใดที่มีอิทธิพลต่อการนับถือพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทของอาณาจักรโยนกเชียงแสน

- อาณาจักรพุกามและอินเดีย
- อาณาจักรหริภุญชัย
- อาณาจักรโคตรบูร
- อาณาจักรทวารวดี

6.อาณาจักรโคตรบูร มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์พัฒนาการชาติไทยอย่างไร

- ต้นกำเนิดวัฒนธรรมไท-ลาว
- ต้นแบบการสร้างปราสาทหิน
- ต้นแบบพระพุทธศาสนาแบบเถรวาท
- เผยแผ่ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูสู่รัฐโบราณอื่น ๆ

7.ศิลปะร่วมแบบเขมรในดินแดนประเทศไทย หมายถึงอาณาจักรโบราณในข้อใด

- อาณาจักรอีสานปุระ
- อาณาจักรโคตรบูร
- อาณาจักรทวารวดี
- อาณาจักรศรีจนาตะ

8.ข้อใดอธิบายลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมของอาณาจักรหริภุญชัยได้ถูกต้อง

- รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอาณาจักรพุกาม
- รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอาณาจักรล้านนา
- รับอิทธิพลวัฒนธรรมทวารวดีผ่านอาณาจักรลพบุรี
- อิทธิพลทางวัฒนธรรมทวารวดีผ่านอาณาจักรพุกาม

ภาพที่ 5.1 แบบทดสอบก่อนเรียน

9. พระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช เป็นสถาปัตยกรรมได้รับอิทธิพลจากข้อใด

- ลังกา
- อินเดีย
- ทวารวดี
- อีสานปุระ

10. ข้อใดคืออาณาจักรโบราณที่เสื่อมลงเพราะการขยายอิทธิพลของอาณาจักรอีสานปุระ

- อาณาจักรลพบุรี
- อาณาจักรทวารวดี
- อาณาจักรศรีวิชัย
- อาณาจักรตามพรลิงค์

11. อาณาจักรใดที่ลดบทบาททางการเมืองและสนับสนุนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา

- อาณาจักรศรีวิชัย
- อาณาจักรตามพรลิงค์
- อาณาจักรศรีโคตรบูร
- อาณาจักรลพบุรี

12. อาณาจักรโยนกเชียงแสนเสื่อมอำนาจลงเพราะเหตุผลใด

- การรุกรานจากอาณาจักรพุกาม
- การถูกรุกรานจากอาณาจักรขอม
- ความรุ่งเรืองของอาณาจักรศรีวิชัย
- เกิดภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์

ภาพที่ 5.1 แบบทดสอบก่อนเรียน

13. ข้อใดคือความสำคัญของอาณาจักรตามพรลิงค์ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 18

- ศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแบบมหายาน
- ศูนย์กลางการค้าทางทะเลที่สำคัญในคาบสมุทรมลายู
- ศูนย์กลางการเผยแพร่ศิลปะอินเดียในคาบสมุทรมลายู
- ศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทลัทธิลังกาวงศ์

14. ข้อใดคืออาณาจักรโบราณที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสถาปัตยกรรมแบบพระปรางค์ในดินแดนประเทศไทย

- อาณาจักรลพบุรี
- อาณาจักรทวารวดี
- อาณาจักรตามพรลิงค์
- อาณาจักรโยนกเชียงแสน

15. หลักฐานใดแสดงว่าอาณาจักรศรีวิชัย เป็นศูนย์กลางการนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน

- พระพุทธรูปปางแสดงธรรม
- พระพุทธรูปปางนาคปรก
- พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร
- พระพุทธรูปปางมารวิชัย

ภาพที่ 5.1 แบบทดสอบก่อนเรียน

5 จาก 15 คะแนน
ประกาศคะแนนใน 14 ก.พ 08:21
ประกาศคะแนน

แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง
*จำเป็น

ที่อยู่อีเมล *

0 จาก 0 คะแนน

ชื่อ - สกุล - เลขที่ *

 / 0

เพิ่มความชัดเจนเฉพาะรายการ

แบบทดสอบก่อนเรียน
5 จาก 15 คะแนน

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

✘ 1. ข้อใดคืออาณาจักรโบราณ ที่สันนิษฐานว่ามีช่วงอายุทางประวัติศาสตร์เก่าแก่ที่สุดในดินแดนประเทศไทย 0 / 1

- อาณาจักรลพบุรี ✘
- อาณาจักรทวารวดี
- อาณาจักรตามพรลิงค์
- อาณาจักรอีสานปุระ

คำตอบที่ถูกต้อง

- อาณาจักรทวารวดี

เพิ่มความชัดเจนเฉพาะรายการ

ภาพที่ 5.2 การแจ้งผลคะแนนและการรายละเอียดทำแบบทดสอบหลังเสร็จสิ้นการทดสอบ

3. เนื้อหาบทเรียนที่อยู่ในเฟซบุ๊กในชุดการสอน

เนื้อหาบทเรียนที่อยู่ในเฟซบุ๊กในชุดการสอน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย เป็นเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 มีเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 4.1 อาณาจักรโบราณในภาคกลาง

4.1.1 อาณาจักรทวารวดี

4.1.2 อาณาจักรลพบุรี

ตอนที่ 4.2 อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ

4.2.1 อาณาจักรหริภุญชัย

4.2.2 อาณาจักรโยนกเชียงแสน

ตอนที่ 4.3 อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

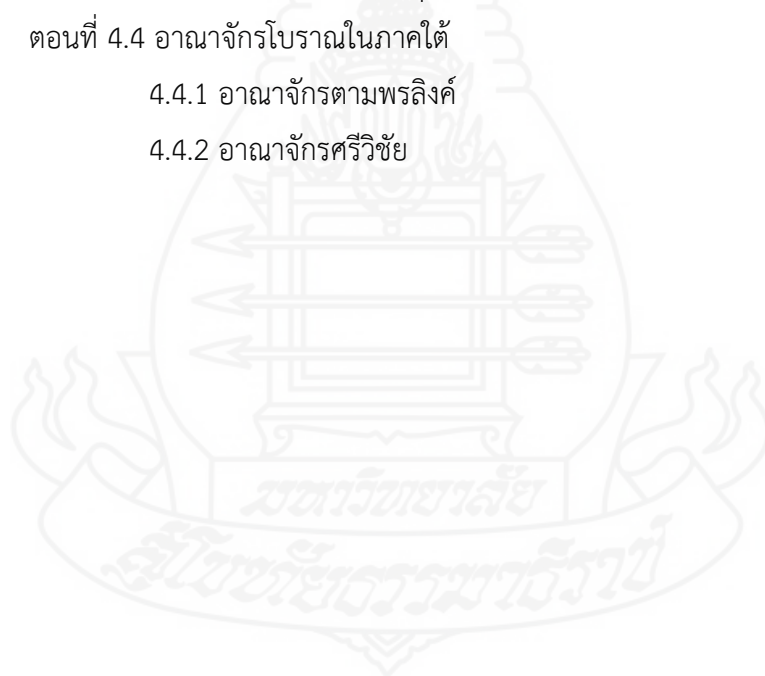
4.3.1 อาณาจักรศรีโคตรบูร

4.3.2 อาณาจักรอีสานปุระ

ตอนที่ 4.4 อาณาจักรโบราณในภาคใต้

4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงค์

4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
ตอนที่ 4.1 อาณาจักรโบราณในภาคกลาง

แนวคิดอาณาจักรโบราณในภาคกลาง

อาณาจักรโบราณในภาคกลาง ปรากฏร่องรอยหลักฐานที่แสดงว่าเป็นอาณาจักรใหญ่บริเวณลุ่มแม่น้ำภาคกลาง ได้แก่ ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ลุ่มแม่น้ำป่าสัก ลุ่มแม่น้ำลพบุรี ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์พัฒนาการทางสังคมไทยในยุคสมัยต่าง ๆ บริเวณภาคกลางและบริเวณอื่น ๆ ของประเทศไทย มีพัฒนาการต่อเนื่องเป็นบ้านเมืองในสมัยปัจจุบัน

ประกอบด้วย 2 อาณาจักร คือ (1) **อาณาจักรทวารวดี** และ (2) **อาณาจักรลพบุรี**

ภาพที่ 5.3 แนวคิด ตอนที่ 4.1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคกลาง

เรื่องที่ 4.1.1 อาณาจักรทวารวดี

บทนำอาณาจักรทวารวดี

อาณาจักรทวารวดีเป็นอาณาจักรใหญ่ บริเวณลุ่มแม่น้ำภาคกลาง มีความเจริญรุ่งเรืองในฐานะเมืองท่าการค้า ร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ปรากฏแหล่งโบราณสถานขนาดใหญ่ กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยได้รับอิทธิพลรูปแบบศิลปกรรมจากอินเดียผ่านทางการค้า การนับถือพระพุทธศาสนา ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่อสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงทำให้ความเจริญรุ่งเรืองของทวารวดีสิ้นสุดลง แต่รูปแบบทางศิลปกรรมทวารวดี เป็นต้นแบบให้กับศิลปกรรมไทยในยุคสมัยต่อมา

ภาพที่ 5.4 บทนำ เรื่องที่ 4.1.1 อาณาจักรโบราณทวารวดี

5

1) ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรทวารวดี

อาณาจักรทวารวดี มีช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ ประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-16

2) อาณาเขตของอาณาจักรทวารวดี

เป็นอาณาจักรใหญ่ เจริญรุ่งเรืองในบริเวณภาคกลางเป็นส่วนใหญ่และกระจายตัวอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ศูนย์กลางของอาณาจักรทวารวดีไม่ปรากฏแน่ชัด สันนิษฐานว่าอาจเป็นเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี หรือเมืองคูบัว จังหวัดราชบุรี

เนื่องจากปรากฏหลักฐานว่าเป็นเมืองใหญ่ ผู้คนในอาณาจักรทวารวดีอาจเป็นกลุ่มชาติพันธุ์มอญ และได้รับอิทธิพลจากอินเดีย ผ่านการค้าขาย

6

2) อาณาเขตของอาณาจักรทวารวดี

ปัจจุบันการศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เน้นการศึกษาหลักฐานด้านศิลปกรรม ที่กระจายครอบคลุมพื้นที่ ทั่วทุกภาคของประเทศไทย เรียกว่า **“วัฒนธรรมทวารวดี”** ดังภาพที่ 1.1 แผนที่ประเทศไทยแสดงแหล่งโบราณคดีในวัฒนธรรมทวารวดี ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แผนที่ประเทศไทย แสดงแหล่งโบราณคดีในวัฒนธรรมทวารวดี

ที่มา: ราชบัณฑิตยสถานและราชบัณฑิตยสถาน. เรื่องราวสุวรรณภูมิ, กรมศิลปากร, 2558.

7

เมืองโบราณในสมัยทวารวดีที่สำคัญ ได้แก่

1. เมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เมืองนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
3. เมืองคูบัว จังหวัดราชบุรี
4. เมืองโบราณศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
5. เมืองฟ้าแดดสงยาง จังหวัดกาฬสินธุ์
6. เมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
7. เมืองศรีภูมิ จังหวัดสุโขทัย

3) พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรทวารวดี

พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรทวารวดี มีพัฒนาการเกี่ยวกับ

- (1) ศาสนาและความเชื่อ (2) ประติมากรรม (3) สถาปัตยกรรม

ภาพที่ 5.5 เนื้อหา เรื่องที่ 4.1.1 อาณาจักรโบราณทวารวดี

เมืองโบราณในสมัยทวารวดีที่สำคัญ ได้แก่

1. เมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เมืองนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
3. เมืองคูบัว จังหวัดราชบุรี
4. เมืองโบราณศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
5. เมืองฟ้าแดดสงยาง จังหวัดกาฬสินธุ์
6. เมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
7. เมืองทริภุชชัย จังหวัดลำพูน

3) พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรทวารวดี

พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรทวารวดี มีพัฒนาการเกี่ยวกับ

- (1) ศาสนาและความเชื่อ (2) ประติมากรรม (3) สถาปัตยกรรม

ภาพที่ 1.2 พระพุทธรูปศิลาขาว ปางแสดงธรรม สมัยทวารวดี

ที่มา : <http://www.dhammadownload.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2562.

ภาพที่ 1.3

ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม, ปะฉะชา วารสารศึกษา, 2555.

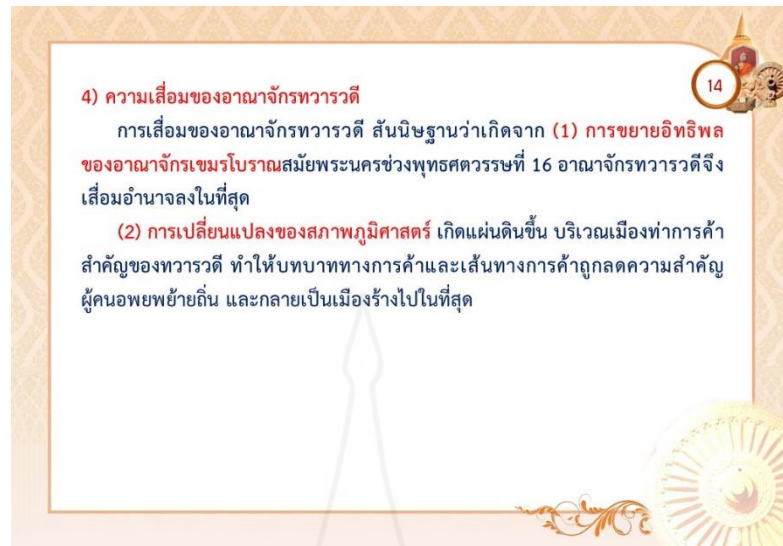
ประติมากรรมทวารวดี พบการสร้างพระพิมพ์ สรูปดินเผา ส่วนประกอบสถาปัตยกรรม แผ่นอิฐจารึกคาลา “เย ธมมา” อักษรปัลลวะ (อินเดียใต้) แสดงถึงการนำอริยสัจ 4 หัวใจของพระพุทธศาสนา มาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ดังภาพที่ 1.4 ยอดสถูปดินเผาจารึกคาลา “เย ธมมา” สมัยทวารวดี

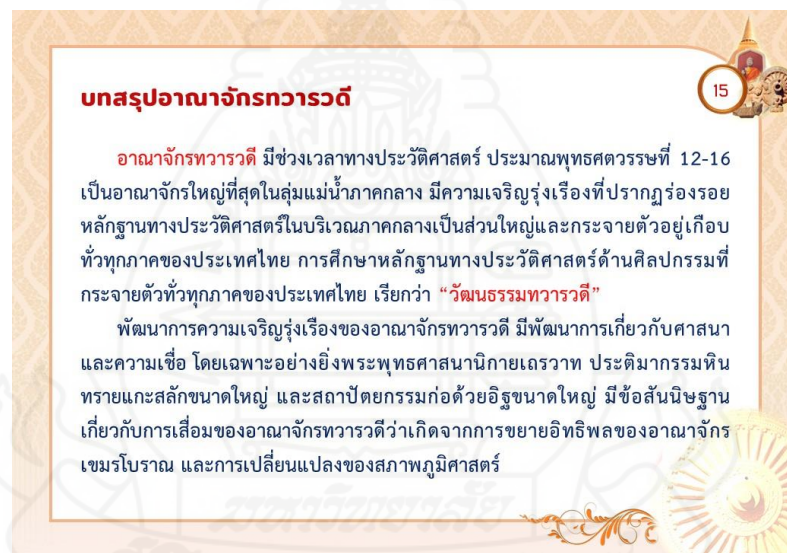
ภาพที่ 1.4 ยอดสถูปดินเผา จารึกคาลา เย ธมมา อักษรปัลลวะ สมัยทวารวดี

ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพมหานคร, ปะฉะชา วารสารศึกษา, 2555.

ภาพที่ 5.5 เนื้อหา เรื่องที่ 4.1.1 อาณาจักรโบราณทวารวดี

ภาพที่ 5.5 เนื้อหา เรื่องที่ 4.1.1 อาณาจักรโบราณทวารวดี

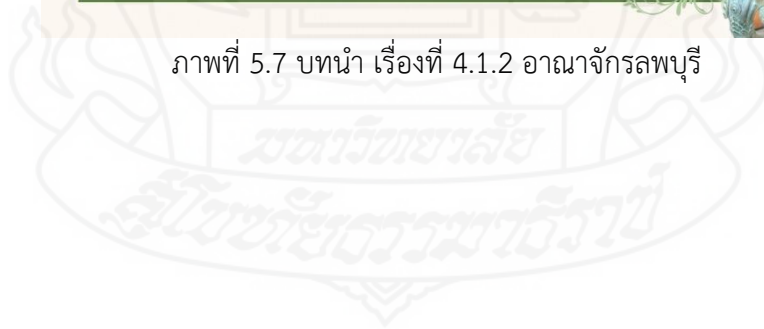
ภาพที่ 5.6 บทสรุป เรื่องที่ 4.1.1 อาณาจักรโบราณทวารวดี

บทนำอาณาจักรลพบุรี

อาณาจักรลพบุรีหรือละโว้ หรือลวปุระ เป็นศูนย์กลางของอาณาจักรทวารวดีทางภาคกลาง ก่อนได้รับอิทธิพลของอาณาจักรเขมรโบราณในระยะต่อมา ทำให้มีความหลากหลายทางด้านศิลปกรรม ศาสนาและความเชื่อ อย่างต่อเนื่องจนเข้าสู่พัฒนาการประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ จนถึงปัจจุบัน

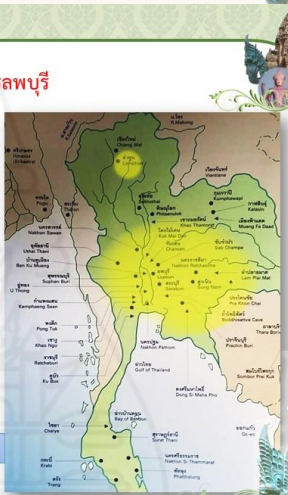
ภาพที่ 5.7 บทนำ เรื่องที่ 4.1.2 อาณาจักรลพบุรี

1) **ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรลพบุรี**
 ประมาณพุทธศตวรรษที่ 11-18

2) **อาณาเขตของอาณาจักรลพบุรี**
 เจริญรุ่งเรืองในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำลพบุรี โดยมีเมืองลพบุรีหรือละโว้ เป็นศูนย์กลางด้านการปกครอง พงศาวดารเหนือระบุว่า **“พระยาภาณุวรรดนคราช”** เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรลพบุรี และบันทึกชาวจีน เรียกเมืองลพบุรีว่า **“หลอหู่”** ซึ่งเพี้ยนจากคำว่า **“ละโว้”**

อาณาจักรลพบุรีเจริญรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่อง ได้รับอิทธิพลทั้งจากอาณาจักรทวารวดีและเขมรโบราณ ครอบคลุมดินแดนภาคกลางตอนบนตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ลงมา ครอบคลุมบางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ในปัจจุบัน ซึ่งปรากฏศิลปกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากเขมรกระจายอยู่ทั่วไป ดังภาพที่ 1.9 แผนที่แสดงอาณาเขตอาณาจักรลพบุรี **“ลวปุระ”**

3) **พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรลพบุรี**

ยุคเริ่มแรกได้รับอิทธิพลจากอาณาจักรทวารวดี ต่อมาเขมรโบราณมีอิทธิพลเหนือดินแดนของอาณาจักรทวารวดีที่เสื่อมอำนาจลง ลพบุรีความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ คือ (1) ศาสนาและคติความเชื่อ (2) ประติมากรรม (3) สถาปัตยกรรม และ (4) ศิลปะร่วมแบบเขมรในดินแดนประเทศไทย

ภาพที่ 1.9 แผนที่แสดงอาณาเขตอาณาจักรลพบุรี **“ลวปุระ”**
 ที่มา : ราชบัณฑิตยสถาน ราชบัณฑิตยสถาน, 2555.

(1) **ศาสนาและคติความเชื่อในอาณาจักรลพบุรี**

ด้านพระพุทธศาสนา นับถือทั้งพระพุทธศาสนา นิกายเถรวาทหรือหินยาน และมหายาน โดยนิกายมหายานปรากฏหลักฐาน พระโพธิสัตว์ พระศรีอาริย์ เมตไตรย และเทพเจ้า ดังภาพที่ 1.10 พระโพธิสัตว์วิษณู และภาพที่ 1.11 พระนางปรัชญาปารมิตา เทพีแห่งปัญญา

ภาพที่ 1.10 พระโพธิสัตว์วิษณู
 ที่มา : วิทยาลัยการศึกษามหาสารคาม, 2555.

ภาพที่ 1.11 พระนางปรัชญาปารมิตา เทพีแห่งปัญญา
 ที่มา : วิทยาลัยการศึกษามหาสารคาม, วิทยาลัยการศึกษามหาสารคาม และวิทยาลัยการศึกษามหาสารคาม, 2555.

ภาพที่ 5.8 เนื้อหา เรื่องที่ 4.1.2 อาณาจักรลพบุรี

(2) ประติมากรรมลพบุรี

อิทธิพลของเขมรโบราณปรากฏชัดเจนในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (พ.ศ.1724-1762) พบประติมากรรมตามความเชื่อในศาสนา ดังภาพที่ ภาพที่ 1.12 พระพุทธรูปหินทรายปางนาคปรก ภาพที่ 1.13 เทวรูปพระนารายณ์ และ ภาพที่ 1.14 ประติมากรรมสำริด นอกจากนี้ยังพบเครื่องมือ เครื่องประดับ ส่วนประดับอาคารสถาปัตยกรรมที่ทำด้วยสำริด ซึ่งประติมากรรมสำริดสมัยลพบุรีมีความสวยงามและโดดเด่นที่สุดในยุคอาณาจักรโบราณ

ภาพที่ 1.12 พระพุทธรูปหินทรายปางนาคปรก

ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติลพบุรี, กรุงเทพฯ วัสดุหินทราย ก่อสร้าง ๑๓๑๗-๑๓๖๖

ภาพที่ 1.13 เทวรูปพระนารายณ์

ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติลพบุรี, ๒๕๕๕.

ภาพที่ 1.14 ประติมากรรมสำริดเทวรูปในศาสนาพราหมณ์ ฮินดู

ที่มา : พิพิธภัณฑ์ลพบุรีและลพบุรี : คือลพบุรีศรี คือลพบุรีฮินดู และลพบุรีฮินดู และลพบุรี, ๒๕๕๕.

(3) สถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี

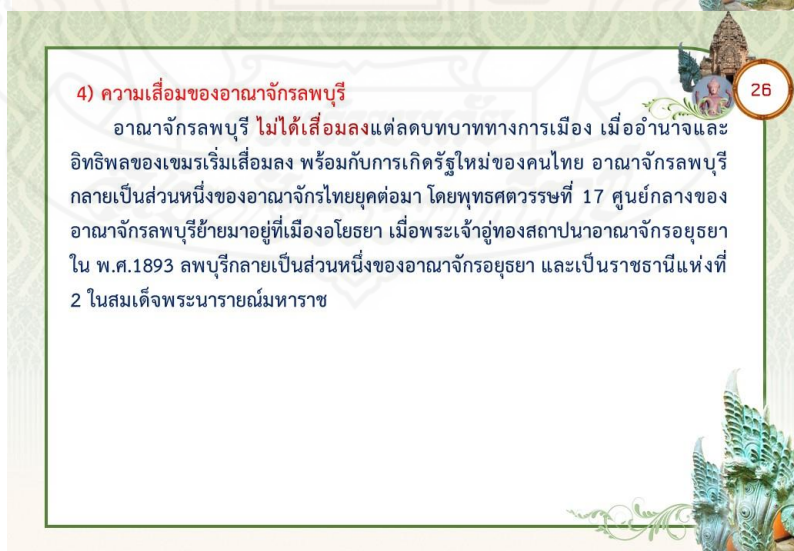
ส่วนใหญ่รับอิทธิพลของเขมรโบราณ โดยเฉพาะในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 วัสดุที่ใช้คือ อิฐ หินทราย ศิลานาง ดังภาพที่ 1.15 ปราสาทภูมิโปน จังหวัดสุรินทร์ และภาพที่ 1.16 พระปรางค์สามยอด จังหวัดลพบุรี

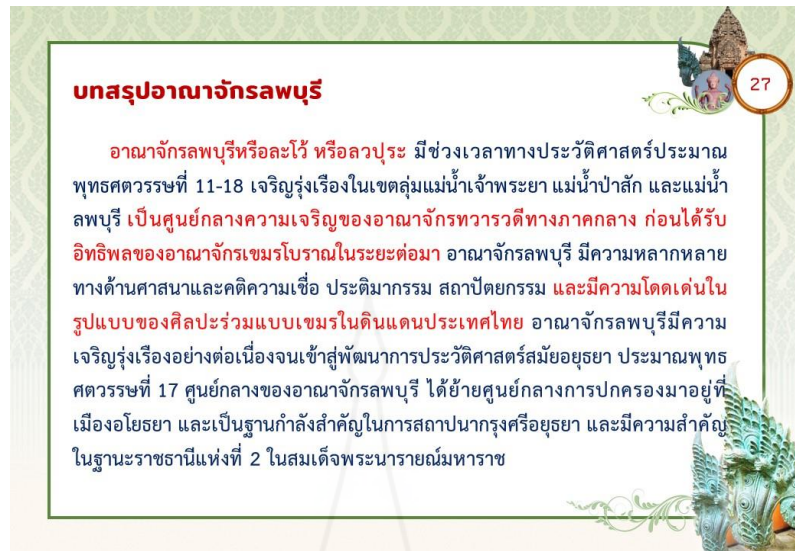
ภาพที่ 1.15 ปราสาทภูมิโปน จังหวัดสุรินทร์

ที่มา : http://www.motc.go.th/images/colump_102327781/PrasatKhammipon15.jpg
แก้ไขเมื่อ 16 สิงหาคม ๒๕๕๘.

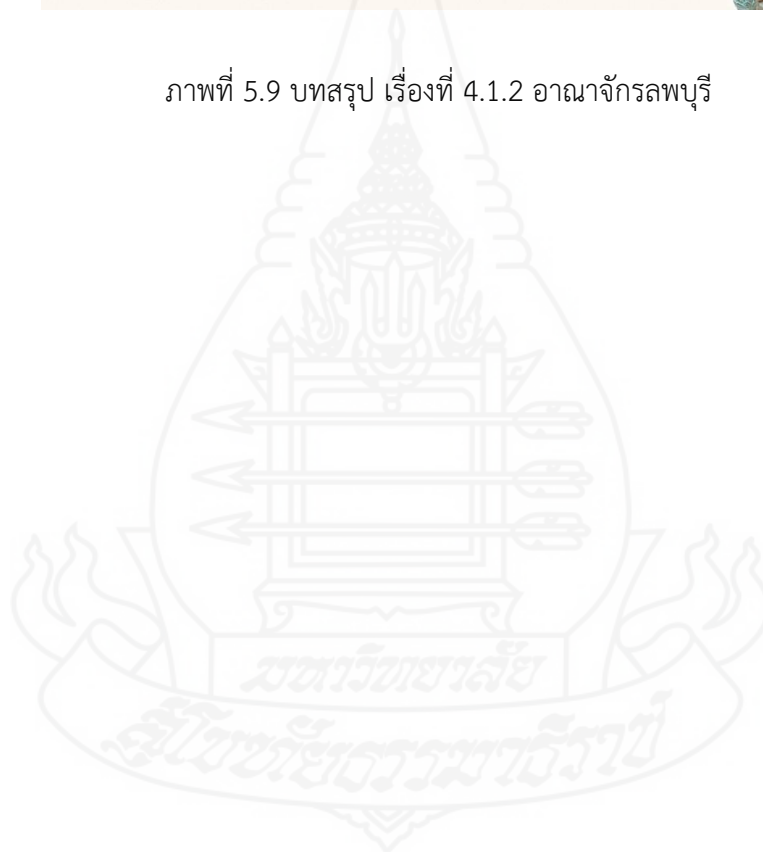
ภาพที่ 5.8 เนื้อหา เรื่องที่ 4.1.2 อาณาจักรลพบุรี

ภาพที่ 5.8 เนื้อหา เรื่องที่ 4.1.2 อาณาจักรลพบุรี

ภาพที่ 5.9 บทสรุป เรื่องที่ 4.1.2 อาณาจักรลพบุรี

กิจกรรมระหว่างเรียน
ตอนที่ 4.1
เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคกลาง

28

กิจกรรมที่ 4.1.1

29

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนตอบคำถามสั้น ๆ ตามที่กำหนดให้ จำนวน 10 ข้อ โดยเชื่อมต่อไปยังคู่มือเอกสารด้านล่างนี้ เพื่อทำแบบฝึกหัด
2. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ระบบจะบันทึกกิจกรรมนักเรียนโดยอัตโนมัติ
3. ให้นักเรียนส่งตามเวลากำหนด
4. มีข้อสงสัยให้นักเรียนสอบถามทางเมสเซนเจอร์

กิจกรรมที่ 4.1.2

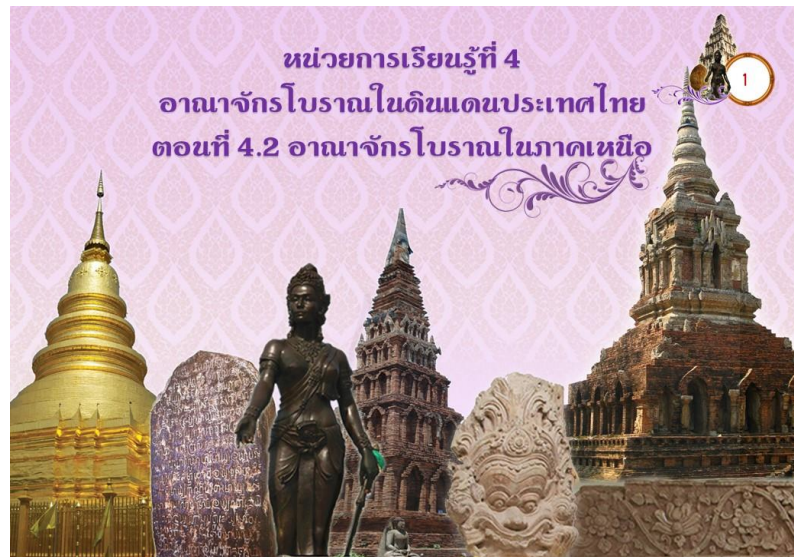

30

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 6 คน จำนวน 4 กลุ่ม ดำเนินการเลือกกลุ่มด้วยตนเอง
2. สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ตามที่ได้รับมอบหมายดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 เรื่อง พระพุทธรูปสมัยทวารวดี
 - กลุ่มที่ 2 เรื่อง ประติมากรรมสมัยทวารวดี
 - กลุ่มที่ 3 เรื่อง ศิลปะร่วมแบบเขมรในดินแดนประเทศไทย
 - กลุ่มที่ 4 เรื่อง สถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี
3. จัดทำเป็นสรุปภาพหลักฐานในหัวข้อ **หลักฐานทางประวัติศาสตร์อาณาจักรโบราณในภาคกลาง** โดยอธิบายรายละเอียดของภาพ จำนวน 5 รูปภาพ โดยใช้โปรแกรม PowerPoint Presentation
4. อ้างอิงแหล่งที่มารูปภาพไว้ด้านล่างของภาพ
5. ลงรหัสเลขที่สมาชิกกลุ่มไว้ด้านล่างของผลงาน
6. แล้วทำการโพสต์เป็นไฟล์รูปภาพใน**ส่วนแสดงความคิดเห็น** ด้านล่างโพสต์นี้

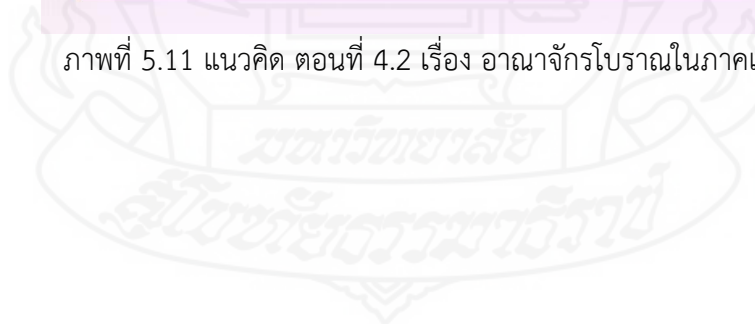
ภาพที่ 5.10 กิจกรรมระหว่างเรียน ตอนที่ 4.1 อาณาจักรโบราณในภาคกลาง

แนวคิดอาณาจักรโบราณในภาคเหนือ

อาณาจักรโบราณในภาคเหนือปรากฏหลักฐานการตั้งถิ่นฐานบริเวณลุ่มแม่น้ำ และที่ราบระหว่างหุบเขา มีอิทธิพลต่อพัฒนาการบ้านเมืองและการสร้างสรรค์ ศิลปวัฒนธรรม ในบริเวณภาคเหนือของประเทศไทย ประกอบด้วย 2 อาณาจักร คือ (1) อาณาจักรหริภุญชัย และ (2) อาณาจักรโยนกเชียงแสน

ภาพที่ 5.11 แนวคิด ตอนที่ 4.2 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ

ภาพที่ 5.12 บทนำ เรื่องที่ 4.2.1 อาณาจักรโบราณทริภุชชัย

1) ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรทริภุญชัย

อาณาจักรทริภุญชัย มีพัฒนาการตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 13-19 หลักฐานสำคัญในการศึกษา คือ ตำนานจามเทวีวงศ์ หรือตำนานเมืองทริภุญชัย ตำนานชินกาลมาลีปกรณ์ และตำนานมูลศาสนา ระบุว่า เป็นอาณาจักรที่มีกษัตริย์พระองค์แรกเป็นสตรี คือ “พระนางจามเทวี” และ ตำนานจามเทวีวงศ์ระบุว่าเสด็จมาจากเมืองลพบุรี ดังภาพที่ 2.1 อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี จังหวัดลำพูน

ภาพที่ 2.1 อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี จังหวัดลำพูน

ที่มา : อนุชา วัชรวิภา, 2559.

2) อาณาเขตของอาณาจักรทริภุญชัย

ครอบคลุมบริเวณแอ่งที่ราบลุ่มน้ำปิง และแม่น้ำวัง แอ่งที่ราบเชียงใหม่-ลำพูน มีศูนย์กลางตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนในปัจจุบัน เป็นเขตเหนือสุดของอิทธิพลของทวารวดี มีเมืองหลวงคือเมืองทริภุญชัย และ เมืองสำคัญรองลงมาคือ เมืองเขลางค์นคร หรือเมืองลำปาง ปัจจุบันยังปรากฏร่องรอยเมืองโบราณทริภุญชัยดังภาพที่ 2.2 ภาพถ่ายทางอากาศแสดงอาณาเขตเมืองทริภุญชัย

ภาพที่ 2.2 ภาพถ่ายทางอากาศแสดงอาณาเขตเมืองทริภุญชัย

ที่มา : www.google.com, ขับรถไปโดยอนุชา วัชรวิภา, 2556.

3) พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรทริภุญชัย

เจริญรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนา รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมทวารวดีและอาณาจักรลพบุรีจากภาคกลาง ผสมผสานกับวัฒนธรรมของชาวมอญท้องถิ่นทริภุญชัย ทำให้เกิดการสร้างสรรค์พัฒนาเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เรียกว่า “มอญทริภุญชัย” ความเจริญรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนาของอาณาจักรทริภุญชัย ประกอบด้วย (1) ศาสนาและความเชื่อ (2) ประติมากรรม และ (3) สถาปัตยกรรม

(1) ศาสนาและความเชื่อ

รับอิทธิพลจากอาณาจักรทวารวดีผ่านทางอาณาจักรลพบุรี โดยเฉพาะความเชื่อทางด้านพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบทวารวดี มาผสมผสานกับความเชื่อท้องถิ่น ปรากฏหลักฐานเป็นศาสนสถานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา พระพุทธรูป และวัตถุโบราณอื่น ๆ เช่น สลูป เจดีย์ อาคารศาสนสถาน เป็นต้น

ภาพที่ 5.13 เนื้อหา เรื่องที่ 4.2.1 อาณาจักรโบราณทริภุญชัย

 8

(2) ประติมากรรม
ปรากฏประติมากรรม
 เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ดังภาพ
 ที่ 2.3 เศียรพระพุทธรูปศิลปะทวารวดี
 ฤๅษี อธิพลศิลปะทวารวดี
 แบบลพบุรี ภาพที่ 2.4 รูปปั้น
 เทวดาดินเผา ภาพที่ 2.5 พระ
 พิมพ์ดินเผา ภาพที่ 2.6 ภาชนะ
 ดินเผา ภาพที่ 2.7 พระพุทธรูป
 สำริด ภาพที่ 2.8 สรูปจำลอง
 สำริด

ภาพที่ 2.3 เศียรพระพุทธรูปศิลปะทวารวดี ฤๅษี อธิพลศิลปะทวารวดีแบบลพบุรี

ที่มา : หนังสือโบราณวัตถุและศิลปวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จักรพรรดิ, 2548.

 9

ภาพที่ 2.4 รูปปั้นเทวดาดินเผา

ภาพที่ 2.5 พระพิมพ์ดินเผา

ภาพที่ 2.6 ภาชนะดินเผา

ที่มา : หนังสือโบราณวัตถุและศิลปวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จักรพรรดิ, 2548.

 10

ภาพที่ 2.7 พระพุทธรูปสำริด

ภาพที่ 2.8 สรูปจำลองสำริด

ที่มา : หนังสือโบราณวัตถุและศิลปวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จักรพรรดิ, 2548.

ภาพที่ 5.13 เนื้อหา เรื่องที่ 4.2.1 อาณาจักรโบราณทวารวดี

(2) ประติมากรรม

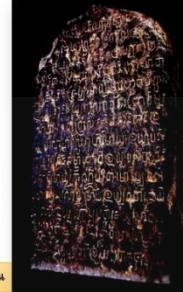
พบประติมากรรม และสลักจากหินทราย เช่น **ภาพที่ 2.9 บัวหัวเสาหินทราย** นอกจากนี้ยังพบศิลาจารึก อักษรมอญโบราณที่เกี่ยวกับ อาณาจักรหริภุญชัย มีอายุ ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 16 ดัง **ภาพที่ 2.10 จารึกอักษรมอญโบราณ**

ภาพที่ 2.10 จารึกอักษรมอญโบราณ

ภาพที่ 2.9 เสาหลักหินทราย ศิวะหริภุญชัย

ที่มา : พิพิธภัณฑ์มอญและศิลปะวัฒนธรรมโบราณคดี หริภุญชัย, 2546

ที่มา : พิพิธภัณฑ์มอญและศิลปะวัฒนธรรมโบราณคดี หริภุญชัย, 2546

11

(3) สถาปัตยกรรม

ปรากฏสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา ได้แก่ สถูป เจดีย์ ที่สำคัญ ดังภาพที่ 2.11 **พระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน** เป็นเจดีย์ที่สำคัญเป็นที่เคารพสักการะ ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้า อาทิตย์ราชา และมีการบูรณะจนปรากฏ รูปแบบปัจจุบัน และภาพที่ 2.12 **เจดีย์ กู๊ดหรือสุวรรณังโกฏเจดีย์ สุวรรณเจดีย์ รัตนเจดีย์ ที่วัดจามเทวี**

ภาพที่ 2.11 พระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน

ที่มา : อนุชา วรรณศิริ, 2554.

12

ภาพที่ 2.12 เจดีย์กู๊ดหรือสุวรรณังโกฏเจดีย์ รัตนเจดีย์ วัดจามเทวี

ที่มา : <http://650.photobucket.com/albums/P246/ahimantide/ceval/lanphum07-02.jpg> , เก็บถาวรเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2562.

13

ภาพที่ 5.13 เนื้อหา เรื่องที่ 4.2.1 อาณาจักรโบราณหริภุญชัย

4) ความเสื่อมของอาณาจักรศรีอยุธยา

อาณาจักรศรีอยุธยาได้รับอิทธิพลทั้งจากทวารวดี ลพบุรีและมอญ เจริญรุ่งเรืองด้วยพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และความมั่งคั่งทางการค้า เป็นอาณาจักรกว่า 600 ปี และถูกพญามังรายจากเมืองเชียงรายได้เข้าโจมตีและมีชัยชนะ สามารถยึดเมืองศรีอยุธยาได้ในสมัยพระยาเย็บา เมื่อประมาณ พ.ศ.1824

พญามังรายรวบรวมเมืองในเขตภาคเหนือให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงและสถาปนาอาณาจักรล้านนาใน พ.ศ.1839 รวมทั้งเมืองศรีอยุธยา ซึ่งมีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์กลางความเจริญด้านพระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อมาของอาณาจักรล้านนา

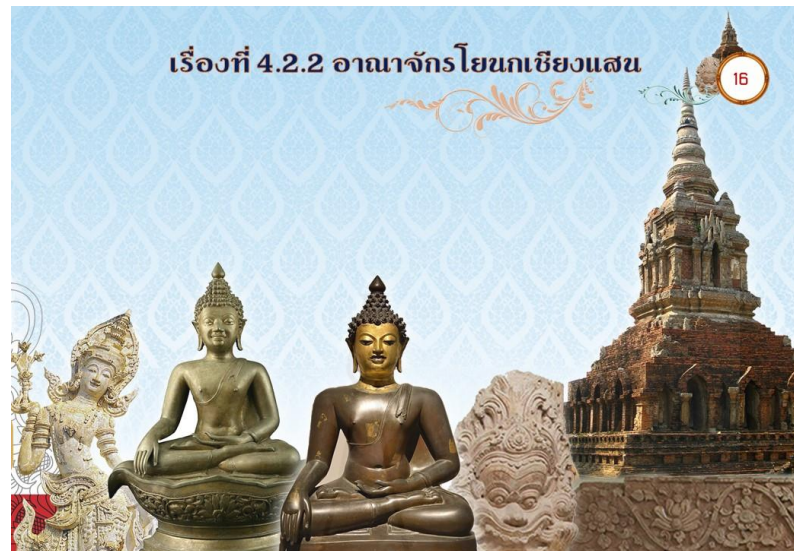
ภาพที่ 5.13 เนื้อหา เรื่องที่ 4.2.1 อาณาจักรโบราณศรีอยุธยา

บทสรุปอาณาจักรอาณาจักรศรีอยุธยา

อาณาจักรศรีอยุธยา รุ่งเรืองในพุทธศตวรรษที่ 12-16 เป็นอาณาจักรทางภาคเหนือของประเทศไทยที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมของอาณาจักรทวารวดีและอาณาจักรลพบุรี ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เรียกว่า “มอญศรีอยุธยา” ดำเนินงานตามทิวังศ์ ระบุว่า ปฐมกษัตริย์ของอาณาจักรศรีอยุธยา คือ พระนางจามเทวี ซึ่งเป็นราชธิดาของกษัตริย์ลพบุรี ขึ้นมาปกครองอาณาจักรศรีอยุธยา มีรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนา หลักฐานสำคัญคือ พระธาตุศรีอยุธยา อาณาจักรศรีอยุธยาเสื่อมลงเพราะถูกพญามังรายรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา

ภาพที่ 5.14 บทสรุป เรื่องที่ 4.2.1 อาณาจักรโบราณศรีอยุธยา

เรื่องที่ 4.2.2 อาณาจักรโยนกเชียงแสน

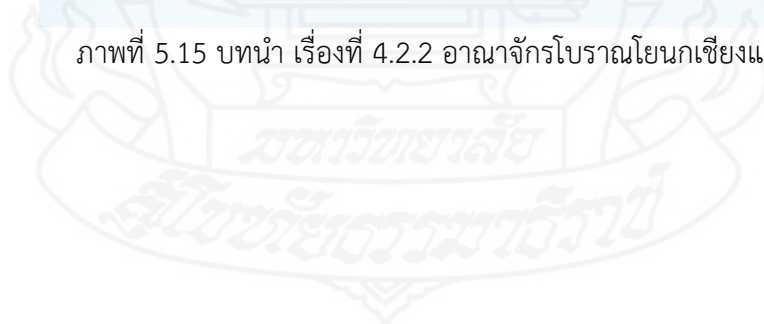
16

บทนำอาณาจักรโยนกเชียงแสน

17

อาณาจักรโยนกเชียงแสน เป็นอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรืองบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง เป็นรัฐโบราณในภาคเหนือที่มีการนับถือพระพุทธศาสนา ปรากฏร่องรอยหลักฐาน เมืองโบราณทับซ้อนกันหลายเมือง แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่ต่อเนื่อง จนกลายเป็นฐานอำนาจในการสถาปนาอาณาจักรล้านนาของพญามังราย เป็นต้นแบบทางศิลปกรรมให้กับอาณาจักรล้านนาในยุคสมัยต่อมา

ภาพที่ 5.15 บทนำ เรื่องที่ 4.2.2 อาณาจักรโบราณโยนกเชียงแสน

1) ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรโยนกเชียงแสน

ประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-19

2) อาณาเขตของอาณาจักรโยนกเชียงแสน

ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง ศูนย์กลางบริเวณ
อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ครอบคลุม
ภาคเหนือของไทยไปจนถึงเมืองเชียงรุ่ง
ประเทศจีนและฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง
ประเทศลาว **ตำนานสิงหนวัติ** ระบุว่าเจ้าชาย
สิงหนวัติกุมาร สถาปนาเมืองเชียงแสนเป็น
เมืองหลวงของอาณาจักร มีอาณาเขตดัง
ภาพที่ 2.13 **แผนที่แสดงอาณาเขตอาณาจักร
โยนกเชียงแสน**

ภาพที่ 2.13 แผนที่แสดงอาณาเขตอาณาจักรโยนกเชียงแสน
ที่มา : <http://www.gpsgimha.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.

3) พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรโยนกเชียงแสน

อาณาจักรโยนกเชียงแสน มีความเจริญรุ่งเรืองในฐานะเมืองศูนย์กลางทาง
พระพุทธศาสนาแบบเถรวาท โดยได้รับอิทธิพลจากพุกาม และอินเดียตอนเหนือ เป็น
เมืองท่าการค้าขายระหว่างอาณาจักรต่าง ๆ กับจีน ทำให้เกิดการสร้างสรรค์
พัฒนาการความเจริญรุ่งเรือง ประกอบด้วย (1) ศาสนาและความเชื่อ (2)
ประติมากรรม และ (3) สถาปัตยกรรม

(1) ศาสนาและความเชื่อ

มีความเจริญรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนาแบบเถรวาท โดยได้อิทธิพล
จากเมืองพุกาม ประเทศเมียนมาในปัจจุบัน และอินเดียตอนเหนือ

(2) ประติมากรรม

ปรากฏประติมากรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา หลักฐานที่ชัดเจน คือ
พระพุทธรูปสกุลช่างเชียงแสนที่ได้รับอิทธิพลจากพุกามและอินเดียตอนเหนือ และเป็น
ต้นแบบพระพุทธรูปของอาณาจักรล้านนา เรียกว่า **“พระพุทธรูปสกุลช่างเชียงแสน”**
หรือพระสิงห์ ดังภาพที่ 2.14 **พระพุทธรูปสกุลช่างเชียงแสน**

สิงห์หนึ่ง

สิงห์สอง

สิงห์สาม

ภาพที่ 2.14 พระพุทธรูปสกุลช่างเชียงแสน

ที่มา : <http://www.gpsgimha.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.

ภาพที่ 5.16 เนื้อหา เรื่องที่ 4.2.2 อาณาจักรโบราณโยนกเชียงแสน

(2) ประติมากรรม

นอกจากนี้ยังพบปรากฏประติมากรรมพระพิมพ์แบบต่าง ๆ ดังภาพที่ 2.15 พระปรกโพธิ์เชียงแสน รวมทั้งเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ดังภาพที่ 2.16 กล้องยาสูบ

ภาพที่ 2.15 พระปรกโพธิ์เชียงแสน

ที่มา : <http://www.wim02.com>, เจ้าเมืองวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562, 5 พฤศจิกายน 2562.

ภาพที่ 2.16 พระปรกโพธิ์เชียงแสน

ที่มา : <http://www.wim02.com>, เจ้าเมืองวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.**(3) สถาปัตยกรรม**

สถาปัตยกรรมที่ปรากฏร่องรอยหลักฐานในปัจจุบัน เป็นการสร้างขึ้นทับซ้อนกับเมืองโยนกเชียงแสน โดยพญาแสนภู กษัตริย์ลำดับที่ 3 ราชวงศ์มังรายแห่งอาณาจักรล้านนา ประมาณพุทธศตวรรษที่ 18 สันนิษฐานว่าลักษณะสถาปัตยกรรมที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน สร้างทับซ้อนกับสถาปัตยกรรมสมัยโยนกเชียงแสน แสดงให้เห็นความต่อเนื่องของการถ่ายทอดทางศิลปกรรมของอาณาจักรโยนกเชียงแสนสู่อาณาจักรล้านนา ดังภาพที่ 2.17 กำแพงเมืองเชียงแสน และภาพที่ 2.18 พระธาตุเจดีย์วัดป่าสัก

ภาพที่ 2.17 กำแพงเมืองเชียงแสน

ที่มา : <http://www.wim02.com>, เจ้าเมืองวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.

ภาพที่ 2.18 พระธาตุเจดีย์วัดป่าสัก

ที่มา : <http://www.wim02.com>, เจ้าเมืองวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.

ภาพที่ 5.16 เนื้อหา เรื่องที่ 4.2.2 อาณาจักรโบราณโยนกเชียงแสน

24

4) ความเสื่อมของอาณาจักรโยนกเชียงแสน

อาณาจักรโยนกเชียงแสนถูกพวกขอมยึดครอง พระเจ้าพรหมกุมาร หรือพระเจ้าพรหมมหาราช เชื้อสายกษัตริย์โยนกเชียงแสน สามารถกู้เอกราช และสร้างเมืองใหม่ที่เวียงไชยปราการ หลังสมัยพระเจ้าพรหมกุมาร ถูกพวกมอญจากเมืองสะเทิมในพม่ายกทัพมารุกราน พระเจ้าไชยสิริ โอรสพระเจ้าพรหมกุมาร จึงอพยพผู้คนมาสร้างเมืองใหม่ที่กำแพงเพชร ในพุทธศตวรรษที่ 18 มีการบูรณะเมืองเชียงแสน และมีกษัตริย์ไปปกครอง จนถึงพุทธศตวรรษที่ 19 อาณาจักรโยนกเชียงแสนถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา ดังภาพที่ 2.19

พระราชานุสาวรีย์พระเจ้าพรหมมหาราช

ภาพที่ 2.19 พระราชานุสาวรีย์พระเจ้าพรหมมหาราช
ที่มา : <https://www.pccp.or.th/059/000/พระบรมราชานุสาวรีย์พระเจ้าพรหมมหาราช>
แก้ไขและปรับสี : ขงอุทิศทิพย์ 2562.

ภาพที่ 5.16 เนื้อหา เรื่องที่ 4.2.2 อาณาจักรโบราณโยนกเชียงแสน

บทสรุปอาณาจักรโยนกเชียงแสน

25

อาณาจักรโยนกเชียงแสน รุ่งเรืองในพุทธศตวรรษที่ 12-19 เป็นอาณาจักรใหญ่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง เจริญรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนา ที่ได้รับอิทธิพลจากพุกามและอินเดียตอนเหนือ ปรากฏหลักฐานเป็นศาสนสถาน และพระพุทธรูปที่โดดเด่น เรียกว่า พระพุทธรูปสกุลช่างเชียงแสน เป็นต้นแบบให้กับศิลปกรรมของอาณาจักรล้านนา ในเวลาต่อมา อาณาจักรโยนกเชียงแสนเสื่อมลงด้วยการถูกพวกขอมเข้ายึดครอง และกลายเป็นเมืองร้างได้รับการบูรณะขึ้นใหม่ในสมัยพญาแสนภู กษัตริย์ลำดับที่ 3 แห่งอาณาจักรล้านนา

ภาพที่ 5.17 บทสรุป เรื่องที่ 4.2.2 อาณาจักรโบราณโยนกเชียงแสน

กิจกรรมระหว่างเรียน
ตอนที่ 4.2
เรื่อง อาณาจักรโบราณภาคเหนือ

กิจกรรมที่ 4.2.1

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนตอบคำถามสั้น ๆ ตามที่กำหนดให้ จำนวน 10 ข้อ โดยเชื่อมต่อไปยังกุ๊กเลือกสารด้านล่างนี้ เพื่อทำแบบฝึกหัด
2. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ระบบจะบันทึกกิจกรรมนักเรียนโดยอัตโนมัติ
3. ให้นักเรียนส่งตามเวลากำหนด
4. มีข้อสงสัยให้นักเรียนสอบถามทางเมสเซนเจอร์

กิจกรรมที่ 4.2.2

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 6 คน จำนวน 4 กลุ่ม
2. สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ตามที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 เรื่อง พระพุทธรูปสมัยหริภุญชัย
 - กลุ่มที่ 2 เรื่อง ประติมากรรมสมัยหริภุญชัย
 - กลุ่มที่ 3 เรื่อง พระพุทธรูปสกุลช่างเชียงใหม่
 - กลุ่มที่ 4 เรื่อง ปูนปั้นพระธาตุเจดีย์วัดป่าสัก
3. จัดทำเป็นโปสเตอร์ขนาด A4 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 แผ่นตกแต่งให้สวยงาม
4. อ้างอิงแหล่งที่มาของรูปภาพไว้ด้านล่างของผลงาน
5. ลงรหัสเลขที่สมาชิกกลุ่มไว้ด้านล่างของผลงาน
6. ทำการโพสต์เป็นไฟล์รูปภาพในส่วนแสดงความคิดเห็นด้านล่างโพสต์นี้

ภาพที่ 5.18 กิจกรรมระหว่างเรียน ตอนที่ 4.2 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคเหนือ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ตอนที่ 4.3 อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แนวคิดอาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อาณาจักรโบราณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏหลักฐานที่แสดงถึงอิทธิพลของอาณาจักรทวารวดีและอาณาจักรลพบุรี มีการผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น มีอาณาเขตกว้างขวางครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของประเทศกัมพูชาและประเทศลาวในปัจจุบัน ประกอบด้วย (1) อาณาจักรอิศานปุระ และ (2) อาณาจักรโคตรบูร

ภาพที่ 5.19 แนวคิด ตอนที่ 4.3 เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เรื่องที่ 4.3.1 อาณาจักรอริศานปุระ

3

บทนำอาณาจักรอริศานปุระ

อาณาจักรอริศานปุระ หรืออาณาจักรขอมโบราณ หรือเจนละ เป็นอาณาจักรที่รุ่งเรืองต่อจากอาณาจักรทวารวดี จึงมีพื้นที่ทับซ้อนกับอาณาจักรทวารวดี ครอบคลุมบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ตอนบนของประเทศกัมพูชา และตอนใต้ของประเทศลาว มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมในดินแดนประเทศไทย นับถือศาสนาฮินดู พุทธศาสนิกายมหายาน และนิกายเถรวาทตามลำดับ ปรากฏหลักฐานเป็นประติมากรรมเกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์ฮินดู เช่น พระศิวะ พระวิษณุ รูปเคารพเกี่ยวกับศาสนาพุทธนิกายมหายาน เช่น พระโพธิสัตว์ พระนางปรัชญาปารมิตา ส่วนนิกายเถรวาท ปรากฏพระพุทธรูปปางต่าง ๆ เช่น พระพุทธรูปปางนาคปรก สถาปัตยกรรมปราสาทหินแสดงถึงวิทยาการขั้นสูงของอาณาจักร และเสื่อมอำนาจเนื่องจากภัยธรรมชาติ เกิดศึกสงครามระหว่างรัฐใกล้เคียง และการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยของคนไทย

4

ภาพที่ 5.20 บทนำ เรื่องที่ 4.3.1 อาณาจักรอริศานปุระ

5

1) ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอีสานปุระ
ประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-18

2) อาณาเขตของอาณาจักรอีสานปุระ
อาณาจักรอีสานปุระ หรือเจนละ หรืออาณาจักรขอมโบราณ รุ่งเรืองต่อจากอาณาจักรทวารวดี จึงมีพื้นที่ทับซ้อนกับอาณาจักรทวารวดีบางส่วน และครอบคลุมบริเวณภาคอีสานตอนล่างของไทย ตอนบนของประเทศกัมพูชา ตอนใต้ของประเทศลาว ดังภาพที่ 3.1 แผนที่อาณาจักรอีสานปุระ (เจนละ) หรืออาณาจักรขอม

ภาพที่ 3.1 แผนที่อาณาจักรอีสานปุระ (เจนละ) หรืออาณาจักรขอม
ที่มา : <http://go.googlesite>, แก้ไขเมื่อวันเสาร์ 8 พฤศจิกายน 2562.

6

3) พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอีสานปุระ
มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในดินแดนประเทศไทย โดยมีพัฒนาการเกี่ยวกับ (1) ศาสนาและความเชื่อ (2) ประติมากรรม และ (3) สถาปัตยกรรม

(1) ศาสนาและความเชื่อ
อาณาจักรอีสานปุระมีความเชื่อและนับถือศาสนาฮินดู ทั้งลัทธิไศวนิกายที่นับถือพระศิวะ และลัทธิไวษณพ ที่นับถือพระนารายณ์ ปรากฏเป็นศาสนสถานปราสาทหินขนาดใหญ่ที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อบูชาเทพเจ้า ต่อมานับถือพระพุทธศาสนา นิกายมหายาน มีการปรับเปลี่ยนศาสนสถานจากศาสนาพราหมณ์ฮินดู มาเป็นพุทธสถาน และนับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทในเวลาต่อมา

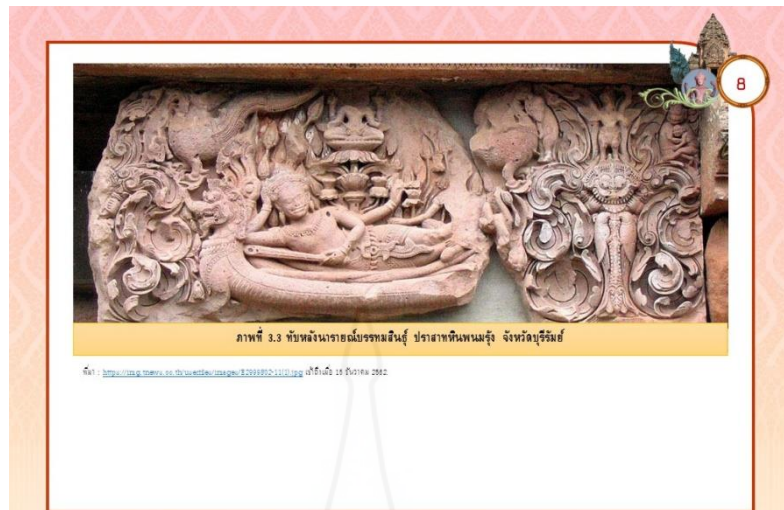
7

(2) ประติมากรรม
ส่วนใหญ่เกี่ยวกับลัทธิและศาสนาที่นับถือ ได้แก่ รูปเคารพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์ ฮินดู เช่น พระศิวะ ศิวลึงค์ พระวิษณุ และรูปเคารพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาพุทธ นิกายมหายาน เช่น พระโพธิสัตว์ พระนางปรัชญาปารมิตา ส่วนนิกายเถรวาท ดังภาพที่ 3.2 พระพุทธรูปปางนาคปรก และยังปรากฏภาพแกะสลักนูนต่ำ เล่าเรื่องราวทางศาสนา ประดับตามศาสนสถานต่าง ๆ ที่เรียกว่าทับหลัง ดังภาพที่ 3.3 ทับหลังนารายณ์บรรทมสินธุ์ ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ และประติมากรรมหินแกะสลักเป็นรูปสัตว์เทพเจ้า หรือสัญลักษณ์ในศาสนา

ภาพที่ 3.2 พระพุทธรูปปางนาคปรก
ที่มา : <http://go.googlesite>, แก้ไขเมื่อวันเสาร์ 15 ธันวาคม 2562.

ภาพที่ 5.21 เนื้อหา เรื่องที่ 4.3.1 อาณาจักรอีสานปุระ

(2) ประติมากรรม

ประติมากรรมของอาณาจักรอีสานปุระ มีความคล้ายคลึงกับอาณาจักรลพบุรี มีการแลกเปลี่ยนวิทยาการในการสร้างสรรค์ ประติมากรรม ซึ่งมีความโดดเด่น ทั้งด้านงานหล่อ สำริด การแกะสลักหินเป็นรูปสลั้ว เทพเจ้า หรือ สัญลักษณ์ในศาสนา ดังภาพที่ 3.4 ประติมากรรม สำริดเขาปลายบัด จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพที่ 3.5 ประติมากรรมหินทรายแกะสลัก ภาพที่ 3.6 พระพุทธรูปนาคปรกสำริด และภาพที่ 3.7 ชิ้นส่วน ราชยานสำริด

9

ภาพที่ 3.4 ประติมากรรมสำริดเขาปลายบัด จังหวัดบุรีรัมย์

ที่มา : <http://www.thaiphoto.com/Detail/DetailImage.aspx?ImageID=11111000> เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2562

10

ภาพที่ 3.5 ประติมากรรมหินทรายแกะสลัก

ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขอนแก่น, 2557.

ภาพที่ 3.6 พระพุทธรูปนาคปรกสำริด

ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขอนแก่น, 2557.

ภาพที่ 3.7 ชิ้นส่วนราชยานสำริด

ที่มา : <http://www.thaiphoto.com/Detail/DetailImage.aspx?ImageID=11111000> เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2562.

ภาพที่ 5.21 เนื้อหา เรื่องที่ 4.3.1 อาณาจักรอีสานปุระ

(3) สถาปัตยกรรม

แสดงถึงวิทยาการ
ชั้นสูงของอาณาจักร โดยสร้าง
ศาสนสถานเป็นปราสาทหินขนาด
ใหญ่ ทั้งยังได้เผยแพร่เทคนิคการ
ก่อสร้างและอิทธิพลทาง
สถาปัตยกรรมไปยังอาณาจักร
ใกล้เคียง สถาปัตยกรรมที่สำคัญ
ดังภาพที่ 3.8 ปราสาทหินพิมาย
จังหวัดนครราชสีมา และภาพที่
3.9 ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัด
บุรีรัมย์

ภาพที่ 3.8 ปราสาทหินพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

ที่มา : วิกิพีเดีย 16/05/61, 2555.

11

ภาพที่ 3.9 ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์

ที่มา : <http://www.dhammadownload.com/444238/panomrung/panomrung5.html#sthash=0102011515124478x1u774u1787718npg> เก็บถาวร 15 มิถุนายน 2555.

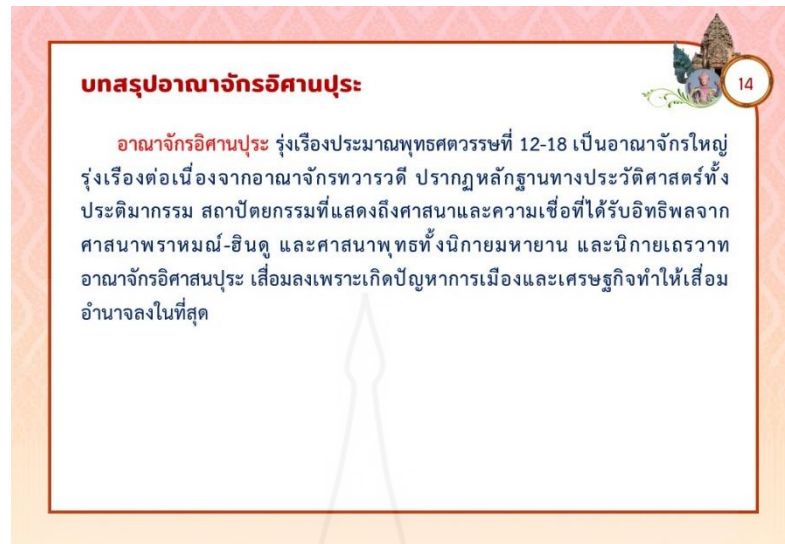
12

4) ความเสื่อมของอาณาจักรอีสานปุระ

ปลายพุทธศตวรรษที่ 18 อาณาจักรอีสานปุระ เริ่มเสื่อมอำนาจลงจากภัย
ธรรมชาติ การศึกสงครามระหว่างรัฐใกล้เคียง รวมทั้งการเสียกำลังคนและงบประมาณ
ในการก่อสร้างศาสนสถานขนาดใหญ่ ทำให้อาณาจักรอีสานปุระเสื่อมลง และหมด
อำนาจในบริเวณดินแดนประเทศไทย ประกอบกับการรวมตัวของคนไทยในการ
สถาปนาอาณาจักรสุโขทัย บริเวณลุ่มแม่น้ำยม ทำให้อาณาจักรขอมเสื่อมลงตั้งแต่
พุทธศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา

13

ภาพที่ 5.21 เนื้อหา เรื่องที่ 4.3.1 อาณาจักรอีสานปุระ

ภาพที่ 5.22 บทสรุป เรื่องที่ 4.3.1 อาณาจักรอักษิปุระ

เรื่องที่ 4.3.2 อาณาจักรโคตรบูร

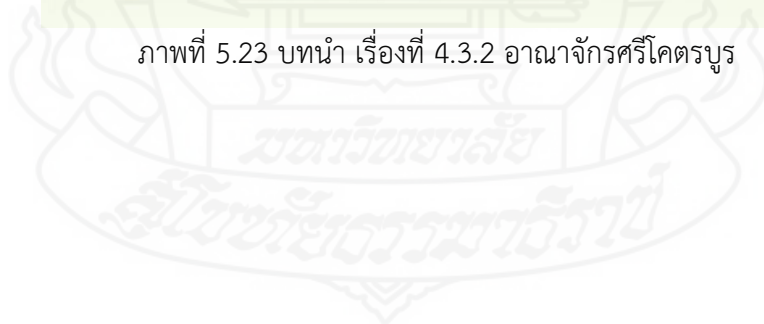
15

บทนำอาณาจักรโคตรบูร

อาณาจักรโคตรบูร เป็นอาณาจักรที่รุ่งเรืองบริเวณแอ่งสกลนคร ที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง ครอบคลุมพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และภาคกลางของประเทศลาว ได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาเถรวาทจากอาณาจักรทวารวดี มีความเชื่อท้องถิ่นเรื่องการบูชาพญานาค มรดกที่สำคัญของอาณาจักร คือ พระธาตุนมอาณาจักรศรีโคตรบูรเสื่อมลงเมื่ออาณาจักรอีสานปุระเจริญรุ่งเรือง ต่อมาได้ถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านช้าง

16

ภาพที่ 5.23 บทนำ เรื่องที่ 4.3.2 อาณาจักรศรีโคตรบูร

1) ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรโคตรบูร

ประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-16

2) อาณาเขตของอาณาจักรโคตรบูร

สันนิษฐานว่าศูนย์กลางอาณาจักรอยู่ที่จังหวัดนครพนมหรือเมืองมรุกขนคร ในประเทศลาว มีอาณาเขตครอบคลุมบริเวณที่ราบแอ่งสกลนคร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และภาคกลางของประเทศลาว ดังภาพที่ 3.10 **แผนที่อาณาจักรโคตรบูร** เรื่องราวของอาณาจักรโคตรบูรปรากฏอยู่ใน **“ตำนานอุรังคธาตุ”** ที่กล่าวถึงความเป็นมาของชุมชนในอาณาจักร และการสร้างพระธาตุพนม

ภาพที่ 3.10 แผนที่แสดงอาณาเขตอาณาจักรโคตรบูร

ที่มา : <http://www.dhammadownload.com> เก็บเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.

3) พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรโคตรบูร

(1) ศาสนาและความเชื่อ

ได้รับอิทธิพลจากอาณาจักรใกล้เคียง คือมีการนับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทตามแบบทวารวดี และมีความเชื่อท้องถิ่นเรื่องการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์และการบูชาพญานาค และการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อการเกษตรกรรม

(2) ด้านประติมากรรม

พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ประติมากรรม เช่น พระพุทธรูป ภาพแกะสลัก และร่องรอยการก่อสร้างศาสนสถาน และศาสนวัตถุต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนา และความเชื่อท้องถิ่น

(3) ด้านสถาปัตยกรรม

พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ทำให้เกิดการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรม เช่น สถูป เจดีย์ สถาปัตยกรรมที่สำคัญ คือ พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม ดังภาพที่ 3.11 **พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม** และภาพที่ 3.12 **พระธาตุอิงฮัง ประเทศลาว**

ภาพที่ 3.11 พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ที่มา : <http://www.dhammadownload.com> เก็บเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2562.

ภาพที่ 3.12 พระธาตุอิงฮัง ประเทศลาว

ที่มา : <http://www.dhammadownload.com> เก็บเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2562.

ภาพที่ 5.24 เนื้อหา เรื่องที่ 4.3.2 อาณาจักรศรีโคตรบูร

4) ความเชื่อมโยงของอาณาจักรโคตรบูร

เชื่อมโยงในช่วงต้นพุทธศตวรรษที่ 18 เมื่อพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 แห่งอาณาจักรอิศานปุระ หรืออาณาจักรขอมโบราณ ขยายอิทธิพลเข้ามาครอบครองดินแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ต่อมาเมื่ออาณาจักรล้านช้าง (ลาว) รุ่งเรือง อาณาจักรโคตรบูรได้รวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านช้าง เป็นต้นกำเนิดของวัฒนธรรมไท-ลาว ในปัจจุบัน

ภาพที่ 5.24 เนื้อหา เรื่องที่ 4.3.2 อาณาจักรศรีโคตรบูร

บทสรุปอาณาจักรโคตรบูร

อาณาจักรโคตรบูร รุ่งเรืองประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-18 บริเวณที่ราบแอ่งสกลนคร ตอนเหนือในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยและบางส่วนของประเทศลาว เป็นต้นกำเนิดของวัฒนธรรมไท-ลาว ในปัจจุบัน รับอิทธิพลทั้งจากอาณาจักรทวารวดีและอิศานปุระ มีการนับถือศาสนาพุทธ ผสมผสานกับความเชื่อท้องถิ่น อาณาจักรโคตรบูรเชื่อมโยงและถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านช้าง (ลาว) ในเวลาต่อมา

ภาพที่ 5.25 บทสรุป เรื่องที่ 4.3.2 อาณาจักรศรีโคตรบูร

กิจกรรมระหว่างเรียน
ตอนที่ 4.3
เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรมที่ 4.3.1

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนตอบคำถามสั้น ๆ ตามที่กำหนดให้ จำนวน 10 ข้อ โดยเชื่อมต่อไปยังคู่มือเอกสารด้านล่างนี้ เพื่อทำแบบฝึกหัด
2. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ระบบจะบันทึกกิจกรรมนักเรียนโดยอัตโนมัติ
3. ให้นักเรียนส่งตามเวลากำหนด
4. มีข้อสงสัยให้นักเรียนสอบถามทางเมสเซนเจอร์

กิจกรรมที่ 4.3.2

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 6 คน จำนวน 4 กลุ่ม
2. สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ตามที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 เรื่อง ปราสาทหินในประเทศไทย (อย่างน้อย 5 แห่ง)
 - กลุ่มที่ 2 เรื่อง ประติมากรรมอาณาจักรอีสานประ
 - กลุ่มที่ 3 เรื่อง พระธาตุพนม
 - กลุ่มที่ 4 เรื่อง ตำนานอุรังคธาตุ
3. จัดทำเป็นโปสเตอร์ขนาด A4 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ขนาด A4 ตกแต่งให้สวยงาม
4. อ้างอิงแหล่งที่มาของรูปภาพไว้ด้านล่างของผลงาน
5. ลงรหัสเลขที่สมาชิกกลุ่มไว้ด้านล่างของผลงาน
6. ทำการโพสต์เป็นไฟล์รูปภาพในส่วนแสดงความคิดเห็นด้านล่างโพสต์นี้

ภาพที่ 5.26 กิจกรรมระหว่างเรียน ตอนที่ 4.3 อาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
ตอนที่ 4.4 อาณาจักรโบราณในภาคใต้

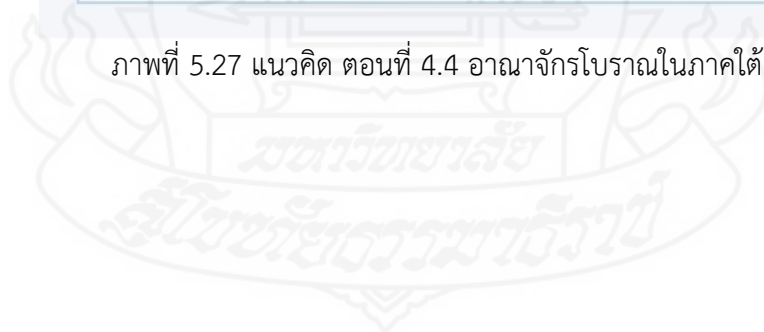
1

แนวคิดอาณาจักรโบราณในภาคใต้

อาณาจักรโบราณในภาคใต้ ปรากฏหลักฐานว่าเป็นอาณาจักรที่รุ่งเรืองด้านการค้าทางทะเล มีการติดต่อค้าขายกับจีนและอินเดีย รวมทั้งอาณาจักรโบราณอื่น ๆ และได้รับอิทธิพลทางด้านศาสนา ความเชื่อและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการบ้านเมือง การสร้างสรรค์ศิลปกรรม ความเชื่อและศาสนาของประเทศไทย ประกอบด้วย 2 อาณาจักร คือ (1) อาณาจักรตามพรลิงค์ และ (2) อาณาจักรศรีวิชัย

2

ภาพที่ 5.27 แนวคิด ตอนที่ 4.4 อาณาจักรโบราณในภาคใต้

เรื่องที่ 4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงค์

3

บทนำอาณาจักรตามพรลิงค์

4

อาณาจักรตามพรลิงค์ เป็นอาณาจักรเก่าแก่บนคาบสมุทรมลายู ศูนย์กลางอยู่ที่เมืองนครศรีธรรมราช นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท นิกายมหายาน และนิกายเถรวาทลัทธิลังกาวงศ์ ตามลำดับ โดยเผยแพร่พระพุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ไปยังเมืองสุโขทัย หลักฐานที่ปรากฏได้แก่ ประติมากรรมศาสนาพราหมณ์ฮินดู พระพุทธรูปนิกายมหายาน พระพุทธรูปนิกายเถรวาทลัทธิลังกาวงศ์ หลักฐานด้านสถาปัตยกรรมที่สำคัญได้แก่ พระบรมธาตุเจดีย์เมืองนครศรีธรรมราช อาณาจักรตามพรลิงค์ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรสุโขทัย และกรุงศรีอยุธยาในเวลาต่อมา

ภาพที่ 5.28 บทนำ เรื่องที่ 4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงค์

1) ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรตามพรลิงค์

ประมาณพุทธศตวรรษที่ 7-19

2) อาณาเขตของอาณาจักรตามพรลิงค์

เป็นอาณาจักรที่ตั้งอยู่บนแหลมมลายู มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองนครศรีธรรมราช ครอบคลุมถึงอำเภอไชยา อำเภอสทิงพระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังภาพที่ 4.1 **แผนที่อาณาเขตอาณาจักรตามพรลิงค์** อาณาจักรตามพรลิงค์ ปกครองโดยกษัตริย์ และมีเมืองบริวารเรียกว่า เมือง 12 นักขัตติย์ ปรากฏการเรียกชื่ออาณาจักร หลายชื่อ ได้แก่ ในเอกสารจีนเรียกว่าเมืองต่านมาทมาห์ถึง เมืองสิริธรรมนคร เมืองลคอร

5

3) พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรตามพรลิงค์

มีพัฒนาการเกี่ยวกับ (1) ศาสนาและความเชื่อ (2) ประติมากรรม (3) สถาปัตยกรรม

(1) **ศาสนาและความเชื่อ** ช่วงแรกนับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู โดยเฉพาะลัทธิไศวนิกาย ประมาณพุทธศตวรรษที่ 11 ถึง 13 ต่อมานับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 ถึง 14 นิกายมหายาน ช่วงพุทธศตวรรษที่ 14 ถึง 18 ส่วนเถรวาทแบบลัทธิลังกาวงศ์ นับถือช่วงพุทธศตวรรษที่ 18

เมืองนครศรีธรรมราชได้เผยแพร่พระพุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ไปยังสุโขทัย และเป็นรากฐานสำคัญของการนับถือพระพุทธศาสนาของไทยมาจนถึงปัจจุบัน

6

(2) ประติมากรรม

หลักฐานด้านประติมากรรมของอาณาจักรตามพรลิงค์หรือนครศรีธรรมราช ได้แก่ (1) ประติมากรรมศาสนาพราหมณ์ฮินดู (2) ประติมากรรมศาสนาพุทธ และ (3) ศิลาจารึก

(1) **ประติมากรรมศาสนาพราหมณ์ฮินดู** ปรากฏหลักฐานช่วงพุทธศตวรรษที่ 11-13 ภาพที่ 4.2 ประติมากรรมพระศิวนาฏราช ภาพที่ 4.3 ประติมากรรมพระวิษณุในลัทธิไวษณพ และภาพที่ 4.4 รูปสลักคิ้วคังทองคำ ลัทธิไศวนิกาย พบที่เขापลืเมือง นครศรีธรรมราช

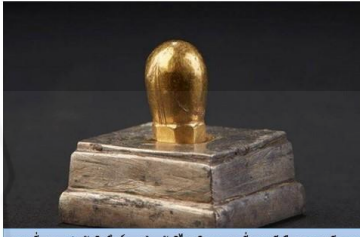
7

ภาพที่ 5.29 เนื้อหา เรื่องที่ 4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงค์

ภาพที่ 4.3 ประติมากรรมพระวิษณุในลัทธิไวษณพ

ที่มา : <http://www.siamart.com>, สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2562.

ภาพที่ 4.4 รูปสลักผิวทองคำของค้ำ ฉัตรโคโรนิกาย พนมที่เซาพอนเมือง นครศรีธรรมราช

ที่มา : <http://www.siamart.com>, สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2562.

2) ประติมากรรมศาสนาพุทธ

พบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ดังนี้ ช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 ถึง 14 ปรากฏประติมากรรมพระพุทธรูปนิกายเถรวาท ช่วงพุทธศตวรรษที่ 14 ถึง 18 ปรากฏประติมากรรมพระพุทธรูปนิกายมหายาน เช่น พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร และปลายพุทธศตวรรษที่ 18 นับถือพระพุทธรูปนิกายเถรวาทลัทธิลังกาวงศ์ ปรากฏพระพุทธรูปแบบลังกาที่สำคัญ คือ **ภาพที่ 4.5 พระพุทธลีลึงค์ เมืองนครศรีธรรมราช**

ภาพที่ 4.5 พระพุทธลีลึงค์ เมืองนครศรีธรรมราช

ที่มา : <http://www.dangnansiparam.com/web/jagun/pajarat/psp/1131.jpg>, สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2562.

3) ศิลปจารึก

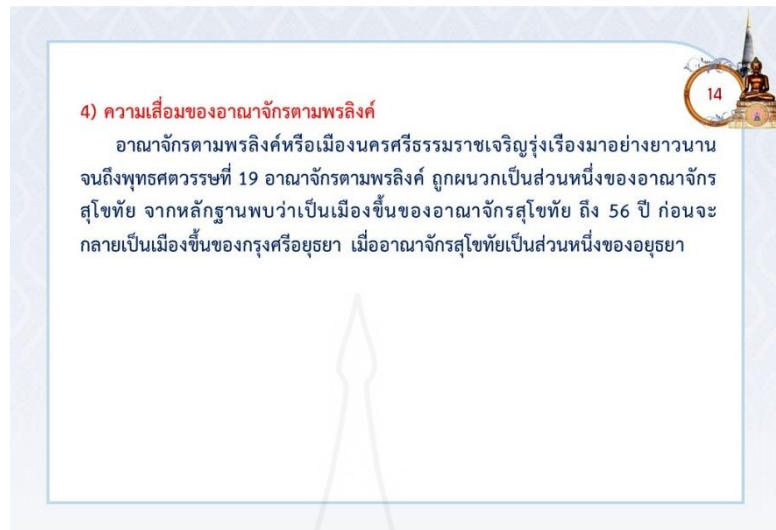
เป็นหลักฐานการบันทึกเรื่องราวของเมืองนครศรีธรรมราชและเมืองบริวาร ที่สำคัญ ดังภาพที่ 4.6 **ศิลจารึกหลักที่ 24 วัดหัวเวียงเมืองไชยาหรือจารึกพระเจ้าจันทรงภาณุ** กล่าวถึง การประกาศอิสรภาพของพระเจ้าจันทรงภาณุ ประมาณ พ.ศ. 1774 ซึ่งในยุคนี้เมืองนครศรีธรรมราชมีเมืองบริวารเป็นเมืองขนาดใหญ่ถึง 12 เมือง แต่ละเมืองใช้รูปแบบอักษรเป็นสัญลักษณ์ประจำเมือง จึงเรียกว่า เมือง 12 นักษัตร

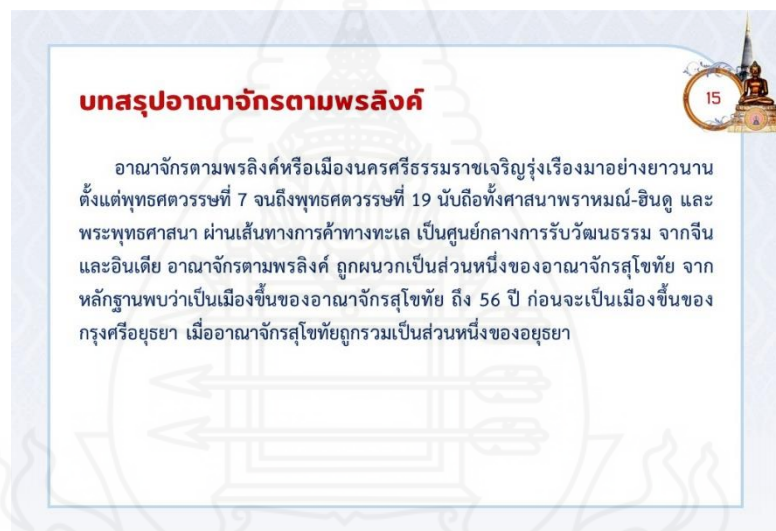
ภาพที่ 4.6 จารึกหลักที่ 23 วัดมหาเมือง หรือจารึกพระเจ้าจันทรงภาณุ

ที่มา : <http://www.siamart.com>, สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2562.

ภาพที่ 5.29 เนื้อหา เรื่องที่ 4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงค์

ภาพที่ 5.29 เนื้อหา เรื่องที่ 4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงค์

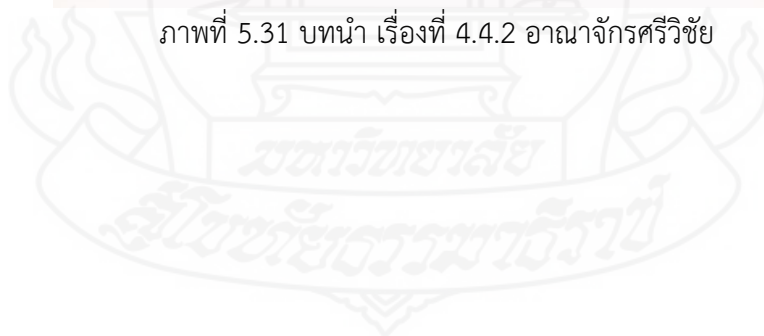
ภาพที่ 5.30 บทสรุป เรื่องที่ 4.4.1 อาณาจักรตามพรลิงค์

บทนำอาณาจักรศรีวิชัย

อาณาจักรศรีวิชัย เป็นอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรืองบริเวณคาบสมุทรมลายู ครอบคลุมพื้นที่ถึงเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย บันทีกของพระภิกษุจีนอี้จิง เรียกว่า ซิลีโพซิ เป็นเมืองท่าการค้าสำคัญ นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ลัทธิไวษณพ และพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ปรากฏหลักฐาน คือ รูปเคารพในศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ประติมากรรมพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ในศาสนาพุทธนิกาย มหายาน สถาปัตยกรรมสำคัญ ได้แก่ พระบรมธาตุไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ บรมพุทโธประเทศอินโดนีเซีย อาณาจักรศรีวิชัย เสื่อมอำนาจลงเพราะการ เปลี่ยนแปลงเส้นทางการค้า และถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรตามพรลิงค์

ภาพที่ 5.31 บทนำ เรื่องที่ 4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย

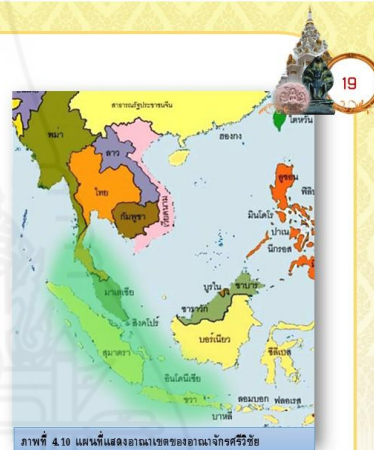
1) ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรศรีวิชัย

ประมาณพุทธศตวรรษที่ 13-18 บริเวณคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย บนที่กของพระภิกษุจีนอีจิ่งที่เดินทางอาณาจักรศรีวิชัยใน พ.ศ. 1214 กล่าวถึงดินแดนที่อยู่ในเส้นทางคือ โฟจิ หรือ “ซี โล โฟ จี” ซึ่งหมายถึงอาณาจักรศรีวิชัย สันนิษฐานว่าอาณาจักรศรีวิชัย มีรูปแบบการปกครองแบบ “สหพันธรัฐ” แต่ละรัฐมีอิสระต่อกันเป็นการรวมกันเพื่อประโยชน์ทางการค้าขาย

2) อาณาเขตของอาณาจักรศรีวิชัย

ครอบคลุมพื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และบางส่วนของเกาะสุมาตรา อินโดนีเซีย ศูนย์กลางของอาณาจักรศรีวิชัยไม่ระบุชัดเจน สรุปลข้อสันนิษฐานได้ว่าอยู่ในบริเวณคาบสมุทรตอนใต้ของประเทศไทย และครอบคลุมอาณาเขตไปจนถึงเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซียด้วย ดังภาพที่ 4.10

ภาพที่ 4.10 แผนที่แสดงอาณาเขตของอาณาจักรศรีวิชัย
ที่มา : <http://www.thai2go.com> , เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2562.

3) พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรศรีวิชัย

พัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรศรีวิชัย มีพัฒนาการเกี่ยวกับ ศาสนาและความเชื่อ (2) ประติมากรรม และ (3) สถาปัตยกรรม

(1) ศาสนาและความเชื่อ

ในช่วงแรกนับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู โดยเฉพาะลัทธิไวษณพ ช่วงหลังนับถือพระพุทธศาสนา นิกายมหายาน และนิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ในที่สุด

(2) ด้านประติมากรรม

1) พระวิษณุ แสดงถึงการนับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ลัทธิไวษณพผ่านเส้นทางการค้า ดังภาพที่ 4.11 พระวิษณุ ศิลปะอินเดีย ปลายพุทธศตวรรษที่ 10-11 พบที่วัดศาลาหึง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 4.11 พระวิษณุ ศิลปะอินเดีย

ที่มา : <http://sac.or.th/database/thaiartsm/np/npload/amt0000211/gallery/anne-5a5161ee772ac.jpg>
เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2562.

ภาพที่ 5.32 เนื้อหา เรื่องที่ 4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย

2) พระพิมพ์ดินดิบ มีคติสร้างเพื่อให้พระพุทธรูปปรากฏชั้วกาลนาน ทำจากดินไม่ผ่านการเผา ดังภาพที่ 4.12 พระพิมพ์ดินดิบ ศิลปะศรีวิชัย

3) เหรียญเงินดอกจัน สมัยศรีวิชัย เรียกว่าเงินดอกจัน ด้านหลังเหรียญประทับตัวอักษรสันสกฤตโบราณว่า “วร” แปลว่า ประเสริฐ ดังภาพที่ 4.13 เหรียญเงินดอกจัน สมัยศรีวิชัย

ภาพที่ 4.12 พระพิมพ์ดินดิบ ศิลปะศรีวิชัย

ภาพที่ 4.13 เหรียญเงินดอกจัน สมัยศรีวิชัย

ที่มา : ศิริภิกษุสถานแห่งราชภัฏนครฯ, ๒๖๖๖ ๖๑๖๓๑, 2555.

ที่มา : <https://imageobazaar.com/product/7168904-PP2> , เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2562

4) พระพุทธรูปนิกายมหายาน ดังภาพที่ 4.14 พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ปัทมาปาณี พบที่วัดพระบรมธาตุไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 4.15 พระไวโรจนะพุทธเจ้า ศิลปะศรีวิชัย พุทธศตวรรษที่ 14-15 พบที่อำเภอโกสัมพีนสัย จังหวัดมหาสารคาม และภาพที่ 4.16 พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ปัจจุบันจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.14 พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ปัทมาปาณี

ที่มา : ศิริภิกษุสถานแห่งราชภัฏนครฯ, ๒๖๖๖ ๖๑๖๓๑, 2562.

ภาพที่ 4.15 พระไวโรจนะพุทธเจ้า

ภาพที่ 4.16 พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร

ที่มา : <http://www.dhammadownload.com> , เข้าถึงเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2562.

ที่มา : <https://www.dhammadownload.com> , เข้าถึงเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2562.

ภาพที่ 5.32 เนื้อหา เรื่องที่ 4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย

5) พระพุทธรูปนิกายเถรวาท ที่สำคัญ
 ดังภาพที่ 4.17 พระพุทธรูปปางนาคปรกสำริด
 พบที่วัดเวียง ศิลปะศรีวิชัยตอนปลาย ที่ฐาน
 นาคมีจารึกอักษรขอม ภาษาเขมร ระบุพ.ศ.
 1726 พบที่วัดพระบรมธาตุไชยา จังหวัด
 สุราษฎร์ธานี จัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์สถาน
 แห่งชาติพระนคร กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.17 พุทธรูปปางนาคปรก
 ที่มา : <http://www.dhammadownload.com>, แก้ไขเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2562

(3) ด้านสถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรมเจดีย์ในช่วงระหว่างพุทธศตวรรษที่ 13-15 ส่วนใหญ่
 ใกล้เคียงกับ อินเดียตอนใต้และชวาภาคกลาง เป็นสถาปัตยกรรมเจดีย์ทรงมณฑป
 แพนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส สร้างด้วยอิฐ เช่น ภาพที่ 4.18 โบราณสถานวัดแก้ว ภาพที่
 4.19 โบราณสถานวัดหลง ภาพที่ 4.20 พระบรมธาตุไชยา

ต่อมาในช่วงหลังพุทธศตวรรษที่ 18 -19 พุทธศาสนาเถรวาทจากลังกาได้
 แพร่ขยายเข้ามายังอาณาจักรศรีวิชัย ส่งผลให้มีการสร้างเจดีย์ทรงระฆัง เป็นส่วนหนึ่ง
 ขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม เช่น ภาพที่ 4.21 เจดีย์วัดจระเข้มพระ จังหวัดสงขลา

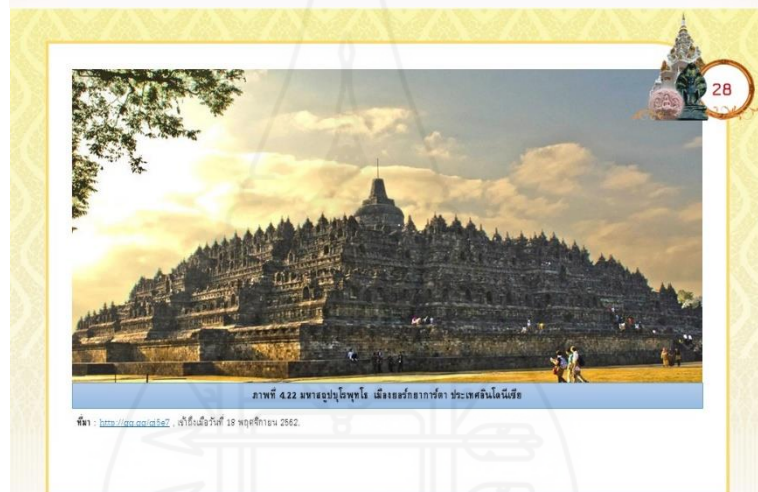
ส่วนในประเทศอินโดนีเซีย ปรากฏโบราณสถานขนาดใหญ่ ดังภาพที่ 4.22
 เจดีย์บุโรโด หรือบรมพุทโธ เมืองยอร์กยการ์ตา เป็นศาสนสถานทางพระพุทธศาสนาที่
 ใหญ่ที่สุดในโลก

ภาพที่ 4.18 โบราณสถานวัดแก้ว จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ที่มา : <http://www.dhammadownload.com>, แก้ไขเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2562

ภาพที่ 4.19 โบราณสถานวัดหลง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ที่มา : <http://www.dhammadownload.com>, แก้ไขเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2562

ภาพที่ 5.32 เนื้อหา เรื่องที่ 4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย

4) ความเสื่อมของอาณาจักรศรีวิชัย

เสื่อมอำนาจลงในปลายพุทธศตวรรษที่ 18 เนื่องจากถูกอาณาจักรโจฬะ จากอินเดียตอนใต้ สงกกองทัพเรือเข้ามาโจมตีศรีวิชัยและเมืองอื่น ๆ ทำให้อำนาจทางการเมืองของศรีวิชัยเสื่อมลง

บทบาทการเป็นเมืองท่าการค้าลดลงเนื่องจากจีนปลายสมัยราชวงศ์ซ่ง เปลี่ยนนโยบายการค้า สนับสนุนให้ชาวจีนนำเรือสำเภาออกค้าขายเอง ทำให้ฐานะการเป็นพ่อค้าคนกลางของอาณาจักรศรีวิชัยค่อย ๆ หดลง

ช่วงพุทธศตวรรษที่ 18 อาณาจักรศรีวิชัยถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรตามพรลิงก์หรือนครศรีธรรมราช และยอมรับนับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ลัทธิลังกาวงศ์ แทนที่พระพุทธศาสนาแบบมหายาน และเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19

ภาพที่ 5.32 เนื้อหา เรื่องที่ 4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย

บทสรุปอาณาจักรศรีวิชัย

อาณาจักรศรีวิชัย หรือเอกสารจีนเรียกว่า “ซี โล โฟ ชี” เจริญรุ่งเรืองช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-19 บริเวณเกาะชวา เกาะสุมาตรา คาบสมุทรมลายู และภาคใต้ในประเทศไทย เจริญรุ่งเรืองต่อมาในฐานะเมืองท่าการค้าที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และพระพุทธรูปแบบมหายาน และศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ประติมากรรมสำคัญคือ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร สถาปัตยกรรมสำคัญเจดีย์พระบรมธาตุไชยา

พุทธศตวรรษที่ 16 อาณาจักรตามพรลิงค์หรือนครศรีธรรมราช ขยายอาณาเขตครอบคลุมภาคใต้ของไทย ทำให้เมืองไชยาหมดความสำคัญและรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรตามพรลิงค์ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 18 และเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19

ภาพที่ 5.33 บทสรุป เรื่องที่ 4.4.2 อาณาจักรศรีวิชัย

กิจกรรมระหว่างเรียน
ตอนที่ 4.4
เรื่อง อาณาจักรโบราณในภาคใต้

กิจกรรมที่ 4.4.1

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนตอบคำถามสั้น ๆ ตามที่กำหนดให้ จำนวน 10 ข้อ โดยเชื่อมต่อไปยังกุ๊กกึ่งเอกสารด้านล่างนี้ เพื่อทำแบบฝึกหัด
2. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ระบบจะบันทึกกิจกรรมนักเรียนโดยอัตโนมัติ
3. ให้นักเรียนส่งตามเวลากำหนด
4. มีข้อสงสัยให้นักเรียนสอบถามทางเมสเซนเจอร์

กิจกรรมที่ 4.4.2

คำชี้แจง

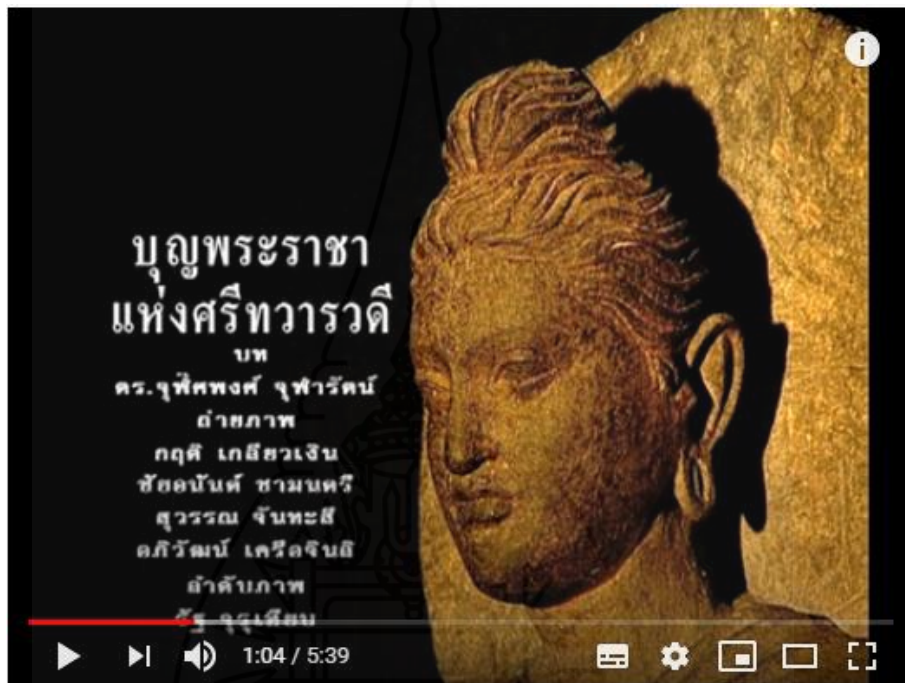
1. ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 6 คน จำนวน 4 กลุ่ม
2. สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต แล้วอธิบายรูปภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรตามพรลิงค์ และอาณาจักรศรีวิชัย ตามที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 เรื่อง พระพุทธสิหิงค์
 - กลุ่มที่ 2 เรื่อง พระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช
 - กลุ่มที่ 3 เรื่อง พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร อาณาจักรศรีวิชัย
 - กลุ่มที่ 4 เรื่อง พระบรมธาตุไชยา
3. จัดทำเป็นโปสเตอร์ขนาด A4 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตกแต่งให้สวยงาม
4. อ้างอิงแหล่งที่มาของรูปภาพไว้ด้านล่างของผลงาน
5. ลงรหัสเลขที่สมาชิกกลุ่มไว้ด้านล่างของผลงาน
6. ทำการโพสต์เป็นไฟล์รูปภาพในส่วนแสดงความคิดเห็นด้านล่างโพสต์นี้

ภาพที่ 5.34 กิจกรรมระหว่างเรียน ตอนที่ 4.4 อาณาจักรโบราณภาคใต้

4. ภาพเคลื่อนไหว (วิดีโอในยูทูป) ที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

ภาพเคลื่อนไหว เป็นคลิปวิดีโอในยูทูป ที่ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมแต่ละหัวเรื่อง เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระมากขึ้น โดยนำคลิปวิดีโอในยูทูปมานำเสนอผ่านช่องทางส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่องในเฟซบุ๊ก มีจำนวน 8 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 อาณาจักรทวารวดี จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้านตอน "บุญพระราชาแห่งศรีทวารวดี" ความยาว 5.39 นาที ดังภาพที่ 5.35

"กระจกหกด้าน" ตอน "บุญพระราชาแห่งศรีทวารวดี"

ภาพที่ 5.35 คลิปวิดีโอในยูทูปประกอบการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรทวารวดี (URL: https://www.youtube.com/watch?v=TOACBUOE71s&fbclid=IwAR19GWeOg0d9gp1woOzBixzmbS7vsuGKisA-_iEMbv2j0gVWdu9Xent7KAc)

เรื่องที่ 2 อาณาจักรลพบุรี จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน ลพบุรีแผ่นดินทอง” ความยาว 4.50 นาที ดังภาพที่ 5.36

"ร้อยเรื่องเมืองไทย" ตอน "ลพบุรีแผ่นดินทอง"

ภาพที่ 5.36 คลิปวิดีโอในยูทูปประกอบการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรลพบุรี (URL:https://www.youtube.com/watch?v=x20kvo0aU0&t=147s&fbclid=IwAR3UhJErk_mGZJOEPcxxgejFz4RO2j5mXb9h2PXqgfJ1NvKPBa6kqrWWUTQ)

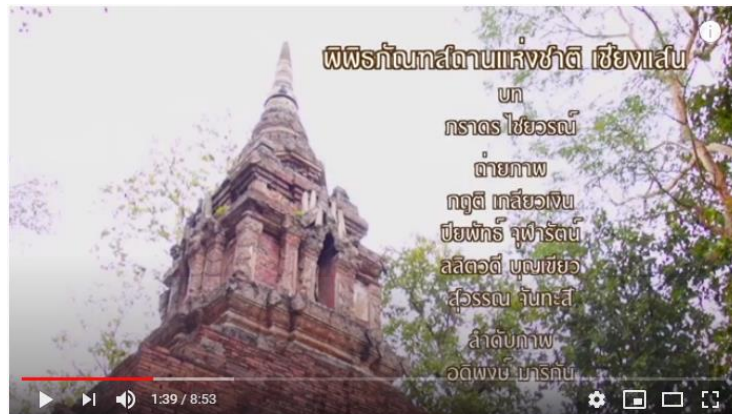
เรื่องที่ 3 อาณาจักรทริภุชชัย จากช่องทางยูทูป Fine Arts 8th Chiang Mai
 “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทริภุชชัย จังหวัดลำพูน” ความยาว 3.09 นาที ดังภาพที่ 5.37

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ทริภุชชัย จังหวัดลำพูน

ภาพที่ 5.37 คลิปวิดีโอในยูทูปประกอบการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรทริภุชชัย (URL:https://www.youtube.com/watch?v=qoJ8U5nZn4s&fbclid=IwAR2DA5OvWXnngRQ_GLCADgUu6Lbq3FxxLsMKJR137SEqw-4Aj1Vgka167Xe0)

เรื่องที่ 4 อาณาจักรโยนกเชียงแสน จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน ตอน
 “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงแสน” ความยาว 4.09 นาที ดังภาพที่ 5.38

"กระจกหกด้าน" ตอน "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงแสน"

ภาพที่ 5.38 คลิปวิดีโอในยูทูปประกอบการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโยนก เชียงแสน

(URL:<https://www.youtube.com/watch?v=mt1MYNCxKtq&fbclid=IwAR2K9anzvAf44fEq1Vpc2qMPJ-6GMjXxhujfX5u-hd0H23NUf8AkpgAv9u0>)

เรื่องที่ 5 อาณาจักรโคตรบูร จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน ตอน "นครพนม" ความยาว 4.52 นาที ดังภาพที่ 5.39

"กระจกหกด้าน" ตอน "นครพนม"

ภาพที่ 5.39 คลิปวิดีโอในยูทูปประกอบการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรศรีโคตรบูร (URL:https://www.youtube.com/watch?v=8aTeFcniURY&list=PLD2bSXV7LLGjPuti8YWsOO0_uL0E_95A5&index=98)

เรื่องที่ 6 อาณาจักรอีสานปุระ จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน "ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน ปราสาทสุดสยาม" ความยาว 4.11 นาที ดังภาพที่ 5.40

“ร้อยเรื่องเมืองไทย” ตอน “ปราสาทสดสยาม”

ภาพที่ 5.40 คลิปวิดีโอในยูทูปประกอบการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรอริศานปุระ (URL:<https://www.youtube.com/watch?v=eO3tOORUO28&list=PLD2bSXV7LLGhT5dWdKpsMajlMPLSI85yw&index=65>)

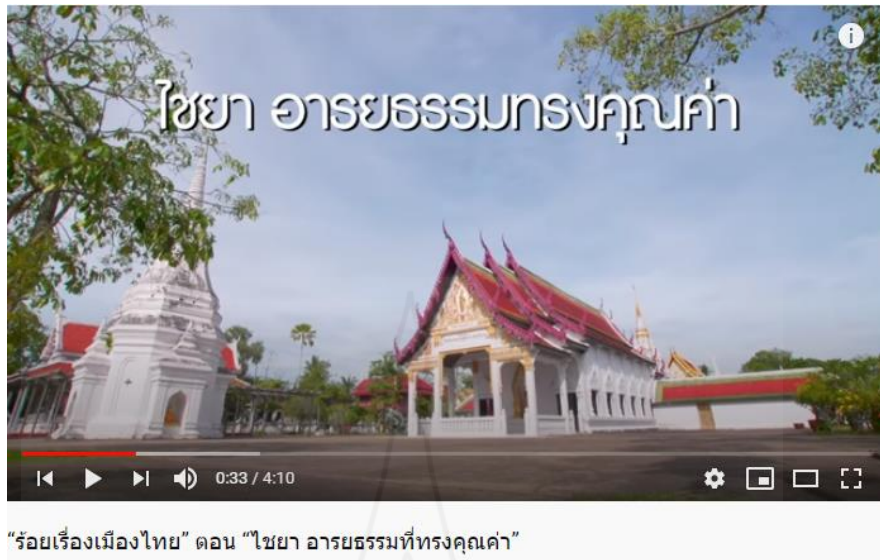
เรื่องที่ 7 อาณาจักรตามพรลิงค์ จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน นครแห่งพุทธธรรม” ความยาว 4.09 นาที ดังภาพที่ 5.41

“ร้อยเรื่องเมืองไทย” ตอน “นครแห่งพุทธธรรม”

ภาพที่ 5.41 คลิปวิดีโอในยูทูปประกอบการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรตามพรลิงค์ (URL:https://www.youtube.com/watch?v=A1kr_HFcFMA&list=PLD2bSXV7LLGhT5dWdKpsMajlMPLSI85yw&index=87)

เรื่องที่ 8 อาณาจักรศรีวิชัย จากช่องทางยูทูปกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน ไชยา อารยธรรมที่ทรงคุณค่า” ความยาว 4.10 นาที ดังภาพที่ 5.42

“ร้อยเรื่องเมืองไทย” ตอน “ไชยา อารยธรรมที่ทรงคุณค่า”

ภาพที่ 5.42 คลิปวิดีโอในยูทูปประกอบการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรศรีวิชัย (URL:<https://www.youtube.com/watch?v=KdoHorEoN6A&list=PLD2bSXV7LLGhT5dWdKpsMajLMPLSI85yw&index=91>)

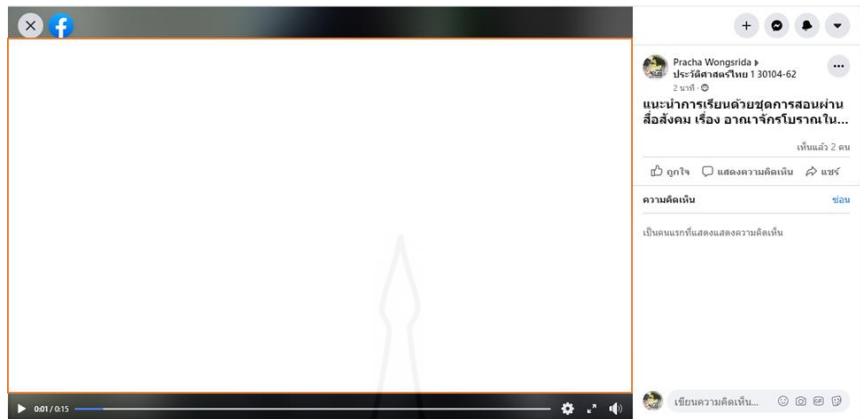
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

1) การทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้ช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊กดัง

ภาพที่ 5.43

ภาพที่ 5.43 แบบทดสอบก่อนเรียนที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

2) การแนะนำการเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.44

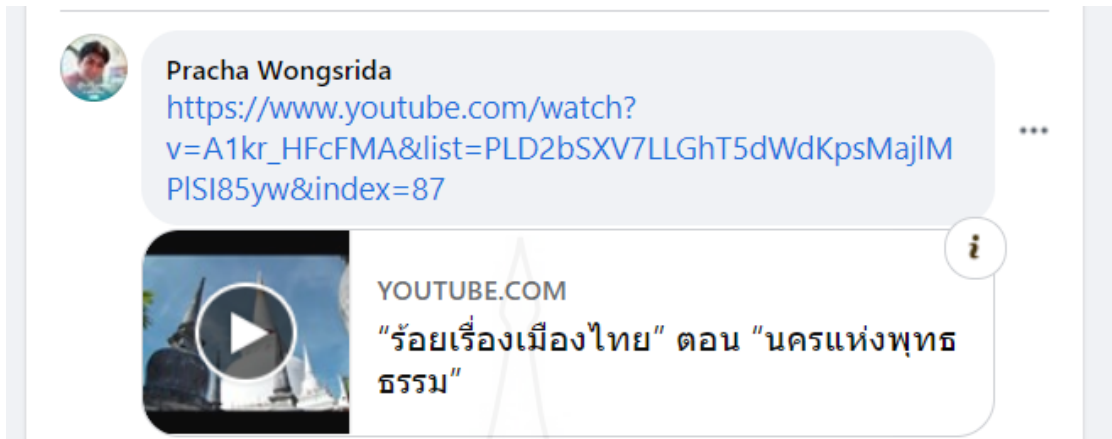
ภาพที่ 5.44 การแนะนำการเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก

3) การนำเสนอบทเรียนทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.45

ภาพที่ 5.45 การนำเสนอบทเรียนทางเฟซบุ๊ก

4) การนำเสนอวิดีโอทางยูทูปที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.46

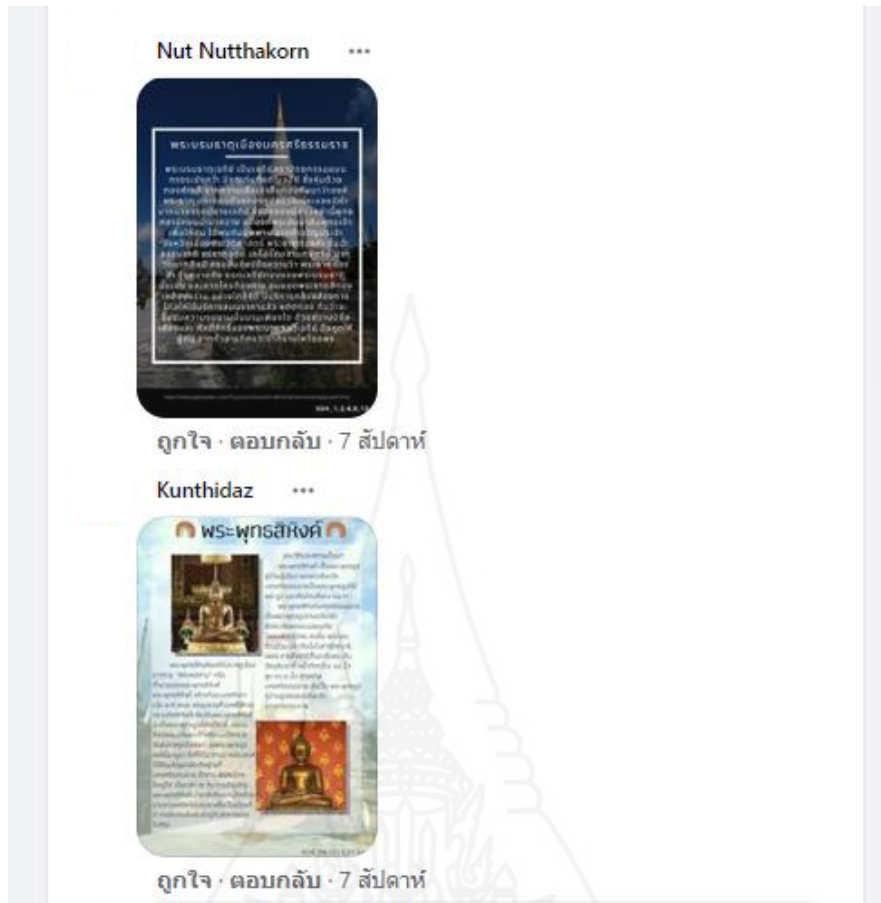

ภาพที่ 5.46 การนำเสนอวิดีโอทางยูทูปที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

5) การทำกิจกรรมระหว่างเรียน และการส่งงาน ดังภาพที่ 5.47

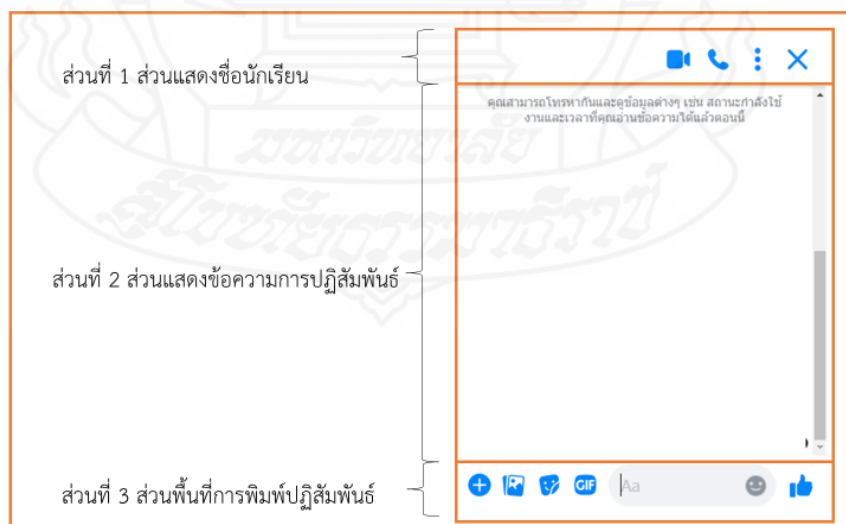

ภาพที่ 5.47 การทำกิจกรรมระหว่างเรียน

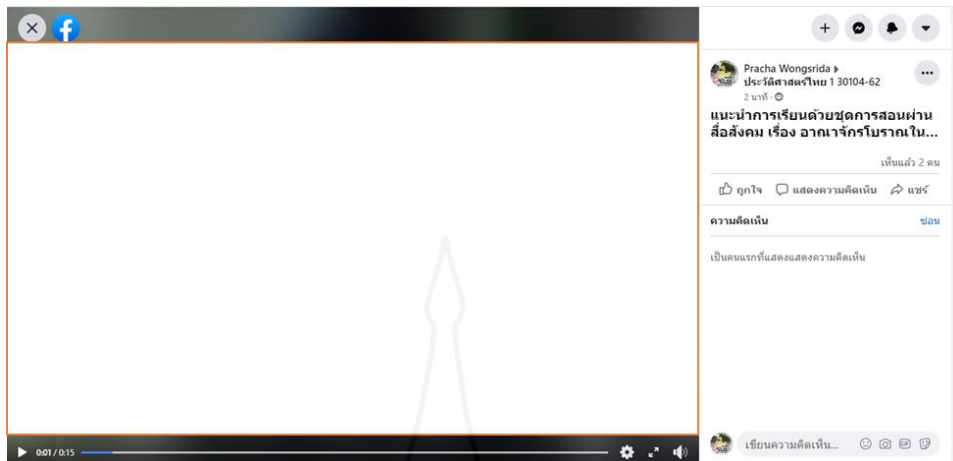
ภาพที่ 5.47 การส่งงานทางเฟซบุ๊กในส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง

6) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรียนทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.48

ภาพที่ 5.48 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรียนทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก

7) การสรุปทเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.49

ภาพที่ 5.49 การสรุปทเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก

8) การทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้ช่องทางกุเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.50

Pracha Wongsrida ได้แชร์ลิงก์
22 มกราคม · 🌞

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง อากาศจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ครับ

แบบทดสอบชุดที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อากาศจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

* Required

Email address *

Your email

ชื่อ - สกุล - เลขที่ *

Your answer

This content is neither created nor endorsed by Google. Report Abuse · Terms of Service · Privacy Policy

DOCS.GOOGLE.COM

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อากาศจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ความคิดเห็น 2 รายการ ทกคนเห็นแล้ว

ภาพที่ 5.50 แบบทดสอบหลังเรียนที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

9) การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้ช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.51

Pracha Wongsrida ได้แชร์ลิงก์

3 กุมภาพันธ์ · 🌟

ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ครับ

แบบสอบถามความพึงพอใจ
แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

* Required

Email address *

Your email

ใส่ คำตอบ *

Your answer

This content is neither created nor endorsed by Google. Report Abuse - Terms of Service - Privacy Policy

Google Forms

DOCS.GOOGLE.COM

แบบสอบถามความพึงพอใจ
แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิ...

ความคิดเห็น 2 รายการ ทุกคนเห็นแล้ว

👍 ถูกใจ 💬 แสดงความคิดเห็น

ภาพที่ 5.51 แบบสอบถามความพึงพอใจที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

6. แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
ประเทศไทย ดังภาพที่ 5.52 และภาพที่ 5.53

ส่วนที่ 1 จาก 2

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง

×
⋮

อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

ที่อยู่อีเมล *

ที่อยู่อีเมลที่ถูกต้อง

แบบฟอร์มนี้กำลังรวบรวมที่อยู่อีเมล [เปลี่ยนการตั้งค่า](#)

ชื่อ - สกุล - เลขที่ *

ข้อความคำตอบสั้นๆ

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

แบบทดสอบหลังเรียน

แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

1. ข้อใดคืออาณาจักรที่เกิดขึ้นบริเวณที่ราบแอ่งสกลนคร 1 คะแนน

- อาณาจักรศรีวิชัย
- อาณาจักรทวารวดี
- อาณาจักรโคตรบูร
- อาณาจักรอีสานปุระ

ภาพที่ 5.52 แบบทดสอบหลังเรียน

2. ข้อใดคืออาณาจักรที่เลือกลักษณะที่ตั้งบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ

1 คะแนน

- อาณาจักรศรีวิชัย
- อาณาจักรทวารวดี
- อาณาจักรอริศานปุระ
- อาณาจักรโยนกเชียงแสน

3. ข้อใดคือลักษณะทางภูมิศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของอาณาจักรศรีวิชัย

1 คะแนน

- บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงและแม่น้ำกวง
- บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงและแม่น้ำยม
- บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำกวงและแม่น้ำวัง
- บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำยมและแม่น้ำวัง

4. ข้อใดคือหลักฐานที่มีความโดดเด่นแสดงถึงอิทธิพลของศาสนาพุทธแบบมหายานของอาณาจักรศรีวิชัย

1 คะแนน

- พระพุทธรูปสำริด
- พระพุทธรูปหินทรายแกะสลัก
- พระโพธิสัตว์หินทรายแกะสลัก
- พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรสำริด

5. หลักฐานใดแสดงถึงการมีอาณาจักรทวารวดีในดินแดนประเทศไทย

1 คะแนน

- จารึกอักษรเขมร
- จารึกฐานพระพุทธรูป
- จารึกเหรียญเงิน
- จารึกใบเสมา

ภาพที่ 5.52 แบบทดสอบหลังเรียน

6. ข้อใดคือมรดกของอาณาจักรตามพรลิงค์ที่มีต่อดินแดนประเทศไทย 1 คะแนน

- ศูนย์กลางการถ่ายทออารยธรรมอินเดียสู่ดินแดนสุวรรณภูมิ
- เผยแพร่พุทธศาสนานิกายเถรวาทในดินแดนประเทศไทย
- จุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์รูปแบบศิลปกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เด่นของไทย
- ศูนย์กลางการศึกษาและเผยแพร่ศิลปวิทยาการจากการติดต่อค้าขาย

7. มรดกทางศิลปกรรมที่อาณาจักรลพบุรีได้ถ่ายทอดให้กับศิลปกรรมไทยสมัยต่อมาอย่างชัดเจนคือข้อใด 1 คะแนน

- พระเจดีย์
- พระปรางค์
- พระพุทธรูปสำริด
- ประติมากรรมสำริด

9. ปราสาทหินพนมรุ้ง เป็นการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมที่เกิดจากปัจจัยข้อใด 1 คะแนน

- อิทธิพลศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
- อิทธิพลศาสนาพุทธนิกายมหายาน
- อิทธิพลด้านการเมืองการปกครอง
- อิทธิพลศิลปกรรมขอมผ่านเส้นทางการค้า

10. ข้อใดคือสาเหตุความเสื่อมของอาณาจักรทวารวดี 1 คะแนน

- การขยายอิทธิพลของอาณาจักรอีสานประ
- การขยายอิทธิพลของอาณาจักรสุโขทัย
- การขยายอิทธิพลของอาณาจักรลพบุรี
- การขยายอิทธิพลของอาณาจักรศรีวิชัย

ภาพที่ 5.52 แบบทดสอบหลังเรียน

<p>11.อาณาจักรใดที่ถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา</p> <p>☐ อาณาจักรศรีวิชัย</p> <p>☐ อาณาจักรทริภุญชัย</p> <p>☐ อาณาจักรตามพรลิงค์</p> <p>☐ อาณาจักรโยนกเชียงแสน</p>	1 คะแนน
<p>12.ปัจจัยใดเป็นสาเหตุให้อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมอำนาจ</p> <p>☐ ถูกอาณาจักรลังกาสุกะส่งกองทัพมารุกราน</p> <p>☐ การเกิดภัยธรรมชาติ สภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลง</p> <p>☐ อาณาจักรกรุงศรีอยุธยาขยายอิทธิพลมายังคาบสมุทรมลายู</p> <p>☐ ถูกลอบหนาททางการค้าลง เพราะการขยายอิทธิพลทางการค้าทางทะเลของจีน</p>	1 คะแนน
<p>13.มรดกทางวัฒนธรรมที่อาณาจักรตามพรลิงค์เผยแพร่ไปยังอาณาจักรสุโขทัย คือ</p> <p>☐ ประเพณีเผาเทียน เล่นไฟ</p> <p>☐ การประดิษฐ์ตัวอักษรไทย</p> <p>☐ การค้าในระบบบรรณาการ</p> <p>☐ พระพุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์</p>	1 คะแนน
<p>14.ข้อใดคือพระพุทธรูปที่ได้รับอิทธิพลจากอาณาจักรโยนกเชียงแสนที่ส่งผลต่อการสร้างพระพุทธรูปในประเทศไทย</p> <p>☐ พระพุทธชินราช</p> <p>☐ พระพุทธรูปปางนาคปรก</p> <p>☐ พระพุทธลีลึงค์หรือพระสิงค์</p> <p>☐ พระพุทธรูปปางประทานพร</p>	1 คะแนน

ภาพที่ 5.52 แบบทดสอบหลังเรียน

15. ข้อใดคือความสำคัญของอาณาจักรสุโขทัยที่มีต่อพัฒนาการชาติไทย 1 คะแนน

ศูนย์กลางการปกครอง ต้นแบบอาณาจักรสุโขทัย

ศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา ต้นแบบอาณาจักรล้านนา

ศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา ต้นแบบอาณาจักรสุโขทัย

ศูนย์กลางศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ต้นแบบอาณาจักรล้านนา

ภาพที่ 5.52 แบบทดสอบหลังเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

เราได้บันทึกคำตอบของคุณไว้แล้ว

แบบฟอร์มนี้ถูกสร้างขึ้นภายใน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เชียงราย [รายงานการละเมิด](#)

ภาพที่ 5.53 การแจ้งผลคะแนนและการรายละเอียดทำแบบทดสอบหลังเสร็จสิ้นการทดสอบ

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

คะแนนรวม 14/15 ?

แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

ที่อยู่อีเมล *

.....

ชื่อ - สกุล - เลขที่ *

.....

แบบทดสอบหลังเรียน
14 จาก 15 คะแนน

แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

✓

1. ข้อใดคืออาณาจักรที่เกิดขึ้นบริเวณที่ราบแอ่งสกลนคร

1/1

- อาณาจักรศรีวิชัย
- อาณาจักรทวารวดี
- อาณาจักรโคตรบูร ✓
- อาณาจักรอิตานปุระ

ภาพที่ 5.53 การแจ้งผลคะแนนและการรายละเอียดทำแบบทดสอบหลังเสร็จสิ้นการทดสอบ

7. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ดังภาพที่ 5.54

แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

*จำเป็น

ที่อยู่อีเมล *

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่ *

แบบสอบถามความพึงพอใจ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกระดับความพึงพอใจตามความคิดเห็นของนักเรียน โดย

- ระดับการประเมินคุณภาพ 5 หมายถึง ดีมาก
- ระดับการประเมินคุณภาพ 4 หมายถึง ดี
- ระดับการประเมินคุณภาพ 3 หมายถึง ปานกลาง
- ระดับการประเมินคุณภาพ 2 หมายถึง น้อย
- ระดับการประเมินคุณภาพ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ภาพที่ 5.54 แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

1.ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในเฟซบุ๊กทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

2.การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

3.ภาพประกอบที่ใช้นำเสนอในบทเรียนมีความน่าสนใจในการเรียน

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

4. คลิปวิดีโอในยูทูปทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

5. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคลมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

ภาพที่ 5.54 แบบสอบถามความพึงพอใจ

6. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมายเป็นรายกลุ่มมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้

1 2 3 4 5

7. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมายเป็น กลุ่มทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน

1 2 3 4 5

8. เมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊กทำให้การส่งงานของนักเรียนมีความสะดวกและให้ผลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว

1 2 3 4 5

9. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนทางกูเกิ้ลฟอร์มผ่านการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊กทำให้ นักเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว

1 2 3 4 5

10. การตรวจสอบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนทางกูเกิ้ลฟอร์มทำให้ นักเรียนทราบผล ย้อนกลับทันที

1 2 3 4 5

กลับ ถัดไป

ภาพที่ 5.54 แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนกับผลที่ได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

1. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้เรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

2. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในการทำงานร่วมกัน

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

3. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์กับครูในการเรียนรู้

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

4. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนเกิดทักษะ ในการทำงาน

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

5. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

ภาพที่ 5.54 แบบสอบถามความพึงพอใจ

6. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเปิดโอกาสในการนำเสนอผลงานของนักเรียนอย่างสร้างสรรค์

1 2 3 4 5

7. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนกล้าคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมอย่างมีวิจารณญาณ

1 2 3 4 5

8. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบและวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

1 2 3 4 5

9. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี ต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

1 2 3 4 5

กลับ ตัดไป

ภาพที่ 5.54 แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

*จำเป็น

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ให้นักเรียนเขียนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนกับผลที่ได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ให้นักเรียนเขียนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนกับผลที่ได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม *

คำตอบของคุณ

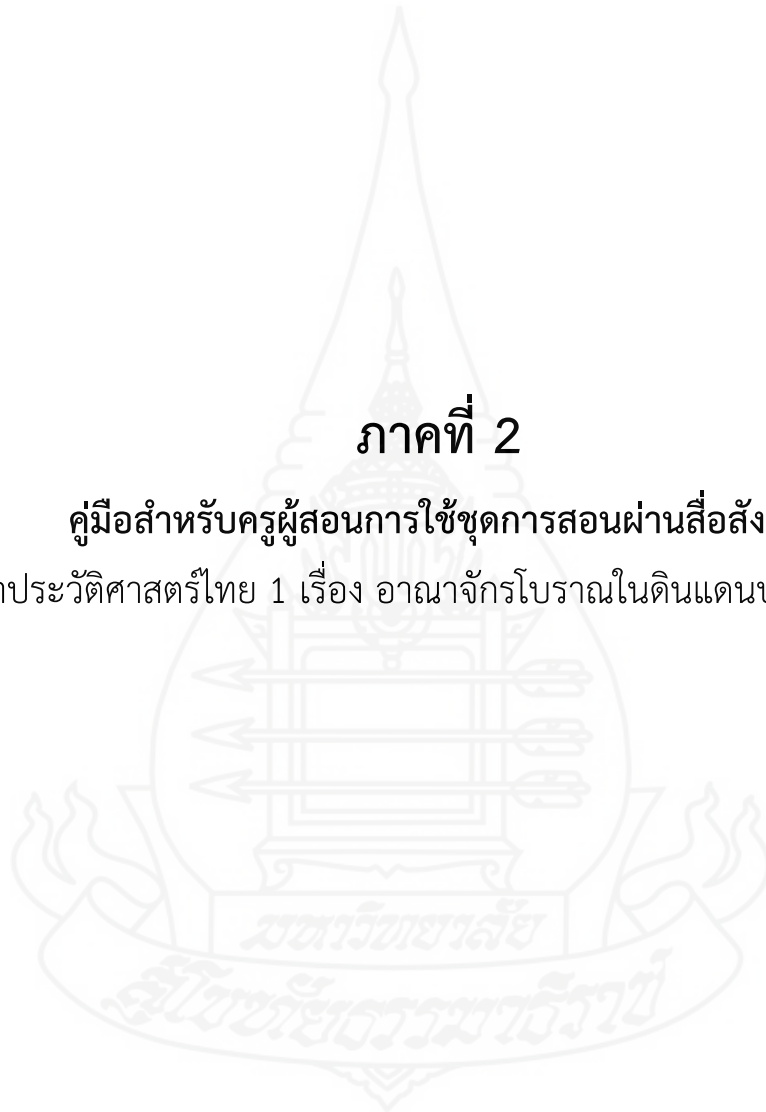
กลับ
ส่ง

ภาพที่ 5.54 แบบสอบถามความพึงพอใจ

ภาคที่ 2

คู่มือสำหรับครูผู้สอนการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

คำนำ

ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 คือ 80.07/80.58 สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมได้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือสำหรับครูในการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย จะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนประวัติศาสตร์ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมในการเรียนการสอน คู่มือสำหรับครูในการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมฉบับนี้หากพบข้อบกพร่องประการใด ขอความอนุเคราะห์ที่ได้แจ้งให้กับผู้ผลิตได้ทราบเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และขอภัยมา ณ โอกาสนี้

ประชา วงศ์ศรีดา

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

1. คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 มาตรฐานและตัวชี้วัด
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และหน่วยการเรียนรู้
 2. ส่วนประกอบของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
 - 1) สื่อที่ใช้นำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก
 - 2) การออกแบบหน้าจอบทเรียนและส่วนปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนทางเฟซบุ๊ก
 3. ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
 - 1) ข้อเสนอแนะการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
 - 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
 4. บทบาทของครูผู้สอนและนักเรียนในการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
 - 1) บทบาทของครูผู้สอน
 - 2) บทบาทของนักเรียน
 5. การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
 6. ขั้นตอนการเข้าใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทางเฟซบุ๊ก
 7. การปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
 8. การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ
 9. การประเมินผลการเรียน
 - 1) การประเมินผลก่อนเรียน
 - 2) การประเมินผลระหว่างเรียน
 - 3) การประเมินผลหลังเรียน
- การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ
10. แหล่งอ้างอิง
 - 1) บรรณานุกรม
 - 2) ข้อมูลผู้ผลิต

1. คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 มาตรฐานและตัวชี้วัด วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และหน่วยการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เชียงราย ประกอบด้วย

(1) วัตถุประสงค์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (2) คำอธิบายรายวิชา
ประวัติศาสตร์ไทย 1 (3) มาตรฐานและตัวชี้วัด (4) วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และ (5) หน่วยการ
เรียน

1.1 วัตถุประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ประชากรศึกษา จริยธรรม ศาสนาและปรัชญา จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่นักเรียน ให้ความรู้ รับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม มีความรู้กว้างขวาง มีทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จะสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในฐานะพลเมืองดี ตลอดจนนำความรู้ทางจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเองและสังคม ทำให้นักเรียน ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นศาสตร์การบูรณาการวิชาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต บนพื้นฐานของความดี มีคุณธรรม มีจิตสาธารณะ ภาคภูมิใจในความเป็นไทยเป็นพลเมืองดีของสังคมประเทศชาติ และของสังคมโลก มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต รู้เท่าทันและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

1.2 คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ไทย 1

ศึกษาประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย และอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนาอาณาจักรไทยในช่วงเวลาต่าง ๆ สาเหตุและผลของการปฏิรูป บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ ในการพัฒนาชาติไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การป้องกันและรักษาเอกราชของชาติ การสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษา กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหาและการสังเคราะห์

เพื่อให้ตระหนักถึงสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทยอาณาจักรโบราณในดินแดนไทย และอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนาอาณาจักรไทยในช่วงเวลาต่าง ๆ สาเหตุและผลของการปฏิรูป บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการพัฒนาชาติไทยในด้านต่าง ๆ

1.3 มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ม.4-6/1 ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ

ม.4-6/2 สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรู้ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ม.4-6/1 วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย

1.4 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถระบุช่วงอายุทางประวัติศาสตร์ที่ตั้งและอาณาเขตของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ได้ถูกต้อง

2) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถยกตัวอย่างหลักฐานที่แสดงถึงพัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง

3) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะเด่นด้านศิลปกรรมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง

4) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความเสื่อมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง

5) หลังจากศึกษาเรื่อง “อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถวิเคราะห์อิทธิพลของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยที่มีต่อพัฒนาการชาติไทยได้ถูกต้อง

1.5 หน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่	เรื่อง	ชั่วโมงสอน
1	เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	8
2.	หลักฐานทางประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์	12
3.	แนวคิดเกี่ยวกับชนชาติไทย	8
4.	อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย	12
รวม		40

2. ส่วนประกอบของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ประกอบด้วยส่วนการนำเสนอผ่านสื่อสังคมเฟซบุ๊ก จำนวน 2 ส่วน คือ (1) สื่อที่ใช้นำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก และ (2) การออกแบบหน้าจอและส่วนปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนทางเฟซบุ๊ก มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 สื่อที่ใช้นำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก

สื่อที่ใช้ประกอบการนำเสนอผ่านสื่อสังคมเฟซบุ๊ก ประกอบด้วย (1) ข้อความและคำอธิบายเนื้อหาและภาพประกอบในเนื้อหา (2) ภาพนิ่ง และ (3) คลิปวิดีโอทางยูทูปที่นำเสนอเนื้อหาเพิ่มเติม โดยการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก มีรายละเอียด ดังนี้

1) ข้อความและคำอธิบายเนื้อหา เป็นการอธิบายรายละเอียดของเนื้อหาจากสาระสำคัญ และสรุปเนื้อหาท้ายหัวเรื่องจากแนวคิดของแต่ละหัวเรื่อง

2) ภาพนิ่ง เป็นภาพที่สอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละหัวเรื่อง

3) ภาพเคลื่อนไหว เป็นคลิปวิดีโอในยูทูป ที่ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมแต่ละหัวเรื่อง เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระมากขึ้น โดยนำคลิปวิดีโอในยูทูปมานำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก มีจำนวน 8 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 อาณาจักรทวารวดี จากช่องทางยูทูปกระทรวงมหาดไทย ตอน "บุญพระราชแห่งศรีทวารวดี" ความยาว 5.39 นาที

เรื่องที่ 2 อาณาจักรลพบุรี จากช่องทางยูทูปกระทรวงมหาดไทย "ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอนลพบุรีแผ่นดินทอง" ความยาว 4.50 นาที

เรื่องที่ 3 อาณาจักรทริภุชชัย จากช่องทางยูทูป Fine Arts 8th Chiang Mai "พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทริภุชชัย จังหวัดลำพูน" ความยาว 3.09 นาที

เรื่องที่ 4 *อาณาจักรโยนกเชียงแสน* จากช่องทางยูทูบกระจกหกด้าน ตอน “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงแสน” ความยาว 4.09 นาที

เรื่องที่ 5 *อาณาจักรโคตรบูร* จากช่องทางยูทูบกระจกหกด้าน ตอน “นครพนม” ความยาว 4.52 นาที

เรื่องที่ 6 *อาณาจักรอิคานปุระ* จากช่องทางยูทูบกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน ปราสาทสุดสยาม” ความยาว 4.11 นาที

เรื่องที่ 7 *อาณาจักรตามพรลิงก์* จากช่องทางยูทูบกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน นครแห่งพุทธธรรม” ความยาว 4.09 นาที

เรื่องที่ 8 *อาณาจักรศรีวิชัย* จากช่องทางยูทูบกระจกหกด้าน “ร้อยเรื่องเมืองไทย ตอน ไชยา อารยธรรมที่ทรงคุณค่า” ความยาว 4.10 นาที

2.2 การออกแบบหน้าจอบทเรียนและส่วนปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนทางเฟซบุ๊ก

การออกแบบหน้าจอบทเรียนและส่วนปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนทางเฟซบุ๊ก ประกอบด้วย (1) หน้าจอการเรียนทางเฟซบุ๊ก (2) ส่วนปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนทางเฟซบุ๊ก มีรายละเอียด ดังนี้

1) *หน้าจอบทเรียนทางเฟซบุ๊ก* ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมแบ่งหน้าจอในเฟซบุ๊ก เป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนบนของหน้าจอเฟซบุ๊ก แสดงภาพหน้าปกของกลุ่มเรียน ประกอบด้วย ชื่อมหาวิทยาลัย สาขาวิชา แขนงวิชา ผู้จัดทำ ชื่อหัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังภาพที่ 5.55

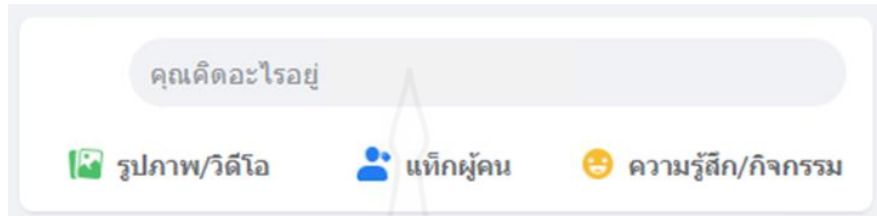

ภาพที่ 5.55 แสดงส่วนบนของหน้าจอเฟซบุ๊ก

ส่วนที่ 2 ส่วนแถบเมนูของเฟซบุ๊ก แสดงข้อมูล การสนทนา สมาชิก งานกิจกรรม สื่อ และไฟล์ที่โพสต์ลงในกลุ่ม ดังภาพที่ 5.56

ภาพที่ 5.56 ส่วนแถบเมนูของเฟซบุ๊ก

ส่วนที่ 3 ส่วนแถบเมนูการพิมพ์และการโพสต์ของเฟซบุ๊ก แสดงช่องทางในการสื่อสารระหว่างผู้ใช้เฟซบุ๊ก ได้แก่ การโพสต์ข้อความ รูปภาพหรือวิดีโอ การแท็กผู้คน และการแสดงความรู้สึก/กิจกรรม ที่เกิดขึ้นในเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.57

ภาพที่ 5.57 ส่วนแถบเมนูการพิมพ์และการโพสต์ของเฟซบุ๊ก

ส่วนที่ 4 ส่วนนำเสนอเนื้อหา แสดงเนื้อหาสาระตามหัวเรื่อง และกิจกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน ดังภาพที่ 5.58

ภาพที่ 5.58 ส่วนนำเสนอเนื้อหา

ส่วนที่ 5 ส่วนแสดงสมาชิก เป็นส่วนที่แสดงจำนวนสมาชิก สามารถเพิ่มจำนวนหรือลบสมาชิกในกลุ่มที่เรียนประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62 ดังภาพที่ 5.59

ภาพที่ 5.59 ส่วนแสดงสมาชิก

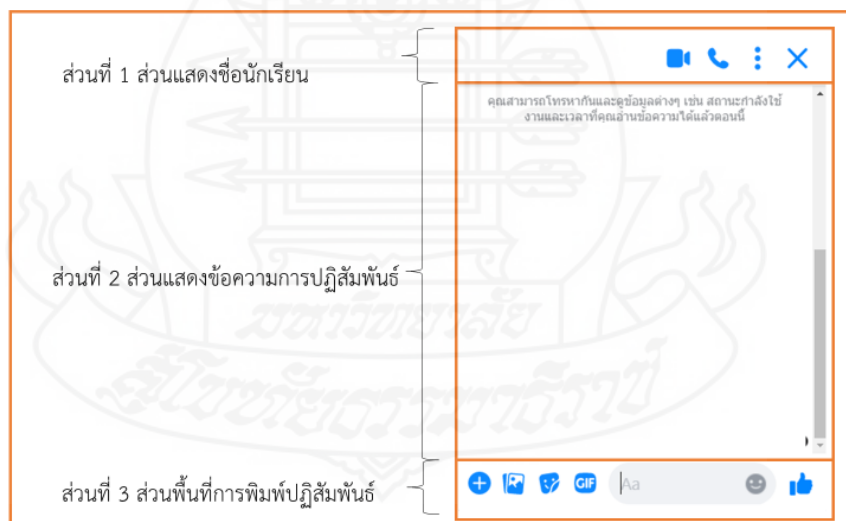
2) ส่วนปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก แบ่งหน้าจออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนชื่อนักเรียน แสดงชื่อนักเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มเรียน

ส่วนที่ 2 ส่วนแสดงข้อความการปฏิสัมพันธ์ แสดงผลรายละเอียดของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน โดยจะแสดงข้อความ รูปภาพ คลิปภาพวิดีโอหรือภาพเคลื่อนไหว ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์

ส่วนที่ 3 ส่วนพื้นที่การพิมพ์ปฏิสัมพันธ์ แสดงช่องทางการปฏิสัมพันธ์ด้วยการพิมพ์ข้อความ แทรกรูปภาพ หรือคลิปภาพวิดีโอหรือภาพเคลื่อนไหว เป็นการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับนักเรียน จากการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

การแสดงผลส่วนปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก ปรากฏรายละเอียดของหน้าจอดังภาพที่ 5.60

ภาพที่ 5.60 การแสดงผลส่วนปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก

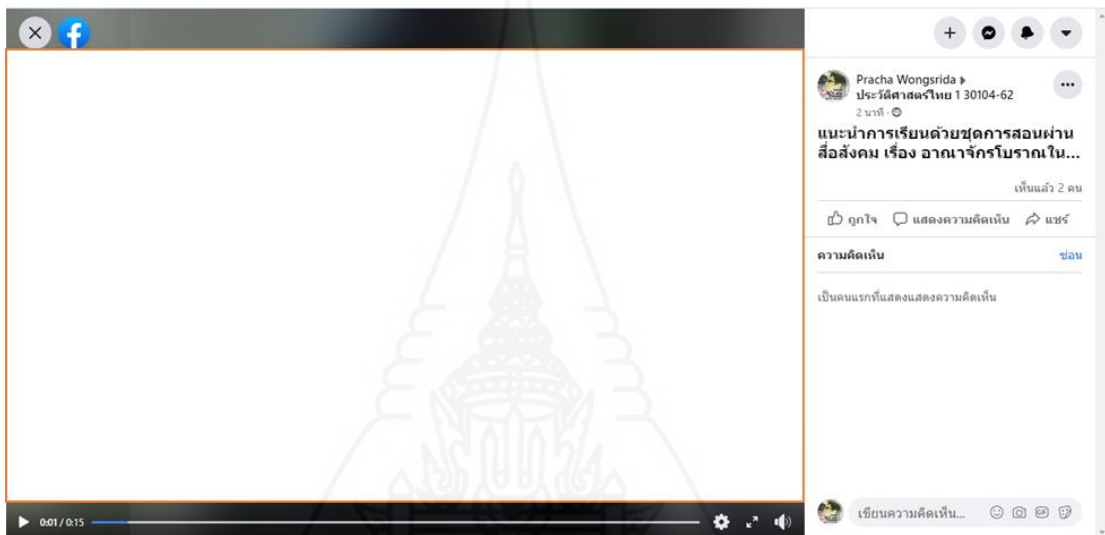
3. ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม มีขั้นตอนการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) ข้อเสนอแนะการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ (2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

3.1 ข้อเสนอแนะการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

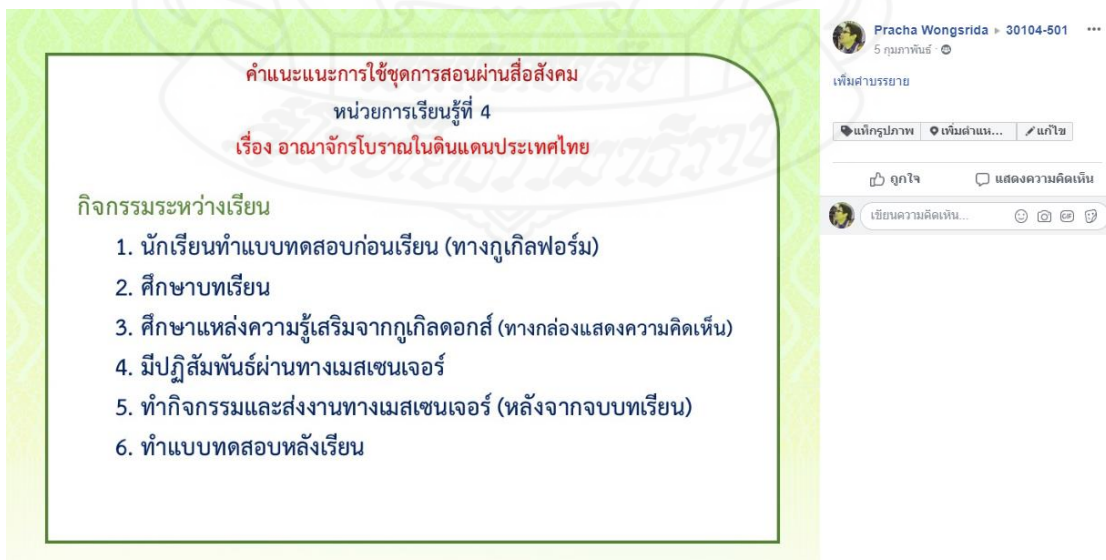
ข้อเสนอแนะการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ดำเนินการ 2 รูปแบบ คือ (1) การแนะนำการเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก และ (2) การแนะนำการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทางหน้าจอเฟซบุ๊ก มีรายละเอียด ดังนี้

1) การแนะนำการเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.61

ภาพที่ 5.61 การแนะนำการเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก

2) การแนะนำการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทางหน้าจอเฟซบุ๊ก โดยจะปรากฏด้านบนสุดของหน้ากลุ่มเรียน ประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62 ทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.62

ภาพที่ 5.62 การแนะนำการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทางหน้าจอเฟซบุ๊ก

3.2 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

กิจกรรมการสอนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทางเฟซบุ๊ก มี 8 ขั้นตอน ดังนี้

1) การทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้ช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

ดั่งภาพที่ 5.63

ภาพที่ 5.63 แบบทดสอบก่อนเรียนที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

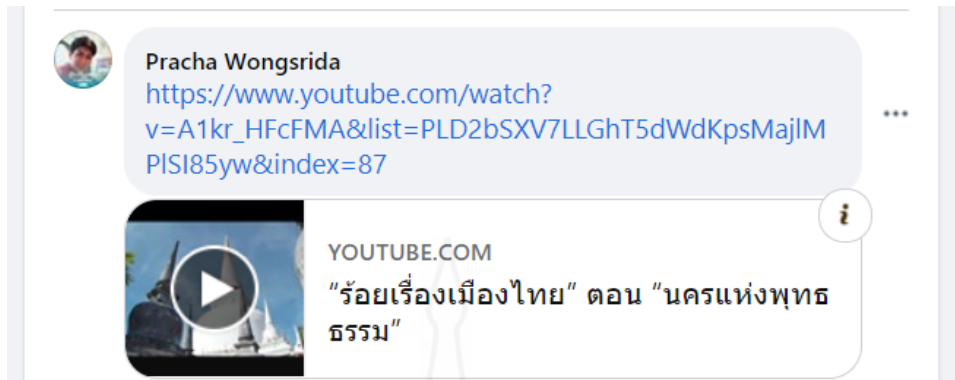
2) การนำเสนอบทเรียนในเฟซบุ๊ก โดยผู้สอนโพสต์เนื้อหาบทเรียนทีละตอน ทีละหัว

เรื่อง ดั่งภาพที่ 5.64

ภาพที่ 5.64 การนำเสนอบทเรียนในเฟซบุ๊ก

3) การนำเสนอวิดีโอทางยูทูปที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.65

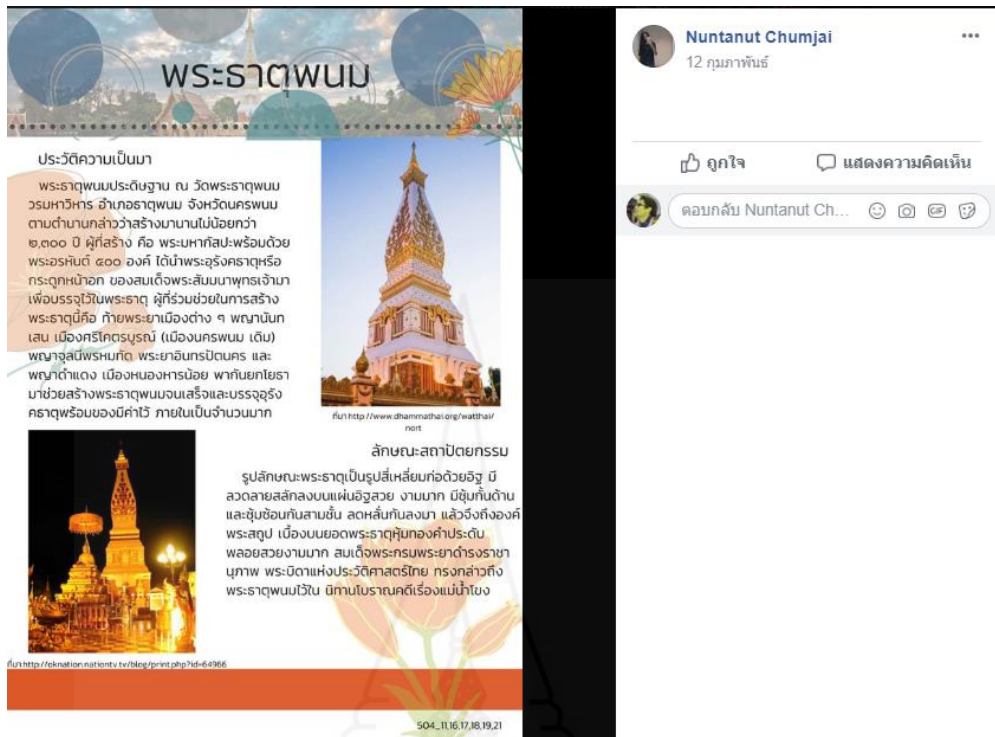

ภาพที่ 5.65 การนำเสนอวิดีโอทางยูทูปที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

4) การทำกิจกรรมระหว่างเรียน และการส่งงาน ดังภาพที่ 5.66 และภาพที่ 5.67

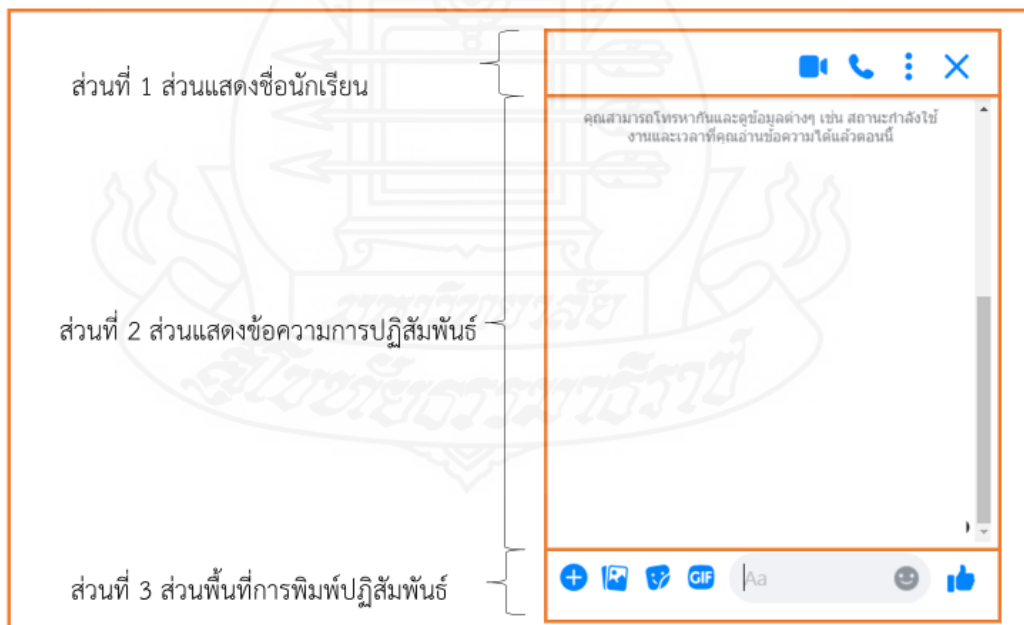

ภาพที่ 5.66 การทำกิจกรรมระหว่างเรียน

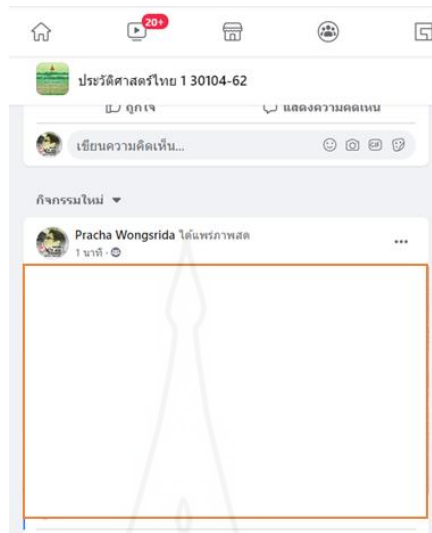
ภาพที่ 5.67 การส่งงานทางเฟซบุ๊กในส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง

5) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรียนทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.68

ภาพที่ 5.68 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรียนทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก

6) การสรุปบทเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.69

ภาพที่ 5.69 การสรุปบทเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก

7) การทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้ช่องทางกุ๊กเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก
ดังภาพที่ 5.70

ความคิดเห็น 2 รายการ ทักคนเห็นแล้ว
ภาพที่ 5.70 แบบทดสอบหลังเรียนที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

8) การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้ช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

ดั่งภาพที่ 5.71

Pracha Wongsrida ได้แชร์ลิงก์
4 กุมภาพันธ์ · 🌟

ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ครับ

แบบสอบถามความพึงพอใจ
ขอสอบถามความพึงพอใจที่ได้มีการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

* Required

Email address *

Your email

ให้ตอบคำถาม *

Your answer

This content is neither created nor endorsed by Google. Report Abuse - Terms of Service - Privacy Policy

Google Forms

DOCS.GOOGLE.COM

แบบสอบถามความพึงพอใจ
แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิ...

ความคิดเห็น 2 รายการ ทุกคนเห็นแล้ว

👍 ถูกใจ 💬 แสดงความคิดเห็น

ภาพที่ 5.71 แบบสอบถามความพึงพอใจที่เชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

4. บทบาทของครูผู้สอนและนักเรียนในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

บทบาทของครูผู้สอนและนักเรียนในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมผ่านเฟซบุ๊ก ประกอบด้วย (1) บทบาทของครูผู้สอน (2) การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน (3) บทบาทของนักเรียน และ (4) การเตรียมความพร้อมของนักเรียน

4.1 บทบาทของครูผู้สอน

1) ครูต้องคอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือเกิดปัญหาทางการเรียนที่เกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

2) ครูต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ โดยการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมและปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนตามที่กำหนด และมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนตลอดเวลา

3) ครูต้องคอยสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยีและสื่อสังคมเฟซบุ๊ก เพื่อไม่ให้นักเรียนเปลี่ยนจุดสนใจไปทำกิจกรรมอื่น นอกเหนือจากการเรียนและการทำกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

4.2 การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน

1) ก่อนการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

- (1) ครูต้องศึกษาคู่่มือการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมอย่างละเอียด
- (2) ครูต้องตรวจสอบความพร้อมของเนื้อหา สื่อประกอบที่ใช้ในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทุกครั้งก่อนการสอน
- (3) ประสานงานกับฝ่ายเทคโนโลยีในการเตรียมความพร้อมและตรวจสอบคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตให้พร้อมก่อนการจัดการสอนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

2) ขณะใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

- (1) ครูต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมให้กับนักเรียนอย่างละเอียดและชัดเจน
- (2) ครูต้องตรวจสอบการแสดงความคิดเห็นทางเฟซบุ๊ก และปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ และให้ความสนใจในการทำกิจกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน
- (3) ครูต้องตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ กระตุ้นให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนจากชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทั้งการศึกษารายบุคคล และการปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) ครูต้องคอยให้คำชื่นชม ชอแนะนําที่ดีเพื่อเป็นการให้กำลังใจและเสริมแรงทางบวกให้กับนักเรียนในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

3) หลังใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

- (1) ครูต้องตรวจสอบการส่งงานของนักเรียนให้เป็นไปตามกำหนดเวลา
- (2) ตรวจสอบนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียนทันทีที่ตรวจงานนักเรียนเสร็จสิ้น
- (3) นำคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ที่เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในกูเกิ้ลไตร์ฟ มาตรวจสอบเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางการเรียน
- (4) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทั้งระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

4.3 บทบาทของนักเรียน

- 1) เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่ใจในการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
- 2) ปฏิบัติตามคำแนะนำ หากเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมการใช้ชุดการสอน ต้องขอคำปรึกษาจากครูผู้สอน

4.4 การเตรียมความพร้อมของนักเรียน

1) ก่อนการเรียนโดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

- (1) ศึกษาข้อแนะนำการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมอย่างละเอียด
- (2) ตรวจสอบความพร้อมของคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตให้พร้อมก่อนการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

2) ขณะเรียนโดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

- (1) ทำความเข้าใจขั้นตอนการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมอย่างละเอียด
- (2) กระตือรือร้นในการศึกษาเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนอย่างเคร่งครัด
- (3) ปฏิบัติกรรมระหว่างเรียนจากชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทั้งงานรายบุคคล และงานรายกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) แสดงความคิดเห็นทางเฟซบุ๊ก และปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์อย่างสร้างสรรค์และมีวิจารณ์ญาณ
- (5) มีปฏิสัมพันธ์กับครู และกับเพื่อนนักเรียน และปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนตามที่กำหนดในการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมด้วยความตั้งใจ
- (6) มีความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อตนเองในการเรียนและการส่งงานตามที่กำหนด

3) หลังการเรียนโดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

- (1) ตรวจสอบการส่งงานของตนเองให้เป็นไปตามกำหนดเวลา
- (2) ตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ
- (3) นำผลที่ได้จากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคมมาพัฒนาตนเองทั้งการเรียนและการใช้เทคโนโลยีสังคมให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของตนเอง

5. การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการสอนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการสอนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ประกอบด้วย (1) การเตรียมความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดการสอนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ (2) การเตรียมความพร้อมของนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

5.1 การเตรียมความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดการสอนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

1) การเตรียมความพร้อมของสถานที่ในการทดลองใช้ชุดการสอน คือ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย ได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าใช้บริการ

2) ทดสอบความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์ การเชื่อมต่อกับระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3) การเตรียมความพร้อมในการเชื่อมต่อกับสื่อสังคมเฟซบุ๊กของนักเรียน โดยเชื่อมต่อกับชื่อกลุ่มเรียนประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62

5.2 การเตรียมความพร้อมของนักเรียน

โดยการแนะนำนักเรียนอย่างละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ดังนี้

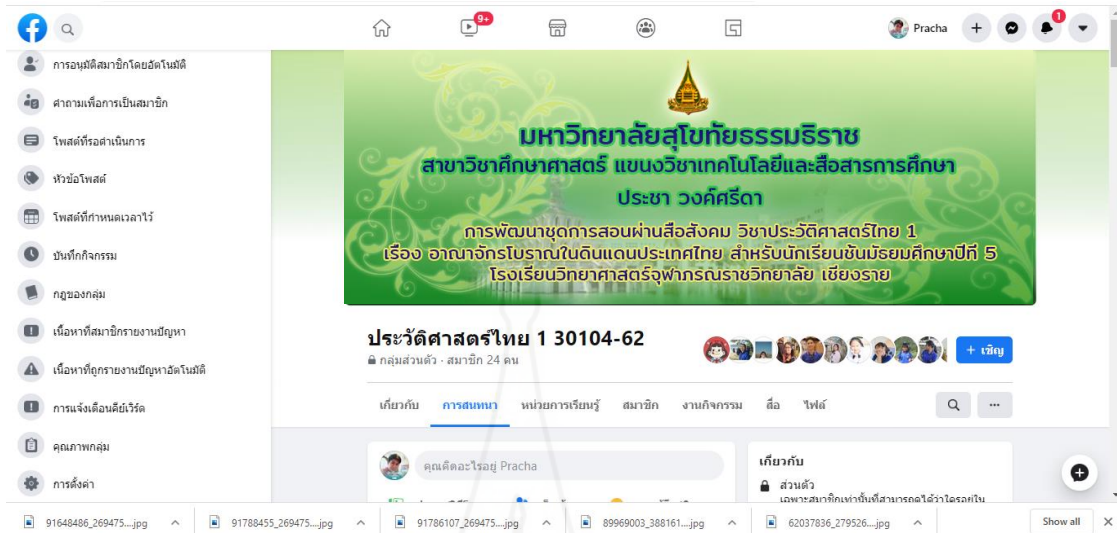
- 1) การเข้ากลุ่มเรียนในเฟซบุ๊ก ชื่อกลุ่มประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62
- 2) การเข้าสู่บทเรียนชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในเฟซบุ๊ก และรูปแบบวิธีการเรียน
- 3) การใช้แบบฝึกปฏิบัติ การทำกิจกรรมระหว่างเรียน
- 4) การส่งงานและการปฏิสัมพันธ์
- 5) การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

6. ขั้นตอนการเข้าใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

การเข้าใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมสำหรับครูผู้สอนและนักเรียน มีขั้นตอนการใช้งานเฟซบุ๊กเหมือนกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่มีการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 2) เข้าสู่ระบบของเฟซบุ๊ก จากบราวเซอร์ Google Chrome, Firefox หรือ Internet Explorer หรือ Browser
- 3) ป้อนข้อมูลส่วนตัว ในการเข้าสู่ระบบของเฟซบุ๊ก
- 4) เข้าสู่หน้าจอแรกของเฟซบุ๊ก

5) เข้าสู่หน้าจอแรกของกลุ่มเรียน ประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62 ดังภาพที่ 5.72

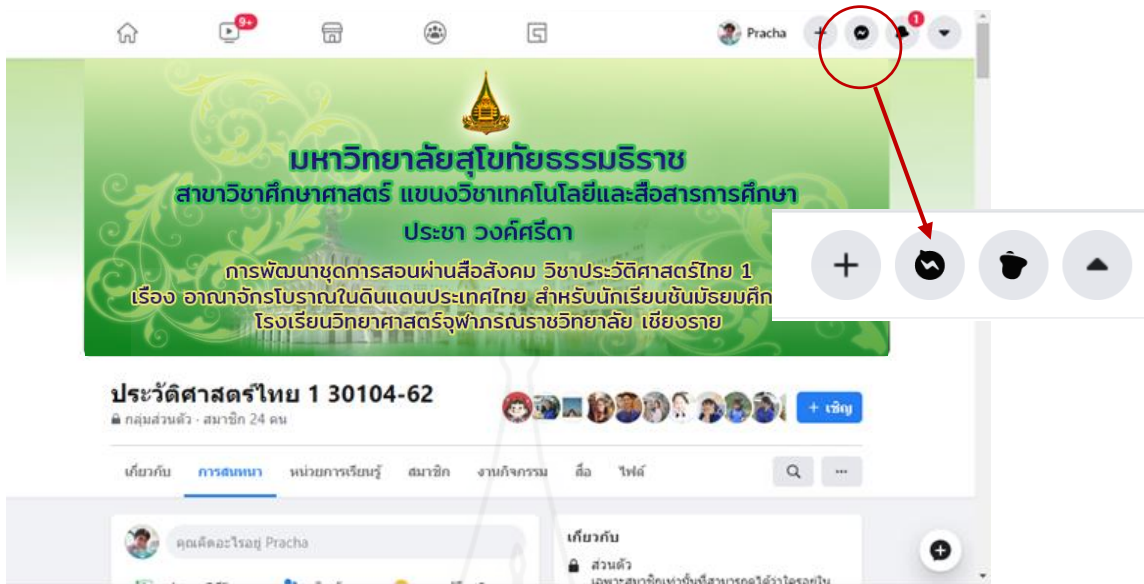

ภาพที่ 5.72 หน้าจอแรกของกลุ่มเรียน ประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62

7. การปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

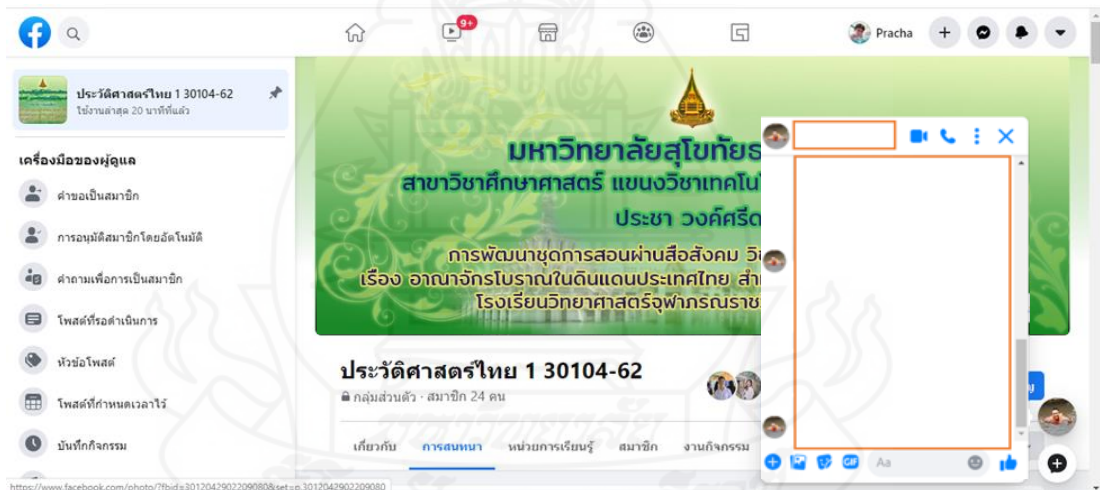
การปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ เป็นการสื่อสารระหว่างครูและนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ในระหว่างการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย โดยมีขั้นตอนการใช้งานการปฏิสัมพันธ์เหมือนกันทั้งในส่วนของครูผู้สอนและนักเรียน เมื่อเข้าสู่ระบบของเฟซบุ๊กแล้ว โดยมีรายละเอียดของการปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก ดังนี้

- 1) เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่มีการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 2) เข้าสู่ระบบของเฟซบุ๊ก จากบราวเซอร์ Google Chrome, Firefox หรือ Internet Explorer หรือ Browser
- 3) ป้อนข้อมูลส่วนตัวของครู ในการเข้าสู่ระบบของเฟซบุ๊ก
- 4) เข้าสู่หน้าจอแรกของเฟซบุ๊ก
- 5) เข้าสู่หน้าจอแรกของกลุ่มเรียน ประวัติศาสตร์ไทย 1 30104-62
- 6) สัญลักษณ์เมสเซนเจอร์จะปรากฏขวามือ ด้านบนของเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.73

ภาพที่ 5.73 สัญลักษณ์เมสเซนเจอร์จะปรากฏขวามือด้านบนของเฟซบุ๊ก

7) กดเลือกสัญลักษณ์เมสเซนเจอร์เพื่อเริ่มปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์ ระหว่างที่นักเรียนศึกษาบทเรียนและทำกิจกรรมระหว่างเรียนจากชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ดังภาพที่ 5.74

ภาพที่ 5.74 การปฏิสัมพันธ์ทางเมสเซนเจอร์

7. การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ

การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย โดยเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในกูเกิ้ลฟอร์ม เก็บรวบรวมข้อมูลในกูเกิ้ลไดร์ฟของครูโดยการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก ดังภาพที่ 5.75

Pracha Wongsrida ได้แชร์ลิงก์
4 กุมภาพันธ์ · 🌟

ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ครับ

แบบสอบถามความพึงพอใจ
แบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้จากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

* Required

Email address *

Your email

คำตอบ *

Your answer

This content is neither created nor endorsed by Google. Report Abuse - Terms of Service - Privacy Policy

Google Forms

DOCS.GOOGLE.COM

แบบสอบถามความพึงพอใจ
แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิ...

ความคิดเห็น 2 รายการ ทุกคนเห็นแล้ว

👍 ถูกใจ 💬 แสดงความคิดเห็น

ภาพที่ 5.75 แบบสอบถามความพึงพอใจโดยการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก

8. การประเมินผลการเรียน

ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย กำหนดการประเมินการเรียนของนักเรียน คือ (1) การประเมินผลก่อนเรียน (2) การประเมินกิจกรรมระหว่างเรียน และ (3) การประเมินผลหลังเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การประเมินผลก่อนเรียน เป็นแบบทดสอบ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบ แต่ละข้อมีค่าคะแนนข้อละ 1 คะแนน นักเรียนทำแบบทดสอบผ่านช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อกับเฟซบุ๊ก หลังจากการทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น นักเรียนจะทราบผลคะแนนสอบทันที และเก็บข้อมูลไว้ที่กูเกิ้ลไดร์ฟของครูผู้สอน

2) การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นกิจกรรมระหว่างเรียนที่กำหนดให้นักเรียนทำ หลังจากการเรียนเนื้อหาและศึกษาคลิปวิดีโอในยูทูปทางเฟซบุ๊ก เป็นแบบฝึกหัดที่กำหนดให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม กำหนดช่องทางและวิธีการในการส่งงาน ดังนี้ (1) งานรายบุคคลให้นักเรียนส่งงานทางเมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก และ (2) งานรายกลุ่มให้นักเรียนส่งงานในส่วนแสดงความคิดเห็นท้ายหัวเรื่อง โดยครูผู้สอนกำหนดระยะเวลาในการทำงานและการส่งงานของนักเรียน และตรวจผลงานทางเฟซบุ๊ก

3) การประเมินผลหลังเรียน เป็นแบบทดสอบ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบ แต่ละข้อ มีค่าคะแนนข้อละ 1 คะแนน นักเรียนทำแบบทดสอบผ่านช่องทางกูเกิ้ลฟอร์มที่เชื่อมต่อกับเฟซบุ๊ก หลังจากการทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น นักเรียนจะทราบผลคะแนนสอบทันที และเก็บข้อมูลไว้ที่กูเกิ้ล ไดรฟ์ของครูผู้สอน

ภาคที่ 3
แหล่งอ้างอิง

บรรณานุกรม

ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ. (2559). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1.

กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช (วพ.).

दनัย ไชยโยธา. (2550). *อารยธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ธีระ นุชเปี่ยม. (2553). *หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6*. กรุงเทพฯ: แมกซ์.

นวลจันทร์ ตูลารักษ์. (2547). *ประวัติศาสตร์: การตั้งถิ่นฐานในดินแดนประเทศไทย*. กรุงเทพฯ:

โอเดียนสโตร์.

พลับพลึง คงชนะ. (2543). *สังคมศึกษา: ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานในดินแดนประเทศไทย*.

กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.

วงเดือน นาราัจจ์ และคณะ. (2559). *เล่ม 1 ประวัติศาสตร์ไทย : เวลา และยุคสมัยทาง*

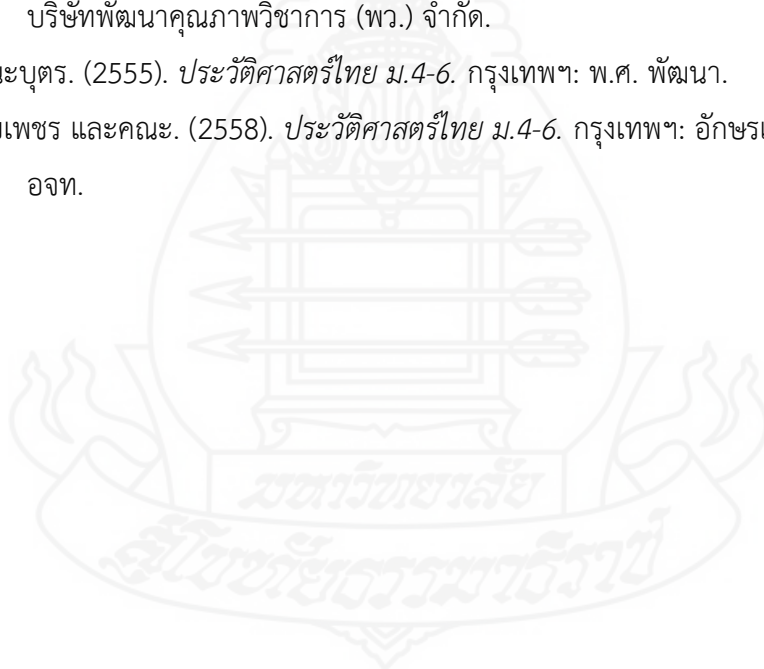
ประวัติศาสตร์ ประเด็นวิภาค บุคคลสำคัญ และภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.

วิทยา ปานะบุตร. (2555). *ประวัติศาสตร์ไทย ม.4-6*. กรุงเทพฯ: พ.ศ. พัฒนา.

ศิริพร ดาบเพชร และคณะ. (2558). *ประวัติศาสตร์ไทย ม.4-6*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์

อจท.

2. ข้อมูลผู้ผลิต

นายประชา วงศ์ศรีตา ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย เชียงราย
อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 6

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารามราชวิทยาลัย เชียงราย ผู้วิจัยได้ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคมแล้ว สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

1.3.2 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.3 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีความพึงพอใจต่อชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในระดับมาก

1.4 การดำเนินการวิจัย

1.4.1 ประชากรการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 141 คน กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงรายที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน โดยวิธีการ สุ่มแบบกลุ่ม

1.4.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย (1) ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย (2) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว มีรายละเอียด ดังนี้

1) ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีขั้นตอนการสร้าง 7 ชั้น ดังนี้ **ชั้นที่ 1** ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ชุดการสอนสื่อสังคม และการสอนประวัติศาสตร์ **ชั้นที่ 2** วิเคราะห์สาระและมาตรฐาน ตัวชี้วัด และคำอธิบายรายวิชา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ชั้นที่ 3** เขียนแผนการสอนประจำหน่วยและแผนการสอนประจำตอน ประกอบด้วย ตอนที่ หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอน และการประเมินผลการเรียน **ชั้นที่ 4** ออกแบบและผลิตบทเรียนทางเฟซบุ๊ก ประกอบด้วย (1) การออกแบบบทเรียนผ่านเฟซบุ๊ก ประกอบด้วย ข้อความและคำอธิบายเนื้อหาและภาพประกอบ ภาพนิ่ง และคลิปวิดีโอทางยูทูปที่นำเสนอเนื้อหาเพิ่มเติม และ (2) การออกแบบหน้าจอและส่วนปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนทางเฟซบุ๊ก **ชั้นที่ 5** การตรวจสอบคุณภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ด้าน คือ (1) ด้านเนื้อหา ผลการประเมินอยู่ในระดับดี (2) ด้านวัดและประเมินผล ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และ (3) ด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผลการประเมินอยู่ในระดับดี **ชั้นที่ 6** ปรับปรุงคุณภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และ **ชั้นที่ 7** ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ประกอบด้วย (1) การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (2) การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม และ (3) การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม

2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีขั้นตอนการสร้าง 8 ขั้นตอน ดังนี้ **ชั้นที่ 1** สร้างตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม **ชั้นที่ 2** ศึกษาเอกสาร และตำราที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ **ชั้นที่ 3** กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เป็นแบบทดสอบคู่ขนานแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 15 ข้อ **ชั้นที่ 4** สร้างแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบคู่ขนาน

แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ชุด คือ (1) แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 25 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 25 ข้อ รวม 50 ข้อ **ขั้นที่ 5** ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ด้าน คือ (1) ด้านวัดและประเมินผล ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และ (2) ด้านเนื้อหา ผลการประเมินอยู่ในระดับดี **ขั้นที่ 6** ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ **ขั้นที่ 7** ทดสอบประสิทธิภาพของแบบทดสอบ ผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่องอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีความยากง่าย ระหว่าง 0.22-0.78 และค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.44-0.84 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนเรียน มีค่าเท่ากับ 0.61 และแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 0.65 และ **ขั้นที่ 8** จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีขั้นตอนการสร้าง 8 ขั้นตอน ดังนี้ **ขั้นที่ 1** ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม **ขั้นที่ 2** กำหนดสิ่งที่จะสอบถาม คือ (1) ประเมินคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ (2) ผลจากการใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม **ขั้นที่ 3** กำหนดลักษณะของแบบสอบถาม คือ (1) แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ของลิคเคิร์ต (Likert rating scales) และ (2) แบบสอบถามแบบเขียนตอบ **ขั้นที่ 4** สร้างแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม จำนวน 9 ข้อ และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อ **ขั้นที่ 5** ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวัดและประเมินผล ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และด้านเนื้อหา ผลการประเมินอยู่ในระดับดี **ขั้นที่ 6** ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม **ขั้นที่ 7** ทดลองใช้แบบสอบถาม และ **ขั้นที่ 8** จัดพิมพ์และสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

1.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ **ขั้นที่ 1** เตรียมความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลองใช้ชุดการสอน **ขั้นที่ 2** เตรียมความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง **ขั้นที่ 3** ทดสอบประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอน ดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน คือ (1) การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (2) การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม และ (3) การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม **ขั้นที่ 4** ดำเนินการทดลองใช้ชุดการสอน ประกอบด้วย (1) การปฐมนิเทศ (2) การประเมินก่อนเรียน (3) การศึกษาบทเรียน (4) การทำกิจกรรมระหว่างเรียนและการส่งงาน (5) การปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคม (6) การประเมินหลังเรียน และ (7) การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ และ **ขั้นที่ 5** การเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลัง

เรียน จากกิจกรรมระหว่างเรียน จากการสัมภาษณ์ในการทดลองแบบเดี่ยวและการทดลองแบบกลุ่ม และจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

1.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย โดยใช้ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 การทดสอบค่าที ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5 ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80.07/80.58

1.5.2 ผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5.3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. อภิปรายผล

2.1 การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีประสิทธิภาพ 80.07/80.59 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ (1) การออกแบบชุดการสอนผ่านสื่อสังคม และ (2) การกำหนดรูปแบบการเรียน การกำหนดกิจกรรมระหว่างเรียน และการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม รายละเอียด ดังนี้

2.1.1 การออกแบบชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนด้วยบทเรียนผ่านสื่อสังคมประเภทเฟซบุ๊ก วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย มีการออกแบบตามขั้นตอนของระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาและชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาที่เป็นระบบ กิจกรรมระหว่างเรียนเน้นการจัดลำดับกิจกรรมให้เป็นไปตามเนื้อหาจากง่ายไปหายากตามโครงสร้างลำดับการเรียนรู้ของบลูม การออกแบบบทเรียนมีการอธิบายเนื้อหาสาระที่มีภาพประกอบที่ชัดเจน มีภาพเคลื่อนไหว (คลิปวิดีโอในยูทูป) ที่เชื่อมต่อการเรียนผ่านเฟซบุ๊ก ทำให้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในการเรียนประวัติศาสตร์ มีความน่าสนใจ ทันสมัย ไม่น่าเบื่อ นักเรียน

เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยออกแบบบทเรียนให้สะดวกต่อการใช้งาน โดยเฉพาะการใช้เฟซบุ๊กเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคม ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานในการใช้งานเฟซบุ๊ก ทำให้นักเรียนสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียน นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาในบทเรียนได้ทุกที่ทุกเวลาตามความสะดวก ความถนัดและความสนใจ นักเรียนสามารถทบทวนเนื้อหาได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง เป็นการจัดการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ เป็นการให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี ทวีกุลทรัพย์ (2555, น.8) ที่กล่าวว่า การผลิตชุดการสอนมีแนวคิดสำคัญ คือ การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการสอนรายบุคคลหรือการศึกษาตามเอ็กต์ภาพและการศึกษาด้วยตนเอง เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนตามสติปัญญา ความสามารถ และความสนใจ การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย จึงเป็นการประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ผ่านสื่อสังคม รูปแบบการจัดการเรียนผ่านเฟซบุ๊ก สอดคล้องกับเขมณัฐ มิ่งศิริธรรม (2556, น.75) ที่กล่าวว่า การนำเฟซบุ๊กมาใช้เพื่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เป็นกิจกรรมหลักหรือกิจกรรมเสริมบทเรียน โดยการสร้างเป็นกลุ่มเรียนแล้วนำเสนอสื่อการสอนในรูปแบบของเนื้อหา บทความ สื่อมัลติมีเดีย การนำเสนองาน ผลงาน ฯลฯ ทำให้เกิดความน่าสนใจ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ครูและนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านการปฏิสัมพันธ์ การพูดคุย การแสดงความคิดเห็น การสอบถาม การให้คำแนะนำและคำปรึกษา เห็นได้ว่าเฟซบุ๊กสามารถใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ได้อีกช่องทางหนึ่ง

2.1.2 การกำหนดกิจกรรมระหว่างเรียน และการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม โดยผ่านการออกแบบตามหลักการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาและชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์ มีการนำเสนอเนื้อหาในบทเรียน และมีการกำหนดกิจกรรมระหว่างเรียนที่ให้นักเรียนปฏิบัติในการทำงานเป็นรายบุคคล การทำงานรายกลุ่ม และมีการกำหนดกิจกรรมให้มีการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ผ่านเฟซบุ๊ก การทำกิจกรรมระหว่างเรียนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกันทางเฟซบุ๊ก ทั้งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน จึงสร้างความกระตือรือร้น และความสนใจในการทำงานร่วมกัน การมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันจะช่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมระหว่างเรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดได้ถูกต้อง และเกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้ คือ นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดเวลา สอดคล้องกับ วรางคณา โตโพธิ์ไทย (2560, น.9-13) ที่กล่าวว่า เฟซบุ๊กเป็นลักษณะของสื่อสังคมเพื่อการศึกษาที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และ

ชุมชนการเรียนรู้ โดยรวมกลุ่มบุคคลให้ผู้เข้าใช้งานได้มีพื้นที่บนเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมการสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์และรวมกลุ่มเพื่อเกิดชุมชนการเรียนรู้ นอกจากนี้ เมื่อนำหลักการออกแบบระบบ ชุดการสอนแผนจุฬาและชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้กับสื่อสังคมเพชบุรีผ่านเครือข่าย คอมพิวเตอร์ นำไปสู่ที่มาของชุดการสอนผ่านสื่อสังคมที่เน้นให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดการใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียน การสอน ดังที่ สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ (2558, น.33-40) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน ต้องครอบคลุมการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียนกับผู้สอน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการอภิปรายและโต้ตอบผ่านเทคโนโลยีให้ผลย้อนกลับระหว่างนักเรียนกับ เนื้อหา ดังนั้น การใช้สื่อสังคม เป็นการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนรู้ ทำให้เกิดการสร้างชุมชนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.2 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร โบราณในดินแดนประเทศไทย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย ของแบบทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากการออกแบบชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ได้ดำเนินการออกแบบตามระบบการผลิตชุดการสอน แผนจุฬา และชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 รวมถึง การ นำสื่อสังคมมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในปัจจุบัน ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจใน บทเรียนที่นำเสนอผ่านเพชบุรี การทำกิจกรรมระหว่างเรียน การทำงานเป็นรายบุคคล และการ ทำงานรายกลุ่มที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ รวมทั้งมีภาพเคลื่อนไหว (คลิปวิดีโอทางยูทูป) ที่เชื่อมต่อ ทางเพชบุรีช่วยให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ ในการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับนักเรียน การทำกิจกรรมระหว่างเรียน การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ ช่วยส่งเสริมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ผ่านสื่อสังคม นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทำให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของ แบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนที่สูงขึ้น สามารถพัฒนาศักยภาพการเรียนของนักเรียนอย่างได้ผล

2.3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย โดยภาพรวมทั้งด้านคุณภาพ และด้านผลการ

เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะบทเรียนชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ และความเข้าใจในเนื้อหา ดียิ่งขึ้น

ด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะในการออกแบบชุดการสอนผ่านสื่อสังคมมีการจัดระบบที่เป็นลำดับขั้นตอน โดยยึดระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา และชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ที่คิดค้นขึ้นโดยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ โดยมีขั้นตอนการใช้ชุดการสอน ดังนี้ (1) ชั้นประเมินก่อนเรียน (2) ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (3) ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (4) ชั้นสรุปผลการเรียน และ (5) ชั้นประเมินหลังเรียน โดยนำมาประยุกต์ใช้กับสื่อสังคม นอกจากนี้ เนื้อหาในบทเรียนมีการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากช่วยทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนยังมีภาพประกอบ และมีคลิปวิดีโอในยูทูปทำให้นักเรียนได้เห็นทั้งภาพ และได้ยินทางเสียง เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนจดจำได้นาน จึงทำให้นักเรียนทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี นักเรียนเกิดความพึงพอใจในระดับมาก และจากการทำแบบทดสอบทำให้นักเรียนได้รับผลย้อนกลับทันทีทันใด ทำให้นักเรียนได้รับทราบผลการเรียน และปรับปรุงการเรียนของตนเองให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีกิจกรรมระหว่างเรียนทำให้นักเรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้เป็นอย่างดี มีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเรียน ผู้สอนมีการสรุปบทเรียนให้กับนักเรียนด้วยการใช้วิดีโอถ่ายทอดสดผ่านเฟซบุ๊ก นักเรียนมีการทำงานร่วมกันทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้ถูกต้อง ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในระดับมาก

สำหรับด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะบทเรียนในชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา และยังมีโอกาสในการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนโดยไม่เผชิญหน้ากันผ่านทางเมสเซนเจอร์ มีการปฏิสัมพันธ์กับครูผ่านทางวิดีโอถ่ายทอดสดผ่านทางเฟซบุ๊ก ทำให้นักเรียนมีโอกาสทำงานกลุ่มร่วมกัน มีการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการวางแผนการทำงาน จึงทำให้เกิดทักษะในการทำงาน มีความรับผิดชอบและมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ แสดงให้เห็นว่า ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเป็นนวัตกรรมที่สามารถพัฒนานักเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนและเกิดความพึงพอใจจากการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ซึ่งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เชียงราย มีข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ (1) ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้ และ (2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น

3.1.2 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ต้องมีการเตรียมความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน โดยประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องก่อนจัดการเรียนการสอนการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

3.1.3 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ครูควรแนะนำเฟซบุ๊กของตนเองและของกลุ่มเรียนที่นักเรียนต้องเข้าร่วม เพื่อให้การเรียนผ่านสื่อสังคม การทำกิจกรรมระหว่างเรียน และการส่งงาน ผ่านทางสื่อสังคมเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้

3.1.4 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ครูต้องเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน โดยแจ้งให้นักเรียนเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มเรียนทางเฟซบุ๊กที่ผู้สอนสร้างขึ้น

3.1.5 การจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เรื่องอาณาจักรโบราณ ในดินแดนประเทศไทย ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ (1) การปฐมนิเทศโดยใช้วิดีโอถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก (2) การประเมินก่อนเรียนโดยใช้กูเกิ้ลฟอร์ม (3) การทำศึกษาบทเรียนที่เป็นเนื้อหาสาระโดยใช้เฟซบุ๊กและคลิปวิดีโอในยูทูป (4) การทำกิจกรรมระหว่างเรียนและการส่งงานทางเฟซบุ๊ก (5) การปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนโดยใช้เมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊ก (6) การสรุปบทเรียนโดยใช้วิดีโอถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก (7) การประเมินหลังเรียนโดยใช้ และ (8) การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจโดยใช้กูเกิ้ลฟอร์ม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในวิชาประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้อื่น ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3.2.2 ควรมีการพัฒนาชุดการสอนผ่านสื่อสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นอื่นๆ โดยสร้างการเชื่อมโยงผ่านเฟซบุ๊ก และแหล่งเรียนรู้ทางเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสาระประวัติศาสตร์มีความน่าสนใจ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เกิดเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2555). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา วัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กานดา รุณนะพงศา สายแก้ว. (2554). ผลกระทบของโซเชียลเน็ตเวิร์คหรือโซเชียลมีเดียต่อสังคมไทย.11 กันยายน 2562, <http://www.gotoknow.org/posts/471684>.
- _____. (2556). โซเชียลมีเดีย 1. สืบค้น 1 กันยายน 2561, จาก <http://gear.kku.ac.th/krunapon/talks/socialmedia/kku-socialmedia.pdf>.
- เขมณัฐ มีงศิริธรรม. (2556). Social media สื่อสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา. 11 กันยายน 2562, จาก <http://www.ejournal.su.ac.th/upload/556.pdf>.
- คเชนทร์ กองพิลา. (2558). แบบจำลองการเรียนการสอนโครงการโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- จุฑามาศ สอนกนก. (2555). การใช้ Social Media กับการเรียนการสอนอุดมศึกษายุคใหม่ ผูกใจผู้เรียน ตรงใจผู้สอน. แบบสรุปข้อมูลจากการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการ. กรุงเทพฯ.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์. (2520). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2547). ชุดการสอนรายบุคคล. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อพัฒนสรร หน่วยที่ 1-8 (น. 109-142). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนะวัฒน์ วรรณประภา. (2560). สื่อสังคมออนไลน์กับการศึกษา ใน วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม, 7-20.
- นฤมล บุญส่ง. (2561). สื่อสังคมกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ใน Veridian E-Journal, Silpakorn University ปีที่ 11, ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน, 2873.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543). นวัตกรรมการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เอสอาร์พริ้นติ้งค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ปรีชา วิทโคต และสิริรัตน์ วิภาสศิลป์. (2539). การประเมินการเรียนการสอน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการสอน*. หน่วยที่ 9-15 (น. 115). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มานะ ตริยาภิวัฒน์. (2553). *นักข่าวกับ Social Media*. สืบค้น 11 กันยายน 2562, จาก http://www.tja.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1683%3A-social-media-&catid=46%3Aacademic&Itemid=7.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *สื่อสังคม-เครือข่ายสังคม*. สืบค้น 1 กันยายน 2561, จาก <http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=4357>.
- วรางคณา โตโพธิ์ไทย. (2560). สื่อสังคมเพื่อการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา*. หน่วยที่ 5-15 (หน่วยที่ 13, น.1-39). ปรับปรุงครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2555). ชุดการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อทางการสอนและการฝึกอบรม*. หน่วยที่ 8 – 15. (หน่วยที่ 13, น. 6-14). พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เศรษฐพงศ์ มะลิสวรรณ. (2553). *เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking)*. สืบค้น 10 กันยายน 2562, จาก <http://vcharkarn.com/varticle/40698>.
- ศิริชัย กาญจนวาสี . (2543). *การประเมินการเรียนรู้ : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. (2553). *แนวปฏิบัติการใช้สื่อสังคมออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 11 กันยายน 2562, จาก <http://www.presscouncil.or.th/th2>.
- สมนึก อ่อนแสง. (2554). ผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน *Sakon Nakhon graudate studies journal*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร* 10, 45 (พ.ย.-ธ.ค. 2555). น.39-47.
- สารีพันธ์ุ์ ศุภวรรณ. (2558). การเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนสร* หน่วยที่ 9-15 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). (น. 6-21). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.

- สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน. (2552). *การประยุกต์ใช้โซเชียลมีเดียในการจัดการเรียนการสอน*. สืบค้น 1 กันยายน 2561, จาก <http://edutech14.blogspot.com/2014/05/social-network-social-media.html>.
- สิริชชา วงศ์คม. (2555). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2553). *การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา*. นนทบุรี: โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2557). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- แสงเดือน ฟ่องพุ่ม. (2556). *สื่อสังคมออนไลน์ แนวทางการนำมาประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- โสภิตา มะลิซ้อน. (2562). *การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดของมาร์ซาโน (Marzano) วิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- อดิเทพ บุตราช. (2553). ความหมายของคำว่า Social network สังคมออนไลน์. สืบค้น 14 สิงหาคม 2562, จาก <https://sites.google.com/site/socialnetworksangkhmxxnlin05>.
- Glass, Gene V. and Hopkins, Kenneth D. (1984). *Statistical Methods in Educational and Psychology*. 2th ed. Prentice-Hall. New Jersey.
- Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937). *The Theory of Estimation of Test Reliability*. Psychometrika, 2, 151-160.
- Nitko, A. J., & Nitko, A. J. (1996). *Educational assessment of students*. Englewood Cliffs, N.J: Merrill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ดร.นรินทร์ ชมชื่น
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย
2. อาจารย์ ดร.วิษระ พรหมวงศ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา
อาจารย์ประจำสำนักเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาวิน พรหมใจสา
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำนักวิชาสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ภาคผนวก ข

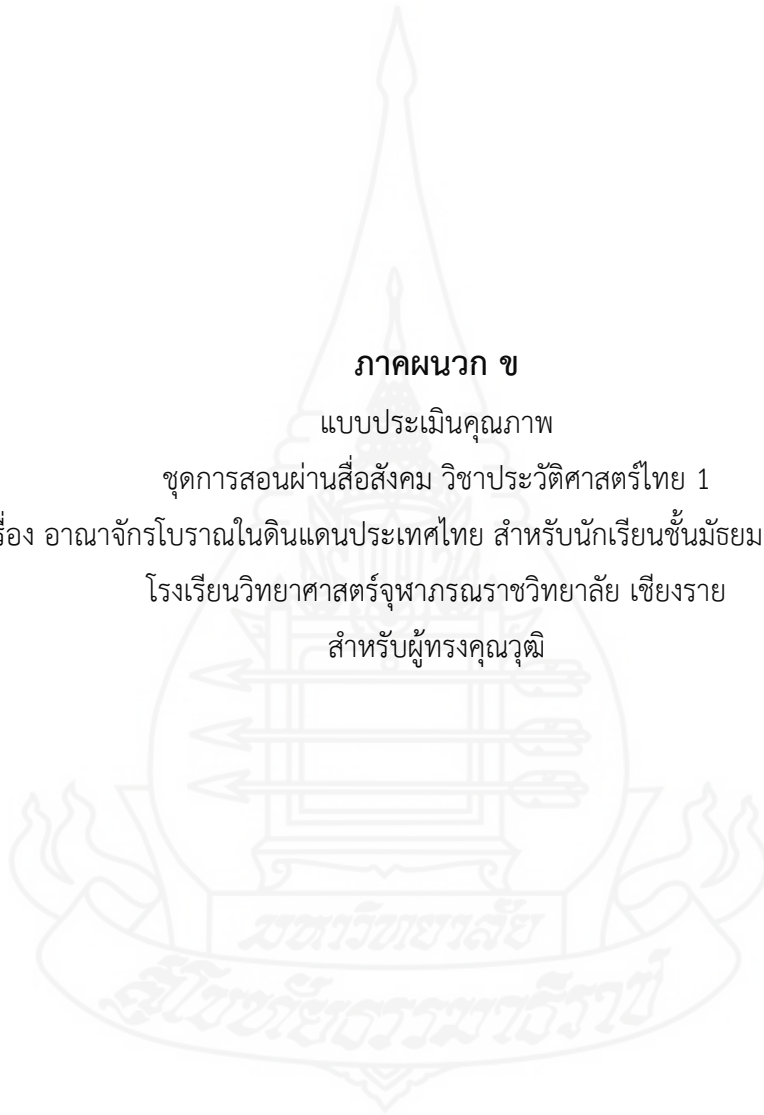
แบบประเมินคุณภาพ

ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1

เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพ

แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาในบทเรียนชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1

เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย

(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา)

.....

คำชี้แจง โปรดประเมินระดับคุณภาพด้านเนื้อหาในบทเรียนชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ท่านเห็นสมควร

ระดับการประเมินคุณภาพ 5 หมายถึง ดีมาก

ระดับการประเมินคุณภาพ 4 หมายถึง ดี

ระดับการประเมินคุณภาพ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับการประเมินคุณภาพ 2 หมายถึง น้อย

ระดับการประเมินคุณภาพ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านเนื้อหา						
1.1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
1.2 เนื้อหามีความถูกต้อง						
1.3 เนื้อหาที่นำเสนอตรงตามหลักสูตร						
1.4 เนื้อหามีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน						
1.5 เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับวัย ของนักเรียน						
1.6 เนื้อหา มีการจัดเรียงลำดับการนำเสนอที่ เหมาะสม						
1.7 ภาษาอ่านเข้าใจง่าย						
1.8 ตัวอย่างสอดคล้องกับเนื้อหา						

2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้						
2.1 คำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
2.2 คำถามสอดคล้องกับเนื้อหา						
2.3 แนวทาบสอดคล้องกับคำถาม						
2.4 ระดับความยากง่ายของกิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา						

โดยภาพรวมท่านเห็นว่า เนื้อหาในชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย เชียงราย มีคุณภาพอยู่ในระดับ

ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

วันที่ประเมิน.....

แบบประเมินคุณภาพ

แบบประเมินคุณภาพของสื่อสังคมในชุดการสอน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1
เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา)

.....

คำชี้แจง โปรดประเมินระดับคุณภาพสื่อสังคมในชุดการสอน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง
อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์
จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ท่านเห็นสมควร

ระดับการประเมินคุณภาพ 5 หมายถึง ดีมาก

ระดับการประเมินคุณภาพ 4 หมายถึง ดี

ระดับการประเมินคุณภาพ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับการประเมินคุณภาพ 2 หมายถึง น้อย

ระดับการประเมินคุณภาพ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. การเสนอเนื้อหาบนสื่อสังคมเฟซบุ๊ก						
1.1 ขั้นตอนการนำเสนอที่เรียนน่าสนใจ						
1.2 ขั้นตอนการใช้บทเรียนนำเสนอได้ต่อเนื่อง						
2. การใช้กูเกิ้ลฟอร์มเสนอแบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน (แสดงการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก)						
2.1 ความสะดวกในการเข้าถึงแบบทดสอบ						
2.2 การใช้งานง่าย						
2.3 ข้อมูลในฐานข้อมูลแสดงคะแนนได้ครบถ้วน						
3. การใช้ยูทูปเป็นช่องทางเสนอภาพวิดีโอ (แสดงการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก)						
3.1 ความถูกต้องของเนื้อหา						
3.2 ความคมชัดของภาพ						
3.3 ความชัดเจนของเสียง						

โดยภาพรวมท่านเห็นว่า สื่อสังคมในชุดการสอน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักร
โบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณ
ราชวิทยาลัย เชียงราย มีคุณภาพอยู่ในระดับ

ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

.....

.....

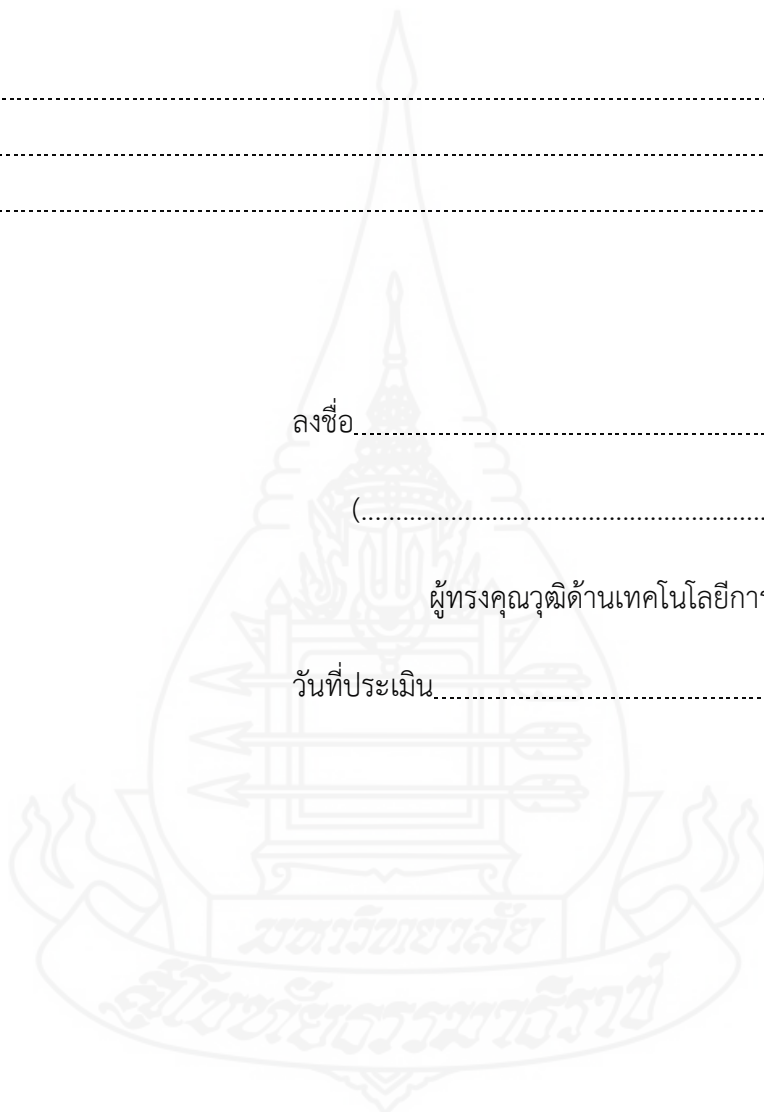
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา

วันที่ประเมิน.....

แบบประเมินคุณภาพ

แบบประเมินคุณภาพของแบบทดสอบในชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1

เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย

(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล)

.....

คำชี้แจง โปรดประเมินระดับคุณภาพของแบบทดสอบในชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ท่านเห็นสมควร

ระดับการประเมินคุณภาพ 5 หมายถึง ดีมาก

ระดับการประเมินคุณภาพ 4 หมายถึง ดี

ระดับการประเมินคุณภาพ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับการประเมินคุณภาพ 2 หมายถึง น้อย

ระดับการประเมินคุณภาพ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. แบบทดสอบก่อนเรียน						
1.1 คำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม						
1.2 คำถามมีความชัดเจน						
1.3 คำถามไม่ชี้แนวคำตอบ						
1.4 ตัวเลือกในคำถามสามารถลวงผู้ทำ แบบทดสอบได้						
1.5 ภาษาที่ใช้ในแบบทดสอบอ่านแล้วเข้าใจง่าย						
1.6 แบบทดสอบก่อนเรียนตรงกับระดับ พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย						
2. แบบทดสอบหลังเรียน						
2.1 คำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม						
2.2 คำถามมีความชัดเจน						

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
2.3 คำถามไม่ใช่แนวคำตอบ						
2.4 ตัวเลือกในคำถามสามารถลงผู้ทำแบบทดสอบได้						
2.5 ภาษาที่ใช้ในแบบทดสอบอ่านแล้วเข้าใจง่าย						
2.6 แบบทดสอบก่อนเรียนตรงกับระดับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย						
3. คำถามในแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเป็นแบบคู่ขนาน						
4. คำถามในแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียน						

โดยภาพรวมท่านเห็นว่า แบบทดสอบในชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย มีคุณภาพอยู่ในระดับ

ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและการประเมินผล

วันที่ประเมิน.....

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพ

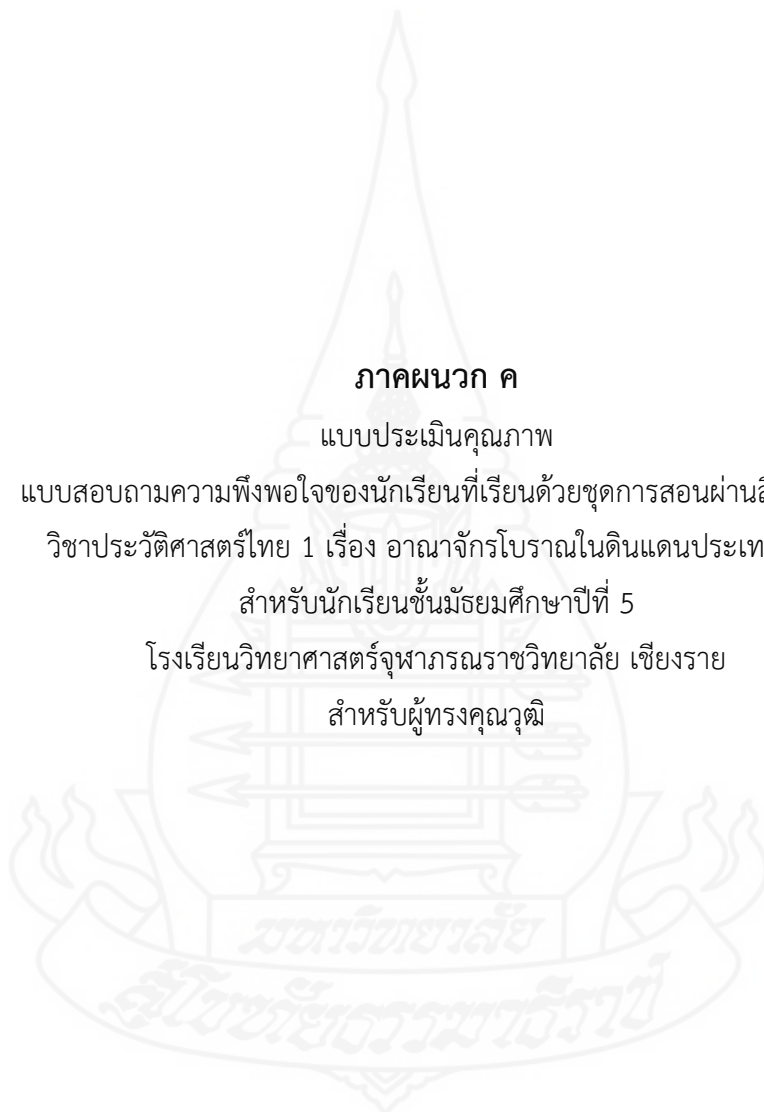
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพ
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา)

.....

คำชี้แจง โปรดประเมินระดับคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ท่านเห็นสมควร

ระดับการประเมินคุณภาพ 5 หมายถึง ดีมาก

ระดับการประเมินคุณภาพ 4 หมายถึง ดี

ระดับการประเมินคุณภาพ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับการประเมินคุณภาพ 2 หมายถึง น้อย

ระดับการประเมินคุณภาพ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม						
1. คำถามสอดคล้องกับความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม						
ด้านการออกแบบและการใช้งานชุดการสอนผ่านสื่อสังคม						
2. เนื้อหาในคำถามสอดคล้องกับความพึงพอใจ						
ด้านผลการเรียนที่นักเรียนได้รับจากชุดการสอนผ่านสื่อสังคม						
3. ภาษาที่ใช้ในคำถามมีความถูกต้อง						
4. ภาษาที่ใช้ในคำถามมีความชัดเจน						
5. ภาษาที่ใช้ในคำถามอ่านแล้วเข้าใจง่าย						
6. จำนวนคำถามมีความเหมาะสม						

โดยภาพรวมท่านเห็นว่า แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย มีคุณภาพอยู่ในระดับ

ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

วันที่ประเมิน.....

แบบประเมินคุณภาพ
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่องอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิวัดและประเมินผล)

.....

คำชี้แจง โปรดประเมินระดับคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ท่านเห็นสมควร

ระดับการประเมินคุณภาพ 5 หมายถึง ดีมาก

ระดับการประเมินคุณภาพ 4 หมายถึง ดี

ระดับการประเมินคุณภาพ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับการประเมินคุณภาพ 2 หมายถึง น้อย

ระดับการประเมินคุณภาพ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม						
1. คำถามสอดคล้องกับความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม						
ด้านการออกแบบและการใช้งานชุดการสอนผ่านสื่อสังคม						
2. เนื้อหาในคำถามสอดคล้องกับความพึงพอใจ						
ด้านผลการเรียนที่นักเรียนได้รับจากชุดการสอนผ่านสื่อสังคม						
3. ภาษาที่ใช้ในคำถามมีความถูกต้อง						
4. ภาษาที่ใช้ในคำถามมีความชัดเจน						
5. ภาษาที่ใช้ในคำถามอ่านแล้วเข้าใจง่าย						
6. จำนวนคำถามมีความเหมาะสม						

โดยภาพรวมท่านเห็นว่า แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย มีคุณภาพอยู่ในระดับ

ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล

วันที่ประเมิน.....

ภาคผนวก ง

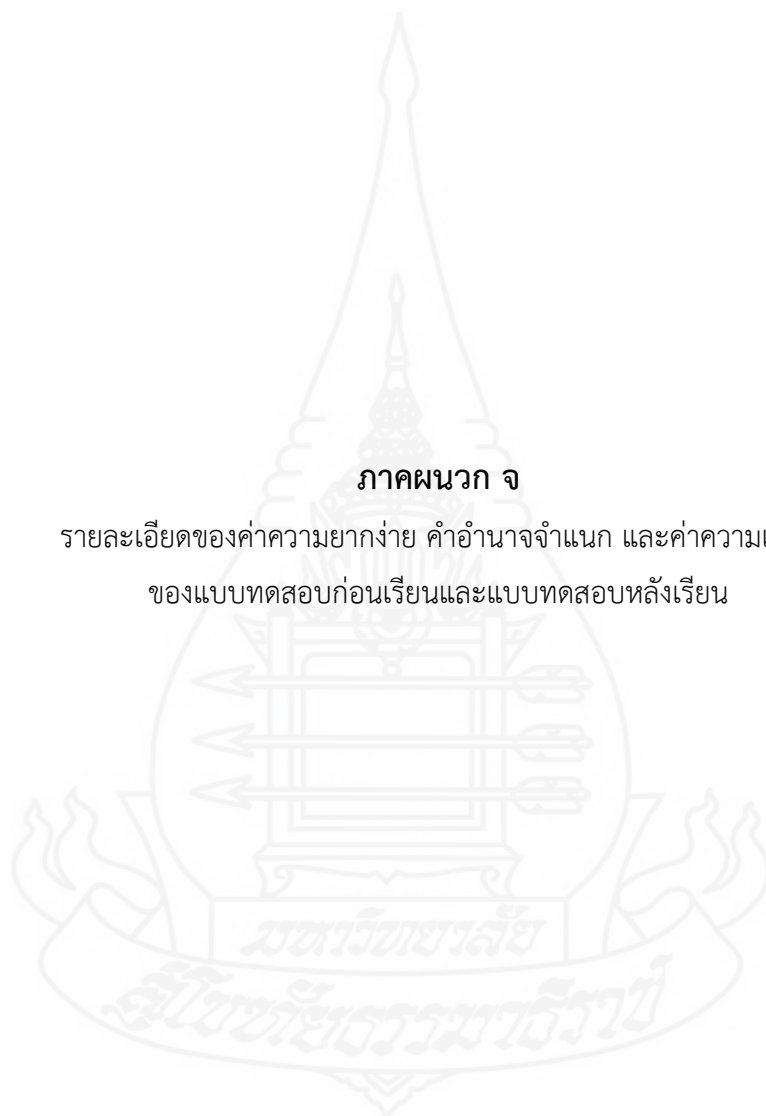
ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
ของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

ตารางภาคผนวกที่ 1 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	พุทธิพิสัย						ทักษะพิสัย
	ความรู้	ความเข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	
1. ระบุช่วงอายุทางประวัติศาสตร์ ที่ตั้ง และอาณาเขตของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง	✓ (1)	✓ (2)		✓ (3)			
2. ยกตัวอย่างหลักฐานที่แสดงถึงพัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง	✓ (4)	✓ (5)		✓ (6)			
3. อธิบายลักษณะเด่นด้านศิลปกรรมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง		✓ (7) (8)			(9)		
4. วิเคราะห์ความเสื่อมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง				✓ (10) (11)	✓ (12)		
5. วิเคราะห์อิทธิพลของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยที่มีต่อพัฒนาการชาติไทยได้ถูกต้อง				✓ (13) (14) (15)			
รวม	2	4		7	2		
รวมทั้งหมด	15						

ภาคผนวก จ

รายละเอียดของค่าความยากง่าย คำอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง
ของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ผู้วิจัยได้หาค่าความยากง่ายแบบทดสอบ (P) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (r) และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ ดังนี้ (Anthony J. Nitko, 1996, pp. 310-313)

1) ค่าความยากง่ายแบบทดสอบ (P) ใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{P_H + P_L}{N_H + N_L}$$

2) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (r) ใช้สูตร ดังนี้

$$r = \frac{P_H - P_L}{N_H \text{ หรือ } N_L}$$

เมื่อ	P	คือ ดัชนีความยากง่ายของข้อทดสอบรายข้อ
	r	คือ ดัชนีอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ
	P _H	คือ จำนวนนักเรียนกลุ่มคะแนนสูงที่ตอบข้อสอบถูกต้อง
	P _L	คือ จำนวนนักเรียนกลุ่มคะแนนต่ำที่ตอบข้อสอบถูกต้อง
	N _H	คือ จำนวนนักเรียนกลุ่มคะแนนสูง
	N _L	คือ จำนวนนักเรียนกลุ่มคะแนนต่ำ

ตารางภาคผนวกที่ 2 ตารางการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (r) ของแบบทดสอบก่อนเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ ในดินแดนประเทศไทย

แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการวิเคราะห์ ข้อสอบ		วัตถุประสงค์ด้าน
			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	
1	0.61	0.56	✓		ความรู้
2	0.39	0.78	✓		ความเข้าใจ
3	0.56	0.67	✓		วิเคราะห์
4	0.50	0.78	✓		นำไปใช้
5	0.33	0.44	✓		วิเคราะห์
6	0.78	0.44	✓		สังเคราะห์
7	0.61	0.78	✓		วิเคราะห์
8	0.50	0.78	✓		วิเคราะห์
9	0.56	0.89	✓		สังเคราะห์
10	0.61	0.56	✓		วิเคราะห์
11	0.56	0.67	✓		วิเคราะห์
12	0.50	0.56	✓		วิเคราะห์
13	0.22	0.44	✓		วิเคราะห์
14	0.50	0.78	✓		วิเคราะห์
15	0.44	0.44	✓		วิเคราะห์

จากตารางภาคผนวกที่ 2 พบว่า ค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 15 ข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.22 - 0.78 ส่วนค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 15 ข้อ มีค่าตั้งแต่ 0.44 - 0.78 ซึ่งเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 3 ตารางการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (r) ของแบบทดสอบหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ ในดินแดนประเทศไทย

แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการวิเคราะห์ ข้อสอบ		วัตถุประสงค์ด้าน
			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	
1	0.61	0.78	✓		ความรู้
2	0.67	0.67	✓		ความเข้าใจ
3	0.56	0.44	✓		วิเคราะห์
4	0.50	0.56	✓		นำไปใช้
5	0.72	0.56	✓		วิเคราะห์
6	0.39	0.78	✓		สังเคราะห์
7	0.67	0.44	✓		วิเคราะห์
8	0.50	0.56	✓		วิเคราะห์
9	0.56	0.67	✓		สังเคราะห์
10	0.56	0.67	✓		วิเคราะห์
11	0.78	0.44	✓		วิเคราะห์
12	0.44	0.44	✓		วิเคราะห์
13	0.56	0.67	✓		วิเคราะห์
14	0.56	0.67	✓		วิเคราะห์
15	0.39	0.56	✓		วิเคราะห์

จากตารางภาคผนวกที่ 3 พบว่า ค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 15 ข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.39 - 0.78 ส่วนค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 15 ข้อ มีค่าตั้งแต่ 0.44 - 0.78 ซึ่งเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ได้

3) ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ ใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Formula 20: KR₂₀) ดังนี้ (G. F. Kuder & M. W. Richardson, 1937, pp. 7-9)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{\sigma^2} \right\}$$

เมื่อ

 r_{tt}

คือ ค่าความเที่ยง

K

คือ จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

p

คือ สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

คำนวณค่า p ได้จากสูตร

$$P = \frac{\text{จำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบถูก}}{\text{จำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบทั้งหมด}}$$

q

คือ สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

คำนวณค่า q ได้จากสูตร

$$Q = 1 - p$$

 σ^2

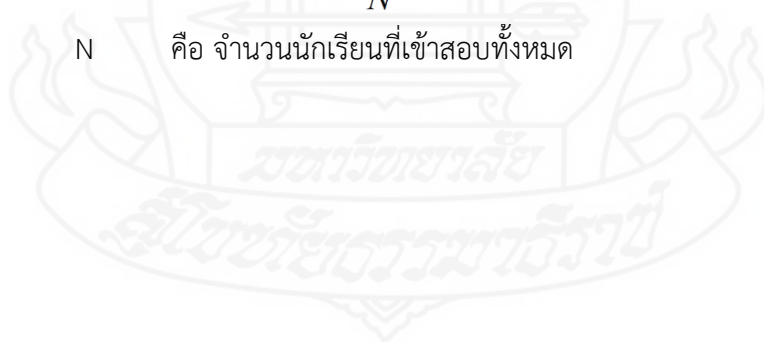
คือ ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

คำนวณค่า σ^2 ได้จากสูตร

$$\sigma^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2}$$

N

คือ จำนวนนักเรียนที่เข้าสอบทั้งหมด

ตารางภาคผนวกที่ 4 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของแบบทดสอบก่อนเรียน

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

คนที่	ข้อที่															x	X ²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	0	9	81
2	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	8	64
3	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	10	100
4	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	3	9
5	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	7	49
6	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	6	36
7	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	4	16
8	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	9	81
9	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	4	16
10	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	8	64
11	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	7	49
12	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	5	25
13	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	3	9
14	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	4	16
15	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	3	9
16	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	10	100
17	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	5	25
18	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	4	16
19	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	9	81
20	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	8	64
21	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	9	81
22	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	5	25
23	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	3	9
Σ	13	12	9	11	13	9	6	7	8	5	11	5	11	13	10	143	1025
p	0.57	0.52	0.39	0.48	0.57	0.39	0.26	0.30	0.35	0.22	0.48	0.22	0.48	0.57	0.43		
q	0.43	0.48	0.61	0.52	0.43	0.61	0.74	0.70	0.65	0.78	0.52	0.78	0.52	0.43	0.57		
pq	0.25	0.25	0.24	0.25	0.25	0.24	0.19	0.21	0.23	0.17	0.25	0.17	0.25	0.25	0.25	2.52	

แทนค่า หาค่าความเที่ยง ดังนี้

$$\sigma^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

$$\sigma^2 = \frac{(23 \times 1025) - (143)^2}{23^2}$$

$$\sigma^2 = \frac{23575 - 20449}{529}$$

$$\sigma^2 = 5.91$$

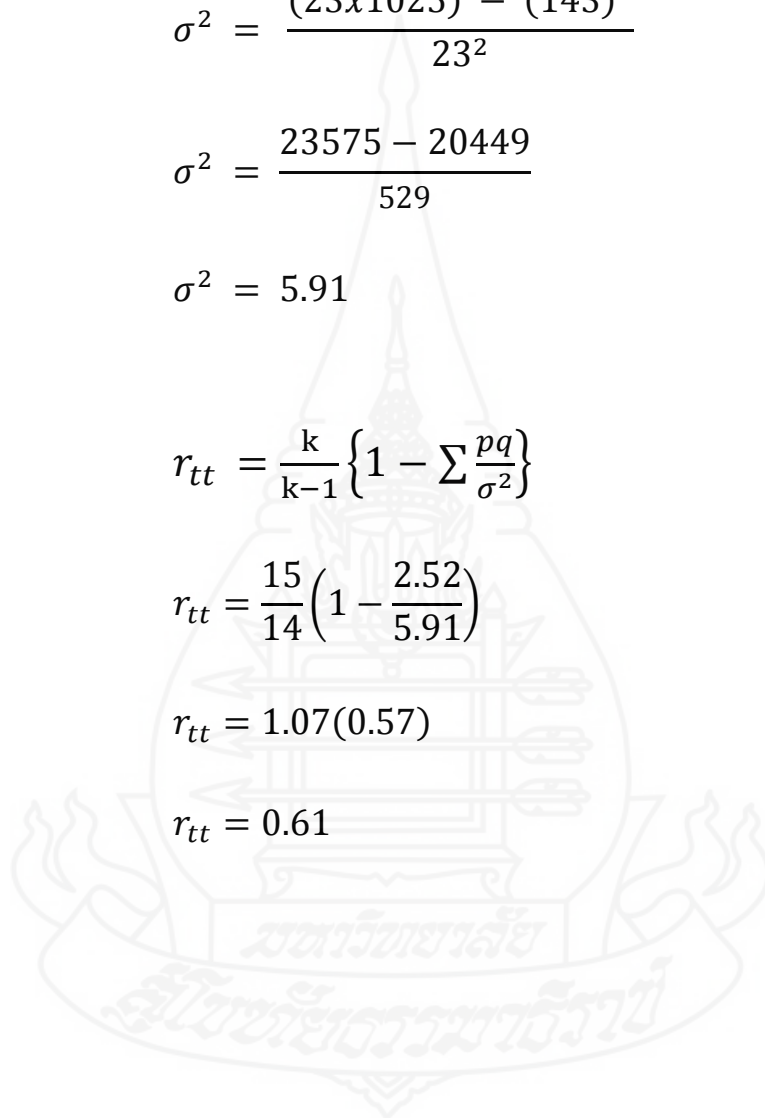
ดังนั้น

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \sum \frac{pq}{\sigma^2} \right\}$$

$$r_{tt} = \frac{15}{14} \left(1 - \frac{2.52}{5.91} \right)$$

$$r_{tt} = 1.07(0.57)$$

$$r_{tt} = 0.61$$

ตารางภาคผนวกที่ 5 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของแบบทดสอบหลังเรียน

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

คนที่	ข้อที่															x	X ²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	14	196
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	13	169
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	14	196
4	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	9	81
5	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	13	169
6	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	12	144
7	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	9	81
8	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	14	196
9	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	9	81
10	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	13	169
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	14	196
12	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	13	169
13	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	9	81
14	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	12	144
15	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	10	100
16	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	13	169
17	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	12	144
18	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	11	121
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	14	196
20	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	13	169
21	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14	196
22	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	13	169
23	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	10	100
Σ	19	17	21	17	15	21	20	21	22	21	21	16	15	16	16	278	3436
p	0.83	0.74	0.91	0.74	0.65	0.91	0.87	0.91	0.96	0.91	0.91	0.70	0.65	0.70	0.70		
q	0.17	0.26	0.09	0.26	0.35	0.09	0.13	0.09	0.04	0.09	0.09	0.30	0.35	0.30	0.30		
pq	0.14	0.19	0.08	0.19	0.23	0.08	0.11	0.08	0.04	0.08	0.08	0.21	0.23	0.21	0.21	1.31	

แทนค่า หาค่าความเที่ยง ดังนี้

$$\sigma^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

$$\sigma^2 = \frac{(23 \times 3436) - (278)^2}{23^2}$$

$$\sigma^2 = \frac{79028 - 77284}{529}$$

$$\sigma^2 = 3.30$$

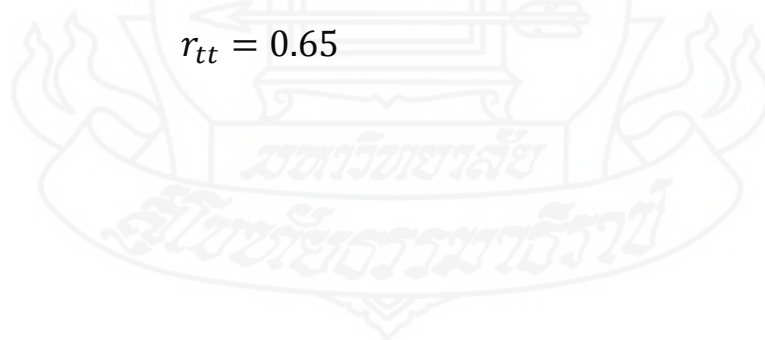
ดังนั้น

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \sum \frac{pq}{\sigma^2} \right\}$$

$$r_{tt} = \frac{15}{14} \left(1 - \frac{1.31}{3.30} \right)$$

$$r_{tt} = 1.07(0.60)$$

$$r_{tt} = 0.65$$

ภาคผนวก ฉ

การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
แบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม

การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ ใช้สูตร ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2520, น.126)

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ คือ คะแนนรวมของกิจกรรมระหว่างเรียน
 A คือ คะแนนเต็มของกิจกรรมระหว่างเรียน
 N คือ จำนวนนักเรียน

การหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ใช้สูตร ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2520, น.126)

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ คือ คะแนนรวมของการทดสอบหลังเรียน
 B คือ คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
 N คือ จำนวนนักเรียน

ตารางภาคผนวกที่ 6 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม (แบบเดี่ยว)

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ลำดับ ที่	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน								คะแนน ทดสอบ หลังเรียน			
		รวม	เรื่องที่ (คะแนน)								รวม	รวม	
			4.1.1	4.1.2	4.2.1	4.2.2	4.3.1	4.3.2	4.4.1				4.4.2
	(15)	(10)	(5)	(10)	(5)	(10)	(5)	(10)	(5)	(60)	(15)		
1	6	8	4	8	4	9	4	9	4	50	12		
2	5	7	4	7	4	7	4	8	4	45	12		
3	4	6	4	7	4	7	4	7	4	43	11		
รวม	15	21	12	22	12	23	12	24	12	138	35		
เฉลี่ย (3)	5.00	7.00	4.00	7.33	4.00	7.67	4.00	8.00	4.00	46.00	11.67		

สูตร $E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$

แทนค่า

$$E_1 = \frac{138}{60} \times 100 = 76.67$$

สูตร $E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{35}{15} \times 100 = 77.80$$

ตารางภาคผนวกที่ 7 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม (แบบกลุ่ม)

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ลำดับ ที่	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน								คะแนน ทดสอบ หลังเรียน			
		รวม	เรื่องที่ (คะแนน)								รวม	รวม	
			4.1.1	4.1.2	4.2.1	4.2.2	4.3.1	4.3.2	4.4.1				4.4.2
	(15)	(10)	(5)	(10)	(5)	(10)	(5)	(10)	(5)	(60)	(15)		
1	7	4	9	4	9	4	9	5	52	8	13		
2	5	4	8	4	9	5	8	4	49	7	13		
3	6	4	8	4	9	4	9	4	50	8	13		
4	3	4	7	3	7	5	8	5	45	6	12		
5	5	4	9	3	8	5	7	5	49	8	12		
6	4	4	7	3	8	5	9	4	48	8	11		
7	3	4	6	4	5	4	6	5	41	7	10		
8	6	4	8	3	9	5	9	5	51	8	12		
9	5	4	7	3	6	4	7	4	41	6	11		
รวม	44	36	69	31	70	41	72	41	426	66	107		
เฉลี่ย (9)	4.89	4.00	7.67	3.44	7.78	4.56	8.00	4.56	47.33	7.33	11.89		

สูตร $E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$

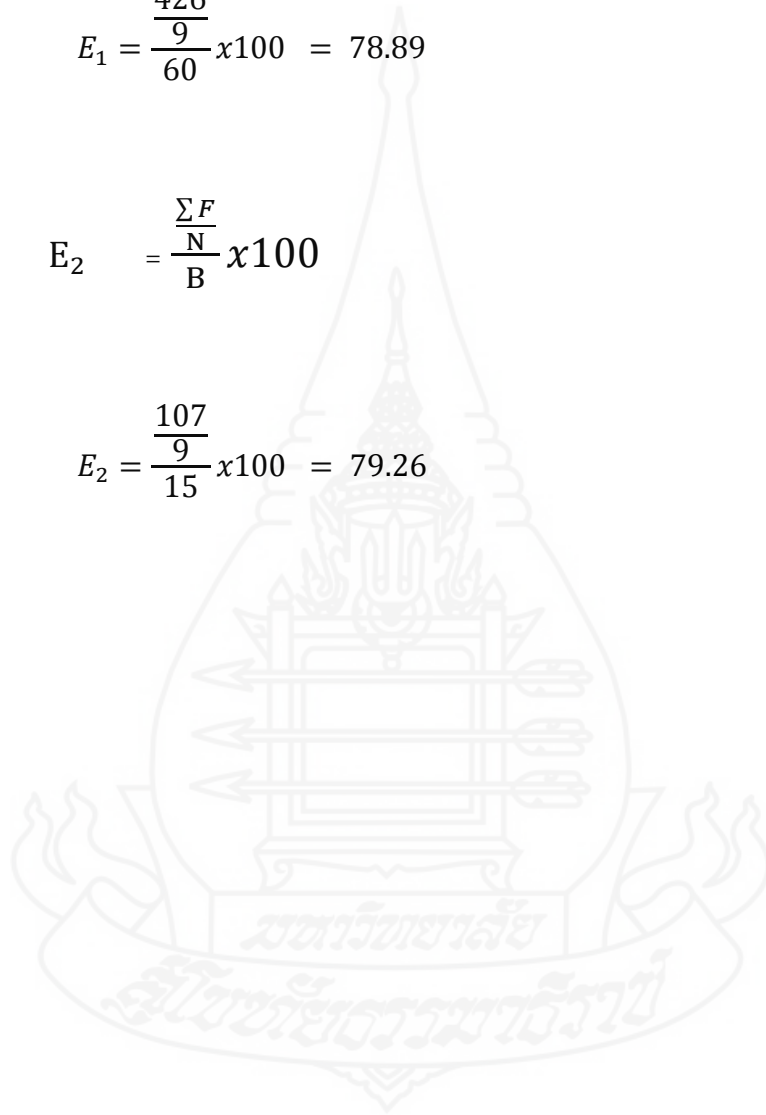
แทนค่า

$$E_1 = \frac{\frac{426}{9}}{60} \times 100 = 78.89$$

สูตร $E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{\frac{107}{9}}{15} \times 100 = 79.26$$

ตารางภาคผนวกที่ 8 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม (แบบภาคสนาม)
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ลำดับ ที่	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน								คะแนน ทดสอบ หลังเรียน			
		รวม	เรื่องที่ (คะแนน)								รวม	รวม	
			4.1.1	4.1.2	4.2.1	4.2.2	4.3.1	4.3.2	4.4.1				4.4.2
(15)	(10)	(5)	(10)	(5)	(10)	(5)	(10)	(5)	(60)	(15)			
1	6	8	3	8	4	9	3	9	4	48	14		
2	4	7	5	8	4	8	4	8	4	48	13		
3	5	8	3	8	4	9	4	9	5	50	14		
4	3	6	5	7	4	7	4	6	4	43	9		
5	5	7	4	8	5	8	5	8	5	50	13		
6	4	8	5	7	5	8	5	9	4	51	12		
7	4	6	5	6	5	5	3	7	4	41	9		
8	6	8	4	8	4	9	4	9	5	51	14		
9	4	6	3	7	4	8	5	7	4	44	9		
10	6	9	5	8	5	8	3	9	4	51	13		
11	5	7	5	9	4	8	5	8	4	50	14		
12	4	8	3	8	4	9	3	8	4	47	13		
13	4	7	5	7	4	7	4	7	4	45	9		
14	5	7	4	8	4	7	4	7	4	45	12		
15	5	7	3	7	4	8	4	7	5	45	10		
16	6	8	4	8	4	10	4	9	4	51	13		
17	5	8	3	8	5	8	3	8	4	47	12		
18	5	7	4	7	4	8	4	8	4	46	11		
19	6	8	5	9	4	9	5	9	5	54	14		
20	5	9	4	9	5	9	4	9	4	53	13		

ตารางภาคผนวกที่ 8 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม (แบบภาคสนาม)

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ ที่	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน								คะแนน ทดสอบ หลังเรียน			
		รวม	เรื่องที่ (คะแนน)								รวม	รวม	
			4.1.1	4.1.2	4.2.1	4.2.2	4.3.1	4.3.2	4.4.1				4.4.2
	(15)	(10)	(5)	(10)	(5)	(10)	(5)	(10)	(5)	(60)	(15)		
21	7	9	5	9	4	9	4	8	4	52	14		
22	4	7	4	8	4	8	5	8	4	48	13		
23	6	7	4	7	4	7	4	7	5	45	10		
รวม	114	172	95	179	98	186	93	184	98	1105	278		
เฉลี่ย (23)	4.96	7.48	4.13	7.78	4.26	8.09	4.04	8.00	4.26	48.04	12.09		

สูตร
$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

แทนค่า

$$E_1 = \frac{1105}{23} \times 100 = 80.07$$

สูตร
$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{278}{60} \times 100 = 80.58$$

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน เป็นการนำคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนมาคำนวณหาความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (William Sealy Gosset and David Wechsler อ้างใน Glass, V. and Hopkins, Kenneth D., 1987., PP.217)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad \text{เมื่อ } df = n - 1$$

- เมื่อ D คือ ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 n คือ จำนวนคู่
 $\sum D^2$ คือ ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
 $(\sum D)^2$ คือ ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ทั้งหมด
 แล้วยกกำลังสอง

ตารางภาคผนวกที่ 9 การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน
ผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดน
ประเทศไทย

ลำดับที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน คะแนนเต็ม (15)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน คะแนนเต็ม (15)	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	D ²
1	6	14	8	64
2	4	13	9	81
3	5	14	9	81
4	3	9	6	36
5	5	13	8	64
6	4	12	8	64
7	4	9	5	25
8	6	14	8	64
9	4	9	5	25
10	6	13	7	49
11	5	14	9	81
12	4	13	9	81
13	4	9	5	25
14	5	12	7	49
15	5	10	5	25
16	6	13	7	49
17	5	12	7	49
18	5	11	6	36
19	6	14	8	64
20	5	13	8	64

ตารางภาคผนวกที่ 9 การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน
ผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดน
ประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน คะแนนเต็ม (15)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน คะแนนเต็ม (15)	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	D ²
21	7	14	7	49
22	4	13	9	81
23	6	10	4	16
รวม	114	278	164	1222
\bar{X}	4.96	12.09		

แทนค่า

$$t = \frac{164}{\sqrt{\frac{(23(1222) - (164)^2)}{(23 - 1)}}}$$

$$t = \frac{164}{7.42}$$

$$t = 22.11$$

ภาคผนวก ซ

ความถี่ของคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

และความถี่ของคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่องอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ดำเนินการวิเคราะห์คุณภาพและผลที่นักเรียนได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม โดยนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 78 – 103)

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	คือ	ค่าเฉลี่ย
\sum	คือ	ผลรวมของคะแนนรวมทั้งหมดในกลุ่ม
n	คือ	จำนวนคนในกลุ่ม

การวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม จำแนกระดับความพึงพอใจตามเกณฑ์มาตรฐานค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 99) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.50	หมายความว่า	น้อยที่สุด

2. ค่าเบี่ยงเบน (S.D.) คำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(n \sum x^2 - (\sum x)^2)}{n(n-1)}}$$

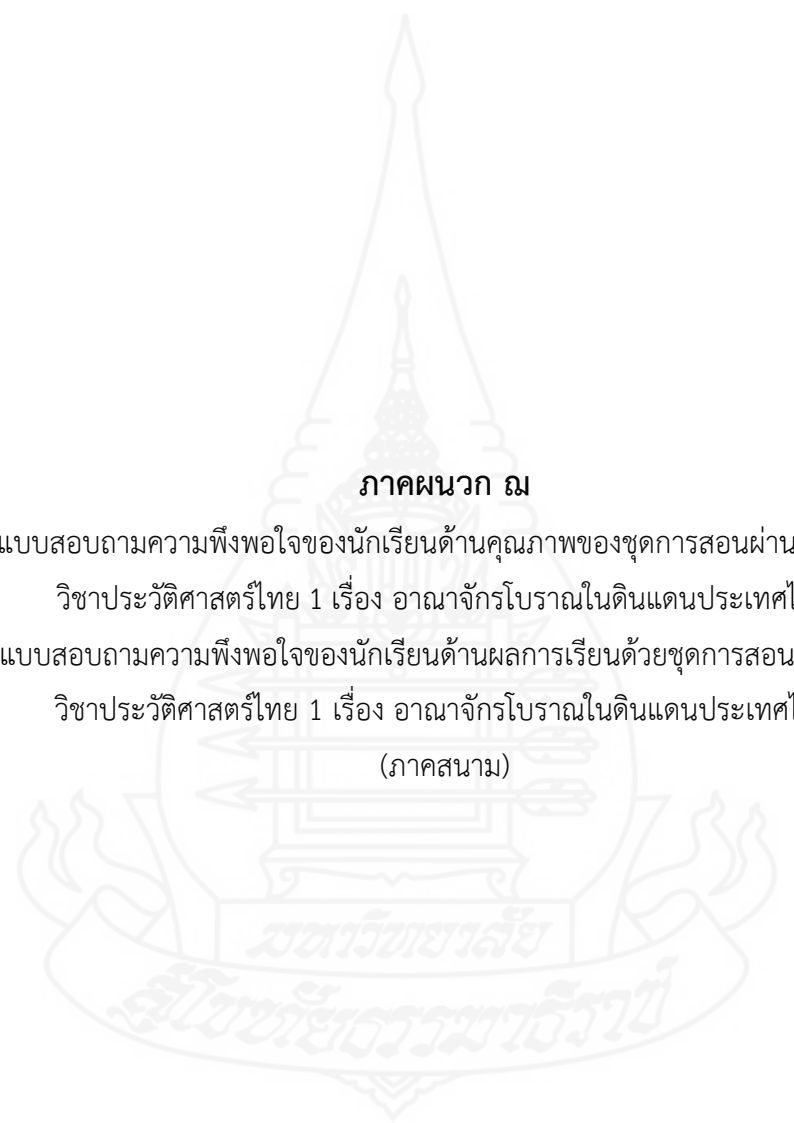
S.D.	คือ	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	คือ	คะแนนแต่ละคน
\sum	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	คือ	จำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบ

ตารางภาคผนวกที่ 10 ความถี่ของความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอน
ผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ
ในดินแดนประเทศไทย

รายการประเมิน	ความถี่ของความพึงพอใจ					รวม
	5	4	3	2	1	
1. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในเฟซบุ๊กทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	13 (65)	10 (40)				105
2. การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	6 (30)	15 (60)	2 (6)			96
3. ภาพประกอบที่ใช้นำเสนอในบทเรียนมีความน่าสนใจในการเรียน	7 (35)	14 (56)	2 (6)			97
4. คลิปวิดีโอในยูทูปทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	9 (45)	13 (52)	1 (3)			100
5. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมาย เป็นรายบุคคลมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้	4 (20)	19 (76)				96
6. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมาย เป็นรายกลุ่มมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้	9 (45)	13 (52)	1 (3)			100
7. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมาย เป็นกลุ่มทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน	6 (30)	16 (64)	1 (3)			97
8. เมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊กทำให้การส่งงานของนักเรียน มีความสะดวกและให้ผลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว	7 (35)	13 (52)	3 (9)			96
9. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ทางกูเกิ้ลฟอร์มผ่านการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก ทำให้นักเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว	5 (25)	18 (72)				97
10. การตรวจสอบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนทางกูเกิ้ลฟอร์ม ทำให้นักเรียนทราบผลย้อนกลับทันที	11 (55)	12 (48)				103

ตารางภาคผนวกที่ 11 ความถี่ของความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอน
ผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณ
ในดินแดนประเทศไทย

รายการประเมิน	ความถี่ของความพึงพอใจ					รวม
	5	4	3	2	1	
1. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้เรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่	11 (55)	12 (48)				103
2. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียน เกิดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในการทำงานร่วมกัน	10 (50)	13 (52)				102
3. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียน เกิดการปฏิสัมพันธ์กับครูในการเรียนรู้	7 (35)	14 (56)	2 (6)			97
4. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียน เกิดทักษะในการทำงาน	8 (40)	15 (60)				100
5. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียน ใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ในการสืบค้น ข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	7 (35)	16 (64)				99
6. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เปิดโอกาสในการ นำเสนอผลงานของนักเรียนอย่างสร้างสรรค์	4 (20)	17 (68)	2 (6)			94
7. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนกล้าคิด และกล้าแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคม อย่างมีวิจารณญาณ	8 (40)	13 (52)	3 (9)			97
8. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียน เกิดความรับผิดชอบและวางแผนการทำงาน อย่างเป็นระบบ	3 (15)	20 (80)				95
9. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียนมีเจตคติ ที่ดีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์	8 (40)	12 (48)	3 (9)			97

ภาคผนวก ฅ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
(ภาคสนาม)

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย**

.....

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของนักเรียนจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

2. ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓
ในระดับที่ท่านเห็นสมควร

ระดับการประเมินคุณภาพ 5 หมายถึง ดีมาก

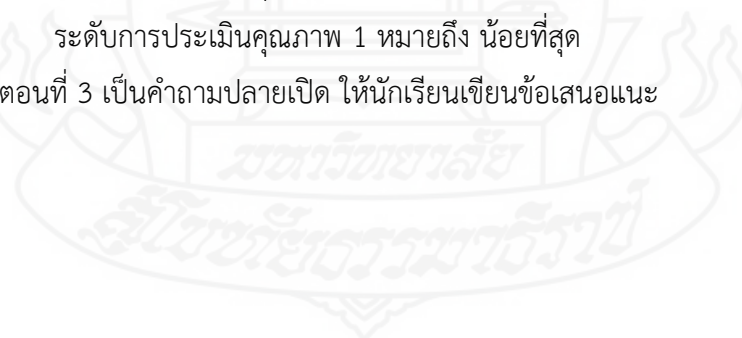
ระดับการประเมินคุณภาพ 4 หมายถึง ดี

ระดับการประเมินคุณภาพ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับการประเมินคุณภาพ 2 หมายถึง น้อย

ระดับการประเมินคุณภาพ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

3. ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ให้นักเรียนเขียนข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านคุณภาพของชุดการสอนผ่านสื่อสังคม วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1
เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมในเฟซบุ๊กทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น						
2. การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก						
3. ภาพประกอบที่ใช้นำเสนอในบทเรียนมีความน่าสนใจในการเรียน						
4. คลิปวิดีโอในยูทูปทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น						
5. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมาย เป็นรายบุคคลมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้						
6. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมาย เป็นรายกลุ่มมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้						
7. กิจกรรมระหว่างเรียนที่นักเรียนได้รับมอบหมาย เป็นกลุ่มทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน						
8. เมสเซนเจอร์ในเฟซบุ๊กทำให้การส่งงานของนักเรียน มีความสะดวกและให้ผลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว						
9. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ทางกูเกิ้ลฟอร์มผ่านการเชื่อมต่อทางเฟซบุ๊ก ทำให้นักเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว						
10. การตรวจสอบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนทางกูเกิ้ลฟอร์ม ทำให้นักเรียนทราบผลย้อนกลับทันที						

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนด้านผลการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม
 วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่						
2. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในการทำงานร่วมกัน						
3. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์กับครูในการเรียนรู้						
4. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการทำงาน						
5. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนใช้เทคโนโลยี ให้เป็นประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต						
6. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม เปิดโอกาสในการนำเสนอผลงานของนักเรียนอย่างสร้างสรรค์						
7. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคมทำให้นักเรียนกล้าคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมอย่างมีวิจารณญาณ						
8. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบและวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ						
9. ชุดการสอนผ่านสื่อสังคม ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์						

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของนักเรียนจากการเรียนด้วยชุดการสอนผ่านสื่อสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ญ

แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย

แบบทดสอบก่อนเรียน
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามก่อนเรียน
<p>1. สามารถระบุช่วงอายุทางประวัติศาสตร์ที่ตั้ง และอาณาเขตของอาณาจักรโบราณในภาคกลางได้</p>	<p>1. ข้อใดคืออาณาจักรโบราณ ที่สันนิษฐานว่ามีช่วงอายุทางประวัติศาสตร์เก่าแก่ที่สุดในดินแดนประเทศไทย</p> <p style="margin-left: 40px;">ก. อาณาจักรลพบุรี ข. <u>อาณาจักรทวารวดี</u> ค. อาณาจักรอริศานปุระ ง. อาณาจักรตามพรลิงค์</p> <p>2. ข้อใดคือลักษณะที่ตั้งที่ส่งผลต่อความเจริญของอาณาจักรศรีวิชัย</p> <p style="margin-left: 40px;">ก. <u>เป็นเมืองทำการค้าที่สำคัญในคาบสมุทรมลายู</u> ข. เป็นเมืองทำการค้าที่ชาวอาหรับในการใช้เป็นเส้นทางการค้า ค. เป็นเมืองที่ได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาแบบมหายานจากเมืองลังกา ง. เป็นเมืองที่ได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทจากเมืองลังกา</p> <p>3. อาณาจักรใดที่ขยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมทับซ้อนกับอาณาเขตของอาณาจักรทวารวดี</p> <p style="margin-left: 40px;">ก. อาณาจักรโคตรบูร ข. อาณาจักรศรีวิชัย ค. <u>อาณาจักรอริศานปุระ</u> ง. อาณาจักรตามพรลิงค์</p>

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามก่อนเรียน
<p>2. ยกตัวอย่างความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรโบราณในภาคกลางได้</p>	<p>4. อาณาจักรใดที่มีอิทธิพลต่อการนับถือพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทของอาณาจักรโยนก เชียงแสน</p> <p>ก. <u>อาณาจักรพุกามและอินเดีย</u></p> <p>ก. อาณาจักรทริภุชชัย</p> <p>ข. อาณาจักรโคตรบูร</p> <p>ค. อาณาจักรทวารวดี</p> <p>5.อาณาจักรตามพรลิงค์มีความสัมพันธ์อันดีกับอาณาจักรสุโขทัยในเรื่องใดต่อไปนี้</p> <p>ก. มีการแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน</p> <p>ข. เป็นเมืองท่าการค้าของอาณาจักรสุโขทัย</p> <p>ค. ส่งกองทัพไปช่วยอาณาจักรสุโขทัยรบกับอาณาจักรขอม</p> <p>ง. <u>เผยแพร่พระพุทธศานานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ให้กับอาณาจักรสุโขทัย</u></p> <p>6. อาณาจักรโคตรบูร มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์พัฒนาการชาติไทยอย่างไร</p> <p>ก. <u>เป็นต้นกำเนิดวัฒนธรรมไท-ลาว</u></p> <p>ข. เป็นต้นแบบการสร้างปราสาทหิน</p> <p>ค. เป็นต้นแบบพระพุทธศาสนาแบบเถรวาท</p> <p>ง. <u>เผยแพร่ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูสู่รัฐโบราณอื่น</u></p>

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามก่อนเรียน
<p>3. สามารถอธิบายลักษณะเด่นด้านศิลปกรรมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง</p>	<p>7. ศิลปะร่วมแบบเขมรในดินแดนประเทศไทย หมายถึงอาณาจักรโบราณในข้อใด</p> <p>ก. <u>อาณาจักรลพบุรี</u></p> <p>ข. อาณาจักรศรีอยุธยา</p> <p>ค. อาณาจักรโคตรบูร</p> <p>ง. อาณาจักรทวารวดี</p> <p>8. ข้อใดอธิบายลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมของอาณาจักรศรีอยุธยาได้ถูกต้อง</p> <p>ก. รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอาณาจักรพุกาม</p> <p>ข. รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอาณาจักรล้านนา</p> <p>ค. <u>รับอิทธิพลวัฒนธรรมทวารวดีผ่านอาณาจักรลพบุรี</u></p> <p>ง. อิทธิพลทางวัฒนธรรมทวารวดีผ่านอาณาจักรพุกาม</p> <p>9. พระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช เป็นสถาปัตยกรรมได้รับอิทธิพลจากข้อใด</p> <p>ก. ลังกา</p> <p>ข. อินเดีย</p> <p>ค. ทวารวดี</p> <p>ง. อีสานปุระ</p>

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามก่อนเรียน
<p>4. สามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง</p>	<p>10. ข้อใดคืออาณาจักรโบราณที่เสื่อมลงเพราะการขยายอิทธิพลของอาณาจักรอiscานปุระ</p> <p>ก. อาณาจักรลพบุรี ข. <u>อาณาจักรทวารวดี</u> ค. อาณาจักรตามพรลิงค์ ง. อาณาจักรโยนกเชียงแสน</p> <p>11. อาณาจักรใดที่ลดบทบาททางการเมืองและสนับสนุนการสถาปนารุงศรีอยุธยา</p> <p>ก. <u>อาณาจักรลพบุรี</u> ข. อาณาจักรศรีวิชัย ค. อาณาจักรทริภุชชัย ง. อาณาจักรอiscานปุระ</p> <p>12. อาณาจักรโยนกเชียงแสนเสื่อมอำนาจลงเพราะเหตุผลใด</p> <p>ก. การรุกรานจากอาณาจักรพุกาม ข. <u>การถูกรุกรานจากอาณาจักรขอม</u> ค. ความรุ่งเรืองของอาณาจักรทริภุชชัย ง. เกิดภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์</p>

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามก่อนเรียน
<p>5. วิเคราะห์อิทธิพลของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยที่มีต่อพัฒนาการชาติไทยได้ถูกต้อง</p>	<p>13. ข้อใดคือความสำคัญของอาณาจักรตามพรลิงค์ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 18</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. ศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแบบมหายาน ข. ศูนย์กลางการค้าทางทะเลที่สำคัญในคาบสมุทรมลายู ค. ศูนย์กลางการเผยแพร่ศิลปะอินเดียในคาบสมุทรมลายู ง. <u>ศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทลัทธิลังกาวงศ์</u> <p>14. ข้อใดคืออาณาจักรโบราณที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสถาปัตยกรรมแบบพระปรางค์ในดินแดนประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. <u>อาณาจักรลพบุรี</u> ข. อาณาจักรทวารวดี ค. อาณาจักรตามพรลิงค์ ง. อาณาจักรโยนกเชียงแสน <p>15. หลักฐานใดแสดงว่าอาณาจักรศรีวิชัย เป็นศูนย์กลางการนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. พระพุทธรูปปางแสดงธรรม ข. พระพุทธรูปปางนาคปรก ค. <u>พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร</u> ง. พระพุทธรูปปางมารวิชัย

แบบทดสอบหลังเรียน
วิชาประวัติศาสตร์ไทย 1 เรื่อง อาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามหลังเรียน
<p>1. สามารถระบุช่วงอายุทางประวัติศาสตร์ที่ตั้งและอาณาเขตของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง</p>	<p>1. ข้อใดคืออาณาจักรที่เกิดขึ้นบริเวณที่ราบแอ่งสกลนคร</p> <p style="padding-left: 20px;">ก. อาณาจักรศรีวิชัย</p> <p style="padding-left: 20px;">ข. อาณาจักรทวารวดี</p> <p style="padding-left: 20px;">ค. <u>อาณาจักรโคตรบูร</u></p> <p style="padding-left: 20px;">ง. อาณาจักรอีสานปุระ</p> <p>2. ข้อใดคืออาณาจักรโบราณที่มีลักษณะที่ตั้งบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ</p> <p style="padding-left: 20px;">ก. อาณาจักรศรีวิชัย</p> <p style="padding-left: 20px;">ข. อาณาจักรทวารวดี</p> <p style="padding-left: 20px;">ค. อาณาจักรอีสานปุระ</p> <p style="padding-left: 20px;">ง. <u>อาณาจักรโยนกเชียงแสน</u></p> <p>3. ข้อใดคือลักษณะทางภูมิศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของอาณาจักรหริภุญชัย</p> <p style="padding-left: 20px;">ก. <u>บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงและแม่น้ำกวัง</u></p> <p style="padding-left: 20px;">ข. บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงและแม่น้ำยม</p> <p style="padding-left: 20px;">ค. บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำกวังและแม่น้ำวัง</p> <p style="padding-left: 20px;">ง. บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำยมและแม่น้ำวัง</p>

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามหลังเรียน
<p>2. สามารถยกตัวอย่างหลักฐานที่แสดงถึงพัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง</p>	<p>4. ข้อใดคือหลักฐานที่มีความโดดเด่นแสดงถึงอิทธิพลของศาสนาพุทธแบบมหายานของอาณาจักรศรีวิชัย</p> <p>ก. พระพุทธรูปสำริด</p> <p>ข. พระพุทธรูปหินทรายแกะสลัก</p> <p>ค. พระโพธิสัตว์หินทรายแกะสลัก</p> <p>ง. <u>พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรสำริด</u></p> <p>5. หลักฐานใดแสดงถึงการมีอาณาจักรทวารวดีในดินแดนประเทศไทย</p> <p>ก. จารึกอักษรระ เย อัมมา</p> <p>ข. จารึกฐานพระพุทธรูป</p> <p>ค. <u>จารึกเหรียญเงิน</u></p> <p>ง. จารึกใบเสมา</p> <p>6. ข้อใดคือมรดกของอาณาจักรตามพรลิงค์ที่มีต่อดินแดนประเทศไทย</p> <p>ก. ศูนย์กลางการค้าทออารยธรรมอินเดียสู่ดินแดนสุวรรณภูมิ</p> <p>ข. <u>เผยแพร่พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทในดินแดนประเทศไทย</u></p> <p>ค. จุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์รูปแบบศิลปกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เด่นของไทย</p> <p>ง. ศูนย์กลางการศึกษาและเผยแพร่ศิลปวิทยาการจากการติดต่อค้าขาย</p>

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามหลังเรียน
<p>3. สามารถอธิบายลักษณะเด่นด้านศิลปกรรมของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง</p>	<p>7. มรดกทางศิลปกรรมที่อาณาจักรลพบุรีได้ถ่ายทอดให้กับศิลปกรรมไทยสมัยต่อมาอย่างชัดเจนคือข้อใด</p> <p>ก. พระเจดีย์</p> <p>ข. <u>พระปรางค์</u></p> <p>ค. พระพุทธรูปสำริด</p> <p>ง. ประติมากรรมสำริด</p> <p>8. เมืองโบราณแห่งหนึ่ง พบหลักฐานธรรมจักรศิลา แสดงให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลทางศิลปกรรมจากอาณาจักรใด</p> <p>ก. อาณาจักรศรีวิชัย</p> <p>ข. <u>อาณาจักรทวารวดี</u></p> <p>ค. อาณาจักรโคตรบูร</p> <p>ง. อาณาจักรทริภุชชัย</p> <p>9. ปราสาทหินพนมรุ้ง เป็นการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมที่เกิดจากปัจจัยข้อใด</p> <p>ก. <u>ความเชื่อทางศาสนา</u></p> <p>ข. ความเชื่อเรื่องเทพเจ้า</p> <p>ค. อิทธิพลด้านการปกครอง</p> <p>ง. อิทธิพลผ่านเส้นทางการค้า</p>

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามหลังเรียน
<p>4. สามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยได้ถูกต้อง</p>	<p>10. ข้อใดคือสาเหตุความเชื่อมโยงของอาณาจักรทวารวดี</p> <p>ก. การแผ่ขยายอิทธิพลของอาณาจักรอีสานปุระ</p> <p>ข. การแผ่ขยายอิทธิพลของอาณาจักรสุโขทัย</p> <p>ค. การแผ่ขยายอิทธิพลของอาณาจักรลพบุรี</p> <p>ง. การแผ่ขยายอิทธิพลของอาณาจักรศรีวิชัย</p> <p>11. อาณาจักรใดที่ถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา</p> <p>ก. อาณาจักรศรีวิชัย</p> <p>ข. อาณาจักรหริภุญชัย</p> <p>ค. <u>อาณาจักรตามพรลิงค์</u></p> <p>ง. อาณาจักรโยนกเชียงแสน</p> <p>12. ปัจจัยใดเป็นสาเหตุให้อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมอำนาจ</p> <p>ก. ถูกอาณาจักรลังกาสุกะส่งกองทัพมารุกราน</p> <p>ข. การเกิดภัยธรรมชาติ สภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลง</p> <p>ค. อาณาจักรกรุงศรีอยุธยาขยายอิทธิพลมายังคาบสมุทรมภาคใต้</p> <p>จ. <u>ถูกลดบทบาททางการค้าลง เพราะการขยายอิทธิพลทางการค้าทางทะเลของจีน</u></p>

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	คำถามหลังเรียน
<p>5. สามารถวิเคราะห์อิทธิพลของอาณาจักรโบราณในดินแดนประเทศไทยที่มีต่อพัฒนาการชาติไทยได้ถูกต้อง</p>	<p>13. มรดกทางวัฒนธรรมที่อาณาจักรตามพรลิงค์เผยแพร่ไปยังอาณาจักรสุโขทัย คือข้อใด</p> <p>ก. ประเพณีเผาเทียน เล่นไฟ</p> <p>ข. การประดิษฐ์ตัวอักษรไทย</p> <p>ค. การค้าในระบบบรรณาการ</p> <p>ง. <u>พระพุทธรูปปางลีลา</u></p> <p>14. ข้อใดคือพระพุทธรูปที่ได้รับอิทธิพลจากอาณาจักรโยนกเชียงแสนที่ส่งผลต่อการสร้างพระพุทธรูปในประเทศไทย</p> <p>ก. พระพุทธรูปชินราช</p> <p>ข. พระพุทธรูปปางนาคปรก</p> <p>ค. <u>พระพุทธรูปสี่หน้าหรือพระสี่องค์</u></p> <p>ง. พระพุทธรูปปางประทานพร</p> <p>15. ข้อใดคือความสำคัญของอาณาจักรศรีวิชัยที่มีต่อพัฒนาการชาติไทย</p> <p>ก. ศูนย์กลางการปกครอง ต้นแบบอาณาจักรสุโขทัย</p> <p>ข. ศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา ต้นแบบ <u>อาณาจักรล้านนา</u></p> <p>ค. ศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา ต้นแบบอาณาจักรสุโขทัย</p> <p>ง. ศูนย์กลางศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ต้นแบบ <u>อาณาจักรล้านนา</u></p>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายประชา วงศ์ศรีดา
วัน เดือน ปีเกิด	3 กันยายน 2518
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงราย ปีที่สำเร็จการศึกษา 2541
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารามรราชวิทยาลัย เชียงราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

